TURKU
ÅBO

Åbo stads verksamhetsplan

Budget för 2027 och ekonomiplan för 2027–2030

Borgmästarens förslag 5.11.2026

Innehål

Borgmästarens förord 4

1. Inledning 6

1.1. Åbo stads organisation och Åbokoncernen 7
Åbo stads organisation 7
Åbokoncernen 8
1.2. Den strategiska styrningen av Åbo stad 9
Modell för strategisk styrning 9
Vision av stadsutvecklingen 10
Innehållet i borgmästarprogrammet 11
Samverkande ledningssystem 11
Klimatbudgeten styr investeringarnas hållbarhet 12
Verkställande genom planering av verksamheten och ekonomin 19
Riskhantering 19
1.3. Utvecklingsutsikter för Åbo stads omvärld 21
Omvärldsutvecklingen i Åbo stad och Åboregionen enligt nyckeltal för tillväxt och konkurrenskraft 21
Sysselsättnings- och integrationstjänster 23
Situationen med välbefinnande 24
1.4. Utvecklingsutsikter i den nationella omvärlden 25
Frågor i regeringsprogrammet som särskilt ska beaktas 25
Ekonomiska konjunkturutsikter 2027–2030 25
Kommunekonomiprogrammet för 2027 28
Effekten av de ändrade skatte- och avgiftsgrunderna på den kommunala ekonomin 29
1.5. Samverkande utveckling 32
Samverkan är kärnan 32
Samverkande pilotprojekt 32
Utveckling av Åbo stad/Utvecklingsmodellen 33
Helheter för huvudprogrammet 33

2. Budgeten och planerna 38

2.1. Resultaträkning 2027 43
2.2. Resultaträkning (externa poster) 44
2.3. Skatteinkomster ovh statsandelar 45
2.4. Finansiella intäkter och kostnader 45
2.5. Finansieringskalkyl 46
2.6. Investeringsdelen 49
2.7. Budgetens bindningsnivåer 53

3. Nämndernas mål för verksamheten och ekonomin 54

Stadsfullmäktige 55
Revisionsnämnden 56
Centralvalnämnden 58
Koncernförvaltningen 60
Stadsstyrelsen 60
Stadens gemensamma funktioner 60
Servicehelheten för livskraft 70
Sysselsättningstjänsterna 70
Nämnden för Åbo sysselsättningsområde 78
Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler 80
Sektionen för byggande och lokaler 80

Servicehelheten för stadsmiljö ... 88
Stadsmiljönämnden ... 88
Byggnads- och tillståndsnämnden ... 88
Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion ... 88
Avfallshanteringsnämnden i Sydvästra Finland ... 88
Servicehelheten för barn och unga ... 96
Finskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga ... 96
Svenskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga ... 96
Servicehelheten för kultur ... 109
Kulturnämnden ... 109
Servicehelheten föt idrott ... 115
Idrottsnämnden ... 115

4. Koncernsammanslutningar ... 120

Utsikter för de strategiska sammanslutningarna 2027 ... 121
Blue Industry Park Oy ... 123
Business Turku Oy ... 126
Stiftelsen Forum Marinum ... 130
Kaarea Oy ... 133
KOy Turun Monitoimitilat ... 136
Kulturstranden ... 140
Kuntec Oy ... 142
Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab -koncernen ... 145
Stiftelsen Åbo 2029 sr.. ... 149
Koncernen Turku Energi ... 151
Turun Aikuiskoulutussäätiö ... 154
Turun Ammattikorkeakoulu Oy ... 157
Åbo Stadstrafik Ab ... 160
Åbo konservatorium Ab ... 162
Turun Raitiotie Oy ... 165
Åbo hamn Ab -koncernen ... 168
Turun Seudun Puhdistamo Oy ... 171
Turun Seudun Vesi Oy ... 176
Konstens hus i Åbo Ab ... 180
Åbo Teknologiafastigheter Ab ... 183
Turun Työllistämispalvelut Oy ... 186
Åbo Vattenförsörjning Ab ... 189
Studentbystiftelsen i Åbo ... 194
Koncernen TVT Asunnot Oy ... 197
Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy ... 201
Visit Turku Archipelago Oy ... 204

5. Kalkyler ... 210

6. Bilagor ... 216

Bestämmelserna om iakttagande av budgeten ... 217

Borgmästarens förord

Kontrollerad tillväxt och en förstärkning av den positiva utvecklingsspiralen

Åbo stadsfullmäktige godkände den nya strategin i april 2026. Strategin, som bär namnet ”Åbos tillväxthistoria mot 2040-talet”, stakar ut riktningen för stadens utveckling under de kommande åren. Den bygger på tre värden: gemenskap, ansvarstagande och invånarorientering. Dessa tre ord beskriver också väl tyngdpunkterna i detta budgetförslag.

När Finlands äldsta stad närmar sig sitt 800-årsjubileum står Åbo åter inför en ny utvecklingsfas. Åboborna är nu fler än någonsin förr. Enligt prognoserna kommer stadens befolkning att öka med 3 000 invånare nästa år, vilket innebär att antalet Åbobor i slutet av 2027 redan skulle överstiga 215 000. Under de kommande åren närmar vi oss positionen som Finlands femte största stad. Åboregionen är redan idag landets tredje mest betydande stadsregion.

Befolkningstillväxt är inte ett självändamål. Den kan däremot vara en viktig ingrediens för att skapa en större helhet och ökad välfärd. Om tillväxten kan förutses och bemötas i rätt tid utgör den en avgörande del av den positiva utvecklingsspiralen, där befolkningstillväxten bidrar till ekonomisk tillväxt, ökade skatteintäkter, större investeringsvilja hos företagen, fler arbetstillfällen samt stärkt attraktions- och kvarhållningskraft.

Ur stadsbeslutsfattarens perspektiv är just förmågan att agera i rätt tid den stora utmaningen med tillväxt. Behoven av service och investeringar ökar, medan de ekonomiska nyttorna alltid realiseras först med viss fördröjning. Lösningen kan inte vara att försämra servicen och avstå från nödvändiga investeringar – som ordspråket säger får man förr eller senare ta konsekvenserna av det man lämnar ogjort. När det exempelvis gäller barns och ungas välbefinnande kommer både de mänskliga och ekonomiska kostnaderna för passivitet betalas med ränta. Lösningen kan inte heller vara att underlåta att förutse tillväxten. Därför är jag glad över att Åbo i maj 2026 fattade beslut om att bygga en spårväg. Det handlar inte bara om ordnandet av kollektivtrafiken, utan också om hur stadens struktur förtätas och utvecklas under de kommande åren.

Budgeten har denna höst beretts under utmanande utgångspunkter i hela kommunsektorn. Även om Finlands ekonomi har vänt till tillväxt och företagens och konsumenternas förtroende har stärkts också i Egentliga Finland, har arbetslösheten åtminstone ännu inte börjat minska. Till följd av TE-reformen, som trädde i kraft i början av 2025, bär kommunerna numera ett betydligt större ansvar för finansieringen av arbetslöshetsskyddet.

Dessutom föll den övergripande reformen av statsandelssystemet i slutet av 2025, vilket har lämnat kommunerna i en situation där de utjämningsposter som hänför sig till att ansvaret för ordnandet av social- och hälsovårdstjänsterna har upphört förvränger hela systemet. Omfattningen av denna förvrängning illustreras av att effekten av de så kallade social- och hälsovårdsposterna på statsandelarna för Åbos del nästa år uppgår till cirka -22 miljoner euro. Det är ohållbart att systemet innehåller en inbyggd nedskärningsmekanism som vi inte kan påverka genom våra egna åtgärder och som baserar sig på kostnaderna under ett enda, slumpmässigt valt referensår. Under nästa regeringsperiod måste systemet utan dröjsmål reformeras så att den finansiering som kommunerna erhåller motsvarar de lagstadgade uppgifter som de ålagts.

Budgeten för 2027 innehåller inga stora överraskningar. I budgeten ingår dock utvalda satsningar bland annat på sysselsättningsfrämjande åtgärder, den grundläggande utbildningen och läskunnighet. Dessa insatser förbättrar Åbobornas vardag omedelbart, men stöder samtidigt stadens samt dess invånares och företags framtid. Värdet av nästa års investeringar uppgår till 309 miljoner euro. Medlen används för skolor och daghem, infrastruktur samt nya bostadsområden. På listan över grundrenoveringsobjekt finns flera för Åbos stadsbild centrala objekt, såsom Domkyrkobron, stadshuset och saluhallen.

Budgetförslaget uppvisar ett underskott på 23,4 miljoner euro. Detta underskott äventyrar ännu inte stabiliteten i Åbos ekonomi. Det är dock uppenbart att en fördjupning av underskotten och den ökningstakt gällande skuldsättningen som prognostiseras för planperioden inte är hållbar, utan kräver korrigerande åtgärder. Det handlar inte enbart om ekonomisk hållbarhet, utan också om vår förmåga att ta ansvar för invånarnas välfärd, servicen, miljön och klimatet.

Därför är det mycket viktigt att fullmäktigepartierna i borgmästarprogrammet för åren 2025–2029 gemensamt har slagit fast att en halvtidsöversyn av programmet ska genomföras mitt under mandatperioden, det vill säga våren 2027. I samband med denna översyn kommer fokus framför allt att ligga på ekonomin. Till granskning tas bland annat de kommande årens investeringar, de ekonomiska ramarna, skuldtaket och skattepolitiken.

Översynen kommer inte att bli enkel. Jag anser ändå att det är viktigt att hela verktygslådan står till vårt förfogande för att uppnå en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling och att beslutsfattarna tar sig an utmaningen tillsammans. Arbetet kommer att stödjas av det goda samarbetet och det ömsesidiga förtroendet mellan fullmäktigegrupperna, något som har blivit kännetecknande för borgmästarmodellen i Åbo.

Det ekonomiska läget är allvarligt, men vi har verktyg att tillgå. I Åbo har vi redan kommit in i en positiv utvecklingsspiral. Framtidsutsikterna för stadsregionen är goda, och Åbo fungerar som dess motor. Nu måste vi med alla till buds stående medel säkerställa att denna positiva utvecklingsspiral fortsätter och förstärks. För det krävs en balanserad kombination av kompromissvilja och mod, realism och framtidsvisioner.

Åbo är en stad som respekterar sin historia och bär sitt ansvar för framtiden. Det är också en stad där vi ser varandra i ögonen, ler och visar omsorg.

Piia Elo

Åbos borgmästare

INLEDNING

1 Inledning

1.1. Åbo stads organisation och Åbokoncernen

Åbo stads organisation

Åbo stads högsta beslutanderätt utövas av stadsfullmäktige. Stadsstyrelsen svarar för stadens förvaltning och ekonomi samt verkställer stadsfullmäktiges beslut. Stadsstyrelsen bevakar stadens intressen och, om inte något annat bestäms i lag eller anges i förvaltningsstadgan, företräder staden och för stadens talan i vittomfattande ärenden och ärenden som gäller hela staden.

Stadens politiska ledning företräds av borgmästaren och tre biträdande borgmästare. Stadsfullmäktige väljer borgmästare och biträdande borgmästare för en mandatperiod på fyra år. Borgmästaren är ordförande för stadsstyrelsen och koncernsektionen, medan de biträdande borgmästarna är vice ordförande i stadsstyrelsen samt ordförande för nämnderna.

Stadsfullmäktige har sammanlagt 67 ledamöter under mandatperioden 2025–2029. Antalet fullmäktigeledamöter är bundet till stadens invånarantal enligt kommunallagen. Fullmäktigeledamöterna och deras ersättare väljs vid kommunalval som förrättas vart fjärde år.

Stadsfullmäktiges ordförande är Kaija Hartiala (Saml), Mari Lahti (SDP) är första vice ordförande, Niina Ratilainen (Gröna) är andra vice ordförande, Timo Furuholm (VF) tredje vice ordförande och Nicke Wulff (SFP) fjärde vice ordförande.

Stadsstyrelsen har 14 ledamöter och varje ledamot har en personlig ersättare. Stadsfullmäktige utser ledamöterna i stadsstyrelsen för två år i taget. Stadsstyrelsens ordförande är borgmästare Pia Elo (SDP), första vice ordförande är biträdande borgmästaren Sini Ruohonen (Saml.), andra vice ordförande är biträdande borgmästaren Elina Rantanen (Gröna) och tredje vice ordförande är biträdande borgmästaren Mirka Muukkonen (VF).

Tabell 1. De politiska styrkeförhållandena i stadsfullmäktige och stadsstyrelsen hösten 2026:

	Fullmäktige	Styrelsen
Finlands Socialdemokratiska Parti	15	4
Samlingspartiet	14	4
Gröna förbundet	11	2
Vänsterförbundet	10	2
Sannfinländarna	7	1
Centern i Finland	4	1
Svenska folkpartiet	3	0
Kristdemokraterna i Finland	1	0
Vänstergruppen – Invånarnas Åbo	1	0
Övriga	1	0

Bild 1. Åbo stads organ

Åbokoncernen

Stadskoncernen leds och styrs av stadsstyrelsens koncernsektion. Enligt kapitel 2 punkt 5 i förvaltningsstadgan sköter stadsstyrelsens koncernsektion verkställandet av stadskoncernens koncernstyrning och koncerntillsyn och deras funktion. Koncernsektionen framställer förslag till riktlinjer för ägarpolitiken och principer för koncernstyrningen, mål för verksamheten och ekonomin i dottersammanslutningar och dotterstiftelser samt andra ärenden i anslutning till sammanslutningarnas och stiftelsernas verksamhet och ekonomi. Dessutom styr, följer och övervakar koncernsektionen verksamheten hos stadens dottersammanslutningar och dotterstiftelser samt hur väl de mål som uppställts för dessa uppnås.

Koncernbolagen delas in i strategiska och operativa bolag.

Enligt Kommunförbundets rekommendation om budget och ekonomiplan ska: ”fullmäktige genom sina mål också styra dottersammanslutningar i deras måluppställningar. Juridiskt är dock inte fullmäktiges direktiv bindande för dottersammanslutningarna. I detta avseende är måluppställningen till sin natur indirekt, ett sätt för huvudägaren att framföra sin vilja. De mål som fullmäktige ställer upp för dottersammanslutningar kan gälla dottersammanslutningens ställning, verksamhetens omfattning och verksamhetsförutsättningar (bl.a. investeringar), tjänsternas kvalitet, prissättningsprinciper eller avkastningskrav på kapitalet. De mål som ställts upp för dottersammanslutningarna ska i huvudsak inkluderas i kommunens gällande budget och ekonomiplan. Fullmäktige ställer upp mål i budgeten för dottersammanslutningarnas verksamhet och ekonomi, som härletts från kommunstrategin och den anknytande ägarpolitiken samt gemenskapens affärsverksamhet.”

De strategiska sammanslutningarna 2026:

Strategiska dottersammanslutningar

Blue Industry Park Oy
Business Turku Oy
Stiftelsen Forum Marinum
Koy Turun Monitoimitilat
Kuntec Oy
Oy Turku Energia – Åbo Energi Ab
Stiftelsen Åbo 2029
Turun Aikuiskoulutussäätiö
Turun Ammattikorkeakoulu Oy
Kulturstranden Ab
Åbo Stadstrafik Ab
Åbo konservatorium Ab
Turun Raitiotie Oy
Åbo Hamn Ab
Turun seudun puhdistamo Oy
Turun Seudun Vesi Oy
Konstens hus i Åbo Ab
Turun Työllistämispalvelut Oy
Åbo Vattenförsörjning Ab
Studentbystiftelsen i Åbo
TVT Asunnot Oy
Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy
Visit Turku Archipelago Oy

Strategiska intressebolag

Kaarea Oy
Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab
Turun Teknologiakiinteistöt Oy

Organisationsförändringar och ägararrangemang

I Åbokoncernen ingår Åbo stad som modersammanslutning samt 66 dottersammanslutningar varav 37 aktiebolag och 7 stiftelser där staden har bestämmande inflytande.

Till stadsstyrelsens koncernsektions befogenheter hör 23 strategiska dottersammanslutningar och 3 intressebolag.

Staden har direkta ägarandelar i 11 intressebolag, varav 3 strategiska bolag hör till koncernsektionens befogenhet: Turun Teknologiakiinteistöt Oy (koncernens ägarandel 47,9 %), Sydvästra Finlands Avfallsservice (22,5 %) och Kaarea Oy (31,7 %).

I Åbokoncernens koncernbokslut sammanställs dessutom två samkommuner, samkommunen för Åbo stadsregion samt Egentliga Finlands förbund.

Turun Työllistämispalvelut Oy bildades genom stadsstyrelsens beslut 2.2.2026 § 28 som en strategisk sammanslutning för att erbjuda personer i en svag ställning på arbetsmarknaden tidsbegränsade anställningar i kombination med individuell karriär- och arbetsförmågecoachning. Avskten är att bolagets operativa verksamhet ska inledas i slutet av 2026.

Turun Raitiotie Oy ändrades genom beslut av stadsstyrelsens koncernsektion (Ssnks 8.6.2026 § 53) från en operativ sammanslutning till en strategisk sammanslutning.

1.2. Den strategiska styrningen av Åbo stad

Modell för strategisk styrning

Den strategiska styrningen av Åbo stad bygger på en helhet som består av stadsstrategin, borgmästarprogrammet, verksamhetsplanerna och serviceplanerna. Stadsstrategin fastställer stadens mål på medellång sikt, det vill säga för cirka 10–15 år. Borgmästarprogrammet preciserar i sin tur de politiska prioriteringarna och målen för fullmäktigeperioden, det vill säga för fyra år. Verksamhetsplanen som uppdateras varje år verkställer stadens strategi och borgmästarprogram. Riktlinjerna i verksamhetsplanen konkretiseras i åtgärder inom servicehelheterna, och utifrån dessa utarbetas serviceplanerna och den årliga budgeten. Verksamhetsplanens tidsspann är 1+3 år och serviceplanernas 18 månader. Åbo stads strategiska styrmodell beskrivs i följande figur.

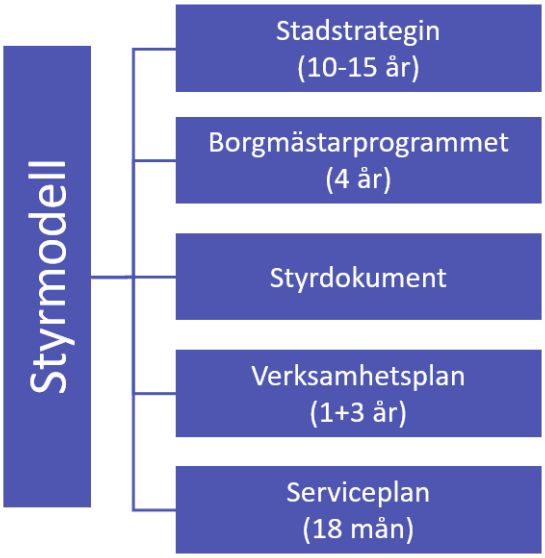

Bild 2. Stadens styrmodell

Enligt kommunallagen ska stadsstrategin utarbetas eller uppdateras minst en gång under fullmäktigeperioden. I strategin beslutar fullmäktige om de långsiktiga målen för kommunens verksamhet och ekonomi. I stadsstrategin beaktas bland annat främjandet av invånarnas välfärd, ordnandet och produktionen av tjänster, de lagstadgade servicemålen för kommunens uppgifter, ägar- och personalpolitiken, invånarnas möjligheter att delta och påverka samt utvecklingen av livsmiljön och områdets livskraft. Strategin grundar sig på en analys av nuläget och en bedömning av förändringarna i verksamhetsmiljön samt av deras konsekvenser för fullgörandet av kommunens uppgifter. I strategin fastställs dessutom hur genomförandet ska utvärderas och följas upp.

Åbo stadsfullmäktige godkände i april 2026 stadsstrategin *Åbos tillväxtberättelse mot 2040-talet 2040-talet*. Strategin bereddes i fyra sammanlänkade faser: beskrivning av nuläget, utarbetande av Åbos framtidsbild och scenarier, ett omfattande delaktighetsarbete samt internt och externt genomförande. I delaktighetsarbetet deltog fullmäktige, ledningsgrupperna, kommuninvånarna, personalen, intressentgrupperna och partnerna, påverkansorganen samt barn och unga. Stadens utveckling styrs av fyra strategiska tyngdpunkter: kontrollerad tillväxt, social hållbarhet, ett gott stadsliv samt föregångarskap i naturfrågor. Kontrollerad tillväxt anknyter bland annat till en hållbar ekonomi, möjliggörande och hantering av tillväxt, stärkta verksamhetsförutsättningar för högskolorna samt regionalt samarbete. Social hållbarhet betonar barns och ungas välfärd, minskade hälso- och välfärdsskillnader, utveckling av bostadsområden samt främjande av invandrarnas integration. Ett gott stadsliv fokuserar på stadsutveckling, bostads- och markpolitik, kultur-, idrotts- och fritidstjänster samt trafik och mobilitet. Föregångarskap i naturfrågor samlar målen för klimat- och naturledarskap, klimatpositivitet, biologisk mångfald samt hållbar mobilitet och hållbart byggande. För varje prioritering har strategiska genomslagsmål fastställts på kort och medellång sikt, och utifrån dem tas mätare fram som bygger på kontinuerlig uppföljning.

Genomförandet av strategin stöds av borgmästarprogrammet som man kommer överens om varje fullmäktigeperiod samt av stadens strategiska styrdokument. Åbo stadsfullmäktige godkände i juni 2025 borgmästarprogrammet ”*Åbo på väg in i det nya århundradet – 800 år av historia och framtid, hållbar tillväxt och mänskliga berättelser*”. Borgmästarmodellen fastställer fokusområdena för fullmäktigeperioden 2025–2029, konkreta åtgärder och prioriteringar. Programmet innehåller ekonomiska mål samt sex tematiska helheter: välfärd och likabehandling, jämlikhet mellan bostadsområden och avveckling av segregation, utbildning, kompetens och sysselsättning, boende, markanvändning och mobilitet, klimat- och naturarbete samt attraktionskraft och internationalisering. Borgmästarprogrammet styr stadens tjänsteberedning och politiska beslutsfattande. Genomförandet av programmet har strukturerats i åtgärder och mål för ekonomiplaneperioden. Dessa godkänns i samband med budgetbeslutet. Genomförandet av åtgärderna följs upp som en del av budgetuppföljningen.

I samband med beredningen av borgmästarprogrammet uppdaterades och förnyades styrmodellen för Åbo stad. När programmet godkändes identifierades cirka 60 strategiska styrdokument som klassificerades under de sex sex prioriteringar som ingår i borgmästarprogrammet. Vid klassificeringen granskades varje styrdokuments beslutsdatum, giltighetstid, lagstadgade karaktär, beslutande organ och andra centrala aspekter. Målet var att under den pågående fullmäktigeperioden minska antalet strategiska styrdokument och sammanföra dokumenten till större helheter för att stärka styrningens genomslagskraft. Arbetet med att sammanföra de strategiska styrdokumenten till större helheter har fortsatt under 2026 efter att stadsstrategin godkändes. Genomförandet av den stadsstrategi som godkändes i april 2026 stöds av nya huvudprogramhelheter samt interna program som styr stadens verksamhet.

Huvudprogramhelheterna är Livskraftsprogrammet, Välfärdsplanen, Principerna för bostads- och markpolitiken samt Klimatplanen. Varje huvudprogramhelhet är kopplad till stadsstrategins fyra strategiska prioriteringar. Till de interna program som styr stadens verksamhet hör bland annat Personalprogrammet, Det ägarpolitiska programmet, De strategiska principerna för upphandling och De strategiska principerna för informationsförvaltning. Huvudprogrammen och de interna programmen har godkänts under 2026 eller kommer att behandlas i beslutande organ under slutet av 2026. Huvudprogramhelheterna och de interna programmen beskrivs närmare i kapitel 1.5 Samverkande utveckling. I följande figur presenteras prioriteringarna i stadsstrategin och borgmästarprogrammet samt de strategiska styrdokumenten grupperade enligt huvudprogramhelheter och interna program.

Bild 3. Prioriteringarna i stadsstrategin och borgmästarprogrammet samt de centrala strategiska styrdokument som styr verksamheten.

Vision för stadsutvecklingen

Genom stadsutvecklingen stöds och hanteras Åbos hållbara tillväxt. Ett växande Åbo erbjuder stadsborna en smidigare vardag och en socialt jämlik stadsstruktur.

Den tillväxtkorridor som spårvägen ger upphov till bildar ryggraden i stadsstrukturen och skapar en ny geografi som öppnar nya möjligheter för framtiden. Tyngdpunkten för arbetsplatser, bostadsbyggande och servicenätet förläggs längs korridoren.

Samtidigt utvecklas alternativ i andra delar av staden för dem som önskar andra boendeformer, såsom småhusboende. Åbo blir en allt attraktivare stad med ett mångsidigt utbud av boendealternativ.

Stadsutvecklingen värnar om den biologiska mångfalden, och grönmiljöer finns överallt och är tillgängliga för alla.

Innehållet i borgmästarprogrammet

Åbo stads centrala strategiska handlingar är borgmästarprogrammet och stadsstrategin. Därtill finns det tiotals styrdokument av strategisk karaktär. Borgmästarprogrammet för 2025–2029 godkändes av stadsfullmäktige 9.6.2025. I programmet ”Åbo på väg in i det nya århundradet - 800 år av historia och framtid, hållbar tillväxt och mänskliga berättelser” ingår sex olika mål för ekonomin och innehållet är indelat i sju helheter och 20 delteman.

1. Ekonomiska mål
2. Välmående och likvärdiga Åbobor
    - 2.1 Barnens stad
    - 2.2 De ungas stad
    - 2.3 En rörlig och aktiverande stad
    - 2.4 En levande kulturstad
3. Åbo ökar jämlikheten i bostadsområden och avvecklar segregationen
    - 3.1 En samhällelig och inspirerande stad
    - 3.2 En stad med trivsamma och fungerande bostadsområden
    - 3.3 En stad som möjliggör delaktighet
    - 3.4 En stad som bekämpar fattigdom och avskaffar bostadslöshet
4. Utbildning, kompetens och sysselsättning för oss in i det nya århundradet
    - 4.1 En kompetent och lärande stad
    - 4.2 Finlands bästa stad som främjar sysselsättningen
    - 4.3 En stad som inspirerar till företagsverksamhet
    - 4.4 En stad som utvecklar integrationen
5. Boende, markanvändning och mobilitet
    - 5.1 En stad med hållbar struktur
    - 5.2 En stad med ett bra boende
    - 5.3 En stad med fungerande mobilitet
6. Den ambitiösa klimat- och naturstaden Åbo
    - 6.1 En koldioxidneutral stad 2029
    - 6.2 En stad som skyddar Skärgårdshavet
    - 6.3 En ansvarsfull naturstad
7. Attraktiva och internationella Åbo
    - 7.1 Regionens lokomotiv och samarbetskraft
    - 7.2 Åbo 800 år i händelsernas centrum

Borgmästarprogrammet styr stadens tjänsteberedning samt politiska beslutsfattande. Programmets genomförande och innehållet i uppföljningen har konkretiserats i åtgärder och tillhörande mål i servicehelheternas verksamhetsplaner för ekonomiplaneperioden. Alla teman och delmål i borgmästarprogrammet genomförs årligen, men programmet gäller under hela fullmäktigeperioden och prioriteringarna i genomförandet varierar från år till år.

De åtgärder som genomför borgmästarprogrammet godkänns genom budgetbeslutet. Genomförandet av åtgärderna följs upp både i en separat rapport och i samband med budgetuppföljningen.

Samverkande ledningssystem

Reform av ledningssystemet

I och med kommunalvalet 2025 reformerades stadens förtroende- och tjänsteorganisation och från och med hösten 2025 fortsätter borgmästarmodellen under fullmäktigeperioden 2025–2028. Som nya ledningsforum inledde de samverkande ledningsgrupperna för välfärd, livskraft och miljö sin verksamhet under ledning av de biträdande borgmästarna. Programmen för de samverkande ledningsgrupperna beslutades i borgmästarprogrammet. Varje ledningsgrupp fick i uppdrag att följa upp två helheter i borgmästarprogrammet:

- Välmående och likvärdiga Åbobor och Åbo ökar jämlikheten i bostadsområden och avvecklar segregationen
- Utbildning, kompetens och sysselsättning för oss in i det nya århundradet och Attraktiva och internationella Åbo
- Boende, markanvändning och mobilitet som grund för en hållbar och utvecklande stad samt en ambitiös klimat- och naturstad.

Dessutom beaktas de ekonomiska mål som fastställts i borgmästarprogrammet.

Kommittéernas beslutsföra ledamöter, dvs. biträdande borgmästaren som ordförande och 4 andra personer är förtroendevalda. Ledningsgruppens övriga ledamöter hör till stadens tjänsteledning. Koncernförvaltningen samordnar kommittéernas arbete och beredning och ser till att de fungerar.

Som verksamhetssätt innebär samverkande verksamhet en tväradministrativ och gemensam process för planering av verksamheten och ekonomin samt genomförandet av tjänsterna. Ändringen av den tväradministrativa och samverkande verksamhets- och tankemodellen har genomförts systeamtiskt i Åbo redan under en längre tid. Tillsammans uppnår vi både resultat som har större verkningar och resultat som är resursklokare. Kärnan i verksamhetsmodellen utgår från människan: människornas och företagens behov samt en levnads- och verksamhetsmiljö som stöder dessa behov. Som en del av den samverkande ledningen kommer verksamheten och ekonomin att kopplas ihop allt starkare. Modellen för tväradministrativ och gemensam verksamhetsplanering och genomförande beskrivs även i detta sammanhang. På basis av utvärderingen av de

samverkande ledningsgrupperna 2026 bedöms verksamhetens fortsättning och eventuella ändringsbehov 2027.

Klimatbudgeten styr investeringarnas hållbarhet

Åbo växer kraftigt nu och under de kommande åren, och stadskoncernen investerar stort i förutsättningarna för tillväxt. Tillväxtfasen med tillhörande investeringar skapar goda möjligheter att utveckla en klimatresilient och koldioxidsnål stad, vars tillväxt även är hållbar och klokt styrd med tanke på den biologiska mångfalden och användningen av naturresurser. Samtidigt är det nödvändigt att bedöma hållbarhetseffekterna av stadskoncernens investeringar och styra investeringarna så att de fastställda klimat-, natur- och hållbarhetsmålen kan uppnås på lång sikt.

Åbo stads klimat- och hållbarhetsbudgetering är en etablerad del av koncernens investeringsstyrning och årliga planering av ekonomin och verksamheten. Syftet är att säkerställa att stadens stora investeringar som helhet ligger i linje med Åbos klimat- och miljömål och stöder övergången till klimatneutralitet senast 2029 samt befäster Åbos ställning som en av världens ledande klimat- och naturstäder senast 2030.

Åbo utvecklade och införde en omfattande koncernövergripande modell för klimat- och hållbarhetsstyrning av investeringar under fullmäktigeperioden 2021–2025. Verksamhetsmodellen etablerades från och med 2025 (stadsstyrelsen 28.4.2025), och dess genomslag på klimat- och hållbarhetsfinansieringen stärks också som en del av genomförandet av borgmästarprogrammet, stadsstrategin och klimatplanen. Inom klimat- och hållbarhetsbudgeteringen används EU:s taxonomi för hållbar finansiering som bedömningsram, vilket möjliggör en mångdimensionell granskning av de klimat- och hållbarhetsmål som ingår i stadsstrategin.

En hållbarhetsbedömning av investeringarna enligt EU-taxonomin medför ekonomiska fördelar, eftersom den gör det möjligt att utnyttja grön finansiering. Detta ger investeringarna betydande räntefördelar i låneavtalen. De räntefördelar som uppnåtts genom gröna lån ger redan staden besparingar i miljonklassen i räntekostnader för flera projekt. Utnyttjandet av grön finansiering stärks och Åbos investeringsprojekts duglighet vad gäller grön finansiering utvecklas aktivt i samarbete inom koncernen samt med finansieringspartner, såsom Europeiska investeringsbanken, Nordiska investeringsbanken och Kommunfinans Abp.

Klimat- och hållbarhetsbudgetering utgör också grunden för Åbos investeringsplan för klimatneutralitet som följer den europeiska missionen för klimatneutrala städer och godkändes av Europeiska kommissionen 2024. Under åren 2025–2030 genomför stadskoncernen investeringar som stödjer klimat-, natur- och hållbarhetsmål till ett sammanlagt värde av cirka 1,7 miljarder euro (tabell 2). I tabell 2 beskrivs klimat- och miljöinvesteringsplanen, åtgärdshelheterna, fördelningen mellan basstaden och stadskoncernen samt volymen av de investeringar som hade genomgått en hållbarhetsbedömning före budgetprocessen för 2027.

Tabell 2: Stadskoncernens plan för klimat- och miljöinvesteringar 2025–2030 (Europeiska unionens mission för klimatneutrala städer samt beloppet av hållbarhetsbedömda investeringar (koncernens siffror uppdateras).

Stadskoncernens klimat- och miljöinvesteringar 2025–2030 (EU-missionen för klimatneutrala och smarta städer) och hållbarhetsbedömda investeringar fram till 2027 budget

Åtgärdshelhet	Genomförare	Investeringar	2025-2030, Meur	Genomgått EU-taxonomibedömningen , Meur
Kolsnåla färdsätt och hållbar stadsstruktur	Basstaden	Urban samhällsstruktur, ink. gång- och cykelnätverket	207,7	68,4
	Basstaden och konsernbolagen	Kollektivtrafikförbindelser (ex. spårväg)*	127,2	92,9
	Koncernbolagen	Suprastruktur och infrastruktur för sjöfarten	33,0	49,2
Koldioxidsnålt byggande	Basstaden	Renovering av lokaler och nybyggnationsprojekt	405,3	275,5
	Koncernbolagen	Lokal- och bostadsbyggandet**	615,5	628,5
Klimatneutralt energisystem	Koncernbolagen	Produktion av förnybar energi och andra lösningar för fossilfri energi	110,9	95,4
Förstärkning av den biologiska mångfalden och kolsänkorna	Basstaden	Parker och grönområden	20,5	Kan ej utvärderas***
	Koncernbolagen	Miljöskydd och hållbar användning av vatten och marina resurser****	119,2	116,2
Omställning till en cirkulär ekonomi	Koncernbolagen	Utveckling av cirkuläritet, ink. utvecklingsprojekt inom avfallshantering.	27,8	20,3
			1667,1	**1346,4**

*Spårvägsinvesteringen kommer att läggas till i siffrorna efter att statsstödsbeslutet har fastställts
**En del av basstadens investeringar har sedan 2025 överförts till koncernen genom bolagsbildning
***Parker och grönområden ingår inte i de projekt som bedöms genom EU-taxonomins ramverk.
****Investeringar i linje med DNSH-kriterierna *Förebyggande och minskning av miljöföroreningar* samt *hållbar användning av vatten- och marina resurser.*

EU-taxonomins referensram tillämpas på alla investeringar inom stadskoncernen som överstiger en miljon euro, och målet är att genomföra investeringarna i enlighet med de tekniska granskningskriterierna. I augusti 2026 hade investeringar till ett värde av 1,3 miljarder euro bedömts enligt EU-taxonomins hållbarhetskriterier. Vid granskningen eftersträvas att investeringarna uppfyller kriterierna för ett väsentligt bidrag till begränsningen av klimatförändringen samt DNSH-kriterierna (orsakar inte betydande skada) i fråga om anpassning, cirkulär ekonomi, natur- och vattenpåverkan samt förebyggande av miljöföroreningar.

Av investeringsprojekten är särskilt nybyggnadsinvesteringarna i regel förenliga med EU-taxonomin eller möjliga att genomföra på ett sätt som uppfyller taxonomikriterierna. Investeringarna i renoveringar uppvisar större variation. Även merparten av infrastrukturinvesteringarna kan genomföras i enlighet med kriterierna, men vissa investeringar uppfyller inte kriterierna. De största utmaningarna gäller uppfyllandet av kriterierna för anpassning till klimatförändringen.

Bild 4. Principerna för EU:s taxonomi.

Projektens förenlighet med EU-taxonomin beaktas redan i planläggnings- och planeringsfasen. Kraven i de

olika kriterierna inkluderas i detaljplanen och i projektplanen och planen för genomförande i samarbete med projektets tjänstepersoner och experter. Kraven införs i anbudshandlingarna för entreprenörerna. Efter att projekten färdigställts görs en ny, andra bedömningi där man utvärderar hur målen i planeringsfasen har genomförts. Vid bedömningen används en trafikljusmodell (se bild 5 och 6).

Hållbarhetsstyrningen och uppföljningen av information utvecklas till en systematisk process för att säkerställa att hållbarhetsprinciperna får ett ännu starkare genomslag i alla investeringsprojekt. Under 2025–2026 har utvecklingsarbetet genomförts inom det EU-finansierade KIITO-projektet, som avslutas i mars 2027 och där ett användargränssnitt för klimatbudgeten utvecklas och byggs upp för styrning av investeringarnas klimat- och miljömål samt informationshantering.

Investeringarnas hållbarhet under ekonomiplaneperioden

Dämpning av och anpassning till klimatförändringen i investeringsprojekt

Vid hållbarhetsbedömningen av investeringar uppfyller stadens lokal- och infrastrukturprojekt EU-taxonomins kriterier för ett väsentligt bidrag till begränsningen av klimatförändringen. För att kriterierna ska uppfyllas krävs bland annat att nybyggnads- och renoveringsarbeten genomförs med låga koldioxidutsläpp och att infrastrukturprojekten främjar hållbara färdsätt.

Åbo stad har förbundit sig till byggande med låga koldioxidutsläpp och hög miljöklassificering. I enlighet med uppdateringen av klimatplanen som fullmäktige godkände i juni 2026 eftersträvas den högsta nivån i Rakennustietos miljöklassificering (YL 5) vid nybyggnad inom stadens lokalprojekt, och staden förbinder sig till minst nivå YL 4. Även vid renovering eftersträvas lösningar med låga koldioxidutsläpp och klassificeringen YL 3.

En central indikator vid bedömningen av lokalprojektens klimatpåverkan är byggnadens koldioxidavtryck. Ändringarna i den nya bygglagen trädde i kraft 1.1.2026. Samtidigt fastställdes gränsvärden för koldioxidavtrycket enligt byggnadens användningskategori: för undervisningsbyggnader och daghem 20 kg CO_2e/m²/år under 2026–2028 och 16 kg CO_2e/m²/år från och med 2029. Enligt Åbos klimatplan ska nybyggnadsprojekten genomföras så att deras koldioxidavtryck ligger 10 procent under det nationella gränsvärdet och kriterierna för grön finansiering därmed uppfylls. För de bedömda lokalprojekten uppfylls och underskrids detta mål redan nu.

I Åbo stadskoncerns investeringsplan för klimat och miljö 2025–2030 har 368 miljoner euro anvisats för utveckling av hållbar mobilitet och stadsstruktur. Målet för väg- och gatutrafiken är att halvera växthusgasutsläppen från 2015 års nivå fram till 2029 och att öka andelen hållbara färdsätt till över 66 procent fram till 2030. Koldioxidavtrycket beräknas för alla infrastrukturprojekt. Utsläppsberäkningen beaktar livscykelfaserna under byggandet (A1–A5) med utsläppsfaktorer från den infrastrukturutsläppsdatabas som Finlands miljöcentral har utvecklat. I enlighet med klimatplanen genomförs projekten med så små livscykelutsläpp som möjligt, med beaktande av faktorer som är kritiska för försörjningsberedskapen.

Minskningen av utsläppen under byggtiden styrs genom det nationella green deal-åtagandet. Åbo har anslutit sig till green deal-åtagandet Utsläppsfria byggarbetsplatser, enligt vilket målet för 2030 är att alla arbetsmaskiner och transportfordon på upphandlingsenhetens byggarbetsplatser ska vara fossilfria och att 50 procent av dem ska drivas med el, biogas eller vätgas.

För att DNSH-kriterierna (orsakar inte betydande skada) för anpassning till klimatförändringen ska uppfyllas krävs att väsentliga klimatrisker identifieras och att projektspecifika anpassningsåtgärder fastställs i samband med projektplaneringen. Enligt bedömningarna kan kriterierna uppfyllas i 73 procent av lokalprojekten och 45 procent av infrastrukturprojekten, men de måste beaktas under hela genomförandet. Både själva bedömningen och kompetensen inom klimatanpassning behöver utvecklas för att kriterierna ska kunna uppfyllas i en större andel av projekten. Anpassningslösningarna kräver sektorsövergripande kompetens och ska beaktas i flera skeden av projektplaneringen, eftersom de omfattar såväl lösningar för vattenhantering på tomterna som exempelvis fasadlösningar för att förhindra överhettning inomhus. Som kompletterande indikator för anpassning används blågrönfaktorn, som mäter tomtens gröneffektivitet genom växtlighet, ytbeläggningar och dagvattenkonstruktioner. Miniminivån för faktorn är 0,7, och enligt bedömningen i planeringsskedet uppnår de bedömda lokalprojekten detta mål. I planläggningen och planeringen strävar man efter att stärka ekologiska nätverk samt bevara befintliga träd och skogar.

Bedömningen av infrastrukturprojektens taxonomiförenlighet reformeras så att den blir bättre integrerad i planeringsprocessen för investeringar. Bedömningen reformeras under 2026 och den nya modellen införs 2027. Indikatorerna och åtgärderna för anpassning utvecklas utifrån resultaten av det pågående IKI-projektet.

Genomförande av cirkulär ekonomi i investeringsprojekt

I enlighet med klimatplanens principer för styrning av byggandet utgår byggandet i Åbo från hierarkin för resursklokt byggande, prioritering av renovering och principerna för cirkulär ekonomi. Det befintliga byggnadsbeståndet upprätthålls på ett hållbart sätt, och renoveringsprojekt genomförs i rätt tid för att förlänga byggnadernas livslängd. Byggnadsdelar och material från rivningsobjekt återanvänds när det är möjligt. För projekten utarbetas en rivningsutredning.

Till målen för cirkulär ekonomi i lokalprojekten hör att hålla lokalerna i bruk, minska byggnadernas renoveringsskuld, förbättra lokalernas nyttjandegrad samt öka materialeffektiviteten och lokalernas anpassningsbarhet. För investeringsprojekt kräver DNSH-kriterierna för cirkulär ekonomi att minst 70 procent av bygg- och rivningsavfallet återvinns eller återanvänds. Enligt bedömningen i planeringsskedet kan målet uppnås i 97 procent av lokalprojekten och i 96 procent av infrastrukturprojekten. Huruvida kriteriet uppfylls kan dock fastställas först efter genomförandet, eftersom bedömningen i planeringsskedet görs innan exakta uppgifter om avfallsflödena finns tillgängliga. Uppföljningen av materialflöden effektiviseras genom ett gemensamt rapporteringssätt för projekten, som inkluderas i konkurrensutsättningen av rivnings- och byggprojekt. Det nationella systemet håller på att utvecklas.

Natur- och vattenpåverkan i investeringsprojekt

I stadsstrategin har Åbo förbundit sig att undvika naturskador och vid behov lindra dem. Ekologisk kompensation är en sista utväg när skador på naturen inte kan undvikas eller lindras. Uppföljningen av målet om naturpositivitet förutsätter en systematisk kartläggning av hektar med naturvärden i utvecklingsområdena, så att naturbalansen till följd av förändrad markanvändning kan följas upp.

För att kriterierna för biologisk mångfald och hållbar användning av vattenresurser ska uppfyllas är det särskilt viktigt att säkerställa att naturutredningar och andra nödvändiga utredningar görs i rätt tid och att resultaten finns tillgängliga under planeringsprocessen. Detta gäller särskilt känsliga områden där hotade arter eller naturtyper förekommer och som ligger i gränszonen mellan land- och vattenekosystem.

EU-taxonomins DNSH-kriterier för biologisk mångfald uppfylls eller kan uppfyllas i alla bedömda projekt. För att förbättra helhetsbilden granskas lokalprojektens påverkan på den biologiska mångfalden med hjälp av två kompletterande indikatorer: arealen av hotade naturtyper och arters livsmiljöer samt kvaliteten på de ekologiska förbindelserna. Vid bedömningen används en tregradig skala (–1, 0, +1). I merparten av de bedömda lokalprojekten strävar man efter att öka arealen av livsmiljöer för hotade naturtyper och arter, eller så bedöms konsekvenserna vara neutrala. Detta beror delvis på att lokalprojekten ofta genomförs på tomter som redan är i användning och/eller kraftigt bearbetade. Enligt projektens gårdsplaner utökas livsmiljöerna bland annat på gröna tak och i andra gröna konstruktioner.

Infrastrukturprojektens påverkan på den biologiska mångfalden granskas med samma indikatorer som i lokalprojekten. Utifrån de bedömningar som gjorts sedan 2023 hänförde sig 71 procent av investeringskostnaderna för de bedömda infrastrukturprojekten basstaden till projekt där man strävar efter att öka arealen av hotade naturtyper och arters livsmiljöer. Även om kriterierna för biologisk mångfald och hållbar användning av vattenresurser enligt bedömningen i planeringsskedet uppfylls, kräver genomförandet effektivare kommunikation till entreprenörerna om miljömålen samt effektiv tillsyn på byggarbetsplatserna.

För att uppfylla kriterierna för den biologiska mångfalden och vattenskydd i båda projekttyperna, krävs en tät kontakt med planläggningen eftersom tomtens läge har en betydande inverkan på hur och om kriteriet uppfylls. För att uppnå målen krävs även ett tätt samarbete med de sakkunniga inom miljöskyddet, särskilt vad gäller planeringen och övervakningen av byggarbetsplatsen. Den aktuella information som behövs för taxonomibedömningen, såsom naturutredningar, samt informationsgången utvecklas kontinuerligt som en del av målen för ekonomiplaneperioden och utvecklingen av KIITO-användargränssnittet.

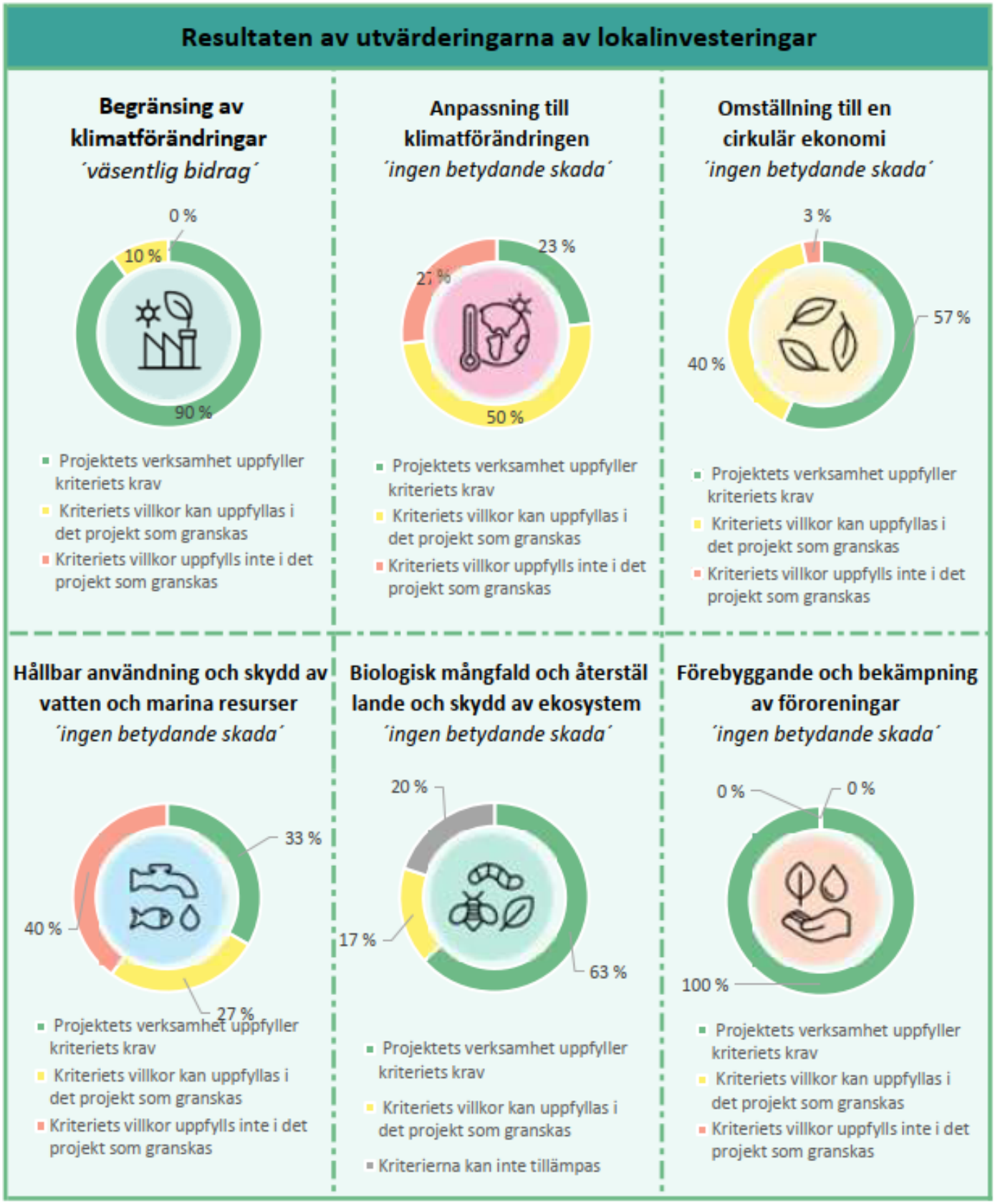

Bild 5. Resultaten av bedömningarna av lokalinvesteringar 2026

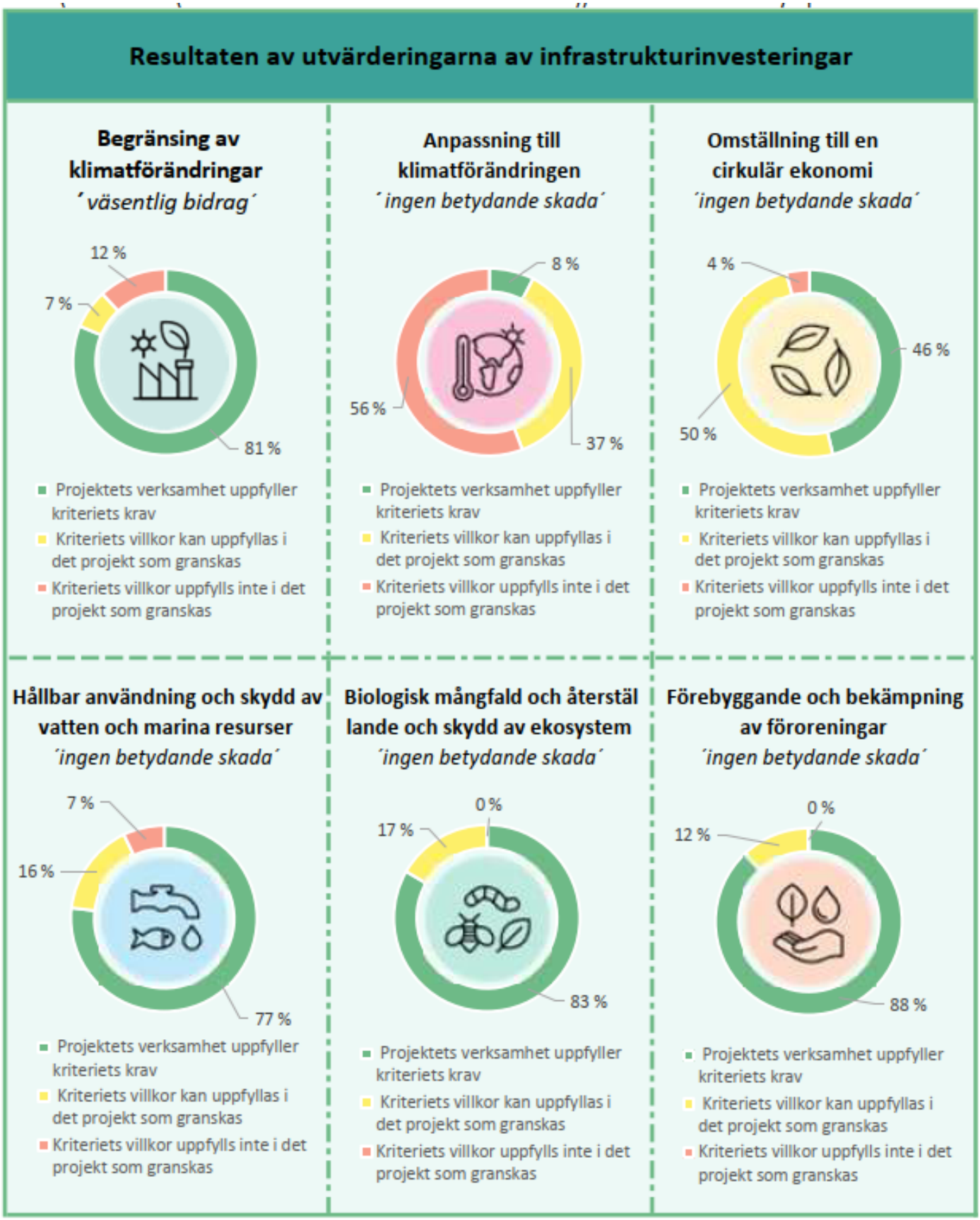

Bild 6. Resultaten av bedömningarna av infrastrukturinvesteringar 2026

Hållbarheten för koncernbolagens investeringar

De strategiska koncernbolagen genomför stadens klimatmål, naturmål och mål för cirkulär ekonomi som en del av sin verksamhet. Bolagen främjar målen i Åbo stads klimatplan och utvecklar sin verksamhet mot klimatneutralitet senast år 2029. Samtidigt identifierar, förebygger och minskar de verksamhetens påverkan på naturen samt stärker den biologiska mångfalden. När det gäller cirkulär ekonomi främjar bolagen resurseffektiva verksamhetssätt i sina produkter, tjänster och investeringar. Dessutom deltar koncernbolagen i utvecklingen av klimatbudgeteringen och bedömer sina betydande investeringars förenlighet med EU:s taxonomi för att främja målen för den gröna omställningen. Investeringarna inom Åbo stadskoncern riktas till energi-, vatten- och trafikinfrastruktur, bostads- och lokalbyggande samt till reparation och underhåll av infrastruktur och fastighetsbeståndet.

Koncernbolagens investeringar för åren 2026–2029 som bedömts enligt taxonomikraven uppgår till totalt 682 miljoner euro. I siffran ingår inte investeringar som genomförs av Turun Monitoimitilat Oy eller Taitocampus, eftersom dessa har bedömts som en del av baskommunens egna investeringar då planeringsarbetet utförs av staden. Av koncernbolagens investeringar är 85 procent taxonomidugliga, det vill säga sådana investeringar som kan bedömas utifrån kriterierna i EU:s taxonomi för hållbar finansiering. Bedömningarna visar att 19 procent av investeringarna uppfyller taxonomins kriterier, och att 43 procent av investeringarna kan genomföras i enlighet med taxonomin. Av investeringarna kommer 13 procent inte att överensstämma med taxonomin.

Resultaten visar att merparten av investeringarna kan genomföras på ett sådant sätt att taxonomins hållbarhetskriterier uppfylls. Kriterierna uppfylls särskilt väl i nybyggnadsprojekt och energiinvesteringar. De projekt där kriterierna inte uppfylls är oftast renoveringsprojekt eller investeringar i kritisk infrastruktur. De största utmaningarna när det gäller taxonomins kriterier hänför sig till anpassning till klimatförändringen, särskilt i fråga om vissa investeringar i kritisk infrastruktur. För merparten av projekten har dock även kriterierna för anpassning till klimatförändringen bedömts vara möjliga att uppfylla.

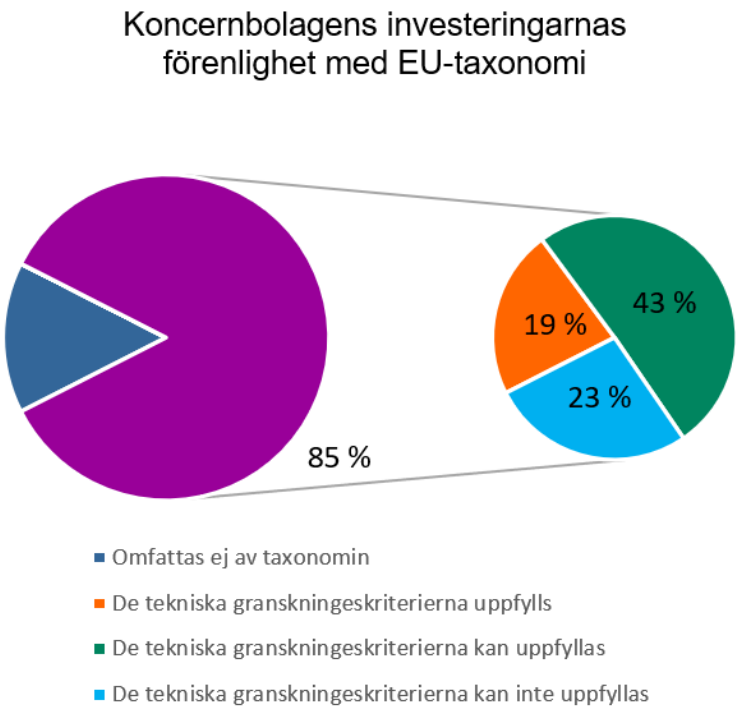

Bild 7. Bedömning av hur koncernbolagens investeringar överensstämmer med EU:s taxonomi

Utvecklingsmål under ekonomiplaneperioden

För att stadens investeringar ska bli förenliga med EU-taxonomin och hållbarheten främjas har följande utvecklingsmål fastställts:

- **Som stöd för klimatbudgeteringen** införs en informationsplattform som svarar mot utvecklingsbehoven i investeringsprocessen (pågår, KIITO-projektet, införs 2027).
- Taxonomibedömningarna av **infrastrukturinvesteringar** utvecklas så att de bättre lämpar sig för stadens processer, och den förnyade modellen införs under 2027.
- Taxonomibedömningen av **klimatanpassning** förnyas utifrån resultaten av IKI-projektet.
- **Cirkulär ekonomi inom byggandet och ett regenerativt livsmedelssystem** främjas genom utveckling av de interna processerna. Samtidigt förbereds ett åtagande inom den nationella Green Deal-modellen för cirkulär ekonomi (CircLIFE-projektet är under beredning).
- **Genom hållbarhetsstyrning av investeringarna** stärks utnyttjandet av grön finansiering, och investeringsprogrammet och finansieringsmodellerna utvecklas i samarbete med europeiska partner.
- Tillgången i rätt tid till **naturutredningar och andra uppgifter** förbättras (arbetet har inletts).

För koncernbolagens del ligger tyngdpunkten på att utveckla det expertstöd som behövs för taxonomibedömningen och säkerställa kontinuiteten i bedömningsprocessen.

Verkställande genom planering av verksamheten och ekonomin

Verksamhetsplanen som uppdateras årligen verkställer stadens strategi och borgmästarprogram. De strategiska målen och riktlinjerna konkretiseras i åtgärder inom servicehelheterna, och utifrån dem utarbetas budgeten och serviceplanerna. I budgeten allokeras de resurser som behövs för att uppnå målen för verksamheten. Verksamhetsplanen omfattar budgetåret och de tre följande planeringsåren. Granskningsperioden för serviceplanerna är 18 månader. Genomförandet av målen och åtgärderna följs upp som en del av stadens rapportering om verksamheten och ekonomin.

De viktigaste nyckeltalen för verksamheten och ekonomin har beretts för budgeten 2027. De används i ledningen med hjälp av nyckeltal och följs upp som en del av den årliga ekonomiuppföljningen. Servicehelheternas verksamhetsplaner innehåller de viktigaste nyckeltalen för respektive servicehelhet.

Riskhantering

Med riskhantering avses systematiska förfaranden med hjälp av vilka risker som är förknippade med stadens och stadskoncernens verksamhet identifieras och beskrivs, riskernas betydelse och sannolikheten för att de realiseras bedöms samt tillvägagångssätt för att hantera, övervaka och rapportera riskerna fastställs. Riskhantering är en del av stadsorganisationens beslutsfattande, strategiska ledning och utveckling, och genom dess åtgärder säkerställs att organisationens ledning har tillgång till nödvändig och aktuell information för proaktivt beslutsfattande samt planer för att hantera betydande risker. Genom en övergripande riskhantering stöds uppnåendet av koncernens strategiska och operativa mål samt säkerställs verksamhetens kontinuitet under alla förhållanden. Med hjälp av riskhantering strävar man å andra sidan också efter att utnyttja situationer som kan främja stadskoncernens mål.

Riskerna inom Åbo stadskoncern delas in i operativa risker, ekonomiska risker, skaderisker och strategiska risker. I alla dessa grupper kan ingå interna eller externa risker. Varenda faktor som äventyrar uppnåendet av målen är en risk. Riskhanteringen omfattar all den verksamhet varmed man försöker trygga uppnåendet av målen.Genom tillväxt- och ersättningsfonden har staden för sin del förberett sig för att ersätta egendomsskador och andra skador som staden ansvarar för.

Riskhanteringsprocessen består av identifiering, bedömning, hantering och uppföljning av risker. Identifieringen av risker omfattar såväl ekonomiska, operativa, personalrelaterade, informationssäkerhetsrelaterade som anseenderelaterade risker. Vid bedömningen granskas riskens sannolikhet och effekt, utifrån vilka riskerna klassificeras och prioriteras. I behandlingsfasen väljs lämpliga hanteringsmetoder, såsom att undvika, minska, överföra eller acceptera risken. Riskernas läge följs upp och bedöms regelbundet så att man kan reagera på förändringar i tid.

Stadens olika funktioner och sammanslutningarna som hör till koncernen bedömer och hanterar regelbundet de risker som under budgetåret riktar sig mot deras verksamhet i riskhanteringssystemet. Bedömningen

omfattar identifiering av de mest betydande riskerna, bedömning av följderna som risker kan ha och hur betydande de är, fastställning av riskhanteringsmetoder och uppföljning av dem. Syftet är att analysera förändringarna i omvärlden och identifiera hot som riktas mot verksamheten och utarbeta och uppdatera nödvändiga planer och åtgärder för dem.

De nödvändiga uppgifterna rapporteras till ledningen i realtid. Syftet med riskrapporteringen är att ge stadens ledning en helhetsbild av riskhanteringen inom stadskoncernen. Rapporteringen är en del av utvecklingen av verksamheten och ingår i den normala operativa uppföljningen av den årliga planeringen och i utvecklingen av verksamheten. Riskrapporteringen ska fungera också i situationer där förändringar i omvärlden eller upptäckta avvikelser medför behov av en ny riskbedömning. Centrala indikatorer för riskhanteringen inkluderas i årsplanerna och utnyttjas vid planering och uppföljning av verksamheten. I stadens verksamhetsberättelse rapporteras om riskhanteringen och dess utvecklingsbehov i enlighet med den anvisning som bokföringsnämndens kommunsektion gett. De viktigaste riskerna beaktas vid budgetberedningen och i samband med beslutsfattandet. Utifrån bedömningen förbereder stadsstyrelsen en riskprofil i samband med utarbetandet av budgeten och fattar beslut om förfaringssätten för att hantera de viktigaste riskerna.

Riskhanteringen och utvecklingen av den är en del av strategin. Stadens riskhantering utvecklas så att man kan svara på utmaningarna i den föränderliga omvärlden. Under första halvan av 2026 genomfördes ett utvecklingsprojekt för stadskoncernens övergripande riskhantering i enlighet med den plan som utarbetades 2025. I projektet integrerades riskhanteringen tydligare och mer systematiskt i beslutsfattande, ledning och utveckling inom stadsorganisationen. Genom förändringar i riskhanteringsprocessen och riskhanteringsrutinerna främjas stadskoncernens strategiska mål på praktisk nivå. Den uppdaterade processen för ordnandet av riskhanteringen och ansvarsfördelningen beskrevs i grunderna för Åbo stads och stadskoncernens interna kontroll och riskhantering (godkända av stadsfullmäktige 15.6.2026) samt i anvisningen om intern kontroll och riskhantering (godkänd av stadsstyrelsen 25.5.2026). Den heltäckande och aktuella uppföljningen och rapporteringen av betydande risker utvecklades genom uppdateringar av riskhanteringssystemet. Kompetensen inom riskhantering och användningen av systemet främjas genom regelbunden utbildning.

1.3. Utvecklingsutsikter för Åbo stads omvärld

Omvärldsutvecklingen i Åbo stad och Åboregionen enligt nyckeltal för tillväxt och konkurrenskraft

Omvärlden i Åboregionen och Åbo stad har förändrats snabbt under de senaste åren. Genomgripande förändringstrender, såsom urbanisering, koncentration och internationalisering, har stärkt tillväxten särskilt efter 2022. Åbo har övergått från en fas med långsam och jämn tillväxt till en snabb tillväxtfas. Förändringen syns framför allt i ökningen av befolkningen, antalet arbetsplatser och antalet företag. Strategiskt påverkar utvecklingen direkt stadens servicebehov, markanvändning, boende, byggande, investeringar, utbildning, kompetens och turism.

Egentliga Finlands folkmängd väntas överstiga en halv miljon invånare under sommaren 2026. Cirka 70 procent av landskapets befolkning bor i Åboregionen, och befolkningstillväxten – särskilt ökningen av befolkningen i arbetsför ålder – är starkt koncentrerad till Åbo kärnstadsregion. Enligt preliminära uppgifter hade Åbo nästan 211 000 invånare i slutet av juli 2026. Åbos befolkningstillväxt har under de senaste åren varit exceptionellt snabb: under de tre senaste åren har Åbo vuxit med i genomsnitt nästan 4 000 invånare per år. Till antalet har befolkningstillväxten varit större än någon gång sedan början av 1970-talet, och den relativa befolkningstillväxten var den näst största bland C21-städerna 2025. Stadens tillväxt bygger på flyttningsrörelsen. Av Åbos flyttningsöverskott 2023–2025 kom något över en tredjedel från Finland och cirka två tredjedelar från utlandet. I Finland får Åbo ett flyttningsöverskott från nästan hela landet, med undantag för den övriga Åboregionen och Helsingfors. Det internationella flyttningsöverskottet kommer från ett geografiskt brett område och från alla världsdelar, men särskilt från länder i Sydostasien och på den indiska subkontinenten samt från Ukraina. Antalet döda har överstigit antalet födda sedan 2017, liksom i de flesta andra städer. Den negativa effekten av den naturliga folkökningen har dock minskat sedan hösten 2024. Åbos befolkningstillväxt förväntas vara kraftig också inom den närmaste framtiden. Enligt den nya befolkningsprognosen för Åbo stad (2026) skulle Åbo enligt en måttlig baslinje växa med ca 49 700 invånare under 2025–2045. Det motsvarar en ökning på cirka en fjärdedel (23,7 %) jämfört med det nuvarande invånarantalet fram till 2045. Baslinjen bygger på komponenterna i befolkningsutvecklingen 2019–2025.

Internationaliseringen och den ökande flerspråkigheten är centrala strukturella förändringsfaktorer bakom Åbos tillväxt. I Åbo bodde cirka 38 500 personer med ett annat modersmål än finska eller svenska i slutet av maj 2026. Andelen flerspråkiga av hela befolkningen var något under en femtedel (18,2 %). Andelen flerspråkiga är störst bland barn och unga: av Åboborna under 15 år har exempelvis nästan var tredje (30,9 %) ett annat modersmål än finska eller svenska. Utvecklingen påverkar direkt planeringen av småbarnspedagogiken, undervisningen, integrationen, sysselsättningstjänsterna och servicenätet i stadens olika områden. Andelen flerspråkiga varierar betydligt mellan olika delområden i staden. I slutet av 2025 översteg andelen flerspråkiga 50 procent i Kråkkärret (61,5 %), Studentbyn (57,9 %), Laustis (55,1 %) och västra Pansio (51,7 %). Sett till modersmål bodde personer från cirka 160 språkgrupper i Åbo; i ungefär hälften av språkgrupperna fanns fler än tio personer. De största grupperna var rysk-, arabisk-, albansk-, kurdisk-, ukrainsk-, somalisk-, engelsk-, estnisk-, persisk- och vietnamesiskspråkiga. Cirka två av tre flerspråkiga Åbobor tillhörde dessa tio största språkgrupper.

Utvecklingen av arbetsplatser och företag utgör grunden för Åbos hållbara tillväxt och konkurrenskraft. Enligt den senaste tillgängliga statistiken fanns det cirka 109 500 arbetsplatser och 16 700 verksamhetsställen för företag i Åbo. Antalet företagsverksamhetsställen har ökat måttligt såväl i Åbo som i hela regionen. Något över hälften (55 %) av regionens företagsverksamhetsställen finns i Åbo. Deras sammanlagda sysselsättningseffekt är cirka 66 600 årsverken. Två tredjedelar (66 %) av arbetsplatserna i Åbo finns inom den öppna sektorn, det vill säga den privata sektorn eller företagandet. Under 2021–2023 ökade antalet arbetsplatser med cirka 4 500 (+4,3 %), och antalet arbetsplatser ökade inom de flesta branscher. Kvantitativt ökade antalet arbetsplatser mest inom hälso- och socialtjänsterna, inom inkvarterings- och näringstjänster, inom utbildningen och inom den offentliga förvaltningen. Mest minskade arbetsplatserna inom byggverksamhet, parti- och detaljhandel samt konst, underhållning och rekreation. Geografiskt sett var ökningen av antalet arbetsplatser störst i Kuppis som har utvecklats till en av landets viktigaste arbetsplatskoncentrationer med högst värdeökning. Enligt Kaupunkitutkimus TA:s arbetsplatsprojektion ska antalet arbetsplatser i Åbo fortsätta öka med cirka 20 000 (+18 %) fram till 2040. Den största kvantitativa ökningen sker inom offentliga tjänster, särskilt social- och

hälsovårdstjänster samt utbildning. Den största relativa ökningen sker inom industrin, särskilt den maritima industrin och läkemedelsindustrin, deras underleverantörskedjor samt arbetstillfällen inom den gröna omställningen. Enligt arbetsplatsprojektionen ska ökningen av antalet arbetsplatser framför allt stärka den kompetens- och tillväxtkorridor som bildas av centrum, universitetsområdet och Kuppis–Österås. Upp till två tredjedelar av de nya arbetsplatserna ska koncentreras till denna korridor.

Sysselsättningsutvecklingen utgör en central kritisk utmaning. Arbetskraften och antalet sysselsatta i Åboregionen ökade 2025, men sysselsättningsgraden sjönk jämfört med året innan. Nedgången förklaras av att befolkningen i arbetsför ålder har ökat. Samma utveckling syns i Åbo: under början av 2026 ökade både arbetskraften och antalet sysselsatta, men sysselsättnings- och arbetslöshetsgraden försämrades jämfört med motsvarande tidpunkt året innan. Detta beror bland annat på att fler personer än tidigare har övergått från att stå utanför arbetskraften till att ingå i arbetskraften till följd av åtstramningar inom den sociala tryggheten. Sysselsättningsgraden bland 20–64-åringar i Åbo var 66,3 procent i slutet av 2025. Det var den lägsta siffran bland de sex största C6-städerna. Årsgenomsnittet för arbetslöshetsgraden i Åbo uppgick till 14,8 procent under januari–maj 2026. Den genomsnittliga arbetslöshetsgraden var 0,1 procentenheter högre än året innan. Åbo hade den näst högsta arbetslöshetsgraden bland C6-städerna. Den försämrade sysselsättningen syns särskilt i ökningen av den strukturella arbetslösheten och långtidsarbetslösheten. Våren 2026 fanns det nästan en tredjedel fler långtidsarbetslösa än ett år tidigare. Utvecklingen understryker behovet av effektfulla sysselsättnings-, utbildnings- och integrationstjänster samt en bättre matchning mellan kompetens och efterfrågan på arbetskraft.

Ökningen av företagens omsättning stöder de positiva utvecklingsutsikterna för Åboregionen och har, om den fortsätter, en positiv inverkan på sysselsättningsutvecklingen. Den årliga förändringen i regionens företagsomsättning var +1,9 procent 2025. Tillväxten drevs framför allt av den maritima industrin, med Meyer i spetsen, samt av den övriga industrin. Den maritima industrins omsättning följer en stark tillväxtbana, och tillväxten accelererade ytterligare våren 2026. Även parti- och detaljhandeln samt servicebranscherna är inne i en måttlig tillväxtfas. Byggandet fortsätter däremot att minska. Utvecklingen av antalet anställda i företagen var svagare än omsättningsutvecklingen både i Åboregionen och nationellt. Tillväxt leder inte automatiskt till förbättrad sysselsättning, utan förutsätter tillgång till kompetent arbetskraft, rätt inriktning av investeringarna och branschernas förmåga till förnyelse.

Utvecklingen av bostadsproduktionen är en central förutsättning för att hantera befolkningstillväxten och stärka stadens konkurrenskraft. Under 2023–2025 färdigställdes i genomsnitt cirka 2 000 nya bostäder per år i Åbo. Antalet färdigställda bostäder har dock minskat på grund av det svaga läget på bostads- och byggmarknaden. År 2025 färdigställdes 1 459 nya bostäder, och 2026 beräknas antalet nya bostäder stanna vid cirka 1 000. Under 2023–2025 beviljades i genomsnitt 1 500 bygglov per år i Åbo. Även antalet bygglov har minskat: 2025 beviljades 1 203 bygglov. I januari–april 2026 beviljades 398 bygglov, vilket är en femtedel färre än året innan. Kvadratmeterpriserna för äldre aktielägenheter har sjunkit gradvis sedan början av 2022. I slutet av maj 2026 var det genomsnittliga kvadratmeterpriset på äldre aktielägenheter i Åbo 2 694 euro (–1,4 % jämfört med året innan). Befolkningstillväxten ökar antalet bostadshushåll, men den svaga konjunkturen inom byggbranschen och den snabbt försämrade sysselsättningen ökar osäkerheten. Strategiskt framhäver situationen behovet av en föregripande samordning av markanvändning, boende och investeringar.

Högskolorna, kompetensen samt forsknings- och utvecklingsverksamheten stärker Åbos konkurrenskraft på lång sikt Antalet examensstuderande vid Åbos fem högskolor – Åbo universitet, Åbo Akademi, Åbo yrkeshögskola, Yrkeshögskolan Novia och Humanistiska yrkeshögs-kolan – har ökat under de senaste åren. Med examensstuderande avses i enlighet med undervisnings- och kulturministeriets finansieringsmodell studerande som avlägger lägre eller högre högskoleexamen samt licentiat- eller doktorsexamen. Högskolorna i Åbo hade sammanlagt cirka 37 000 ex-amensstuderande. Under 2019–2025 ökade antalet med cirka 6 500 studerande, det vill säga med en femtedel (21,4 %). Av högskolestuderandena i Åbo studerar 58 procent vid vetenskapshögskolor och 42 procent vid yrkeshögskolor. I slutet av 2025 hade 36,9 procent av Åbos befolkning över 15 år avlagt en examen på högskolenivå. Forsknings- och utvecklingsutgifterna i Åboregionen ökade 2024 med cirka en tredjedel, särskilt drivna av företagssektorn. Tillväxten var särskilt snabb inom teknologiindustrin. Utvecklingen stärker Åbos ställning som centrum för kompetensbaserad tillväxt och stöder särskilt utvecklingen av branscher med hög värdeökning.

Turismen och tillgängligheten stöder Åbos livskraft, regionala ekonomi och internationella ställning. Nyckeltalen för turismen i Åbo visar en lovande tillväxttrend. Tillväxten bygger i stor utsträckning på inhemska

övernattningar och korttidsuthyrning som ökar i popularitet. Inhemska resenärer står för över 80 procent av övernattningarna i Åbo, vilket innebär att förändringar i den inhemska efterfrågan har stor inverkan på både det totala antalet övernattningar och inkvarteringsförsäljningen. Turismen har betydande regionalekonomiska effekter. Enligt Visitorys undersökning om turismens inkomst- och sysselsättningseffekter uppgick turisminkomsten i Åbo 2024 till sammanlagt cirka 338 miljoner euro. Antalet passagerare vid Åbo flygplats ökade i januari–maj 2026 till nästan 150 000. Mätt i antalet passagerare var Åbo flygplats den femte mest trafikerade flygplatsen i Finland. Passagerarantalet ökade med 53 procent jämfört med motsvarande period året innan. Detta var den största relativa ökningen bland Finlands flygplatser. Finnairs återkomst till Åbo samt de nya rutterna till Köpenhamn, Bukarest och Vilnius förbättrar regionens internationella tillgänglighet och stöder ökningen av antalet utländska resenärer. Strategiskt stärker utvecklingen Åbos roll som en internationellt tillgänglig stadsregion och stöder samtidigt tillväxtförutsättningarna för näringslivet, evenemangen och turismen.

Sysselsättnings- och integrationstjänster

År 2027 är det tredje egentliga verksamhetsåret för Åbo sysselsättningstjänster efter att ansvaret för att ordna arbetskraftsservice överfördes till kommunerna och de sysselsättningsområden som de bildar. Inledningen av den kommunala arbetskraftsmyndighetens verksamhet har präglats av ett svagt och kontinuerligt försämrat sysselsättningsläge.

Den långvariga svaga ekonomiska utvecklingen har ökat särskilt långtids- och ungdomsarbetslösheten såväl i Åbo som i hela landet. Långtidsarbetslösheten ökar risken för utslagning från arbetsmarknaden och behovet av tjänster. Utmaningarna i fråga om ungas möjligheter att få arbete kan i sin tur få långtgående konsekvenser både för individernas arbetskarriärer och för tillgången till kompetent arbetskraft i regionen. Utmärkande för Åbo är dessutom att arbetslöshet, låg utbildningsnivå och utmaningar med integrationen koncentreras till vissa bostadsområden. Detta ökar behovet av riktade och lättillgängliga tjänster.

Den rådande lågkonjunkturen och de världspolitiska förändringar som har bromsat den ekonomiska återhämtningen har också påverkat arbetsgivarnas agerande. Antalet rekryteringar och efterfrågan på lönesubvention och andra rekryteringsstöd var låga 2025, men väntas öka i takt med att ekonomin gradvis återhämtar sig. När sysselsättningsläget förbättras måste sysselsättningstjänsterna samtidigt kunna stödja arbetssökande så att de snabbt får arbete och tillgodose arbetsgivarnas föränderliga behov av arbetskraft. Detta förutsätter ett ännu närmare samarbete med företag och utbildningsanordnare.

Efterfrågan på tjänster kommer även framöver att påverkas av ändringarna i utkomststödet, den övriga sociala tryggheten och socialvårdslagen. Till följd av ändringarna har antalet klienter som står långt från arbetsmarknaden ökat. Förändringen har framhävt betydelsen av handledning, rådgivning och individuell bedömning av servicebehovet som en del av serviceprocessen. Sysselsättningen av personer i en svag ställning på arbetsmarknaden stöds också av Turun Työllistämispalvelut Oy, som har inlett sin verksamhet och skapar vägar till arbetsmarknaden genom att kombinera visstidsanställningar med individuell coachning.

Inom integrationstjänsterna förändras omvärlden avsevärt till följd av reformerna av integrationslagstiftningen och ändringarna i finansieringssystemet. I den nya finansieringsmodellen för integration överförs finansiering från kalkylerade ersättningar till statsandelarna för kommunal basservice. Arbetskraftsmyndighetens uppgifter utvidgas också när utbildning i läs- och skrivkunnighet överförs till kommunernas organiseringsansvar. Ett centralt mål med reformerna har varit att personer som invandrat till Finland snabbare ska få en anknytning till utbildning, arbetsliv och samhälle. Viktiga mål är även fortsättningsvis att stödja arbetsrelaterad invandring och hjälpa internationella studerande och deras familjer att etablera sig i Finland.

Förändringarna i omvärlden ökar behovet av effektfulla och rätt inriktade tjänster. De viktigaste utmaningarna 2027 är att minska långtidsarbetslösheten, stärka de ungas ställning på arbetsmarknaden, påskynda integrationen av personer som invandrat till Finland och tillgodose arbetsgivarnas behov av arbetskraft i regionen. Sysselsättnings- och integrationstjänsterna är också ett viktigt verktyg för att stärka jämlikhet mellan områden och social hållbarhet samt förebygga segregation. Tjänsterna måste dock kunna tillhandahållas på ett ekonomiskt hållbart sätt i en föränderlig finansierings- och regleringsmiljö. För att lyckas med dessa uppgifter krävs kontinuerlig utveckling av tjänsternas genomslag, ett starkt partnernätverk och lösningar som möter kundernas individuella behov.

Situationen med välbefinnande

Under fullmäktigeperioden har dock de olika mätare som beskriver psykisk ohälsa och psykiskt välbefinnande, särskilt bland den vuxna befolkningen, utvecklats i en sämre riktning i Åbo liksom i hela landet. I mätare som beskriver psykiskt illamående syntes en betydande försämring, särskilt bland personer i arbetsför ålder i hela Åboområdet. Livskvaliteten har också försämrats och ligger under den nationella nivån. Något mindre än hälften av de vuxna uppgav att de upplevde sin livskvalitet som god eller kände sig lyckliga. Resultatet grundar sig på ett brett livskvalitetsindex som mäter psykiska, fysiska, sociala och miljörelaterade dimensioner. De vuxnas livskvalitet och lycka utmanas av den upplevelse av ensamhet som är vanligare än i resten av landet samt av mångas ekonomiska utmaningar. Så många som 26 procent av Åboborna hade på grund av dålig ekonomi svårt att ha råd med grundläggande nödvändigheter som mat, läkemedel och läkarbesök.

Ur områdesvis synvinkel finns det betydande områdesvisa skillnader i till exempel bristen på pengar för grundläggande levnadsbehov, upplevd hälsa, ensamhet och psykisk belastning, och dessutom har det skett en ännu större ökning i vissa områden. Det finns också stora områdesvisa skillnader i hur nöjd man är med sitt bostadsområde, och den områdesvisa utvecklingen har gått starkt i olika riktningar i Åbo. Det finns också stora områdesvisa skillnader mellan personer med invandrarbakgrund när det gäller välfärd.

I välfärdsberättelsen, som analyserar välfärdens tillstånd, **Åbo stads omfattande välfärdsberättelse 2021–2024** har följande utmaningar identifierats som områden som kräver satsningar för att främja Åbobornas studie-, arbets- och funktionsförmåga samt välfärd och livskvalitet:

- brist på fysisk aktivitet och ohälsosamma levnadsvanor
- ensamhet och svag delaktighet
- psykisk belastning och upplevelser av socialt utanförskap
- segregation mellan områden och bristande ömsesidig respekt mellan olika befolkningsgrupper

Tack vare stadens nya invånarbarometer kommer kommuninvånarnas välfärd framöver att kunna följas upp oftare vid sidan av de omfattande nationella befolkningsundersökningar som genomförs mer sällan. Enligt barometerns första resultat upplevde 78 procent av de svarande sin livskvalitet som god utifrån frågan om livskvalitet. Av de svarande var 88 procent nöjda med sitt bostadsområde och 73 procent kände sig trygga eller mycket trygga i sin vardag. Av de svarande uppgav 22 procent att de åtminstone tidvis måste dra ned på sina utgifter. Bland de problem som ingick i enkäten väckte kriminalitet och droger samt skadegörelse och nedskräpning störst oro. Liksom i tidigare befolkningsundersökningar visar resultaten på stora skillnader mellan olika områden och befolkningsgrupper.

1.4. Utvecklingsutsikter i den nationella omvärlden

Frågor i regeringsprogrammet som särskilt ska beaktas

Verkställandet av den offentliga ekonomin som ingår i regeringens regeringsprogram sker med hjälp av planen för de offentliga finanserna och det därtill hörande kommunekonomiprogrammet. Dessa ingår i statens budgetproposition.

En del av åtgärderna har inga direkta budgeteffekter men de förknippas i övrigt med utvecklingsutsikterna för den kommunala ekonomin eller ordnandet av kommunernas uppgifter.

Åtgärder i regeringsprogrammet som påverkar den kommunala ekonomi, enligt ministerium, utifrån kommunekonomiprogrammet hösten 2026:

Finansministeriet:

- Statsandel för kommunal basservice
- Ersättningar för förlorade skatteinkomster
- Statlig ersättning till kommunerna för kostnader som orsakas av egendomsarrangemangen i samband med social- och hälsovårdsreformen
- Fastighetsskattereformen

Undervisnings- och kulturministeriet:

- Förskoleundervisning, grundläggande utbildning och fritt bildningsarbete
- Yrkesutbildning och gymnasieutbildning
- Idrott och ungdomsarbete

Kommunikationsministeriet:

- Köp av den offentliga persontrafiken
- MBT-avtal och infrastrukturstöd för trafiken

Arbets- och näringsministeriet:

- Arbetskraftstjänster
- Integration

Social- och hälsovårdsministeriet:

- Norgemodellen för hemvårdsstödet
- Rätt till allmänt stöd för personer som får tillfälligt skydd

Miljöministeriet:

- Fullmakter för räntestödslån för statsstödd bostadsproduktion
- Boenderådgivning

Närmare upplysningar om åtgärderna finns i finansministeriets kommunekonomiprogram:

Kommunekonomiprogrammet (hösten 2026, punkt 3)

Ekonomiska konjunkturutsikter 2027–2030

Enligt finansministeriets ekonomiska översikt hösten 2026 har Finlands ekonomi vuxit snabbare än förväntat, och statistikrevideringar förbättrade också den beräknade tillväxten och produktiviteten för 2024 och 2025. BNP växer med 1,6 procent 2026, 1,8 procent 2027 och 1,5 procent 2028.

Hushållen är fortfarande återhållsamma med sin konsumtion, men stärkt köpkraft och ökat förtroende påskyndar konsumtionen framför allt nästa år. Försvarsanskaffningarna, datacentren och energiomställningen ökar investeringarna, men bostadsbyggandet är fortsatt svagt och börjar återhämta sig först nästa år. Sysselsättningen minskar ännu i år och börjar öka först 2027. I år ligger arbetslöshetsgraden på över 10 procent.

De offentliga samfundens underskott var 3,8 procent i förhållande till BNP 2025. Det förbättrade konjunkturläget ökar inkomsterna inom den offentliga ekonomin, men en kraftig utgiftsökning försvagar underskottet hos de offentliga samfunden i år till 4,2 procent av BNP. Konjunkturuppgången ökar intäkterna från indirekta skatter, men den hittills svaga sysselsättningsutvecklingen bromsar ökningen av intäkterna från förvärvsinkomstskatter och minskningen av arbetslöshetsutgifterna. De lättnader i förvärvsinkomstbeskattningen som trädde i kraft i början av året bromsar ökningen av skatteinkomsterna i år, och sänkningen av samfundsskatten gör det nästa år. Åren 2027–2030 är underskottet cirka 4,5 procent av BNP. Skuldkvoten beräknas stiga till 90 procent i år, och 2030 väntas skulden uppgå till nästan 98 procent av BNP.

Utsikter på kort sikt 2026–2028

Enligt finansministeriets ekonomiska översikt hösten 2026 har Finlands ekonomi vuxit klart snabbare än väntat i början av 2026. Även bilden av de två föregående åren har förändrats, eftersom revideringarna av statistiken i juni höjde uppskattningarna av såväl den

ekonomiska tillväxten som arbetsproduktiviteten 2024 och 2025. Den tilltagande tillväxten syns på bred front inom alla huvudbranscher, och utsikterna har ljusnat för både företag och hushåll. Bruttonationalprodukten beräknas växa med 1,6 procent 2026, 1,8 procent 2027 och 1,5 procent 2028.

Trots den stärkta tillväxten är bilden av ekonomin inte entydigt positiv. Antalet sysselsatta fortsätter att minska, det finns ännu inga tecken på en återhämtning på bostadsmarknaden eller inom bostadsbyggandet, och skatteinkomsternas utveckling tyder inte på någon särskilt snabb ekonomisk tillväxt. Dessutom bromsar stigande priser och räntor tillväxten både i år och nästa år. Produktionen ligger fortfarande klart under den potentiella nivån.

Inflationen har tilltagit i år, framför allt till följd av stigande energipriser. Prognosen utgår från att krisen blir relativt kortvarig och att den dyrare oljan därför inte får något brett genomslag i övriga konsumentpriser. Den underliggande inflationen ligger kvar på knappt två procent och är klart lägre än genomsnittet i euroområdet. Konsumentpriserna stiger med cirka två procent per år under hela prognosperioden. Den utdragna krisen utgör en central inflationsrisk. Hushållens försiktighet har dämpat konsumtionen, och sparkvoten steg till sex procent i fjol.

Investeringarna ökar kraftigt under hela prognosperioden. Tillväxten i år drivs av den offentliga sektorns upphandlingar, särskilt leveranserna av multifunktionsjaktplan, samt av den lagstadgade FoU-finansieringen. Eftersom jaktplanen importeras blir deras inverkan på den inhemska produktionen liten. Datacenterprojekten, som nu har kommit i gång, ökar såväl byggandet och investeringarna i maskiner och utrustning som de immateriella investeringarna. Även industrins energiomställning stöder investeringarna under hela perioden. Den instabilitet på energimarknaden som upprätthålls av krisen i Mellanöstern samt tidpunkten för genomförandet av projekten skapar dock osäkerhet.

Antalet sysselsatta, antalet arbetstimmar och sysselsättningsgraden har fortsatt att minska i början av året. Arbetslösheten är den högsta under 2000-talet, och antalet arbetslösa ligger klart över den strukturella nivån. Arbetslöshetsgraden stiger till 10,3 procent 2026 och sjunker därefter till strax under tio procent. Sysselsättningsgraden bland 20–64-åringar stannar på 75,5 procent i år.

Konjunkturvändningen och den starkare tillväxten förbättrar de dystra utsikterna för den offentliga ekonomin endast i liten utsträckning. I prognosen återspeglas konjunkturvändningen i de offentliga finanserna framför allt genom att intäkterna från indirekta skatter ökar snabbare än tidigare, men den har ännu ingen inverkan på utgiftsutvecklingen. De offentliga utgifterna ökar snabbare i år, särskilt på grund av anskaffningarna av försvarsmateriel. Utgifterna ökar snabbt också under de kommande åren, då försvars- och omsorgsutgifterna fortsätter att växa och den ökande skulden och den stigande räntenivån driver upp ränteutgifterna.

Utsikter på medellång sikt 2029–2030

I finansministeriets höstöversikt beräknas Finlands ekonomi växa med 1,5 procent 2029 och 1,3 procent 2030. Sysselsättningsgraden ökar till 73 procent 2030. Bruttonationalprodukten växer snabbare än den potentiella produktionen under granskningsperioden, och produktionsgapet sluts 2030.

Utvecklingsprognosen på medellång sikt grundar sig på en bedömning av den potentiella produktionens utveckling, eftersom den anses bestämma förutsättningarna för ekonomisk tillväxt efter konjunkturperioden. Den potentiella produktionen syftar på den ekonomiska tillväxten på lång sikt eller på en hållbar produktionsnivå som garanterar en stabil inflation och som kan nås med normal ekonomisk kapacitet.

Sysselsättningsgraden bland 15–64-åringar beräknas stiga till 72,6 procent 2029 och 73 procent 2030. Arbetslöshetsgraden beräknas i sin tur sjunka måttligt och arbetslöshetsgapet förväntas vara eliminerat 2030, då arbetslöshetsgraden beräknas vara 8,5 procent. Uppgången i konsumentpriserna beräknas nå Europeiska centralbankens inflationsmål på 2 procent redan 2029 och ligga på den nivån även 2030.

Den potentiella produktionens utveckling bygger på medellång sikt framför allt på utvecklingen av kapitalstocken och totalproduktiviteten, medan arbetsinsatsens bidrag till tillväxten förblir litet när befolkningen i arbetsför ålder minskar. Den potentiella produktionen beräknas öka med i genomsnitt 1,1 procent per år under 2026–2030.

Arbetsinsatsens bidrag till tillväxten beräknas vara i genomsnitt 0,1 procentenheter per år. Arbetsinsatsens tillväxtbidrag försvagas av utvecklingen av arbetstimmarnas tillväxteffekt per sysselsatt, som redan länge varit negativ. Den positiva tillväxteffekten från den arbetsföra befolkningen avtar också mot slutet av granskningsperioden.

Kapitalstockens utveckling bidrar till den potentiella produktionens tillväxt med i genomsnitt 0,4 procentenheter per år under 2026–2030. Kapitalstockens bidrag till tillväxten har varit relativt stabilt under hela 2000-talet.

En tredje faktor som bidrar till tillväxten är totalproduktiviteten, som förväntas utvecklas starkare i slutet av granskningsperioden jämfört med början av 2020-talet. Jämfört med de första åren på 2000-talet förblir tillväxten ändå obetydlig. Den långsamma tillväxten förklaras av bland annat strukturella förändringar i ekonomin. Högproduktiva branscher har samtidigt minskat i betydelse, och ekonomin har blivit alltmer serviceorienterad, vilket har bromsat utvecklingen av totalproduktiviteten. En likadan utveckling har även skett i andra avancerade ekonomier, men i Finland har produktivitetsökningen varit synnerligen långsam. Åren 2026–2030 beräknas tillväxteffekten av totalproduktiviteten vara i genomsnitt 0,5 procentenheter per år, jämfört med cirka två procentenheter per år i början av 2000-talet.

De offentliga finanserna

Enligt finansministeriets höstöversikt håller underskottet i den offentliga ekonomin i sig. Utgiftsökningen beror i synnerhet på försvars- och ränteutgifterna, samtidigt som skattelättnader minskar effekterna av anpassningsåtgärderna. Förstärkning av den ekonomiska tillväxten stödjer de offentliga finanserna, men tills vidare är effekten begränsad. År 2027 kommer underskottet att vara 4,5 procent av BNP. Den offentliga skuldsättningen fortsätter att öka och uppgår 2027 till 91,2 procent av BNP.

I år kommer de offentliga samfundens underskott att fördjupas till 4,2 procent av BNP. Underskottet växer i synnerhet på grund av de kraftigt ökande försvarsanskaffningarna. Trots att skattelättnader bromsar ökningen av skatteintäkterna, fortsätter skatteintäkterna att utvecklas relativt positivt genom att ekonomin växer snabbare. De anpassningsåtgärder som träder i kraft bidrar till att dämpa utgiftsökningen. Försvarsutgifterna ökar framför allt till följd av anskaffningen av F-35-stridsflygplan, vilket beräknas försämra de offentliga samfundens finansiella ställning med cirka 0,8 procentenheter.

År 2027 ökar underskottet ytterligare till 4,5 procent. Ränteutgifterna fortsätter att växa snabbt. Investeringsutgifterna växer även till följd av försvarsmaktens fartygsanskaffningar, samtidigt som jaktplansanskaffningarna håller utgifterna på en hög nivå. Efter ett par år av långsammare ökning återgår dessutom pensionsutgifterna till en snabbare ökningstakt, då den tilltagande inflationen medför större indexjusteringar.

Statsförvaltningens underskott ökar till nästan fem procent av BNP 2026.

Lokalförvaltningens utgifter växer framför allt till följd av den snabba uppgången i priser och löner, vilket gör att sektorn uppvisar ett underskott under hela prognosperioden. Välfärdsområdenas finansiella ställning uppvisar ett fortsatt litet överskott år 2026, som visserligen försvagas från och med år 2027 på grund av de ökande utgifterna. Samtidigt försvagas uppgången i välfärdsområdenas inkomster av reformen av finansieringslagen samt av minskningen i efterhandsjusteringen av den statliga finansieringen. I prognosen utgår efterhandsjusteringen från det anslagna beloppet i ramarna, som kommer att underskrida det beräknade utgiftstrycket 2029–2030.

Kommunförvaltningens finansiella ställning uppvisar ett underskott under prognosperioden, i genomsnitt cirka 0,3 procent av BNP. Den bakomliggande faktorn till underskottet är ökade konsumtionsutgifter, hög investeringsnivå och nedskärningar i statsandelarna. Underskottet minskar något i slutet av prognosperioden, när en del av nedskärningarna i statsandelarna upphör och personalutgifterna börjar öka långsammare när de gällande löneavtalen upphör.

Socialskyddsfonderna uppvisar som helhet ett överskott under hela prognosperioden i synnerhet tack vare arbetspensionsanstalternas starka finansiella ställning.

De offentliga samfundens skuldkvot ökar betydligt långsammare 2026 och 2027, men skuldsättningen fortsätter att öka. I år ökar skuldkvoten till 90 procent av BNP och uppgår i slutet av prognosperioden till nästan 98 procent. Den grundläggande orsaken till skuldsättningen är det strukturella underskottet i de offentliga finanserna. Den ekonomiska tillväxten motverkar ökningen av skuldkvoten, men för att stabilisera skuldsättningen krävs också att den finansiella ställningen i de offentliga finanserna stärks.

En central indikator i EU:s finanspolitiska uppföljning är ökningen av de offentliga samfundens nettoutgifter. Dessa ökar med 4,1 procent i år, 3,4 procent 2027 och 3,3 procent 2028.

Prognosen förknippas med många riskfaktorer

De geopolitiska spänningarna är höga till följd av både Mellanösternkrisen och Rysslands anfallskrig, och de många världskriserna kan ha en mer negativ inverkan på ekonomin än förväntat Prognosen utgår från antagandet att Mellanösternkrisen blir kortvarig och att de högre oljepriserna inte kommer att överföras på övriga kostnader och konsumentpriser i någon större utsträckning. Osäkerheten kring USA:s handelspolitik är fortfarande stor. Utbrett extremväder av det slag som senast upplevts skulle dämpa den globala ekonomiska tillväxten.

Artificiell intelligens har blivit en av de största drivkrafterna för den globala ekonomin och kan medföra dubbelriktade risker. På lång sikt kan AI ge betydande produktionsfördelar och driva på tillväxten mer än beräknat. På kort sikt kan den ha överraskande effekter på tillväxten i bägge riktningarna. Korrigerande justeringar på aktiemarknaden kan leda till en snabb och markant dämpning av investeringar i AI, vilket i Finland skulle få återverkningar särskilt genom datacenterprojektens tidsplaner. Investeringarnas genomförande och tidsplaner är överlag en stor osäkerhetsfaktor i prognosen.

Ytterligare risker är förändringar i hushållens konsumtion och att krisen i Mellanöstern drar ut på tiden.

Kommunekonomiprogrammet för 2027

Lägesbild av kommunekonomin

Kommunekonomiprogrammet granskar ekonomin i kommunerna, samkommunerna och kommunkoncernerna i Fastlandsfinland. Bedömningen av den kommunala ekonomins tillstånd grundar sig på kommunernas, samkommunernas och kommunkoncernernas bokslutsuppgifter för 2025 som rapporterats till Statskontoret och publicerades i maj 2026. I kommunekonomiprogrammet som publicerades våren 2026 behandlades uppgifterna i kommunernas och samkommunernas bokslutsprognoser för 2025. Eftersom inga bokslutsprognoser rapporteras för kommunkoncernerna, är granskningen av kommunkoncernerna ett särskilt nytt inslag i höstens program. Den kommunala ekonomin behandlas med de begrepp som används inom kommunernas räkenskaper. I granskningen per invånare har de senaste befolkningsuppgifterna, det vill säga uppgifterna från slutet av 2024, använts.

Kommunkoncernernas ekonomiska situation följde utvecklingen i moderkommunerna. Kommunkoncernernas sammanlagda årsbidrag försvagades med 400 miljoner euro till 5,46 miljarder euro och räckte till för att täcka avskrivningarna, men inte nettoinvesteringarna. Resultatet försämrades med 350 miljoner euro jämfört med året innan och uppgick till 1 miljard euro. Kommunkoncernernas kassaflöde från verksamheten och investeringarna förbättrades med 320 milj. euro till -1,68 md euro. Den sammanlagda lånestocken var 42,77 miljarder euro. Ökningen jämfört med året innan var 2,11 miljarder euro. Antalet kommunkoncerner med negativt årsbidrag minskade från 10 till 2. Utifrån bokslutsuppgifterna för 2025 inleds ett utvärderingsförfarande i staden Pyhäjärvi.

Kommunernas sammanlagda årsbidrag försvagades med 370 miljoner euro till 2,89 miljarder euro medan minskningen året innan var cirka en miljard euro. Minskningen var dock klart mindre än vad som förutsågs i kommunernas budgetar. Liksom året innan räckte årsbidraget till för att täcka avskrivningarna, men det var 420 miljoner euro lägre än nettoinvesteringarna, trots att nettoinvesteringarna minskade.

Räkenskapsperiodens resultat i kommunerna försämrades med 320 miljoner euro, men var ändå positivt och uppgick till 730 miljoner euro. Resultatet påverkades delvis av rätt stora extraordinära poster. Till följd av det positiva resultatet och räkenskapsperiodens överskott ökade det ackumulerade överskottet i balansräkningen med 350 miljoner euro till cirka 17,94 miljarder euro. Kassaflödet från verksamheten och investeringarna försämrades med 380 miljoner euro och uppgick till cirka -770 miljoner euro. Kassaflödet från verksamheten och investeringarna blev negativt redan 2024. Dessförinnan var det senast negativt 2019.

Kassaflödet från verksamheten och investeringarna i den kommunala ekonomin försämras till ett underskott på 1,5 miljarder euro 2027. Verksamhetskostnaderna ökar med 2,9 procent när löneförhöjningarna är som störst, och förhöjningarna väntas överstiga den allmänna inkomstutvecklingen. Verksamhetsintäkterna ökar med endast 0,2 procent, och verksamhetsbidraget försämras med 4,2 procent till -16,6 miljarder euro.

Ökningen av skatteinkomsterna mattas av till 3,8 procent efter den starka utvecklingen året innan. Kommunernas inkomster försvagas särskilt av minskningarna av statsandelarna, varav de viktigaste är engångshöjningen av indexbromsen till 2,8 procent 2027 samt justeringen av kostnadsfördelningen. Statsandelarna minskar jämfört med året innan. Årsbidraget försämras och täcker nätt och jämnt avskrivningarna, vilket gör att räkenskapsperiodens resultat i den kommunala ekonomin stannar nära noll. Kassaflödet från verksamheten och investeringarna i den kommunala ekonomin är som svagast under prognosperioden 2027, då det sjunker till ett underskott på 1,4 miljarder euro.

Tyngdpunkten i kommunernas basservice ligger alltjämt på bildnings- och kulturtjänsterna, där det sammanlagda servicebehovet minskar. Det minskade behovet återspeglas dock endast delvis i utgifterna, eftersom stelheter i servicenätet, personalstrukturen och de lagstadgade skyldigheterna gör att utgifterna anpassas långsammare till servicebehovet. Dessutom har deltagandet i småbarnspedagogik och behovet av särskilt stöd ökat under de senaste åren. Av dessa skäl har den

utgiftsdämpande effekten av det minskade servicebehovet mildrats något i prognosen.

Befolkningsutvecklingen ökar skillnaderna mellan kommunerna. Den sjunkande nativiteten och flyttningsrörelsen inom landet försvagar inkomstbasen och minskar befolkningen i arbetsför ålder i kommuner med flyttningsunderskott, medan befolkningstillväxten i tillväxtcentrumen upprätthåller ett stort investeringsbehov. Som helhet ligger kommunalförvaltningens investeringar kvar på en hög nivå under prognosperioden, även om investeringsutsikterna är nedåtgående i en del kommuner. Merparten av satsningarna riktas till nödvändig grundläggande infrastruktur, såsom byggnader och vägar, och även investeringarna i den gröna omställningen bidrar till att upprätthålla nivån.

I prognosen antas att finansieringsandelen för det grundläggande utkomststödet från och med 2029 inte längre dras av retroaktivt från statsandelen för kommunal basservice, utan att kommunen faktureras för sin finansieringsandel månaden efter den månad då stödet betalas ut. Samtidigt riktas utgiften för det grundläggande utkomststödet till det år då den uppstår. Dessutom beaktar prognosen att kommunernas finansieringsansvar för kostnaderna för ungas grundläggande utkomststöd höjs till 100 procent. Ändringarna ökar kommunernas statsandelar, eftersom avdraget från statsandelarna slopas. På motsvarande sätt ökar kommunernas verksamhetskostnader med ett belopp som motsvarar utgifterna för det grundläggande utkomststödet.

Kassaflödet från verksamheten och investeringarna i den kommunala ekonomin försämras under de närmaste åren, men obalansen mellan inkomster och utgifter minskar något mot slutet av prognosperioden, då en del av de tidsbegränsade nedskärningarna i statsandelarna upphör och ökningen av personalutgifterna avtar. Årsbidraget i den kommunala ekonomin räcker dock inte till för att täcka nettoinvesteringarna, och kassaflödet från verksamheten och investeringarna förblir negativt med i genomsnitt 1,1 miljarder euro 2028–2030. Lånestocken ökar från cirka 22,4 miljarder euro 2026 till cirka 26,3 miljarder euro 2030.

Prognosen är förknippad med risker i båda riktningarna. Konjunkturväxlingarna påverkar den kommunala ekonomin mer än tidigare, särskilt via skatteinkomsterna och arbetslöshetskostnaderna. Kommunernas egna anpassningsåtgärder kan stärka den finansiella ställningen mer än beräknat, om anpassningen av servicenätet och personalutgifterna lyckas bättre än väntat. Om anpassningsåtgärderna däremot misslyckas, sysselsättningsläget försämras eller det geopolitiska läget skärps, kan utgifterna öka och inkomsterna försvagas snabbare än prognostiserat.

Effekten av de ändrade skatte- och avgiftsgrunderna på den kommunala ekonomin

Kommunalskatt

Avkastningen från kommunalskatten uppskattas vara cirka 11,0 miljarder euro 2027, vilket är cirka 0,44 miljarder euro mer än 2026. Under ramperioden påverkas avkastningen från kommunalskatten av skatteändringarna i anslutning till regeringsprogrammet och anpassningen av de offentliga finanserna samt av inkomst- och sysselsättningsutvecklingen. Löneinkomsterna utgör i genomsnitt cirka 68 procent av skattebasen för kommunalskatten, pensionerna cirka 24 procent och övriga inkomster, såsom dagpenningsinkomster och företagsinkomster, cirka 8 procent. Det finns dock stora skillnader mellan olika kommuner vad gäller inkomststrukturen. Utvecklingen av befolkningsstrukturen och sysselsättningen påverkar de enskilda kommunernas skattebas och därmed inkomstbildningen.

I enlighet med regeringsprogrammet görs 2027 en fullständig indexjustering av grunderna för beskattningen av förvärvsinkomster på alla inkomstnivåer. I enlighet med regeringsprogrammet sänks beskattningen av arbete stegvis med sammanlagt 405 miljoner euro under regeringsperioden, med tonvikt på på låg- och medelinkomsttagare. Av detta belopp hänför sig 105 miljoner euro till 2027. Vid ramförhandlingarna 2025 beslutade regeringen dessutom om att sänka beskattningen av arbete med cirka 1 miljard euro 2026 och med ytterligare 125 miljoner euro 2027. Företagaravdraget höjs, rätten till donationsavdrag för privatpersoner utvidgas och det skattefria beloppet för motions- och kulturförmånen höjs. Som ett led i anpassningen av de offentliga finanserna slopas skattestödet för frivilligt pensionssparande från och med 2027. Slopandet av vissa tillfälliga skatteutgifter under ramperioden ökar en aning avkastningen från kommunalskatten 2027. Hushållsavdraget höjs för 2026 och 2027.

Samfundsskatt

Avkastningen från kommunernas samfundsskatt beräknas uppgå till cirka 1,9 miljarder euro 2027. Prognosen för samfundsskattens avkastning utgår från samfundsskatten i den senast färdigställda beskattningen som ändras enligt den uppskattade resultatutvecklingen. Förändringen i resultatutvecklingen bedöms främst utifrån förändringen i driftsöverskottet enligt

nationalräkenskaperna. Driftsöverskottet beräknas öka med cirka 3,7 procent 2027. Vid ramförhandlingarna 2025 beslutades att samfundsskattesatsen ska sänkas med 2 procentenheter till 18 procent från och med 2027. Ändringar i skattegrunderna för samfundsskatten kompenseras i regel kommunerna genom ändringar i utdelningen av samfundsskatten.

Fastighetsskatt

Avkastningen från fastighetsskatten beräknas uppgå till cirka 2,4 miljarder euro 2027, vilket är cirka 36 miljoner euro mer än 2026. Skatteintäkterna beräknas öka med cirka 1,8 procent 2027. Beskattningsvärdet för havsbaserade vindkraftverk sänks, och fastighetsskatten utvidgas till att även omfatta byggnader och konstruktioner inom den ekonomiska zonen. Skatteintäkterna från dessa fördelas mellan staten och de närliggande kommunerna så att statens andel är 70 procent och de närliggande kommunernas andel 30 procent.

Gruvmineralskatt

Avkastningen från gruvmineralskatten som trädde i kraft 2024 förväntas uppgå till cirka 101 miljoner euro 2027. Av detta belopp skulle de kommuner där gruvorna är belägna få 30 procent, det vill säga cirka 30 miljoner euro. Kommunernas intäkter från gruvmineralskatten ökar 2027 till följd av skattehöjningen som trädde i kraft vid ingången av året innan. Intäkterna från gruvmineralskatten påverkas av mängden brutna gruvmineral och av utvecklingen av världsmarknadspriserna på metaller.

Tabellen nedan visar hur lagändringarna påverkar kommunernas skatteinkomster under ramperioden. I enlighet med regeringsprogrammet kompenseras kommunerna till ett nettobelopp för de effekter på skatteintäkterna som ändringen i skattegrunderna medför.

Tabell 3. De viktigaste ändringarna i skattegrunderna och deras inverkan på kommunernas skatteintäkter på årsnivå (milj. euro). *Ändringar i skattegrunderna för kommunal- och samfundsskatten kompenseras kommunerna i syfte att hålla kommunernas finansiella ställning så oförändrad som möjligt.

Ändring i skattegrunderna	2027
Indexjustering av skattegrunderna för förvärvsinkomster	-58,0
Höjning av arbetsinkomstavdraget	-27,0
Utvidgning av donationsavdraget för privatpersoner	-1,0
Höjning av företagaravdraget	-2,0
Effekter av tidigare beslutade ändringar på intäkterna från kommunalskatten under ramperioden*	11,0

Statsbidrag till kommunerna

För statsbidrag till kommunerna anvisas cirka 5,8 miljarder euro 2027. De kalkylmässiga statsandelarna uppgår till cirka 4,8 miljarder euro, ersättningarna för kommunernas skatteförluster till 0,6 miljarder euro och övriga statsbidrag till 0,4 miljarder euro.

Tabell 4. Statsbidrag till kommunernas och samkommunernas driftsekonomi sektorvis

Statsbidrag till kommunernas och samkommunernas driftsekonomi sektorvis	2025 BU+TBU:r	2026 BU	Budgetförslag 2027
Kalkylmässiga statsandelar	4 677	4 866	4 764
FINANSMINISTERIET	3 375	3 551	3 441
UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIET	1 302	1 316	1 318
- **varav samkommuner**	1 084	1 128	1 135
Statens ersättning till kommunerna för förlorade skatteinkomster på grund av ändringar i skattegrunderna	541	540	617
Statsbidrag:	524	533	377
JUSTITIEMINISTERIET	0	0	12
FINANSMINISTERIET	11	11	10
UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIET	218	163	200
JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIET	4	9	9
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET	30	31	31
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET	206	276	81
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIET	32	27	21
MILJÖMINISTERIET	22	17	14
Statsbidrag sammanlagt	**5742**	**5939**	**5758**

Effekterna av statens åtgärder på den kommunala ekonomin

Statens budgetproposition innehåller ett stort antal åtgärder som påverkar kommunernas ekonomi och vars nettoeffekter på kommunernas ekonomi varierar. För nya eller utvidgade uppgifter och skyldigheter anvisas en statsandel på 100 procent, och kommunerna kompenseras för effekterna av de ändringar i skattegrunderna som staten beslutat om.

Den sammantagna effekten av de åtgärder som statsminister Orpos regering har slagit fast försvagar den kommunala ekonomin med cirka 150 miljoner euro 2027 jämfört med 2026. I budgetpropositionen för 2027 försvagas den kommunala ekonomin med 91 miljoner euro till följd av den indexbroms som dras av från indexhöjningen av statsandelarna och som regeringen vid ramförhandlingarna beslutade höja till 2,8 procentenheter 2027. När man ser till effekterna av de åtgärder som statsminister Orpos regering har beslutat om under hela valperioden, stärker den sammanlagda nettoeffekten den kommunala ekonomin med cirka 50 miljoner euro 2027. I beloppet har man inte beaktat att lösningen för att kanalisera besparingarna i socialskyddsfonderna, som genomfördes 2024–2025, ökade kommunernas skatteinkomster och minskade de kommunala arbetsgivarnas avgiftsbelastning med cirka 100 miljoner euro per år.

1.5. Samverkande utveckling

Samverkan är kärnan

Målet med den samverkande verksamheten är att förbättra stadens ledning som en helhet. Tillsammans uppnår vi både resultat som har större verkningar och resultat som är resursklokare. Som verksamhetssätt innebär samverkande verksamhet en tväradministrativ och gemensam process för planering av verksamheten och ekonomin samt genomförandet av tjänsterna. När samverkan uppnås produceras tjänsterna inte bara inom linjeorganisationen utan också horisontellt, såväl mellan stadens egna organisationer som tillsammans med Åbos centrala nätverk, för att kunderna ska få bästa möjliga service och för att resurserna ska användas och delas på ett ändamålsenligt sätt. I planeringen av tjänsterna, servicenätverket och serviceresursen används en verksamhetsmodell som utgår från kundens behov.

Under de tre senaste åren har samverkan genomförts i olika pilotförsök och produkter som producerats från samverkande utveckling är bl.a.:

- Omorganiseringen av tjänsterna för barn och unga, först som ett ändringsprojekt och nu som en permanent servicehelhet.
- Ledning och samordning av helheten för hobbyverksamhet för barn och unga
- Ledarskapsmodell för minskandet av segregation och dess effekter
- Årsplaneringens samverkande pilotprojekt
- Verksamhetsmodellen för klimatledning
- Stärkandet av verksamhetsmodellen för delaktighet

Även programmet för ledarskapsutveckling och genomförandet av servicestrategin och främjandet av verksamhetsmodellen för att minska segregation och dess effekter stärker som en del av programmet den övergripande ledningen av staden.

Styrfunktioner på stadsnivå: verksamhetsstyrningen, servicehanteringen, hanteringen av service nät samt kundstyrning leds av koncernförvaltningens serviceområde samverkande styrning och deras mål är att med hjälp av de gemensamma verksamhetsmodellerna och verksamhetsprocesserna leda och styra hanteringen av servicenät, hanteringen av kundrelationer samt verksamhetsstyrningen. Uppgiften för styrfunktionerna på stadsnivå är att säkerställa att staden utnyttjar den information som är tillgänglig om kunder, tjänster och resurser på ett konsekvent sätt för att stödja ledningen av verksamheten.

Samverkande pilotprojekt

Minskning av effekterna av segregation

I Åbo stad är en balanserad utveckling av olika områden och en minskning av den områdesvisa segregationen ett centralt mål som utgår från borgmästarprogrammet och genomsyrar hela organisationen. För att genomförande med detta krävs ett långsiktigt, kunskapsbaserat och samverkande ledarskap. Om byggandet av verksamhetsmodellen för Minskande av segregation och dess effekter beslutades under sommaren 2024 (ssn 10.6.2024). Verksamhetsmodellen strategiska mål är: att förebygga segregation bland barn och barnfamiljer, att förebygga skolsegregation, att erbjuda tjänster vars kvalitet och tillgång utgår från området med beaktande av områdets särdrag, att hålla god upplevd kvalitet på alla bostadsområden, att idka en bostadspolitik med möjligheter på stadsnivå och att erbjuda tillräckligt stöd för invånare som talar ett främmande språk och invånare med annan kulturell bakgrund som bosätter sig i Åbo. För de ovannämnda perspektiven har utsetts ägare, som tillsammans bildar kärngruppen för att förebyggande av segregation.

År 2027 integreras en balanserad utveckling av områdena systematiskt i stadens årliga planering, prioriteringen av investeringar och resursfördelningen. Utgångspunkten för verksamhetsmodellen är att genomslagskraft skapas genom åtgärder inom olika sektorer som stärker varandra, riktas samtidigt till samma område och stödjer varandra.

I planeringen för 2027 har området S:t Marie-Jäkärlä valts till målområde för den gemensamt verkande helheten på grund av de betydande ankarinvesteringar som genomförs där. De investeringar i servicenätet som färdigställs i området, såsom skol- och daghemsprojekt samt investeringar i idrott och infrastruktur, gör det möjligt att omedelbart inleda utvecklingsåtgärder och koppla den funktionella utvecklingen av tjänsterna till investeringarna. I verksamhetsmodellen fungerar investeringarna som drivkrafter för utvecklingen, medan stadens tjänster förstärker och befäster den.

Området S:t Marie-Jäkärlä är den första regionala helheten där verksamhetsmodellen pilottestas och utvecklas. Målet är att skapa en helhet där investeringar, tjänster och regional delaktighet utvecklas parallellt och tillsammans stärker områdets attraktionskraft, välfärd och livskraft. Ett ytterligare mål är att skapa ett arbetssätt

som stegvis kan tillämpas även i andra områden i samband med kommande investeringar i servicenäten. De åtgärder för att minska segregation och dess konsekvenser som genomförs inom andra delar av staden beskrivs i servicehelheternas egna verksamhetsplaner.

I budgetbokens tilläggsmaterial beskrivs området S:t Marie-Jäkärlä

- investeringar
- möjligheter till kompletterande byggande
- åtgärder som ökar delaktighet
- servicenätets möjligheter (tjänsterna i området, lokaler, den fysiska miljön, funktionella förändringar i tjänsterna, samordning av verksamheten i området, tillgänglighet och trafik), som ligger till grund för utarbetandet av den områdesbaserade samverkande utvecklingsplanen för S:t Marie-Jäkärlä år 2027.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med den andra delårsöversikten och bokslutet.

Främjande av hobbyverksamhet

Främjandet av helheten för hobbyverksamhet är en mångformig helhet som består av tjänster som aktörer inom staden tillsammans producerar och ett samarbete med aktörer inom den tredje sektorn. Innovativa funktioner var den fortsatta utvecklingen av förmånen Boostii samt det sammanjänkande stärkandet av samarbete inom Pihalla-arbetet. Gemensamma registreringar som gjorts av helheten för hobbyverksamhetverksamhetsplanerna och borgmästarprogrammets åtgärder har för första gången tagits fram i samband med planeringen av verksamheten för 2027.

Övriga samverkande pilotprojekt under 2027 är följande:

- Införandet av en verksamhets- och ledningsmodell för delaktighet på stadsnivå främjas.
- De tre samverkande pilotprojekt som inleddes 2026 (barn och unga, flickors fritidsverksamhet i Varissuo samt personer i arbetsför ålder, pprätthållande av arbetsförmågan och gubbklubbar för äldre män) fortsätter under 2027.

Den samverkande planeringen, utvecklingen och ledningen ska även utvidgas till andra åldersgrupper och fenomen. För den årliga planeringen av målen för verksamheten skapas ett förfaringssätt, där de gemensamma, sektorsövergripande målen görs synliga, då de är lättare att genomföra, leda och följa upp.

Utveckling av Åbo stad/Utvecklingsmodellen

Utvecklingen av Åbo stad utgår från stadsstrategin. Borgmästarprogrammet och verksamhetsplanen som uppdateras årligen verkställer målen som uppställts i stadsstrategin. Borgmästarprogrammet fastställer de centrala betoningsområdena och konkreta åtgärderna för utveckling i Åbo 2025–2029.

Stadens utvecklingstjänster, i vilka ingår styrningen av utvecklingsarbetet, enheterna för projekttjänster, stödet för projektens ekonomitjänster och informationstjänsternas enheter, utgör helheten för styrning och stöd för utvecklingsarbetet. Målet är att utvecklingtjänsterna ska stärka en uppdaterad, transparent utvecklingsprocess på stadsnivå som stöder ledningen av staden. Med processen strävar man efter en bättre förmåga att förutse och analysera utvecklingsbehoven bättre samt uppnå en bättre förmåga att prioritera och hitta effektivare lösningar. Till omvärlden anknyter olika nationella och internationella förändringar som påverkar stadens ekonomi och hur tjänsterna utvecklas. Utvecklingstjänsternas mål är att oberoende av dessa förändringar stöda staden hitta extern finansiering för stadens strategiska mål.

Staden använder utvecklingens verksamhetsmodell för portföljhantering. Verksamhetsmodellen uppdaterades 2025 så att den bättre beaktar behoven för den nya stadsorganisationen, prioriteringen och samverkande ledningen. Hanteringen av utvecklingsportföljer styr helhetsutvecklingen av staden med tanke på nyttorna och resursanvändningen. Utvecklingsportföljerna består av mångsidiga utvecklingshelheter som för sin del består av prövningar och olika andra utvecklingsåtgärder.

De utvecklingsåtgärder som ingår i utvecklingsportföljen utvärderas, bereds och genomförs med enhetliga projekthanteringsmetoder och verktyg som grundar sig på bästa praxis.

Helheter för huvudprogrammet

Åbo borgmästarprogram innehåller sex strategiska betoningsområden och stadsstrategin *Åbos tillväxtberättelse mot 2040-talet* fyra. De lagstadgade och icke-lagstadgade styrdokument som stadsfullmäktige och stadsstyrelsen har godkänt stödjer genomförandet av borgmästarprogrammet och stadsstrategin. Under 2026 har flera strategiska styrdokument som samlar större helheter godkänts eller kommer att föreläggas för godkännande. Dessa styrdokument anknyter till genomförandet av målen i borgmästarprogrammet och

stadsstrategin. Genomförandet av stadsstrategins fyra tyngdpunkter är direkt kopplat till fyra så kallade huvudprogram eller huvudprogramhelheter samt flera interna program som styr stadens verksamhet.

Huvudprogramhelheterna är livskraftsprogrammet (stadsstrategins tyngdpunkt kontrollerad tillväxt), välfärdsplanen (stadsstrategins tyngdpunkt social hållbarhet), principerna för bostads- och markpolitiken (stadsstrategins tyngdpunkt ett gott stadsliv) och klimatplanen (stadsstrategins tyngdpunkt föregångarskap i naturfrågor). Stadsfullmäktige godkände välfärdsplanen och klimatplanen i juni 2026. Livskraftsprogrammet och principerna för bostads- och markpolitiken behandlas i det politiska beslutsfattandet hösten 2026.

Till Åbo stads interna program som styr stadens verksamhet hör bland annat personalprogrammet, det ägarpolitiska programmet, de strategiska principerna för upphandling, de strategiska principerna för informationsförvaltning, principerna för hantering av lokalresurser och den digitala färdplanen. De interna programmen har en strategisk koppling till de principer i stadsstrategin som styr verksamheten. Kommunallagen kräver att personalpolitiska och ägarpolitiska perspektiv beaktas i stadsstrategin.

I följande underkapitel presenteras helheterna för huvudprogrammen närmare.

Välfärdsplanen

Efter vårdsreformen är främjandet av välbefinnande och hälsa en lagstadgad uppgift för både kommunen och välfärdsområdet. I kommunen är främjandet av välfärd och hälsa en gemensam, sektorsövergripande uppgift för hela staden som bygger på samverkan och har som mål att skapa förutsättningar för ett gott liv. För att främja välfärden utarbetas en välfärdsberättelse och välfärdsplan för varje fullmäktigeperiod. I den fastställs mål för olika befolkningsgrupper och bestäms de åtgärder som stödjer målen. Arbetet för att främja välfärden i Åbo grundar sig förutom på lagstiftningen även på stadens strategi, målen och tyngdpunkterna i borgmästarprogrammet samt välfärdsområdet Varhas välfärdsplan.

Välfärdsplanen **Åbo skapar ett gott liv – plan för främjande av välfärd, hälsa och säkerhet 2026–2029** sammanför flera lagstadgade planer och program som tidigare varit separata, såsom planeringsarbetet gällande likabehandling och jämställdhet, det förebyggande rusmedelsarbetet, främjandet av psykiskt välbefinnande samt främjandet av välfärden bland barn, unga, äldre och invandrare. Främjandet av sysselsättningen ses som en viktig del av välfärdsarbetet, även om målen för sysselsättningen fastställs separat inom stadens livskraftsarbete.

En central utgångspunkt för välfärdsplanen är samarbete och delaktighet: välfärden byggs upp tillsammans med stadsborna, organisationer, företag, stadens serviceområden och välfärdsområdet Varha. Planen har beretts i ett brett samarbete, och utöver stadens och Varhas gemensamma mål har de nationella riktlinjerna styrt utarbetandet av planen.

Främjandet av välbefinnande och hälsa har en central betydelse för invånarnas välbefinnande. Välbefinnandet byggs i vardagen – genom möjligheter att delta, lära sig, arbeta, röra på sig, må bra och leva ett tryggt liv i alla livsskeden. I välfärdsplanen 2026–2029 fastställs mål och åtgärder för att stärka kommuninvånarnas möjligheter till ett gott liv. Ett särskilt fokus under fullmäktigeperioden ligger på att minska skillnaderna i välfärd genom att rikta åtgärder särskilt till områden och befolkningsgrupper som har en svagare ställning än andra samt genom att förebygga segregation och polarisering.

Betoningsområdena för att minska skillnader i välbefinnande under fullmäktigeperioden är:

1) Barns och ungas sunda uppväxt och studieförmåga samt vuxnas arbets- och funktionsförmåga som möjliggörare av en god vardag

2) Livskvalitet i vardagen genom gemenskap och delaktighet

3) Trygghet genom att stödja vardagen

Uppföljningen av välfärdsplanen styrs till en del av stadsstrategins genomslagningsmål för välfärden. Hur målen i planen framskrider bedöms med hjälp av på förhand fastställda mätare. Centrala informationskällor för uppföljningen är skolhälsoenkäterna, välfärdsenkäterna för den vuxna befolkningen, invånarbarometern samt information från säkerhetsmyndigheterna.

Programmet för tillväxt och näringsliv

Livskraftsprogrammet genomför tillväxtmålen i stadsstrategin

Livskraftsprogrammet utgör huvudprogramhelheten inom tyngdpunktsområdet kontrollerad tillväxt i stadsstrategin Åbos tillväxtberättelse mot 2040-talet. Programmet anknyter dock till alla fyra strategiska prioriteringar: kontrollerad tillväxt tar sig uttryck i ett ökat antal företag, arbetsplatser och investeringar samt i en stärkt inkomstbas för staden, social hållbarhet i tillgången på kompetent arbetskraft, sysselsättning och integration, ett gott stadsliv i en attraktiv stadsmiljö och en smidig vardag samt föregångarskap i naturfrågor så att den

gröna omställningen utnyttjas som en källa till tillväxt och konkurrenskraft för näringslivet. Programmet behandlas av de beslutsfattande organen hösten 2026.

Utgångspunkten för programmet är att Åbo har övergått från en fas av jämn tillväxt till en fas av snabb tillväxt. Tillväxt är inget självändamål, utan ett verktyg för att skapa välfärd, konkurrenskraft och en hållbar ekonomi: företagens tillväxt skapar arbetsplatser, skatteinkomster och köpkraft, med vilka stadens tjänster finansieras. I detta avseende är livskraftsprogrammet också ett välfärdsprogram. I programmet konstateras samtidigt att arbetsmarknaden i Åbo inte fungerar som en enda marknad, utan består av parallella system: en kompetensintensiv kärna, en produktionsdriven industriell zon och en tjänstedominerad marknad. Matchningsproblemet är strukturellt, inte i första hand kvantitativt, och därför kan åtgärderna inte riktas på samma sätt till alla sektorer.

Mål och genomförande i två faser

Målen för programmet har ställts upp fram till 2040 och genomförandet har delats in i två faser. Under 2026–2029 skapas förutsättningarna för tillväxt och de centrala flaskhalsarna undanröjs. Under 2030–2040 utnyttjas den tillväxtpotential som då har skapats. Indelningen i faser bygger på ett förutseende arbete som visar att ekonomin, kompetensen, energin och arbetskraften ännu inte är helt synkroniserade under denna fullmäktigeperiod, vilket tar sig uttryck i fördröjda investeringar, brist på kompetent arbetskraft och flaskhalsar i infrastrukturen.

Tabell 5. Främjande av programmen för tillväxt och näringsliv

Mål 2040	Mätare för framgång
Nya arbetsplatser	+15 000 (1 000 / år)
Nya företag	+6 500 (430 / år)
Uppstarts- och tillväxtföretag	500 st. kumulativt
F&U-kostnader	I Egentliga Finland 4 % av BKT 2029 → Åbo 800 M€ 2040
Turisminkomster	447 M€ → 1 000 M€
Arbetslöshetsgrad	Under 10 % före slutet av 2029
Internationella investeringar	+50 %

Verkställande och uppföljning

Programmets genomslagskraft avgörs i genomförandet. Livskraft skapas i samarbete med företag, högskolor, Business Turku, Visit Turku Archipelago, kommunerna i regionen, statliga aktörer samt stadens servicehelheter och koncernbolag. En betydande del av målen, såsom energiinfrastruktur, logistik, utbudet av företagstomter och kompetenspoolen, kan uppnås endast genom regionalt samarbete. Därför fördjupas samarbetet genom konkreta gemensamt finansierade prioriterade spetsar.

Framstegen följs upp med hjälp av en matris med kritiska kontrollpunkter som behandlas kvartalsvis och där läget för varje åtgärdshelhet rapporteras enligt ett trafikljussystem. Den regionala lägesbilden och framsynsförmågan upprätthålls i ett permanent framsynsrum. Åtgärdsplanerna uppdateras årligen som en del av budgetprocessen, och en övergripande översyn av fas 1 genomförs 2030. Programmet är till sin karaktär ett levande dokument: om en kontrollpunkt inte uppnås eller om verksamhetsmiljön förändras väsentligt, behandlas korrigerande åtgärder av de beslutsfattande organen.

Principerna för bostads- och markpolitik

Staden bedriver en långsiktig bostadspolitik. Styrdokumentet som är under beredning anger riktningen för Åbos bostads- och markpolitik fram till 2040, med målet att göra Åbo till en ännu attraktivare stad med mångsidiga boendemöjligheter. Principerna för bostads- och markpolitiken innehåller de strategiska betoningsområdena för fullmäktigeperioden samt riktlinjerna för boendet och verksamhetsprinciperna för markpolitiken.

Genom bostadspolitiken säkerställs ett tillräckligt, mångsidigt och prismässigt överkomligt

bostadsbyggande som motsvarar efterfrågan och den växande befolkningens behov. Målet för bostadspolitiken är att varje stadsbo ska kunna hitta en bostad som passar den aktuella livssituationen och att det efter boendekostnaderna också ska finnas pengar kvar för en god vardag. Bostadspolitiken stödjer även stadens hållbara tillväxt och en socialt balanserad stadsstruktur. Bostadspolitiken är en väsentlig del av stadens livskrafts-, markanvändnings- och socialpolitik och är starkt kopplad till stadens övriga tjänster, den regionala segregationen och attraktionsfaktorerna.

Genom markpolitiken styrs stadens markanvändning, markförvärv och tomtöverlåtelse så att det finns ett tillräckligt utbud av tomter för en hållbart växande stads behov, såväl för bostadsproduktion och näringsliv som för service. Staden har som mål att genom partnerskap och projektutveckling främja stadens tillväxt och utveckling.

Markpolitiken bildar tillsammans med planläggningen stadens markanvändningspolitik, genom vilken användningen av områden, byggandet, bostadsproduktionen och näringsverksamheten styrs. Markanvändningspolitiken omfattar olika visioner för markanvändningen, översiktliga regionala planer för markanvändning och trafik, planläggning på olika nivåer samt riktlinjer som styr lösningar för markanvändningen, till exempel i fråga om parkering och andra faktorer som påverkar stadsmiljöns funktion och kvalitet.

Bakgrunden till uppdateringen av principerna för bostads- och markpolitiken är betydande förändringar i verksamhetsmiljön: stadens kraftiga befolkningstillväxt, som till stor del drivs av invandring, urbaniseringen, klimatförändringen, den kraftiga nedgången i bostadsproduktionen, den minskade statliga styrningen av bostadspolitiken samt en strukturell förändring i efterfrågan på bostäder, där hushållen har blivit mindre och andelen hyresboende har ökat.

Klimatplanen

Genomförande av mål för klimat, natur och hållbarhet

Den fjärde samverkande huvudprogramhelheten inom den förnyade styrmodellen enligt stadsstrategin svarar i bred omfattning mot målen för klimat, natur och cirkulär ekonomi i stadsstrategin och borgmästarprogrammet. Med hjälp av den samordnas målen för hållbar tillväxt, en rättvis omställning, begränsning av och anpassning till klimatförändringen samt biologisk mångfald i samarbete med partner, intressentgrupper och invånare. Genomförandet och beredningen sker i brett samarbete både inom stadskoncernen och med regionala, nationella och europeiska partner.

Stadsfullmäktige godkände i juni 2026, efter ett omfattande samarbete, den reviderade klimatplanen **Åbo stads klimatplan 2040** (sfm 15.6.2026 § 122). Planen fastställer åtgärderna för att uppnå koldioxidneutralitet i stadsområdet senast 2029 och klimatpositivitet därefter, det vill säga att områdets nettoeffekt på atmosfären förändras från uppvärmande till nedkylande. I planen analyseras också klimatförändringens konsekvenser för Åboregionen på ett omfattande sätt, och åtgärder för klimatanpassning fastställs. Samtidigt stärks, i enlighet med stadsstrategin och borgmästarprogrammet, planens positiva effekter på invånarnas välfärd och delaktighet samt på områdets hållbara konkurrenskraft och livskraft.

Färdplanerna för natur och cirkulär ekonomi samt programmets övriga delprogram

Färdplanen för ett naturpositivt Åbo enligt stadsstrategin färdigställs för beslutsfattande under 2026. Den svarar på det mål för år 2030 som stadsstyrelsen har fastställt och enligt vilket verksamheten inom Åboregionen som helhet ska stärka den biologiska mångfalden och inte längre försämra den (ssn 24.3.2025 § 81). Målet ligger i linje med målen i den internationella konventionen om biologisk mångfald och EU:s biodiversitetsstrategi. Färdplanen som genomför målet utvidgar avsevärt naturvårdsarbetets räckvidd både inom stadsorganisationen och utanför den.

Målen för begränsning av klimatförändringen, klimatanpassning och biologisk mångfald främjas genom resurskloka lösningar, och Åbo strävar efter att vara ett stadsområde som fungerar enligt cirkulär ekonomi senast år 2040. **Åbos färdplan för cirkulär ekonomi** (Ssn 22.11.2021 genomför stadsstrategins mål om avfallsfrihet, utsläppsfrihet och hållbar användning av naturresurser, särskilt genom utveckling av byggande, energi-, vatten-, mobilitets- och livsmedelssystem. Arbetet med att uppdatera färdplanen inleds hösten 2026 och slutförs år 2027.

Programhelheten omfattar dessutom flera planer och program med fokus på naturskydd och naturvård, vattenhantering, energieffektivitet och materialåtervinning. Programhelheten stödjer och kompletterar därmed de lagstadgade utvecklingsuppgifter som ingår i myndighetsuppgifterna, samtidigt som den stärker samverkan med stadens övriga strategiska mål och ökar möjligheterna till delaktighet.

Prioriteringar för genomförandet 2027–2030

Klimatarbetet i Åbo har varit långsiktigt och framgångsrikt. I utsläppsminskningarna har vi lyckats uppnå de

mål som stadsfullmäktige ställt upp och i Åbo har utsläppen redan minskat 75 procent från 1990 års nivå. För att uppnå kolneutralitet krävs dock fortfarande betydande tilläggsåtgärder inom alla sektorer, särskilt vad gäller minskandet av utsläppen för väg- och gatutrafiken. Utöver att minska utsläppen måste de återstående utsläppen bindas i kolsänkor. En mer detaljerad plan för kompensation av utsläppsrester bereds senast i juni 2027, så att ett beslut kan fattas och genomförandet inledas från och med hösten 2027.

I fokus för klimat- och hållbarhetsarbetet kommer också i allt högre grad att stå minskning av konsumtionsbaserade utsläpp samt uppnåendet av resursvishet, klimatpositivitet och naturpositivitet. Samtidigt stärks beredskapen för konsekvenserna av den fortsatta klimatuppvärmningen, och befolkningens, företagens och samhällets säkerhet tryggas på ett hållbart sätt så att stadens trivsel, livskraft och naturvärden samtidigt stärks.

Stadskoncernens verksamhet och investeringar ska fullt ut vara i linje med stadens klimat- och miljömål. Modellen för Åbos klimatbudget integrerar klimat- och miljömål i stadens ekonomiska beslut, genom att främja en hållbar och effektiv användning av resurser. Den gröna omställningen i Åboregionen påskyndas i samarbete med företag, högskolor, den offentliga sektorn och det civila samhällets aktörer genom att utnyttja arbetsmodeller, nätverk och projektfinansiering inom Europeiska unionens mission för klimatneutrala städer.

BUDGETEN OCH EKONOMIPLANERNA

LÄSANVISNING

RESULTATRÄKNING

VERKSAMHETSBIDRAGET visar hur mycket av driftsekonomins kostnader måste täckas med skatteinkomster och statsandelar.

ÅRSBIDRAGET visar de internt tillförda medel som kan användas till investeringar, placeringar och låneamorteringar. Årsbidraget är ett centralt tal vid bedömningen av huruvida internt tillförda medel räcker till. Det grundläggande antagandet är att om årsbidraget är lika stort som avskrivningarna enligt plan som dras av årsbidraget, är kommunens internt tillförda medel tillräckliga.

RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT är skillnaden mellan inkomster och utgifter som periodiserats för räkenskapsperioden, och den antingen ökar eller minskar kommunens frivilliga reserver eller eget kapital. Efter räkenskapsperiodens resultat presenteras ändringarna i avskrivningsdifferenser, frivilliga reserver och fonder.

Kalkylscheman för nyckeltalen som ingår i resultaträkningen

Verksamhetsintäkter/Verksamhetskostnader, %

Definition: 100 x verksamhetsintäkter/(verksamhetskostnader - tillverkning för eget bruk)

Årsbidragets andel i procent av avskrivningarna:

Definition: 100 x årsbidrag/avskrivningar

FINANSIERINGSKALKYL

KASSAFLÖDET I VERKSAMHETEN visar i vilken utsträckning kommunen med hjälp av verksamheten (driftsekonomin) har lyckats erhålla penningtillgångar under räkenskapsperioden för att bevara verksamhetsförutsättningarna, göra nya investeringar och betala tillbaka lån utan att använda sig av utomstående finansieringskällor.

Årsbidraget fås direkt ur resultaträkningen och justeringar av årsbidraget beskrivs på raden Korrektivposter till internt tillförda medel. Med korrektivposter avses försäljningsvinster för tillgångar bland bestående aktiva, om dessa har tagits upp bland övriga verksamhetsintäkter, samt försäljningsförluster för tillgångar bland bestående aktiva som inskrivits bland övriga verksamhetskostnader.

INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE visar den användning av medel som kommunen har använt för att ordna förutsättningar för serviceproduktion och för att ackumulera framtida kassaflöde på lång sikt.

Med investeringar menas de medel som använts för bestående aktiva i finansieringskalkylen under räkenskapsåret. Investeringskostnaderna och finansieringsandelar som erhållits för att täcka dem, presenteras i finansieringskalkylen till sina bruttosummor. Investeringskostnaderna är både köp av aktier och andelar och immateriella och materiella investeringar i bestående aktiva tillgångar. Under beteckningen Kassaflödet för investeringarna visas också finansieringsandelarna för investeringar och överlåtelseinkomsterna av tillgångar bland bestående aktiva.

KASSAFLÖDET FÖR FINANSIERINGEN visar förändringarna av utlåningen och andra fordringar, förvaltade medel och förvaltat kapital, omsättningstillgångar samt eget och främmande kapital under räkenskapsperioden.

Ur finansieringskalkylen ska finansieringens kassaflöde separat framgå. För det syftet presenteras först ändringarna i utlåningen och lånebeståndet i kassaflödeskalkylen för finansieringen. Ändringarna i likviditeten påverkas också av förändringarna av förvaltade medel och förvaltat kapital, omsättningstillgångar, lång- och kortfristiga fordringar och räntefria lång- och kortfristiga skulder.

Den sammanräknade ändringen i kassaflödet för verksamheten och investeringarna och kassaflödet för finansieringen, motsvarar den ändring i medel som beräknats i balansen.

Kalkylscheman för nyckeltalen som ingår i finansieringskalkylen

Intern finansiering av investeringar, %

Definition: 100* årsbidrag/egen anskaffningsutgift för investeringar (=anskaffningsutgift för anläggningstillgångar - finansieringsandelar för investeringar)

Lånestock 31.12

Definition: Främmande kapital – (erhållna förskott + skulder till leverantörer + resultatregleringar + övriga skulder)

2 Budgeten och planerna

Budgetresultat

En viktig styrningsfaktor i stadens ekonomiska planering är borgmästarprogrammet där ett av delområdena är den hållbara ekonomiska ramen som består av fyra punkter:

- Ett hållbart basscenario för ekonomin
    - genomsnittlig ökning av verksamhetsbidraget med högst 3,0 procent 2026–2029
- Skuldtak
    - Stadens moderorganisations justerade lånestock (lånestock – utlåningar = justerad lånestock) kan i slutet av 2029 uppgå till högst 7 200 euro per invånare. Fastighetsbolagens lån som står under stadens finansieringsansvar kommer att ingå i den justerade lånestocken.
- Förfaringssätt vid ett oväntat och negativt undantagstillstånd
    - årsbidraget blir negativt
    - ackumulerade överskott underskrider 100 miljoner euro
- Riktlinjer för beskattning
    - i regel avhåller sig staden från att ändra den kommunala skatten och fastighetsskatten

År 2027 genomförs en halvtidsöversyn av borgmästarprogrammet för att bedöma utvecklingen av verksamhetskostnaderna och den ekonomiska ramen samt den övre gränsen för skuldtaket. I samband med halvtidsöversynen bedöms också om skatteinkomsterna, statsandelarna och de finansiella inkomsterna är tillräckliga för ekonomisk balans under ekonomiplaneperioden.

Målen har beaktats vid beredningen av budgeten och ekonomiplanen. Staden ska genomföra åtgärder via vilka den kan dämpa verksamhetskostnadernas utveckling samt öka den interna finansieringen. Som en följd av dessa åtgärder strävar staden efter en mer hållbar baslinje för sin ekonomi.

Verksamhetens nettoutgifter = verksamhetsbidraget

Omvärlden i Åboregionen och Åbo stad har förändrats snabbt under de senaste åren. Genomgripande förändringstrender, såsom urbanisering, koncentration och internationalisering, har stärkt tillväxten särskilt efter 2022. Åbo har övergått från en fas med långsam och jämn tillväxt till en snabb tillväxtfas. Förändringen syns framför allt i ökningen av befolkningen, antalet arbetsplatser och antalet företag. Strategiskt påverkar utvecklingen direkt stadens servicebehov, markanvändning, boende, byggande, investeringar, utbildning, kompetens och turism.

Samtidigt har nationella reformer genomförts, såsom reformen av stödet för lärande och reformen av sysselsättningstjänsterna. Staten har bidragit till finansieringen av reformerna, men kommunerna har ett betydande finansieringsansvar, och i synnerhet den negativa konjunkturförändringen i sysselsättningen har ökat kommunernas utgifter.

Dessutom har löneuppgörelsen ökat personalkostnaderna redan 2025–2026 och kommer att fortsätta göra det under ekonomiplaneperioden. Därutöver har den ökade personalanvändningen naturligtvis medfört högre kostnader. Inflationen, som har stärkts kraftigt under de senaste åren på grund av externa faktorer, har avtagit något och det kostnadstryck som den har medfört har lättat.

Enligt finansministeriets ekonomiska översikt hösten 2026 störs återhämtningen i Finlands ekonomi av krisen i Mellanöstern och osäkerheten. BNP växer med 1,6 procent 2026, 1,8 procent 2027 och 1,5 procent 2028.

Under de senaste åren har det varit mycket svårt att förutspå ekonomin och möjligheten att jämföra åren sinsemellan är beklagligt svag. Ledtråden i budgeten är att sträva efter att säkerställa att stadens olika funktioner har tillräckligt med resurser för att ordna tjänsterna. Stadens ekonomiska ställning gör det inte möjligt att förbättra kvaliteten på serviceproduktionen eller utöka antalet tjänster som finansieras av staden. Utvecklingen av verksamhetsutgifterna 2027 överstiger målet på 3,0 procent i borgmästarprogrammet.

Åbo vill trygga sina invånares välfärd med hjälp av högklassiga tjänster och förstärka områdets livskraft. Åbo tillhandahåller många tjänster på landskapsnivå och

förstärker hela regionens livskraftsförmån särskilt med hjälp av investeringar som påskyndar utvecklingen.

Dessa bakgrundsfaktorer har påverkat verksamhetsbidraget under ekonomiplaneperioden. Verksamhetsutgifterna har ökat och kommer att öka kraftigt under ekonomiplaneperioden, vilket leder till att verksamhetsbidraget försämras. År 2027 är verksamhetsbidraget cirka -659,2 miljoner euro och försämras till cirka -711,4 miljoner euro före 2030.

Underskottet för räkenskapsperioden i årets tredje delårsöversikt beräknas vara 23 miljoner euro.

Skatteinkomster

Uppskattningarna av skatteinkomsternas utveckling grundar sig på de uppgifter som var tillgängliga i september. I praktiken var dessa prognoser som finansministeriet och Kommunförbundet publicerade. Som en följd av vårdreformen har staden blivit allt mer konjunkturkänslig, vilket är en följd av att samfundsskatteinkomsternas relativa andel har ökat.

Under ekonomiplaneperioden beräknas kommunalskatteinkomsterna utvecklas med i genomsnitt +4,4 procent per år. När det gäller samfundsskatterna beräknas de skattepliktiga inkomsterna öka med i genomsnitt +5,0 procent under 2027–2030. Fastighetsskatten är historiskt svag i kommunerna 2026 på grund av rättelser som hänför sig till tidigare år. Efter 2027 beräknas fastighetsskatten utvecklas måttligt under ekonomiplaneperioden. Det bör dock beaktas att en eventuell försvagning av konjunkturen i Finland också försämrar stadens förväntningar på skatteinkomsterna.

Det föreslås inga ändringar i skattesatserna. Därigenom vill staden för sin del trygga invånarnas ekonomiska ställning i det rådande läget. Därtill vill man bevara stadens dragningskraft också ur skattefinansieringens synvinkel.

Åbos skattesatser 2026

	2026	2027
Kommunalskattesats:	**7,1**	**7,1**
Fastighetsskattesats:		
Allmän skattesats	1,30	1,30
Skattesats på mark	1,30	1,30
Permanent bostadsbyggnad	0,45	0,45
Obebyggd byggnadsplats	4,00	4,00
Annan än permanent bostadsbyggnad	1,10	1,10
Allmännyttigt samfund*		

*För ett allmännyttigt samfund tillämpas kommunens allmänna fastighetsskattesatser

Statsandelar

Under de senaste åren har statsandelen för kommunal basservice genomgått två betydande reformer. Vid ingången av 2023 överfördes social- och hälsovårdens samt räddningsväsendets uppgifter till välfärdsområden och motsvarande finansiering överfördes till staten. Kostnadsutvecklingen för de funktioner som överförs har varit stark under de senaste åren. Förutom behovet av tjänster och den egna verksamheten påverkades detta också av coronapandemin.

Verkningarna av vårdposterna på Åbo stads statsandelar är cirka -22 miljoner euro år 2027.

En annan betydande reform hänförde sig till reformen av sysselsättningstjänsterna som ledde till att sysselsättningstjänsterna överfördes till kommunerna. Finansieringen av funktionen överfördes på basis av föregående års nivå. Överföringen skedde vid en tidpunkt som var positiv med tanke på sysselsättningskonjunkturen, och konjunkturen har försvagats sedan dess.

Syftet med statsandelssystemet är att i hela landet trygga en jämn tillgång till den offentliga service som kommunerna ansvarar för så att medborgarna oberoende av var de bor kan få basservice på en viss nivå mot en rimlig skattebörda. Detta görs genom att utjämna skillnaderna mellan kommunerna i de kostnader som orsakas av ordnandet av tjänster och genom att utjämna inkomstbasen.

För att säkerställa den kommunala självstyrelsen följer man den så kallade finansieringsprincipen, dvs. staten garanterar kommunerna tillräckligt med resurser för att de ska kunna klara av de uppgifter som staten ålägger dem. I regeringens propositioner som gäller kommunernas uppgifter ska man granska hur finansieringsprincipen uppfylls.

Statsandelsreformen genomfördes inte 2026. Därför har statsandelarna för 2027–2030 beräknats utifrån Kommunförbundets preliminära kalkyl som publicerades i september samt finansministeriets tidigare kalkyler.

De slutliga uppgifterna om statsandelen för kommunal basservice samt statsandelen för undervisnings- och kulturväsendet fås mot slutet av året.

Finansieringsposter

Nettobeloppet av ränteintäkter och räntekostnader samt finansiella intäkter och finansiella kostnader år 2027 beräknas uppgå till 26,0 miljoner euro inklusive den sammanställda resultaträkningen för tillväxt- och ersättningsfonden. Nettotalet för finansieringsposter försvagas kraftigt under 2027–2030 beroende på den kraftiga

ökningen av räntebelagda lån. Som utgångspunkt för uppskattningen av finansieringskostnader användes en ränta på i genomsnitt 3,0 procent, vilket i nuläget motsvarar stadens anskaffningspris i både kort maturitet, inklusive stadens kapitalanskaffningsmarginal.

Ränteinkomster ja ränteutgifter

I budgeten för 2027 beräknas ränteinkomsterna från lån som beviljats dotterbolagen samt från övriga ränteinkomster uppgå till cirka 28,6 miljoner euro (inklusive tillväxt- och ersättningsfondens ränteintäkter), beroende på om lånen lyfts i enlighet med lånereserveringarna och hur stora ränteinkomster som erhålls från stadens kassamedel och placeringarna i tillväxt- och ersättningsfonden. De största ränteinkomsterna härrör från TVT Asunnot Oy, Åbo Energi Ab, Åbo Vattenförsörjning Ab och Åbo Hamn Ab. Räntevillkoren för vissa av dotterbolagens lån orsakar osäkerhet, eftersom dotterbolagens låneräntor påverkas av dotterbolagens resultatutveckling bl.a. för Åbo hamns del. Under ekonomiplaneperioden 2028–2030 stiger ränteinkomsterna från lån främst på grund av de kontolimiter som beviljades Turun Monitoimitilat och Taitocampuset i Kuppis. På motsvarande sätt höjer detta det finansieringsvederlag som lokaltjänsterna betalar till bolaget. Det är alltså frågan om en helt intern finansieringspost vars nettoinverkan på stadens resultat är noll. Beloppet av lån som lyfts och räntevillkoren påverkar betydligt ränteinkomsterna från utlåningar.

Enligt budgeten 2027 beräknas de externa ränteutgifterna uppgå till 27,4 miljoner euro. Detta belopp innehåller kostnaderna för inlåning och ränteskydd. År 2027 är ränteutgifterna ännu måttliga, men ökar under 2028–2030, eftersom stadens finansieringsbehov kraftigt ökar under denna period och räntenivån för nya lån kommer att vara cirka 3,0 procent (kalkylantagande). De korta referensräntorna har stigit under 2026 till cirka 2,5–2,9 procent men de långa referensräntorna ligger på cirka 3,3 procent (10 månaders fast ränta). Det här påverkar räntenivån på lånen allt eftersom gamla ränteskydd förfaller och nya lån måste lyftas med ränta som motsvarar marknadsräntan och eventuellt skyddas till en högre räntenivå.

Övriga finansiella inkomster och utgifter

Enligt uppskattningar uppgår de övriga finansiella inkomsterna 2027 till cirka 25,4 miljoner euro. Största delen av detta belopp, dvs. 20 miljoner euro, beräknas härröra från vinstutdelningen som Åbo Energi betalat. Övriga utdelningsinkomster förknippas med en stor osäkerhet, och för dessa har därför budgeterats endast 5,4 milj. euro år 2027. Dessutom kan inkomster fås från utdelningar till fonderna och vinster från försäljning av värdepapper och andra extraordinära intäkter. Under 2028–2030 förväntas de övriga finansiella inkomsterna uppgå till 26,3–27,1 miljoner euro och Åbo Energis utdelning uppskattas stanna kvar på 20 milj. euro. Stadens övriga utdelningsinkomster är relativt små och delvis osäkra.

Tillväxt- och ersättningsfondens värdeutveckling och avkastning förväntas vara måttliga, cirka 2,9 miljoner euro per år, vilket motsvarar en marknadsavkastning på cirka 4 procent av fondens gängse värde, samt följa de riktlinjer som fastställts i placeringsprinciperna. Andra finansiella kostnader under ekonomiplaneperioden 2027–2030 uppskattas uppgå till cirka 0,5 miljoner euro per år. I siffran ingår närmast kostnader som anknyter till bank, koncernkonto, betalningsrörelse och kontantkassa. För tillväxt- och ersättningsfondens del har man inte beaktat skador som eventuellt ersätts med fondens medel.

Årsbidrag

Årsbidraget för 2027 är 36,8 miljoner euro, detta motsvarar det eurobelopp som blir kvar av inkomstfinansieringen för att täcka investeringar, amorteringar och andra utgifter med lång verkningstid. Stadens årsbidrag är svagt under ekonomiplaneperioden. Årsbidraget borde täcka avskrivningarna, men denna nivå underskrids betydligt under hela ekonomiplaneperioden.

Extraordinära poster

I ekonomiplanen för 2027–2030 ingår inte extraordinära poster.

Räkenskapsperiodens över/underskott

Underskottet för räkenskapsperioden 2027 uppgår till 23,4 miljoner euro.Ekonomiplanen uppvisar ett kraftigt underskott. Staden har dock ackumulerade överskott från tidigare räkenskapsperioder i balansräkningen. I takt med att de stora investeringarna färdigställs ökar avskrivningarna enligt plan under ekonomiplaneperioden från cirka 60 miljoner euro år 2027 till cirka 96 miljoner euro år 2030.

2.1 Resultaträkning 2027

1 000 €	Budget 2027, externa poster	Budget 2027, interna poster	Budget 2027, externa + interna sammanlagt
Försäljningsinkomster	102 320	1 087	103 407
Avgiftsintäkter	28 742	0	28 742
Understöd och bidrag	15 566	0	15 566
Arrendeinkomster	63 825	0	63 825
Övriga verksamhetsintäkter	47 227	35	47 262
VERKSAMHETSINTÄKTER	**257 680**	**1 122**	**258 802**
TILLVERKNING FÖR EGET BRUK	**2 590**	**0**	2 590
Personalutgifter	377 807	0	377 807
Köp av tjänster	346 925	1 122	348 047
Material, förnödenheter och varor	34 551	0	34 551
Bidrag	94 408	0	94 408
Hyror	61 746	0	61 746
Övriga verksamhetskostnader	3 989	0	3 989
VERKSAMHETSKOSTNADER	**919 426**	**1 122**	**920 548**
VERKSAMHETSBIDRAG	**-659 156**	**0**	**-659 156**
Skatteinkomster och statsandelar	669 896	0	669 896
Finansieringsinkomster och -utgifter	26 046	0	26 046
ÅRSBIDRAG	**36 786**	**0**	36 786
Avskrivningar och nedskrivningar	60 992	0	60 992
Totalinkomster och -utgifter			
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	**-24 206**	**0**	**-24 206**
Förändring av reserver och fonder	831	0	831
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVER-/ UNDERSKOTT	**-23 375**	**0**	**-23 375**

2.2 Resultaträkning (externa poster)

1 000 €	Bokslut 2025	Budget 2026 sammanlagt	Budget 2027	Ekonomi-plan 2028	Ekonomi-plan 2029	Ekonomi-plan 2030
Försäljningsinkomster	97 584	102 778	102 320	104 926	106 983	109 082
Avgiftsintäkter	30 624	37 600	28 742	29 321	29 907	30 505
Understöd och bidrag	21 960	16 889	15 566	15 455	15 532	15 610
Arrendeinkomster	63 225	59 937	63 825	65 102	66 404	67 732
Övriga verksamhetsintäkter	30 809	28 604	47 227	48 213	49 178	50 161
VERKSAMHETSINTÄKTER	**244 201**	**245 808**	**257 680**	**263 017**	**268 003**	**273 089**
TILLVERKNING FÖR EGET BRUK	**1 756**	**1 910**	**2 590**	**2 641**	**2 694**	**2 748**
Personalutgifter	346 288	364 009	377 807	392 606	402 608	413 057
Köp av tjänster	307 383	326 428	346 925	354 772	361 867	369 104
Material, förnödenheter och varor	34 421	37 944	34 551	34 916	35 614	36 326
Bidrag	79 002	83 801	94 408	94 736	96 630	98 563
Hyror	53 829	56 153	61 746	62 982	64 241	65 526
Övriga verksamhetskostnader	5 510	1 333	3 989	4 204	4 415	4 635
VERKSAMHETSKOSTNADER	**826 432**	**869 667**	**919 426**	**944 216**	**965 376**	**987 212**
VERKSAMHETSBIDRAG	**-580 474**	**-621 949**	**-659 156**	**-678 557**	**-694 679**	**-711 375**
Skatteinkomster och statsandelar	597 221	632 297	669 896	699 890	727 785	749 769
Finansieringsinkomster och -utgifter	32 051	28 953	26 046	20 337	14 701	6 391
ÅRSBIDRAG	**48 798**	**39 301**	**36 786**	**41 670**	**47 808**	**44 785**
Avskrivningar och nedskrivningar	57 701	60 006	60 992	69 555	87 437	96 381
Totalinkomster och -utgifter						
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	**-8 903**	**-20 705**	**-24 206**	**-27 885**	**-39 630**	**-51 596**
Förändring av reserver och fonder	1 703	1 703	831	831	1 027	899
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVER-/ UNDERSKOTT	**-7 200**	**-19 002**	**-23 375**	**-27 054**	**-38 602**	**-50 697**

Resultaträkningens nyckeltal	Bokslut 2025	Budget 2026 sammanlagt	Budget 2027	Ekonomi-plan 2028	Ekonomi-plan 2029	Ekonomi-plan 2030
Verksamhetsintäkter - ändring-% från föreg. år		0,7 %	4,8 %	2,1 %	1,9 %	1,9 %
Verksamhetskostnader - ändring-% från föreg. år		5,2 %	5,7 %	2,7 %	2,2 %	2,3 %
Verksamhetsbidrag - ändring-% från föreg. år		-7,1 %	-6,0 %	-2,9 %	-2,4 %	-2,4 %
Verksamhetsintäkter/Verksamhets-kostnader, %	29,5 %	28,3 %	28,0 %	27,9 %	27,8 %	27,7 %
Skattefinansiering - ändring-% från fö-reg. år		-5,9 %	5,9 %	4,5 %	4,0 %	3,0 %
Årsbidrag/Avskrivningar, %	84,6 %	65,5 %	60,3 %	59,9 %	54,7 %	46,5 %
Årsbidrag / invånare	232,8	185,0	170,8	190,8	215,6	199,1
Invånarantal 31.12	209 633	212 481	215 396	218 439	221 695	224 897

2.3 Skatteinkomster och statsandelar

1 000 €	Bokslut 2025	Budget 2026 sammanlagt	Budget 2027	Ekonomiplan 2028	Ekonomiplan 2029	Ekonomiplan 2030
Skatteinkomster och statsandelar	**597 221**	**632 297**	**669 896**	**699 890**	**727 785**	**749 769**
Skatteinkomster	**490 589**	**518 000**	**540 104**	**564 022**	**588 032**	**605 673**
Kommunalskatt	322 324	345 000	354 913	371 621	390 087	401 790
Fastighetsskatt	80 927	84 000	81 545	83 176	84 839	87 385
Andel av samfundsskatteintäkterna	87 338	89 000	103 646	109 225	113 106	116 499
Statsandelar	**106 633**	**114 297**	**129 792**	**135 868**	**139 753**	**144 096**
Statsandel för kommunal basservice (utan utjämning, år 2026 omfattar även TE-finansiering)	34 986	42 343	49 873			
Utjämning av statsandelarna på basis av skatteinkomster	-2 216	-813	-329			
Övriga statsandelar för undervisnings- och kulturväsendet	49 230	46 832	52 736			
Kompensation för förlorade skatteinkomster	24 632	25 935	27 511			

2.4 Finansiella intäkter och kostnader

1 000 €	Bokslut 2025	Budget 2026 sammanlagt	Budget 2027	Staden	Skade fonden
Finansiella intäkter	**49 819**	**49 386**	**53 980**	**50 880**	**3 100**
Finansiella kostnader	**17 768**	**20 433**	**27 934**	**27 734**	**200**
NETTO	**32 051**	**28 953**	**26 046**	**23 146**	**2 900**
Ändring (%)		**-9,7 %**	**-10,0 %**		
Ränteintäkter	21 582	24 186	28 620	25 900	2 720
Övriga finansiella intäkter	28 238	25 200	25 360	24 980	380
Räntekostnader	17 468	19 933	27 434	27 434	0
Övriga finansiella kostnader	301	500	500	300	200

2.5 Finansieringskalkyl

1 000 €	Bokslut 2025	Budget 2026 sammanlagt	Budget 2027	Ekonomi-plan 2028	Ekonomi-plan 2029	Ekonomi-plan 2030
Årsbidrag	48 798	39 301	36 786	41 670	47 808	44 785
Extraordinära intäkter och kostnader	0	0	0	0	0	0
Korrektivposter till internt tillförda medel	19 238	23 607	40 452	9 752	9 752	9 752
KASSAFLÖDET I VERKSAMHETEN	**29 559**	**15 694**	**-3 666**	**31 918**	**38 056**	**35 033**
Investeringsutgifter	212 838	305 446	309 057	337 636	274 272	279 784
Statsandelar och övriga finansieringsandelar	9 711	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Överlåtelseinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	29 725	62 585	41 000	10 000	10 000	10 000
KASSAFLÖDET FÖR INVESTERINGARNAS DEL	**-173 401**	**-237 861**	**-263 057**	**-322 636**	**-259 272**	**-264 784**
VERKSAMHETENS OCH INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE	**-143 842**	**-222 167**	**-266 724**	**-290 718**	**-221 216**	**-229 751**
Förändringar i utlåningen	**15 340**	**-43 838**	**-23 680**	**-149 445**	**-255 121**	**-20 475**
Ökning av utlåningen, -	3 527	64 000	77 000	175 000	275 800	40 000
Minskning av utlåningen	18 867	20 162	53 320	25 555	20 679	19 525
Förändringar i lånebeståndet	**194 952**	**301 267**	**283 400**	**413 400**	**428 400**	**213 400**
Ökning av långfristiga lån, -	160 000	300 000	270 000	315 000	450 000	270 000
Minskning av långfristiga lån, +	46 633	76 633	76 600	26 600	96 600	76 600
Förändringar av kortfristiga lån	81 584	77 900	90 000	125 000	75 000	20 000
Övriga förändringar av likviditeten	-41 108					
KASSAFLÖDET FÖR FINANSIERINGENS DEL	**169 183**	**257 429**	**259 720**	**263 955**	**173 279**	**192 925**
INVERKAN PÅ LIKVIDITETEN	**25 342**	**35 262**	**-7 004**	**-26 763**	**-47 937**	**-36 826**

Nyckeltalen i finansieringskalkylen	Bokslut 2025	Budget 2026 sammanlagt	Budget 2027	Ekonomi-plan 2028	Ekonomi-plan 2029	Ekonomi-plan 2030
Invånarantal 31.12	209 633	212 481	215 396	218 439	221 695	224 897
Investeringarnas egenanskaffningsutgifter, M€	203,1	300,4	304,1	332,6	269,3	274,8
Intern finansiering av investeringar, %	24 %	13 %	12 %	13 %	18 %	16 %
Lånebestånd 31.12, M€	1 121	1 422	1 705	2 119	2 547	2 761
Lån / invånare, €	5 347	6 692	7 916	9 701	11 489	12 277

Förändringar i utlåningen

Under 2027 fortsätter den centraliserade koncernfinansieringen, dvs. utlåningen till stadens dotterbolag. Alla finansieringsbehov som tas upp i budgeten är till sin natur reserveringsanslag (icke bindande anslag) och finansieringsbehoven kan ändras avsevärt under perioden. Sammanlagt uppgår ökningarna av utlåningen till 77 miljoner euro och minskningarna av utlåningen till 53,3 miljoner euro år 2027, nettobelopp totalt 23,7 miljoner euro.

För TVT Asunnot Oy har staden reserverat sammanlagt 12 miljoner euro i utlåning för 2027 för refinansiering av gamla lån som förfaller, tertiärlån i anslutning till självfinansieringsandelarna för Varke nybyggnadsobjekt samt för finansiering av nybyggnadsobjekt och grundliga förvbättringar. För ekonomiplaneåren har på motsvarande sätt reserverats 10 miljoner euro per år.

För Åbo Energi Ab har reserverats ett utlåningsbelopp om 15 miljoner euro varmed i huvudsak finansieras bolagets nya investeringar för 2027. För icke allokerade utlåningar har reserverats sammanlagt 10 miljoner euro och 10 miljoner euro för eventuella lånebehov för byggande av idrottsanläggningar. För Åbo Hamn förfaller ett konvertibelt lån på 30 miljoner euro, vilket kommer att refinansieras under 2027. Finansieringen av Turun Monitoimitilat Oy och Kupittaan Taito Kampus Oy under byggtiden har i budgeten lösts genom utnyttjande av koncernkontolimiten och detta redovisas under posten ökningen av övriga kortfristiga lån. Under projektens byggtid sker finansieringen genom koncernkontots kontolimit, som konverteras till en långfristig skuld för bolaget efter att projektet färdigställts. Konverteringar av koncernkontolimiten har redovisats som ökningar av utlåningen under 2028–2029. För 2027 har bolaget reserverats sammanlagt 148,3 miljoner euro i kortfristig finansiering för dessa två bolag.

Stadens dottersammanslutningar kan förutom ovan nämnda lån beviljas kortfristiga kreditlimiter (eller limiter för koncernkontot) sammanlagt högst 300 miljoner euro ur stadens kassamedel under budgetåret. Stadens utlåning till dotterbolagen hålls också under de kommande åren på en hög nivå, i synnerhet om stadens stora utvecklingsprojekt genomförs i bolagsform (t.ex. däckprojektet i Kuppis, Monitoimitilat) och finansieras med koncernintern utlåning eller kontolimit under de kommande åren. Koncernskulden ökar i varje fall, eftersom stadens externa skuldsättning ökar.

1 000 €	Budget 2026	Budget 2027	Ekonomi-plan 2028	Ekonomi-plan 2029	Ekonomi-plan 2030
FÖRÄNDRINGAR I UTLÅNINGEN	43 838	23 680	149 445	255 121	20 475
Ökning av utlåningen	64 000	77 000	175 000	275 800	40 000
TVT Asunnot Oy	28 000	12 000	10 000	10 000	10 000
Åbo Energi Ab	16 000	15 000	10 000	10 000	10 000
Åbo Hamn Ab		30 000	0	0	0
Taito-kampus Oy				94 800	
Turun Monitoimitilat Oy			135 000	141 000	
Övriga oriktade	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Investeringar i idrottsanläggningar	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Minskning av utlåningen	20 162	**53 320**	**25 555**	**20 679**	**19 525**
TVT Asunnot Oy	13 779	14 124	13 090	13 073	12 451
Åbo Energi Ab	1 000	2 000	7 000	2 000	2 000
Åbo Hamn Ab		31 000	1 000	1 000	1 000
Övriga amorteringar enligt skuldebreven	5 363	6 196	4 465	4 606	4 074

Lånestock, skydd av koncernskulden samt övriga fullmakter och gränser för stadens finansieringsverksamhet och riskhantering

Fördelning av ränterisken för koncernskulden är ännu viktigare när skuldsättningen ökar och räntenivån stiger kraftigt. Stadens ränterisk hanteras genom att sprida ut lånen med olika grunder för referensränta samt vid behov genom att använda ränteswapavtal för att hantera ränterisken. Ränteskyddet ordnas också genom att lyfta stadens lån med fast ränta bundna till en långvarig referensränta, om detta med beaktande av marknadsläget är möjligt och kostnadseffektivt. Dessutom kan ränteswapavtal ingås om det behövs, genom vilka staden strävar efter att hålla ökningen av de finansiella kostnaderna på en moderat nivå om räntorna eventuellt stiger. Staden höjer finansieringen genom att utnyttja flera finansieringskällor såsom Europeiska investeringsbanken (EIB) och Europarådets utvecklingsbank (CEB), Nordiska investeringsbanken (NIB). Av de inhemska finansierarna är Kommunfinans Abp stadens mest betydande och konkurrenskraftiga finansierare. Stadsstyrelsen beslutar närmare om tidpunkten och skyddsgraden för höjning av finansieringen då den godkänner låneuttags- och placeringsplanen.

Staden fördelar ränterisken för koncernskulden mellan olika räntegrunder genom att vid behov ingå nya avtal om valuta- och räntebyte för högst 400 miljoner euro under budgetåret. Om ett långfristigt lån lyfts i annan valuta än i euro, så ändras valuta- och ränterisken genom avtal om valuta- och räntebyte till euro. Ränterisken för andra poster eller ränterisken för ansvar utanför balansräkningen (t.ex. leasingavtal) eller en annan risk kan ändras för högst 100 miljoner euro under budgetåret.

Stadens dottersammanslutningar kan förutom ovan nämnda lån beviljas kortfristiga kreditlimiter (eller limiter för koncernkontot) sammanlagt högst 300 milj. euro ur stadens kassamedel under budgetåret. Staden upprätthåller kommuncertifikatlimiter till ett värde av minst 400 miljoner euro eller andra icke-bindande limiter som vid behov kan användas fullt ut för att kortvarigt trygga likviditeten eller ersätta långfristiga lån.

Förändringar i lånefinansieringen

Stadens räntebelagda skuld beräknas i början av 2027 uppgå till cirka 1 422 miljoner euro varav 1 150 miljoner euro är långfristiga lån, högst 150 miljoner euro kortfristiga lån (kommuncertifikat) och cirka 100 miljoner euro bolagens depositioner. År 2027 beräknas staden uppta långfristiga lån till ett belopp om högst 270 miljoner euro samt utnyttja en kontolimit om 90 miljoner euro, vilket i praktiken innebär upptagande av kommuncertifikat. Kommuncertifikat används aktivt som medel för kassahantering och enligt den låne- och placeringsplan som stadsstyrelsen godkänt. Under 2027 förfaller långfristiga lån på 76,6 miljoner euro, som alla måste refinansieras, vilket innebär en nettoupptagning av kort- och långfristiga lån på 283,4 miljoner euro.

Den sammanlagda långfristiga skulden beräknas öka kraftigt under 2027–2030. Skuldsättningen är särskilt kraftig under 2028–2029 och beräknas överstiga 400 miljoner euro per år. Den räntebelagda skulden beräknas uppgå till 2,9 miljarder euro i slutet av 2030. Ökningen av den totala skulden medför betydlig osäkerhet, eftersom stora osäkerheter förknippas med det tidsmässiga framskridandet av stadskoncernens stora investeringsprojekt. Därtill omfattar den nämnda skuldsumman ännu inte de stora banprojekten såsom kapitaliseringen av Länsirata Oy eller finansieringen av Turun Raitiotie Oy.

Förändringar i kassareserven och betalförmågan

Kassareserven uppskattas vara cirka 25–50 miljoner euro i början av 027, och avsikten är att den hålls på denna nivå under hela 2027. Bolagens depositioner förväntas vara i genomsnitt ca 80–120 miljoner euro, men osäkerheten är stor gällande depositionernas summa. Staden får måttlig placeringsavkastning på sina kassamedel, vilket dock underskrider kostnaden för främmande kapital. Därför är det inte ändamålsenligt att ha extra kassamedel. Kommuncertifikat används aktivt som redskap för kassahanteringen och de är viktiga och kostnadseffektiva verktyg för att skaffa kortvarig finansiering. Under hela ekonomiplaneperioden, dvs. åren 2027–2030, förväntas stadens finansiella ställning vara fortsättningsvis god och staden får skuldfinansiering från marknaden på ett kostnadseffektivt sätt.

2.6 Investeringsdelen

Investeringar som genomförts av staden

Under ekonomiplaneperioden 2027–2030 föreslås anslagen för stadens investeringsutgifter bli sammanlagt 1 200,7 miljoner euro, vilket är i linje med Åbo stads verksamhetsplan. Målet för investeringsutgifternas finansieringsandelar under planperioden är sammanlagt 20,0 miljoner euro. Självfinansieringsandelen för investeringar är skillnaden på 1 180,7 miljoner euro.

Förslagen för anslagen för finansieringsandelarna för investeringsutgifter var sammanlagt 309,1 miljoner euro under budgetåret 2027. Anslagen inom lokal- och infrastrukturinvesteringsprogrammen för byggande uppgår sammanlagt till 252,1 miljoner euro, varav infrastrukturinvesteringarnas andel är 196,7 miljoner euro och lokalinvesteringarnas andel 55,4 miljoner euro.

Den resterande andelen anslag för investeringar 56,9 miljoner euro fördelas på aktier och andelar 32,3 milj. euro, utveckling av informationssystem och verksamhet 7,1 milj. euro, maskiner och materiel samt andra materiella tillgångar 7,1 milj. euro och anskaffning av fast egendom 10,5 milj. euro.

Stadsstyrelsens anslag för investeringar omfattade totalt 305,5 miljoner euro, som fördelar sig på andelen för stadens egendomsförvaltning på 298,7 miljoner euro och koncernförvaltningens andel på 6,8 miljoner euro. Andelen anslag för servicehelheten för barn och unga är 0,5 miljoner euro, för kultur 1,4 miljoner euro, för idrott 0,5 miljoner euro, för kollektivtrafiken i Åbo stadsregion 1,1 miljoner euro och för stadsmiljön 0,1 miljoner euro.

Stadens investeringsprogram och investeringsnivåer

Stadsstyrelsen utfärdar särskilda bestämmelser om hur de mål och åtgärder som skrivits in i verksamhetsplanerna är bindande för stadens myndigheter i förhållande till stadsstyrelsen.

I stadsstyrelsens budgetanslag för hantering av egendom ingår dessutom investeringsanslag och inkomstposter för investeringar i anknytning till anskaffning av aktier och andelar, för genomförandet och rapporteringen gällande dessa svarar koncernförvaltningen (1600 SSN/andelar och bruksavgifter).

För stadsstyrelsens resultatenheter för egendomshanteringen har reserverats budgetanslag (1602 SSN/markegendom, 1603 SSN/lokalegendom, 1604 SSN/infrastruktureгendom, 1605 SSN/möblering första gången) för genomförandet av investeringsprogrammen och målen för försäljning av fast egendom. Servicehelheten för stadsmiljön ansvarar för genomförandet och rapporteringen av helheter i anslutning till försäljning av fast egendom. Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler ansvarar för genomförandet och rapporteringen av helheter i anknytning till lokalegendom och infrastruktureгendom samt möblering första gången från och med 1.6.2025.

Serviceområdet för lokaltjänster ansvarar för projektplaneringen av lokalprojekt där man samlar in utgångsuppgifterna om lokalprojektet för ett investeringsbeslut. Samtidigt beslutar man om genomförandeformen och finansieringsmodellen för projektet. Anvisningen för planering av lokalprojekt beskriver innehållet i projektplanen samt principerna, ansvaren och förfaringssätten vid deras utarbetande. Stadsfullmäktige godkände de uppdaterade anvisningarna för planering av lokalprojekt 23.3.2026 § 44. Konceptualisering av lokalerna fungerar som handbok för planerare, vilket påskyndar projektplaneringsprocessen. Till planeringshandboken bifogas möbelkoncepten. Lokalledningen inom lokaltjänsterna ansvarar för den första möbleringen, genomförandet och rapportering om objekten. Möbelanslagen ingår i stadsstyrelsens budgetanslag för egendomshantering (SSN/Möblering första gången).

Serviceområdet för infrastrukturtjänster svarar för utarbetandet av ett investeringsprogram för infrastrukturen. Anvisningen för behovsutredning och planering av infrastrukturprojekt beskriver innehållet i behovsutredningen och projektplanen samt principerna, ansvaren och förfaringssätten vid deras utarbetande. Stadsfullmäktige godkände den uppdaterade förfaringsanvisningen för behovsutredningar och projektplanering 23.3.2026 § 45. I samband med beredningen av budgeten för 2027 har ändringar i detaljplanetidtabellerna för fastighetsutvecklingsprojekt och projekthelheter samt deras effekter på infrastrukturinvesteringsprogrammet samordnats. Planeringen av tidsplanen för investeringar görs utifrån en helhetsbedömning där effektivitet, lönsamhet, nödvändighet, driftsekonomi och tillväxtmöjligheter beaktas.

Investeringsutgifterna för infrastrukturbyggandet inom servicehelheten för stadsmiljön och stadens eget byggande av lokaler uppgår till sammanlagt 252,1 miljoner euro under budgetåret 2027. Under ekonomiplaneperioden 2027–2030 är förslaget för stadens investeringsutgifter för eget byggande av infrastruktur- och lokalinvesteringsobjekt sammanlagt 993,3 miljoner euro.

Under ekonomiplaneperioden 2027–2030 är anslagen för stadens infrainvesteringsutgifter sammanlagt 574,1 miljoner euro. Förslaget till penninganvändning för infrainvesteringsprojekten för 2027 är 196,7 miljoner euro. Indelningen av anslag i huvudkategorier presenterades i tabellen Infrainvesteringsprogrammet. Av

investeringsanslagen riktas 124,2 miljoner euro tillprojekthelheter, 42,1 miljoner euro till fastighetsutvecklingsprojekt, 18,5 miljoner euro till projekt som minskar reparationsskulden och den resterande andelen på 11,9 miljoner euro till projekt som förbättrar boendetrivseln, projekt som förbättrar smidigheten och säkerheten i trafiken samt stöder funktionerna och därtill till tidigarelagd genomförandeplanering.

Ekonomiskt och strategiskt betydande infrastrukturinvesteringsprojekt under budgetåret 2027 är bland annat projekthelheten Åbo Vetenskapspark i Kuppis och den infrastruktur som samterminalprojektet i Åbo Hamn förutsätter samt Kollektivtrafikkorridoren (MBT-projektet) där renoveringen av Domkyrkobron ingår. Bland de betydande infrastrukturinvesteringar som genomförs inom fastighetsutvecklingsprojekten under budgetåret finns bland annat detaljplaneområdena för enhetsskolan vid Björnplan, Rönnudden, Vasaparken, Harkkiobacken och Särkilax.

Under ekonomiplaneperioden 2027–2030 är anslagen för stadens lokalinvesteringsprogram sammanlagt 419,2 miljoner euro. Förslaget till penninganvändning i lokalinvesteringsprogrammet uppgår år 2027 till 55,4 miljoner euro, av vilka det totala värdet av mindre investeringar, det vill säga projekt vars kostnadsberäkning underskrider 3 miljoner euro, är 11,5 miljoner euro och energieffektivitetsinvesteringar 1 miljon euro. Fördelningen presenterades i tabellen Lokalinvesteringsprogrammet.

De ekonomiskt mest betydande renoveringsprojekten är delvis renovering och pålning av byggnaderna på stadshusets gårdsområde, renoveringen av Teräsrautela skola, samt grundförstärkningen av Saluhallen och planeringen av renoveringen genom pålning.

De infra- och lokalinvesteringsprogram som är bifogade till verksamhetsplanerna innehåller projektens kostnadsberäkningar, fördelningen av anslag under perioden för genomförande och målet för färdigställningsår samt formen av genomförandet. En del av projekten som överskrider 3 miljoner euro i lokalinvesteringsprogrammet är dock ännu i planerings- och beredningsfasen, vilket betyder att utgångsuppgifterna ännu är bristfälliga och projektens genomförandeform inte ännu beslutats.

Åbokoncernens genomförandelösningar och genomförande av koncernens externa hyresprojekt

Man har strävat efter att lätta stadens investeringsnivåer för bl.a. lokalprojektens del genom att utnyttja Åbokoncernens lösningar. Staden kan för den tid som byggprojektet pågår temporärt finansiera projekten via koncernkontots limit eller gå i proprieborgen för finansieringen av projekten. Alla nya lokalobjekt bokförs huvudsakligen i balansräkningen för Kiinteistö Oy Turun Monitoimitilat, beslutet fattas dock projektvis. Under 2027–2030 genomför Åbo projekten för att förnya daghemmen med livscykel- och hyresmodellen.

Utöver de lokalprojekt i lokalinvesteringsprogrammet som antingen pågår eller planeras för ekonomiplaneperioden 2027–2030 och som bokförs i stadens balans, kommer därtill att genomföras lokalprojekt i bolagsform med kostnadsberäkningar på ca 454,4 milj. euro. För en del av dessa projekt har ett beslut fattats för planeringsperioden och en del av dessa är långvariga hyresobjekt (10–20 år) med ett belopp på cirka 137,1 miljoner euro. Kostnaderna av dessa fördelas i form av hyra under hyresperioden. Under planeperioden är Taito-campuset ett betydande genomförande i bolagsform. En del av de eventuella projekt i bolagsform som överskrider 3 miljoner euro i lokalinvesteringsprogrammet är dock ännu i planerings- och beredningsfasen, vilket betyder att utgångsuppgifterna ännu är bristfälliga och att projektens genomförandeform inte ännu beslutats. Summorna omfattar inte leasingprojekten.

Investeringsinkomster och finansieringsandelar

Andelen försäljningsinkomster bland bestående aktiva i investeringsdelen är 41,0 miljoner euro för 2027, varav målet för försäljningsvinst är 40,2 miljoner euro. Under planperioden 2027–2030 budgeteras överlåtelseinkomster sammanlagt 71,0 milj. euro och försäljningsvinster 68,7 milj. euro. I stället för tomtförsäljning strävar staden efter att i allt större utsträckning övergå till tomtarrendering (Sfm 13.2.2023 § 29). Detta påverkar bedömningen av försäljningsinkomster och andelen försäljningsvinst som dessa medför under ekonomiplaneperioden. Också tillväxtförväntningarna för arrendeinkomster har påverkats på lång sikt.

Summan för statsandelar och övriga finansieringsandelar för budgetåret 2027 föreslås vara sammanlagt 5,0 miljoner euro. Under ekonomiplaneperioden 2027–2030 är finansierings- och statsandelarna sammanlagt 20,0 miljoner euro. Statlig finansiering beviljas bland annat för bostadsproduktion, utveckling av en hållbar samhällsstruktur och trafiksystem. Grafen visar kassaflödeskalkylen för investeringarna för 2025–2030. Detta inkluderar investeringar i stadens egen balansräkning utan genomföranden i bolagsform eller hyresprojekt samt finansieringsandelarna och överlåtelseinkomster för bestående aktiva.

miljoner euro	Bokslut 2025	Budget med ändringar 2026	Budgetförslag 2027	Ekonomiplan 2028	Ekonomiplan 2029	Ekonomiplan 2030
Övriga investeringar basstaden	60,9	64,8	38,3	33,6	37.8	43,7
Fast egendom (Ssn/markegendom)	4,4	3,5	10,5	6,4	3,5	3,5
Lokalinvesteringar (Ssn/Lokalegendom)	50,6	77,4	55,4	101,0	129,0	133,8
Infrastrukturinvesteringar (Ssn/Infrastruktureregendom)	96,9	159,7	196,7	189,1	96,8	91,5
Finansieringsandelar	9,7	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Överlåtelseinkomster av bestående aktiva	29,7	62,6	41,0	10,0	10,0	10,0

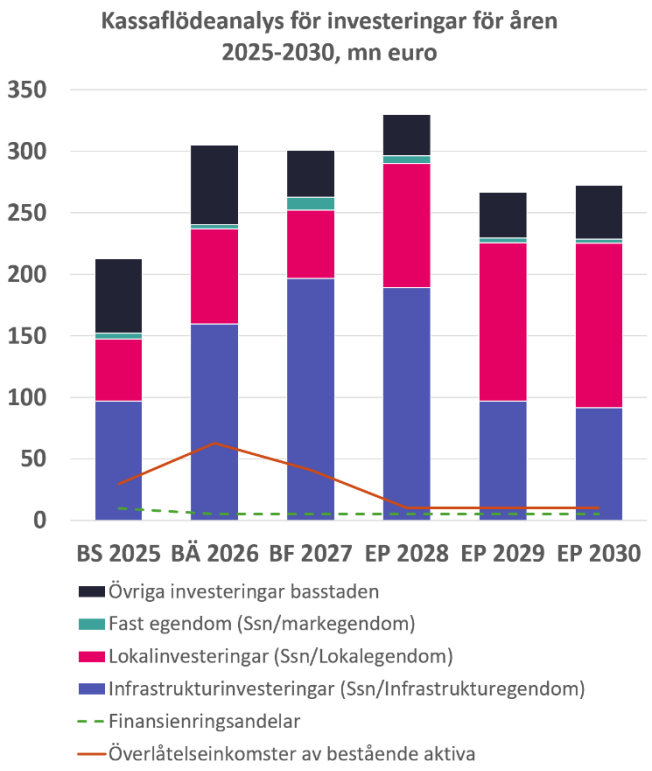

Investeringsanslag och inkomstposter för investeringar, 1 000 €

Budgeten för 2026 innehåller budgetändringar som föreslagits stadsfullmäktige i den andra delårsöversikten.

Åbo, totalt	Bokslut 2025	Budget med ändringar 2026	Budget 2027	Ekonomiplan 2028	Ekonomiplan 2029	Ekonomiplan 2030
Investeringskostnader	-212 838	-305 446	-309 057	-337 636	-274 272	-279 784
Statsandelar och övriga finansieringsandelar	9 711	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Överlåtelseinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	29 725	62 585	41 000	10 000	10 000	10 000
INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE	-173 401	-237 861	-263 057	-322 636	-259 272	-264 784
Ändring- (%)		-37,2	-10,6	-22,6	19,6	-2,1

Stadens investeringsprogram som en del av budgeten

Infrainvesteringsprogrammet indelat i huvudklasser, 1 000 €

Huvudklasser	Bokslut 2025	Budget med ändringar 2026	Budget 2027	Ekonomi-plan 2028	Ekonomi-plan 2029	Ekonomi-plan 2030
Projekthelheter, ssn	48 455	91 344	124 170	108 858	19 900	18 780
Fastighetsutveckling, ssn	30 018	35 010	42 112	41 110	49 180	32 350
Stöder funktionerna, ssn	1 164	3 701	2 300	11 400	400	17 000
Sänker reparationsskulden, ssn	12 650	18 378	18 525	16 495	19 295	19 395
Projekt som förbättrar trafikens funktion och säkerhet, ssn:	1 291	4 646	3 960	7 170	1 570	1 260
Förbättrar boendetrivseln, ssn	3 305	6 330	5 400	3 800	6 200	2 500
Tidigarelagd genomförandeplanering, ssn	51	250	250	250	250	250
Infrainvesteringsprogram sammanlagt	96 932	159 659	196 717	189 083	96 795	91 535

Lokalinvesteringsprogrammet indelat i huvudklasser, 1 000 €

Huvudklasser	Bokslut 2025	Budget med ändringar 2026	Budget 2027	Ekonomi-plan 2028	Ekonomi-plan 2029	Ekonomi-plan 2030
Planerade projekt > 3 miljoner euro (genomförandeform har ännu inte beslutats)	0	0	8 000	59 000	115 750	120 600
Namngivna lokalinvesteringsprojekt > 3 miljoner euro	46 337	63 499	34 954	28 797	0	0
Lokalinvesteringsprojekt < 3 miljoner euro	4 194	12 950	11 450	11 200	11 200	11 200
Energieffektivitetsprojekt	85	1 000	1 000	2 000	2 000	2 000
Lokalinvesteringsprogrammet sammanlagt	50 615	77 449	55 404	100 997	128 950	133 0

2.7 Budgetens bindningsnivåer

	Bindande verkan
DRIFTSEKONOMIDELEN (externa poster)	
Stadsfullmäktige	Verksamhetsbidraget
Centralvalnämnden	Verksamhetsbidraget
Revisionsnämnden	Verksamhetsbidraget
Nämnden för Åbo sysselsättningsområde	Verksamhetsbidraget
Stadsstyrelsen	Verksamhetsbidraget
Sektionen för byggande och lokaler	Verksamhetsbidraget
Finskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga*	Verksamhetsbidraget
Svenskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga*	-
Stadsmiljönämnden	Verksamhetsbidraget
Byggnads- och tillståndsnämnden	Verksamhetsbidraget
Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion	Verksamhetsbidraget
Avfallshanteringsnämnden i Sydvästra Finland	Verksamhetsbidraget
Kulturnämnden	Verksamhetsbidraget
Idrottsnämnden	Verksamhetsbidraget
RESULTATRÄKNINGSDELEN	
Skatteinkomster	
Statsandelar	
Finansiella intäkter och kostnader	Netto
Extraordinära poster	Netto
INVESTERINGSDELEN	
Stadsstyrelsen	Investeringskostnader Finansieringsandelar Överlåtelseinkomster
Finskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga*	Investeringskostnader Finansieringsandelar Överlåtelseinkomster
Svenskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga*	-
Stadsmiljönämnden	Investeringskostnader Finansieringsandelar Överlåtelseinkomster
Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion	Investeringskostnader Finansieringsandelar Överlåtelseinkomster
Kulturnämnden	Investeringskostnader Finansieringsandelar Överlåtelseinkomster
Idrottsnämnden	Investeringskostnader Finansieringsandelar Överlåtelseinkomster
FINANSIERINGSDELEN	
Förändringar i lånebeståndet	Netto

* Finskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga innehåller också siffrorna för svenskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga.

Avvikelser gällande anslagen och inkomstposterna i budgeten och ändringarna i dem rapporteras till stadsfullmäktige i delårsöversikter och bokslut.

NÄMNDERNAS MÅL FÖR VERKSAMHETEN OCH EKONOMIN

Stadsfullmäktige

Beskrivning av verksamheten

Den högsta beslutanderätten inom staden utövas av stadsfullmäktige som valts av stadens invånare. Fullmäktige väljs för en mandatperiod på fyra år genom val som förrättas vart fjärde år.

Åbo stadsfullmäktige har 67 ledamöter under mandatperioden 2025–2029. Antalet ledamöter är bundet till stadens invånarantal enligt kommunallagen.

Kommunen har ett fullmäktige som ansvarar för kommunens verksamhet och ekonomi samt utövar kommunens beslutanderätt. Om stadsfullmäktiges uppgifter föreskrivs i kommunallagen. Enligt kommunallagen fattar fullmäktige beslut om

1. kommunstrategin,
2. förvaltningsstadgan,
3. budgeten och ekonomiplanen,
4. principerna för ägarstyrningen samt koncerndirektiv,
5. de mål för verksamheten och ekonomin som sätts upp för affärsverk,
6. grunderna för skötseln av tillgångarna och placeringsverksamheten,
7. grunderna för den interna kontrollen och riskhanteringen,
8. de allmänna grunderna för de avgifter som tas ut för tjänster och andra prestationer,
9. ingående av borgensförbindelse eller ställande av annan säkerhet för annans skuld,
10. valet av ledamöter i organ, om inte något annat föreskrivs nedan,
11. grunderna för de förtroendevaldas ekonomiska förmåner,
12. valet av revisorer,
13. godkännande av bokslutet och ansvarsfrihet,
14. annat som fullmäktige enligt gällande bestämmelser eller föreskrifter ska besluta om.

Den partivisa fördelningen av fullmäktigeplatserna (situation 1.9.2026):

Finlands Socialdemokratiska Parti	16
Samlingspartiet	15
Gröna förbundet	11
Vänsterförbundet	10
Sannfinländarna	6
Centern i Finland	4
Svenska folkpartiet	3
Kristdemokraterna i Finland	1
Vänstergruppen – Invånarnas Åbo	1

Fullmäktigeledamöternas sammanträdesarvoden och fullmäktigegruppernas stödbelopp betalas ur stadsfullmäktiges anslag.

Mål för ekonomin

Driftsekonomins anslag och beräknade inkomster, 1 000 €

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2025	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027
Externa			
Verksamhetens intäkter	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-392	-558	-521
VERKSAMHETSBIDRAG	**-392**	**-558**	**-521**
Ändring (%)		-42,4	6,6
Interna			
Verksamhetens intäkter	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-306	-364	-323
VERKSAMHETSBIDRAG	**-306**	**-364**	**-323**
Ändring (%)		-18,9	11,4
Sammanlagt			
Verksamhetens intäkter	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-698	-922	-844
VERKSAMHETSBIDRAG	**-698**	**-922**	**-844**
Ändring (%)		-32,1	8,5

Revisionsnämnden

Redovisningsskyldig tjänsteinnehavare: Stadsrevisor Kari Koivuluhta

Beskrivning av verksamheten

Revisionsnämnden har till uppgift att

- bereda de ärenden som gäller granskningen av förvaltningen och ekonomin och som fullmäktige ska fatta beslut om,
- se till att granskningen av staden och dess dottersammanslutningar samordnas
- bedöma huruvida de strategiska målen och de mål för verksamheten och ekonomin som uppställts av fullmäktige har nåtts i staden och stadskoncernen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt,
- bedöma hur balanseringen av ekonomin utfallit,
- följa i allmänhet stadskoncernens förvaltning och ekonomi och ändringar som sker i dessa och i stadens verksamhet,
- övervaka att redovisningsskyldiga och andra som svarar för verksamheten har vidtagit nödvändiga åtgärder med anledning av de rekommendationer och anmärkningar som bedömningarna och revisionen föranlett,
- ta fram pålitliga och väsentliga utvärderingsuppgifter som stöd för den strategiska ledningen och verksamhetsutvecklingen
  - för fullmäktige och andra beslutsfattare,
  - för kommuninvånarna och det omgivande samhället,
  - för stadens personal,
- övervaka att skyldigheten enligt 84 § i kommunallagen att redogöra för bindningar iakttas och tillkännage redogörelserna för fullmäktige,
- andra uppgifter som enligt kommunallagen överförts på nämnden.

Syftet med utvärderings- och revisionsverksamheten är att säkerställa att stadskoncernens verksamhet är ändamålsenlig och resultatinriktad samt att tillgodose kommuninvånarnas intressen.

Förändringar i omvärlden

Revisionsnämndens uppgiftsfält påverkas av kraven att balansera ekonomin samt behovet av att bedöma innehållet i planerna för balanseringen och genomförandet av och tillräckligheten hos åtgärderna.

Verksamheten påverkas också av organiseringen, anordningssättet och ledningen av kommunkoncernens verksamhet och serviceproduktion samt ändringar i dessa.

Nämndens verksamhet ska beakta strukturen och innehållet i gällande styrdokument samt de ändringsfaktorer som påverkar stadskoncernens och dess olika delars verksamhet och resultat. Omvärlden ändras konstant bland annat på grund av ändringar i lagstiftningen och det allt mer ökande samarbetet över kommungränserna.

Utveckling av verksamheten

Revisionsnämnden har som mål att stödja uppnåendet av de strategiska mål som stadsfullmäktige fattat beslut om. Uppnåendet av målen stöds med utvärderingsverksamhet där genomförandet, uppnåendet och effekterna av målen betraktas på organisationens olika nivåer och i funktioner. Utvärderingen strävar efter att omfatta de ärendehelheter eller funktioner som anses vara de mest väsentliga under fullmäktigeperioden. Utvärderingsresultaten rapporteras på det sätt som vid ifrågavarande tidpunkt är ändamålsenligt.

Innehållet av revisionsnämndens verksamhet påverkas av ändringar och mål i bland annat omvärlden och stadens egen verksamhet. Revisionsnämndens verksamhetssätt och verksamhetsinnehåll utvecklas kontinuerligt för att svara mot utmaningar som den står inför.

Mål för ekonomin

Driftsekonomins anslag och beräknade inkomster, 1 000 €

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2025	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027
Externa			
Verksamhetens intäkter	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-402	-536	-557
VERKSAMHETSBIDRAG	**-402**	**-536**	**-557**
Ändring (%)		-33,3	-4,0
Interna			
Verksamhetens intäkter	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-46	-39	-40
VERKSAMHETSBIDRAG	**-46**	**-39**	**-40**
Ändring (%)		15,7	-3,1
Sammanlagt			
Verksamhetens intäkter	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-448	-574	-597
VERKSAMHETSBIDRAG	**-448**	**-574**	**-597**
Ändring (%)		-28,3	-3,9

Centralvalnämnden

Redovisningsskyldiga tjänsteinnehavare: Centralvalnämndens sekreterare, stadsjurist Noora Syysvirta och jurist Henna Saanakorpi

Beskrivning av verksamheten

Enligt vallagen ska fullmäktige tillsätta en centralvalnämnd för sin mandatperiod. Centralvalnämnden är ett lagstadgat organ som grundar sig på vallagen. Nämndens viktigaste uppgift är att förrätta val. Centralvalnämnden är verksam både vid välfärdsområdes- och kommunalval samt vid statliga val. Centralvalnämndens uppgift är att upprätthålla beredskap för att ordna val och folkomröstningar, svara för ordnandet av val och folkomröstningar och sköta uträkningen av resultatet vid välfärdsområdes- och kommunalval inom nationella riktgivande tider.

Centralvalnämnden består av en ordförande, en vice ordförande och tre andra medlemmar samt ett behövligt antal ersättare, dock minst fem. Centralvalnämnden har anställt som sekreterare två jurister från stadens enhet för juridiska ärenden vid koncernförvaltningen.

Centralvalnämnden beslutar om sina sammanträdestidtabeller. Centralvalnämnden sammanträder vid de tidpunkter som stadgas i vallagen och vid behov vid övriga tidpunkter på kallelse av nämndens ordförande.

Centralvalnämnden ska i sin verksamhet beakta olika anskaffningar av varor och tjänster samt kostnader som hänför sig till personalens löner med beaktande av de rådande undantagsförhållandena.

Förändringar i omvärlden

År 2027 förrättas riksdagsval. Förhandsröstningen i riksdagsvalet ordnas under tiden 7–13.4.2027, och den ordinarie valdagen är 18.4.2027. Dessutom förbereder sig centralvalnämnden för reformbehov och upphandlingar inför kommande val.

Enligt 188 § i vallagen svarar varje kommun för kostnaderna för den kommunala centralvalnämnden, valnämnderna, valbestyrelserna, valförrättarna på de allmänna förhandsröstningsställena och vid hemmaröstning samt för andra än i 1 mom. avsedda kostnader som föranleds av att val förrättas. Vid riksdagsval, presidentval och Europaparlamentsval betalar justitieministeriet som engångsersättning till kommunen ett belopp som ministeriet fastställer för varje kommuninvånare som har rösträtt i valet.

Mål för ekonomin

Driftsekonomins anslag och beräknade inkomster, 1 000 €

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2025	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027
Externa			
Verksamhetens intäkter	240	0	375
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-800	-116	-585
VERKSAMHETSBIDRAG	**-560**	**-116**	**-210**
Ändring (%)		79,3	-81,5
Interna			
Verksamhetens intäkter	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-87	-53	-41
VERKSAMHETSBIDRAG	**-87**	**-53**	**-41**
Ändring (%)		38,9	22,5
Sammanlagt			
Verksamhetens intäkter	240	0	375
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-887	-169	-627
VERKSAMHETSBIDRAG	**-647**	**-169**	**-252**
Ändring (%)		73,9	-48,9

2027 Riksdagsval
2028 Inga ordinarie val
2029 Välfärdsområdes- och kommunalval, Europaparlamentsval
2030 Presidentval

Koncernförvaltningen

Stadsstyrelsen
Stadens gemensamma funktioner

Redovisningsskyldig tjänsteinnehavare: Kanslichef Tuomas Heikkinen

Beskrivning av verksamheten

Koncernförvaltningen

Koncernförvaltningen svarar för styrningen och samordningen av stadens verksamhet. Den sammanför servicehelheterna och bolagen inom stadskoncernen till en fungerande helhet. Koncernförvaltningens uppgift är att se till att Åbos strategiska mål och beslut genomförs på ett enhetligt sätt inom hela stadskoncernen.

Koncernförvaltningen bereder ärenden så att stadens organ kan fatta beslut om dem och ansvarar för att besluten verkställs. Dessutom bistår koncernförvaltningen borgmästaren och kanslichefen vid ledningen av stadens förvaltning, ekonomi och verksamhet.

Kanslichefen som leder koncernförvaltningen är Åbo stads högsta tjänsteinnehavare och leder stadskoncernen underställd borgmästaren.

I servicehelheten för koncernförvaltningen ingår serviceområdena för strategistyrning, samverkande styrning och resursstyrning samt separata funktioner under direkt ledning av kanslichefen.

Strategistyrningen ansvarar för ledningen och utvecklingen av stadens strategi, strategiska information och strategiska kommunikation samt leder verkställandet av målen i stadens strategi och borgmästarprogram. Den övergripande hanteringen av informationsbehov stöds av informationstjänsterna och den tekniska datahanteringen av informationsförvaltningen. Ansvarsområden för strategistyrningen är internationellt samarbete och protokollärenden, strategisk information och påverkan samt kommunikations- och marknadsföringstjänsterna.

Resursstyrningen stöder koncernförvaltningen och servicehelheterna genom att bland annat förenhetliga Åbo stads verksamhetsmodeller och lösningar för personal-, ekonomi- och informationsförvaltningen och den allmänna förvaltningen samt genom att ta fram aktuell information om dessa för hela staden. Ansvarsområdena för resursstyrning är upphandlingstjänsterna, personaltjänsterna, ekonomitjänsterna, informationsförvaltningen och den allmänna förvaltningen.

Samverkande styrningen ansvarar för samordningen av den verksamhet och de tjänster som överskrider stadens förvaltnings- och organisationsgränser så att stadsorganisationens verksamhet är effektiv och mångsidig. Stadens utvecklingstjänster, som inbegriper utvecklingsstyrning, projekttjänsterna, stödet för projektens ekonomitjänster och informationstjänsterna, utgör helheten för styrning och stöd för utvecklingsarbetet. Styrningen av främjande av hälsa och välfärd samt utvecklingen av delaktighet och webbtjänster är också funktioner som hör till serviceområdet och stöder hela staden. Ansvarsområden för den samverkande styrningen är kundhandledning, kundservice, utvecklingstjänsterna, hanteringen av tjänster och verksamhetsstyrning och hanteringen av servicenätverk.

Juridiska tjänster, stadssekreterariatet, ägarstyrningen, interna revisionen samt **säkerhet och riskhantering** utgör separata funktioner som lyder direkt under kanslichefen.

Förändringar i omvärlden

I förändringarna i omvärlden betonas betydelsen av en **proaktiv beredskap** inför de konsekvenser som stadens tillväxt samt förändringarna i befolknings- och åldersstrukturen medför. Urbaniseringen, befolkningens åldrande, internationaliseringen och den ökande flerspråkigheten, den områdesvisa differentieringen och segregationen samt de alltmer varierande servicebehoven ökar behovet av att rikta tjänsterna mer precist till olika befolkningsgrupper och områden. Förändringarna inom geopolitiken och geoekonomin framhäver lösningar som gäller övergripande säkerhet, försörjningsberedskap och självförsörjning. Betydelsen av det västliga läget och utvecklingen av de västliga förbindelserna identifieras i allt större utsträckning. Samtidigt framhävs förebyggandet av segregation och stärkandet av delaktighet som centrala samhälleliga mål.

Betydelsen av **strategisk och kritisk information** fortsätter att öka. En ökad hantering, användning och ledning av information på stadsnivå, datadriven verksamhet samt en stärkt gemensam kunskapsbas är centrala utvecklingsriktningar. För att information ska kunna

utnyttjas effektivt krävs interoperabla lösningar och ett aktivt arbete för att täppa till identifierade informationsluckor. Samtidigt betonas samarbetet särskilt mellan de stora städerna (bl.a. C6-samarbetet) samt i nationella och internationella nätverk.

Det allt stramare ramverket för den offentliga ekonomin skapar osäkerhet i kommunekonomin. Beredningen av en eventuell statsandelsreform under nästa regeringsperiod samt eventuella förändringar i de nationella finansieringssystemen påverkar ekonomins förutsägbarhet avsevärt, men ger också möjlighet att påverka korrigeringen av bristerna i det nuvarande systemet. Samtidigt ökar stadens tillväxt och den höjda investeringsnivån belastningen på ekonomi- och upphandlingsverksamheten.

I den internationella omvärlden **förskjuts tyngdpunkten för EU-finansieringen och EU-programmen** allt tydligare mot konkurrenskraft, tillväxt, säkerhet och försörjningsberedskap. EU:s kommande fleråriga budgetram förändrar finansieringens inriktning och den nationella fördelningen av finansieringen för regional utveckling. Samtidigt öppnar den geopolitiska situationen, såsom återuppbyggnaden av Ukraina, nya möjligheter till samarbete och finansiering.

Osäkerheten och komplexiteten i säkerhetsmiljön fortsätter att öka. De växande cyberhoten, de skärpta beredskapskraven samt regleringen på EU-nivå (bl.a. regleringen av cybersäkerhet och artificiell intelligens) förutsätter att organisationen systematiskt utvecklar sin kompetens. Frågor som gäller teknisk suveränitet kommer också upp på stadens agenda. Samtidigt framhävs den digitala omvärldens tillförlitlighet och kontinuitet som centrala faktorer i serviceproduktionen.

Digitaliseringen och den snabba utvecklingen av artificiell intelligens förändrar verksamhetssätten genomgående. Ny teknik gör det möjligt att göra tjänsterna smidigare och mer individanpassade samt använda resurserna effektivare, men förutsätter samtidigt kontinuerlig kompetensutveckling och ansvarsfull användning. Betydelsen av stadens gemensamma information, kundförståelse och digitala servicekanaler ökar som stöd för beslutsfattandet, ledningen och kundhandledningen.

Den strategiska rollen för kommunikation, marknadsföring och aktivt påverkansarbete stärks ytterligare. Den alltmer fragmenterade omvärlden, den ökande informationspåverkan och förändringen i medielandskapet framhäver betydelsen av proaktiv, transparent och verkningsfull kommunikation. Kommunikationen kopplas allt närmare till stadens strategiska påverkansarbete och intressebevakning.

Som helhet ökar utvecklingen i omvärlden behovet av strategisk ledning, proaktiv planering samt stärkta stadsövergripande verksamhetsmodeller och ett effektivare utnyttjande av information.

Utvecklingsplan för verksamheten och strategiska tyngdpunkter

Serviceområde	Nyckeltal	2025
Resursstyrning, Samverkande styrning, Strategistyrning, Separata funktioner	Koncernförvaltningens externa utgifter/stadens totala utgifter	3,7 %

Allmän plan för utveckling av servicehelheten

Koncernförvaltningens roll är att styra, möjliggöra och stödja stadens verksamhet. Verksamheten utvecklas kontinuerligt för att stärka samverkan, enhetliga verksamhetssätt, kunskapsbaserad ledning samt produktivitet och genomslagskraft. År 2027 fokuserar utvecklingen av koncernförvaltningen på att stödja genomförandet av stadsstrategin, förnya tjänsterna och ledarskapet samt proaktivt hantera stadens tillväxt, ökande mångfald och förändringar i omvärlden.

Centrala utvecklingshelheter är genomförandet av programmet för ledarskapsutveckling, främjandet av servicestrategin samt stärkandet av verksamhetsmodellen för att minska segregationen och dess konsekvenser. Särskild uppmärksamhet fästs vid främjandet av välfärd och delaktighet, utveckling genom samverkan samt stärkandet av partnerskap och samarbetet med organisationer. Samtidigt utvecklas samverkande årsplanering och rapportering, och kopplingen mellan verksamheten och ekonomin och stadens centrala strategiska mål stärks.

Inom styrningen av ekonomi och verksamhet betonas utvecklingen av bedömningen av ekonomiska konsekvenser, investeringshanteringen och den ekonomiska framförhållningen. Konsekvenserna av stadens snabba tillväxt för tjänsterna, investeringarna och omvärlden granskas proaktivt som en del av den strategiska planeringen och beslutsfattandet. Dessutom stärks den

kunskapsbaserade ledningen, lägesmedvetenheten samt säkerhetsledningen och krishanteringsförmågan i en föränderlig omvärld.

Inom utvecklingen av digitalisering och teknik är de centrala tyngdpunkterna ett kontrollerat införande av artificiell intelligens, genomförandet av informationsförvaltningsprogrammet, utvecklingen av dataplattformen samt förnyandet av den grundläggande informationstekniken. Den snabba utvecklingen av artificiell intelligens förutsätter kontinuerligt lärande, stärkt kompetens och förnyade verksamhetssätt i hela organisationen. Samtidigt utvecklas den digitala kommunikationen, personalens digitala kompetens samt stadens förmåga att utnyttja data och analys i beslutsfattandet.

Inom utvecklingen av personalen och ledarskapet ligger tyngdpunkten på att införa de fortsatta faserna av det nya HR-systemet, främja arbetshälsan, stärka ledarskapskompetensen samt möjliggöra kontinuerligt lärande i en föränderlig omvärld. Dessutom utvecklas personalens internationella färdigheter och mångkulturella kompetens samt integreringen av dessa i stadens verksamhet.

Inom utvecklingen av tjänster fortsätter planeringen av servicenäten, stärkandet av förhandsbedömningen av konsekvenser samt utvecklingen av serviceinformationen för kundkommunikation, flerkanaliga tjänster och ekonomistyrning. Genom att utveckla webbtjänsterna och de digitala ärendekanalerna förbättras tjänsternas tillgänglighet, kundorientering och effektivitet. Samtidigt beaktas konsekvenserna av förändringar i den statistiska områdesindelningen för informationsproduktionen, planeringen av tjänsterna och stadsutvecklingen.

Koncernförvaltningen stöder verkställandet av ändringarna i upphandlingslagstiftningen ochgenomförandet av upphandlingsprogrammet samt utvecklar den proaktiva upphandlingsplaneringen och hanteringen av förändringar som gäller tjänster för de anknutna enheterna. Samtidigt följs utformningen av upphandlingsregleringen på EU-nivå. Dessutom stärks stadens beredskap att bemöta informationspåverkan och desinformation, och den proaktiva beredskapen och kriskommunikationen utvecklas.

Inom den internationella verksamheten förbereder man sig för och strävar efter att påverka förändringarna i EU:s finansieringsmiljö, stärker de europeiska nätverken och utvecklar samarbetet mellan städer bland annat genom organisationen Eurocities och andra strategiska partnerskap. Vi tar fram en framåtblickande lägesbild av den internationella verksamheten.

Genomförande av målen för personalprogrammet

Åbo stad har som mål att vara en attraktiv arbetsgivare som både lockar till sig och behåller kompetent personal och som stöder personalens välbefinnande i ett meningsfullt arbete. Organisationskulturen utvecklas i en respektfull och trygg riktning så att den möjliggör delaktighet, samarbete och uppskattande dialog. Förändringar i omvärlden bemöts genom att arbetssätten och kompetensen förnyas så att tjänsterna utvecklas enligt invånarnas behov. Den möjligheter som personalomsättningen medför identifieras och utnyttjas när organisationen förnyas och framtiden byggs upp.

Inom den närmaste framtiden kommer man att betona betydelsen av proaktiv och hållbar personalplanering som en del av balanseringen av stadens ekonomi.

Inom koncernförvaltningen står särskilt följande i centrum:

1. Tydligare uppgifter och ansvarsområden
2. Ökad gemenskap och psykologisk trygghet på arbetsplatsen
3. Personalens kompetens motsvarar servicebehov som ständigt förändras

Mål för verksamheten

Åtgärder i borgmästarprogrammet

Koncernförvaltningen genomför åtgärder inom flera teman i borgmästarprogrammet. Åtgärderna stöder ofta servicehelheternas verksamhet eller innebär samordning av ärenden på stadsnivå.

1. 1.1 Hållbar ekonomi tryggar välfärd och tillväxt

Åtgärder som hänför sig till tema 1.1 Hållbar ekonomi, statsandelsreformen och investeringsförmåga

Koncernförvaltningen deltar i intressebevakningen inom ekonomin, halvtidsöversynen av ekonomin, utvecklingen av kunskapsbaserad ledning, utnyttjandet av artificiell intelligens och genomförandet av personalpolitiken.

År 2027, i samband med halvtidsöversynen av borgmästarprogramperioden, bedöms om skatteinkomsterna, statsandelarna och de finansiella inkomsterna är

tillräckliga för att uppnå ekonomisk balans under ekonomiplaneperioden.

Kunskapsunderlaget för en jämlik utveckling av bostadsområdena integreras i stadens övriga kunskapsbaserade ledning.

Åtgärder som hänför sig till tema 1.2 Ett hållbart basscenario för ekonomin och produktivitet

Koncernförvaltningen säkerställer att perspektiven som gäller produktivitet, ekonomiska konsekvenser och resursstyrning ingår i servicehelheternas beredning.

Hanteringen av serviceinformation utvecklas genom att servicebeskrivningarna förenhetligas och livscykelhanteringen av tjänster inleds. Detta minskar överlappande arbete, förbättrar informationens kvalitet och sänker underhållskostnaderna på lång sikt. Genom att förenhetliga serviceinformationen på stads-nivå produceras information av jämn kvalitet för kunderna. Samtidigt blir det lättare att samordna ekonomin och verksamheten när beslutsfattandet grundar sig på enhetlig och tillförlitlig information, vilket förbättrar förutsägbarheten och stöder behovsbaserad serviceplanering.

Upphandlingsprocessen och upphandlingsanvisningarna utvecklas för att säkerställa upphandlingarnas kostnadseffektivitet Vid genomförandet av upphandlingar eftersträvas ett optimalt förhållande mellan pris och kvalitet samt kostnadsbesparingar.

Åtgärder som hänför sig till tema 1.3 Skuldtak, tidsplan för investeringar och uppföljning av ansvar

Koncernförvaltningens roll är att samordna ekonomistyrningen, den centraliserade investeringshanteringen, ägarstyrningen och rapporteringsmätarna.

I fråga om skuldtak, tidsplan för investeringar och uppföljning av ansvar svarar koncernförvaltningen för samordningen av ekonomistyrningen, den centraliserade investeringshanteringen, ägarstyrningen och rapporteringsmätarna. Målet är att säkerställa att investeringarna och ekonomin leds som en helhet på ett sätt som stöder stadskoncernens lhållbarhet på lång sikt.

2. Välmående och likvärdiga Åbobor

Den övergripande samordningen av genomförandet av målen i välfärdsplanen säkerställs.

Stadsbornas psykiska välbefinnande, delaktighet och drogfrihet stärks genom omfattande åtgärdshelheter som omfattar riktad gruppverksamhet, informationsdelning samt evenemang och kampanjer för olika åldersgrupper. Verksamheten förs ut till olika områden och planeras tillsammans med organisationer och invånare. Strukturerna och kunskapsunderlaget för det förebyggande rusmedelsarbetet förbättras inom ramen för Varhas projekt Tiedolla tuloksiin.

Åbos kunskapsunderlag och gemensamma lägesbild stärks genom invånarbarometern och översikten Muutoksen tuulet. Som en del av uppföljningen av stadsstrategin producerar invånarbarometern två gånger om året uppföljningsinformation om Åbobornas syn på välfärd, trygghet, bostadsområden och utveckling av staden.

De områdesvisa skillnader i delaktighet och gemenskap som framgår av invånarbarometern och andra enkäter beaktas i planerna för en jämlik utveckling av områdena.

Åtgärder som hänför sig till tema 2.1 Barnens stad

Barns och ungas erfarenheter av en trygg vardag beaktas i planerna för en jämlik utveckling av områdena.

Införandet av verksamhetsmodellen som stöder kundhandledningen för unga fortsätter, ny teknik tas i bruk (bl.a. Dynamics) och användningen av redan införd teknik utvidgas (såsom ZekkiPro-kartläggningen av livssituationen). Kundhandledningen förbättras genom en tjänstesökning som utnyttjar information om tjänster och aktörer, och webbplatsen och stadsapplikationen för unga vidareutvecklas. Detta stöds med informationshantering och kärnprocesser för samverkande styrning (kunskapsbaserat beslutsfattande). I verksamhetsmodellen för handledning av unga kunder beaktas bland annat organisationernas och Varhas tjänster.

Det säkerställs att innehållet och helheterna i verksamhetsmodellen Selvästi JEES! som skapats för att främja barns och ungas psykiska välbefinnande och det förebyggande rusmedelsarbetet införs i stor utsträckning inom den grundläggande utbildningen (årskurserna 5–9) och ungdomstjänsterna. Materialet och innehållet uppdateras fortsättningsvis utifrån respons. Möjligheterna att anpassa modellen så att delar av den också kan användas som stöd för småbarnspedagogiken utreds. Utbildningen Päihdekasvattaja för yrkeshögskolestuderande fortsätter och utbildningsvolymen ökas. Insatserna för att förebygga ungas rusmedelsanvändning stärks i samarbete med Varha och organisationerna samt inom PAKKA-verksamheten.

Genom samarbetet med invandrarorganisationer och invandrarsamfund nås fler familjer.

Åtgärder som hänför sig till tema 2.2 De ungas stad

I planeringen av servicenätet kartläggs och beaktas, utöver de möjligheter som lokalerna erbjuder, även personalens tillräcklighet för att trygga tjänsternas tillgänglighet.

Arbetet med att fastställa den kapacitet som de nuvarande lokalerna inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen möjliggör fortsätter. Dessutom bereds en långsiktig plan för placeringen av specialklasser och andra tjänster i stadens servicenät.

Det omfattande arbetet för att förebygga nikotinanvändningen bland unga fortsätter i samarbete med Varha och organisationerna. Satsningar görs på arbetet i skolor och läroanstalter, och tillsammans med ungdomstjänsterna planeras temalektioner om välbefinnande för ungdomslokalerna. Möten med unga och direkt informationsinsamling från dem fortsätter bland annat vid evenemang och besök samt genom att information och grupper om psykiskt välbefinnande och rusmedel görs lättillgängliga i de ungas fritidsmiljöer.

Deltagandet i fritidsverksamhet bland unga som riskerar utslagning främjas genom ökad förståelse för de ungas situation och önskemål i enlighet med planen som utarbetats inom ECLI-träningen samt genom att serviceutbudet utvecklas tillsammans med föreningarna.

Tjänsterna för unga presenteras mer behovsorienterat genom en tjänstesökning som utnyttjar serviceinformation på stadsnivå samt genom webbplatsen för unga och Åbo-appen. Lämpligheten av en chattbot som riktar sig till unga utreds.

Åtgärder som hänför sig till tema 2.3 En rörlig och aktiverande stad

Genomförandet och etableringen av åtgärderna i den lagstadgade välfärdsplanen för äldre fortsätter i samverkan med arbetsgruppen för en åldersvänlig stad.

Välfärdscentrens verksamhet och samarbetet med organisationer vidareutvecklas. Utbudet av service, aktörer, fritidsaktiviteter och samarbete vid centren utökas.

Halkskydd delas ut för att förebygga fallolyckor.

Kunskapsunderlaget för en jämlik utveckling av bostadsområdena görs tillgängligt för styrgruppen för hobbyverksamhet.

Åtgärder som hänför sig till tema 2.4 En levande kulturstad

Kulturtjänsternas områdesvisa verksamhet beaktas och lyfts fram i planerna för en jämlik utveckling av områdena.

3. Åbo ökar jämlikheten i bostadsområdena och avvecklar segregationen

Koncernförvaltningens roll: kunskapsbaserad ledning, konsekvensbedömning, delaktighetsmodell, invånarbudgetering, flerspråkig och tillgänglig kommunikation samt hantering av partnerskap.

Åtgärder som hänför sig till tema 3.1 En samhällelig och inspirerande stad

Arbetet för att motverka segregationen och öka jämlikheten i bostadsområdena syns år 2027 allt tydligare i stadens ledning, utvecklingen av tjänsterna och främjandet av välfärden i bostadsområdena. Utvecklingen följs regelbundet upp med hjälp av information enligt område, befolkningsgrupp och åldersgrupp, och lägesbilden för bostadsområdena utnyttjas i den strategiska ledningen, årsplaneringen, budgetberedningen och bedömningen av beslutens konsekvenser. Informationen används särskilt vid utvecklingen av markanvändningen, boendet, servicenätet samt tjänsterna för barn och unga. Samtidigt integreras lärdomarna från förebyggandet av skolsegregation och konsekvensbedömningen i verksamhetsstyrningen, resursplaneringen och den samverkande ledningen.

Åtgärder som hänför sig till tema 3.2 En stad med trivsamma och fungerande bostadsområden

Vi utvecklar servicenätet genom att stärka den gemensamma användningen av lokaler, det områdesvisa samarbetet och tjänsternas tillgänglighet.

Åtgärder som hänför sig till tema 3.3 En stad som möjliggör delaktighet

Gemenskapen och delaktigheten utökas genom invånarbudgetering, medborgarpaneler, verksamhet med områdesvardagsrum och samarbete med organisationer. Organisationernas roll stärks genom att utveckla partnerskap, strukturer för deltagande och verksamhetsmodeller som stöder samarbetet.

Åtgärder som hänför sig till tema 3.4 En stad som bekämpar fattigdom och avskaffar bostadslöshet

Skillnader i välfärd förebyggs genom att åtgärderna riktas enligt områdenas behov. Vi stärker planeringen av mentalvårds- och rusmedelsarbetet områdesvis, stöder gemenskapen bland äldre och utvecklar flerspråkiga och tillgängliga tjänster. Förebyggandet av bostadslöshet fortsätter i samarbete med Varha och organisationerna, och de verksamhetsmodeller som tagits fram etableras som en del av den grundläggande verksamheten. Vid utvecklingen av mathjälpen flyttas

tyngdpunkten mot ett helhetsinriktat stöd för välfärden så att mathjälpen också fungerar som en väg till andra tjänster och annat stöd.

4. Utbildning, kompetens och sysselsättning för oss in i det nya århundradet

Åtgärder som hänför sig till tema 4.1 En kompetent och lärande stad

Samarbete med invandrarorganisationer, genom vilket familjer och samfund nås.

En trygg skolväg är en del av bostadsområdenas trivsel och en fungerande miljö (arbetsgrupp II för segregation). Säkerheten för skolvägarna beaktas som en del av planerna för en jämlik utveckling av bostadsområdena.

En utredning av gymnasienätet inleds, inklusive behoven inom det internationella gymnasiet.

Åtgärder som hänför sig till tema 4.4 En stad som utvecklar integrationen

Regelbundna möten med imamer inleds. Tillsammans med undervisnings- och kulturministeriet utbildas nyckelpersoner i samfunden för att verka mellan staden, samfunden och staten; i Åbo utbildas tre nyckelpersoner och en sakkunnig vid staden. Regelbundet samarbete om säkerhet och riskhantering med myndigheterna. Invandrarorganisationernas rådgivningstjänst i Monitori etableras och organisationernas verksamhet och behov kartläggs.

Arbetsgrupp IV för minskning av segregationen och dess konsekvenser, Framgångsrik integration, bedömer effekterna av åtgärderna för en jämlik utveckling av områdena ur integrationsperspektiv.

Samarbetet med invandrarorganisationer och religiösa samfund stöder arbetet med att nå familjer.

Information tas fram som underlag för bedömningen: invånar-/kunderfarenhet, hantering av tjänsternas livscykel, hantering av tjänster, användartestningar i flerspråkiga målgrupper.

5. Boende, markanvändning och mobilitet som grund för en hållbar och utvecklande stad

Åtgärder

Verksamhetsmodellen för segregation och områdesdata om anpassning till klimatförändringen i sårbara bostadsområden kopplas till målen i klimatprogrammet. Tillgången till kunskapsunderlaget för en jämlik utveckling av områdena säkerställs i den övergripande planeringen av utvecklingskorridoren.

Åtgärder som hänför sig till tema 5.1 En stad med hållbar struktur

Vi beaktar miljövärden när vi överväger och utnyttjar lösningar med artificiell intelligens.

För Österås (det växande området kring Vetenskapsparken) genomförs en utredning av servicenätet, inklusive allaktivitetshuset i Österås och dess funktioner. Som bilaga till beredningen av delgeneralplanen för Havsstaden utarbetas en långsiktig plan för behoven i servicenätet.

Åtgärder som hänför sig till tema 5.2 En stad med ett bra boende

De övergripande målen för att motverka segregation kopplas närmare till planerna för markanvändning och planläggning.

Områdesinformationen och områdenas utvecklingsplaner kopplas till
- detaljplanläggning och tomtöverlåtelse
- målen för att öka antalet familjebostäder
- målen för bostadsproduktionen
- målen för kompletteringsbyggandet

6. Den ambitiösa klimat- och naturstaden Åbo

Koncernförvaltningens medverkan gäller ekonomi- och investeringsinformation, förutsättningarna för grön finansiering, styrning på koncernnivå och kopplingen av programmen till planeringen av verksamheten och ekonomin.

Åtgärder som hänför sig till tema 6.1 En koldioxidneutral stad

Utredningen om anpassning till klimatförändringen och sårbara bostadsområden kopplas till områdesdata om segregation.

7. Attraktiva och internationella Åbo

Åtgärder som hänför sig till tema 7.1 Regionens lokomotiv och samarbetskraft

Koncernförvaltningens verksamhet omfattar internationellt samarbete, intressebevakning, uppföljning av tyngdpunkterna för EU-finansiering, strategisk information och kommunikation.

Den samverkande styrningen deltar aktivt i flera internationella nätverk, såsom Eurocities Social Affairs Forum och Healthy Cities-nätverket. Teman är bland

annat bostadslöshet, främjande av välfärd och hälsa samt social hållbarhet osv.

Åtgärder som hänför sig till tema 7.2 Åbo 800 år i händelsernas centrum

Stadens interna styrgrupp Åbo 800 samordnar stadens eget arbete med verksamheten vid stiftelsen Åbo 2029. Den samverkande styrningens samhällsarbete, delaktighetsarbete och utveckling av bostadsområden deltar aktivt i planeringen av jubileumsåret och stärker invånarperspektivet.

Servicehelhetens syn på åtgärder mot segregation

I Åbo stad är en balanserad utveckling av olika områden och en minskning av den områdesvisa segregationen ett centralt mål som utgår från borgmästarprogrammet och genomsyrar hela organisationen. För att lyckas med detta krävs ett långsiktigt, kunskapsbaserat och samverkande ledarskap. Utvecklingsarbetet styrs av fyra strategiska mål: att förebygga segregation bland barn och barnfamiljer, att utveckla ett servicenät och bostadsområden som tar hänsyn till områdenas särdrag och kvalitet, att bedriva en stadsomfattande bostadspolitik som skapar möjligheter för alla samt att främja en framgångsrik integration av personer med invandrarbakgrund.

De åtgärder som riktas till Jäkärlä inom den samverkande årsplaneringen 2027 beskrivs för alla servicehelheters del i punkt 1.5 i inledningen och i tilläggsmaterialet. Servicehelhetens övriga åtgärder för att minska segregationen och dess konsekvenser beskrivs här som en del av servicehelhetens egen verksamhetsplan.

Koncernförvaltningens uppgift är att skapa förutsättningar för att minska segregationen, stärka delaktigheten och främja den områdesvisa jämlikheten i hela stadsorganisationen. Arbetet stöds med metoder för kunskapsbaserad ledning, genom vilka en aktuell lägesbild tas fram, utvecklingstrender bedöms och konsekvenser som är centrala för beslutsfattandet identifieras. Konsekvensbedömningen utvecklas som en del av beredningen och beslutsfattandet, så att konsekvenserna för olika befolkningsgrupper och områden kan beaktas systematiskt.

Utvecklingstjänsterna stöder utvecklingen av stadsövergripande verksamhetsmodeller, försök och sektorsövergripande samarbete samt säkerställer att målen för att minska segregationen kopplas till stadens strategiska förnyelse. Personalledningens uppgift är att stärka organisationens kompetens, ledning och verksamhetskultur så att målen för jämlikhet, delaktighet och invånarorientering förverkligas i det dagliga arbetet inom alla sektorer. Ekonomistyrningen stöder i sin tur genomförandet av målen genom att säkerställa att resurserna fördelas på ett verkningsfullt sätt och att perspektiven för välfärd, delaktighet och områdesvis jämlikhet beaktas i planeringen och uppföljningen av ekonomin.

Invånarnas möjligheter att delta stärks genom delaktighetsmodellen och invånarbudgeteringen. Dessutom satsar man på flerspråkig och tillgänglig kommunikation så att informationen om stadens verksamhet når olika invånargrupper i så stor utsträckning som möjligt. Genom upphandlingar främjas stadens strategiska mål genom att perspektiv som stöder jämlikhet, tillgänglighet och områdesvis genomslagskraft på ett ändamålsenligt sätt beaktas vid konkurrensutsättningar och avtalshantering. Partnerskapen med organisationer, sammanslutningar och andra intressentgrupper leds och utvecklas målinriktat, så att stadens, invånarnas och samarbetspartnernas resurser kan förenas för att uppnå gemensamma mål.

Budgetklausuler

Klausuler i anknytning till ekonomin

Organ	Budgetklausul	Inverkan på driftsekonomin 2027
Stadsstyrelsen, stadens gemensamma	Ett anslag på 1,0 miljon euro reserveras för genomförande av åtgärder som främjar sysselsättningen, med särskilt fokus på den maritima industrins behov. Sysselsättningstjänsterna ska senast vid utgången av februari 2027 förelägga stadsstyrelsen ett förslag till de åtgärder som ska genomföras. (ökning av utgifterna)	1 000 000 €
Stadsstyrelsen, stadens gemensamma	Ett anslag på 150 000 euro reserveras för utveckling av arbetet med att främja läskunnighet. Bibliotekstjänsterna ska senast vid utgången av februari 2027 förelägga stadsstyrelsen ett förslag till det projekt som ska genomföras. (ökning av utgifterna)	150 000 €

Organ	Budgetklausul	Inverkan på driftsekonomin 2027
Stadsstyrelsen, stadens gemensamma	En precisering av utjämningsavgiften i pensionsavgiftssystemet. (minskning av utgifterna)	4 300 000 €
Stadsstyrelsen, koncernförvaltningen	Mellan sysselsättningsnämnden och stadsstyrelsen (koncernförvaltningen) genomförs en anslagsöverföring till följd av en revidering av personalplanen. Förändringen har ingen budgetpåverkan på stadsnivå.	0 €

Övriga klausuler

Organ	Budgetklausul
Stadsstyrelsen, stadens gemensamma	Turun Työllistämispalvelut Oy ska ges mål och mätare som stärker det samhälleliga företagets genomslagskraft och samhällsnytta.
Stadsstyrelsen, stadens gemensamma	För att stödja stadens tvåspråkighet ska ett språkprogram för svenska utarbetas.
Stadsstyrelsen, stadens gemensamma	Inför halvtidsöversynen av borgmästarprogrammet år 2027 ska ett omfattande utredningsmaterial tas fram. Materialet ska bland annat innehålla en granskning av utvecklingen av stadens skuldsättning, investeringsprojekt, trafik och parkering, stödtjänster, möjligheterna att utnyttja artificiell intelligens, sysselsättning samt planläggning. Det närmare innehållet i utredningen fastställs i ordförandekommittén före utgången av år 2026.

Mål för ekonomin

Driftsekonomins anslag och beräknade inkomster, 1 000 €

Stadsstyrelsen sammanlagt

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2025	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027
Externa			
Verksamhetens intäkter	90 115	87 031	92 439
Tillverkning för eget bruk	1 673	1 830	2 509
Verksamhetskostnader	-281 531	-294 420	-315 381
VERKSAMHETSBIDRAG	**-189 743**	**-205 558**	**-220 432**
Ändring (%)		-8,3	-7,2
Interna			
Verksamhetens intäkter	451	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	117 483	115 860	115 944
VERKSAMHETSBIDRAG	**117 934**	**115 860**	**115 944**
Ändring (%)		-1,8	0,1
Sammanlagt			
Verksamhetens intäkter	90 565	87 031	92 439
Tillverkning för eget bruk	1 673	1 830	2 509
Verksamhetskostnader	-164 048	-178 559	-199 436
VERKSAMHETSBIDRAG	**-71 810**	**-89 698**	**-104 488**
Ändring (%)		-24,9	-16,5

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Koncernförvaltningen			Servicehelheten för livskraft		
	Bokslut 2025	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027	Bokslut 2025	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027
Externa						
Verksamhetens intäkter	1 498	934	675	2 973	1 329	633
Tillverkning för eget bruk	0	0	0	0	0	0
Verksamhetskostnader	-35 030	-39 076	-38 561	-20 660	-25 409	-25 621
VERKSAMHETSBIDRAG	**-33 532**	**-38 141**	**-37 886**	**-17 687**	**-24 080**	**-24 988**
Ändring (%)		-13,7	0,7		-36,1	-3,8
Interna						
Verksamhetens intäkter	34	0	0	362	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0	0	0	0
Verksamhetskostnader	-4 703	-7 387	-7 040	-2 091	-2 068	-1 947
VERKSAMHETSBIDRAG	**-4 669**	**-7 387**	**-7 040**	**-1 729**	**-2 068**	**-1 947**
Ändring (%)		-58,2	4,7		-19,6	5,8
Sammanlagt						
Verksamhetens intäkter	1 532	934	675	3 335	1 329	633
Tillverkning för eget bruk	0	0	0	0	0	0
Verksamhetskostnader	-39 733	-46 463	-45 601	-22 751	-27 477	-27 568
VERKSAMHETSBIDRAG	**-38 201**	**-45 529**	**-44 925**	**-19 416**	**-26 148**	**-26 935**
Ändring (%)		-19,2	1,3		-34,7	-3,0

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler			Ssn, Stadens gemensamma funktioner		
	Bokslut 2025	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027	Bokslut 2025	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027
Externa						
Verksamhetens intäkter	31 021	27 614	28 411	54 622	57 154	62 719
Tillverkning för eget bruk	1 672	1 830	2 509	2	0	0
Verksamhetskostnader	-134 524	-141 380	-156 736	-91 317	-88 555	-94 462
VERKSAMHETSBIDRAG	**-101 832**	**-111 936**	**-125 816**	**-36 693**	**-31 401**	**-31 744**
Ändring (%)		-9,9	-12,4		14,4	-1,1
Interna						
Verksamhetens intäkter	52	0	0	2	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0	0	0	0
Verksamhetskostnader	81 268	107 156	106 021	43 009	18 160	18 910
VERKSAMHETSBIDRAG	**81 321**	**107 156**	**106 021**	**43 011**	**18 160**	**18 910**
Ändring (%)		31,8	-1,1		-57,8	4,1
Sammanlagt						
Verksamhetens intäkter	31 073	27 614	28 411	54 625	57 154	62 719
Tillverkning för eget bruk	1 672	1 830	2 509	2	0	0
Verksamhetskostnader	-53 256	-34 224	-50 715	-48 308	-70 395	-75 552
VERKSAMHETSBIDRAG	**-20 511**	**-4 780**	**-19 794**	**6 318**	**-13 242**	**-12 834**
Ändring (%)		76,7	-314,1		-309,6	3,1

Investeringarnas anslag och inkomstposter, 1 000 €

Stadsstyrelsen sammanlagt

Investeringsdelen bindande nivå BRUTTO	Bokslut 2025	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027
Investeringsutgifter	-210 587	-301 861	-305 482
Finansieringsandelar	9 589	5 000	5 000
Överlåtelseinkomster	29 711	62 585	41 000
NETTO	-171 286	-234 276	-259 482
Ändring- (%)		36,8	10,8

Investeringsdelen bindande nivå BRUTTO	Koncernförvaltningen			Stadens gemensamma		
	Bokslut 2025	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027	Bokslut 2025	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027
Investeringsutgifter	-5 841	-6 790	-6 820	-204 746	-295 071	-298 663
Finansieringsandelar	0	0	0	9 589	5 000	5 000
Överlåtelseinkomster	0	0	0	29 711	62 585	41 000
NETTO	-5 841	-6 790	-6 820	-165 445	-227 486	-252 663
Ändring- (%)		16,3	0,4		37,5	11,1

Servicehelheten för livskraft

Redovisningsskyldig tjänsteinnehavare: Livskraftsdirektör Vesa Palander

Beskrivning av verksamheten

Serviceområdet för livskraft

Servicehelheten för livskraft påskyndar Åbos tillväxt och utveckling underställd stadsstyrelsen. Dess uppgift är att stärka Åbo som en konkurrenskraftig och lockande stad för företag, experter, invånare och turister samt att strategiskt leda stadskoncernens företags- och turisttjänster. Servicehelheten för livskraft identifierar näringslivets behov och säkerställer att de syns i stadens vardag och beslutsfattande. Servicehelheten består av serviceområdena för livskraft och sysselsättningstjänster.

Verksamheten styrs av livskraftsprogrammet som genomför tillväxtmålen i stadsstrategin. År 2027 är genomförandeåret för programmets första fas (2026–2029): förutsättningarna för tillväxt stärks och flaskhalsar inom energi, tillgänglighet, tillgången på kompetent arbetskraft och tomtutbud undanröjs. Samtidigt stärks ekosystemen inom de starka områdena och den internationella attraktionskraften.

Livskraftens serviceområde samlar utbildning, kompetens och innovationer längs hela lärstigen, lockar investeringar och företag till regionen samt styr och främjar klimat- och miljöpolitiken tillsammans med partners och intressentgrupper. Serviceområdet fungerar också som en plattform för förnyelse: det bygger upp en kultur av innovation och försök, stärker partnerskap och driver stadsutveckling som är betydelsefull för näringslivet. Särskild vikt läggs vid att främja användningen av artificiell intelligens, data och digitala tjänster som en del av utvecklingen av staden. Verksamheten leds utifrån information och data: regional lägesbild, prognoser och effektivitetsindikatorer används för att styra resursfördelningen.

Livskraftens serviceområde består av följande ansvarsområden:

Innovationer, kompetens och tillväxt är att leda stadskoncernens företagstjänster och att påskynda Åbos livskraft och konkurrenskraft genom att utveckla kompetensen, stödja kontinuerligt lärande, leda FUI- och innovationsverksamhet, främja en försökskultur och databaserad effektmätning samt stödja uppstartsföretags och tillväxtföretags framgång. Ansvarsområdet stärker matchningen mellan utbildning och näringsliv i samarbete med högskolor och läroanstalter.

Etableringstjänsterna leder stadskoncernens etableringstjänster och innovationspartnerskap samt främjar lockandet av internationella investeringar i området. Dessutom leder den tillståndsprocessen när det gäller ordnande av evenemang.

Livskraftsprojekt ansvarar för samordningen av stadsutvecklingsprojekt som anknyter till gränssnittet för livskraftstjänsterna samt för utveckling och beredning av projektinitiativ inför beslut om projektstart. Ansvarsområdet identifierar utvecklingspotential ur näringslivets perspektiv och främjar det praktiska genomförandet i samarbete med stadens övriga servicehelheter.

Kommersiella tjänster ansvarar för utvecklingen av livskraften i Åbo centrum och stadens handelsplatser. Ansvarsområdet ansvarar även för försäljning och marknadsföring, särskilt av stadskärnan och området kring Gamla Åbo, till nya aktörer.

Storevenemang samordnar, styr och främjar stadens evenemangsverksamhet i enlighet med strategin. År 2027 ligger tyngdpunkten på förberedelserna inför jubileumsåret Åbo 800 år 2029, som utgör spetsen i arbetet med att stärka den internationella synligheten.

Klimat, natur och cirkulär ekonomi har till uppgift att under borgmästarens styrning främja klimat-, energi- och miljöpolitiken inom stadskoncernen samt främja resursklokhet och cirkulär ekonomi i samarbete med partner och intressenter.

Serviceområdet för sysselsättningstjänster

Serviceområdet för sysselsättningstjänster främjar den nationella och internationella tillgången till kompetent arbetskraft och sysselsättningen. Serviceområdet svarar för att ordna offentliga arbetskraftstjänster, främja sysselsättningen i staden och den därmed förknippade utvecklingen och att samordna/matcha dem med stadens övriga funktioner. I serviceområdet ingår också organisering av tjänster för internationell kompetens och främjande av integration samt därmed förknippad utveckling och samordning/matchande med stadens

övriga funktioner. Serviceområdet producerar också tjänster för nya företagare.

För att ordna den offentliga arbetskraftsservicen har Åbo tillsammans med 22 kommuner i Egentliga Finland beslutat att bilda Åbo sysselsättningsområde. Åbo är ansvarskommun för sysselsättningsområdet. I enlighet med samarbetsavtalet om sysselsättningsområdet överförs befogenheter till tjänstemän i andra kommuner inom sysselsättningsområdet genom ett avtal i enlighet med 54 § i kommunallagen. Avtalet gäller närserviceuppgifter inom sysselsättningsområdet. I egenskap av ansvarskommun producerar Åbo sysselsättningsområdets gemensamma tjänster till alla kommuner. Dessutom ansvarar Åbo för närservicen till stadens egna arbetssökande och arbetsgivarkunder. Nämnden för Åbos sysselsättningsområde fungerar i enlighet med 51 § i kommunallagen som en del av Åbo stads organisation när det gäller att organisera arbetskraftstjänsternas lagstadgade uppgifter som avtalsparternas gemensamma kollegiala organ och som sysselsättningsområdets arbetskraftsmyndighet.

Förändringar i omvärlden

Serviceområdet för livskraft

Verksamhetsmiljön för Åbos livskraft präglas under åren 2025–2029 av ett mellanläge där ekonomi, kompetens, energi och arbetskraft ännu inte är synkroniserade med varandra. Detta syns i form av fördröjda investeringsbeslut, brist på kompetent arbetskraft och flaskhalsar i infrastrukturen. Verksamhetsmiljön påverkas samtidigt av sex förändringskrafter: geopolitik, ekonomi, energi, teknologi, samhällsstruktur och lagstiftning, vars samverkande effekter inte är linjära. Att hantera förändringarna förutsätter lägesbild och framförhållning på systemnivå, inte enbart uppföljning av enskilda indikatorer.

Tillgången till energi och god tillgänglighet har blivit de viktigaste ramvillkoren för tillväxt. Begränsningar i elnätets överföringskapacitet bromsar redan nu industri- och cleantechinvesteringar i Åboregionen, samtidigt som den maritima industrin förväntas skapa 2 000–3 500 nya arbetsplatser fram till år 2029. Lösningarna kräver att energi, markanvändning och trafik behandlas parallellt samt att intressebevakning bedrivs på nationell nivå, särskilt i fråga om Västbanan och internationella flygförbindelser.

Tillgången till kompetent arbetskraft har blivit en strukturell fråga. Arbetsmarknaden i Åbo består av parallella system där lediga arbetsplatser och arbetslöshet förekommer samtidigt. Examensproduktionen inom teknikområdet motsvarar i nuläget inte den förväntade efterfrågan, och potentialen hos internationella experter är underutnyttjad: I Åbo finns 37 053 flerspråkiga invånare (17,7 %), medan arbetslöshetsgraden bland utlänningar uppgår till 29,8 %. En bättre matchning förutsätter att utbildningsflöden styrs med hjälp av prognosdata samt ett tätare samarbete mellan högskolor, läroanstalter och arbetsgivare.

Den snabba spridningen av artificiell intelligens och data förändrar företagens affärsmodeller, kompetenskrav och stadens egen tjänsteproduktion. Samtidigt skapar ökade investeringar inom försvar och försörjningsberedskap i Europa nya möjligheter för dual use-teknologier och det maritima klustret. Utvecklingen förutsätter att serviceområdet stärker sin egen kompetens inom data och AI samt aktivt använder försöksplattformar och innovativa upphandlingar.

Konkurrensen om investeringar, kompetens och besökare sker på internationella marknader. Inom turismen pågår en strukturomvandling där det är avgörande att lyckas öka andelen internationella besökare (för närvarande 15 %) och stärka året-runt-turismen. Förberedelserna inför jubileumsåret Åbo 800 år 2029 övergår under år 2027 till en fullskalig genomförandefas och kopplas samman med arbetet kring stadens varumärke, turismen och den internationella synligheten.

Den stramare offentliga ekonomin, reformerna av statsandelssystemet och förändringarna i EU:s programperioder ökar betydelsen av extern finansiering och tydlig prioritering. Förutsättningarna för tillväxt är i allt högre grad regionala: 22 % av arbetsplatserna i Åbo tillsätts genom pendling, och frågor som tillgången på företagstomter, energiinfrastruktur och kompetensförsörjning löses på regional nivå.

Serviceområdet för sysselsättningstjänster

Reformen av utkomststödet har ökat antalet klienter och efterfrågan på tjänster. Samtidigt ökar behovet av handledning, rådgivning och integrationsfrämjande tjänster i takt med att antalet klienter med annat modersmål än finska eller svenska växer. De föreslagna ändringarna i lagen om främjande av integration utvidgar arbetskraftsmyndigheternas uppgifter, vilket ytterligare ökar belastningen på servicesystemet.

Samtidigt kan de ändringar som föreslås i socialvårdslagen minska tillgången till tjänster för personer som står längst från arbetsmarknaden, vilket ökar trycket på sysselsättningstjänsternas förmåga att möta klienternas mångfacetterade stödbehov. Säkrandet av tillgången till arbetskraft, stödet för rekrytering av kompetent arbetskraft samt arbetsförmedlingstjänsterna får en allt större betydelse för regionens livskraft och företagens konkurrenskraft.

Digitaliseringens och den artificiella intelligensens snabba utveckling förändrar arbetsmarknaden, arbetsuppgifternas innehåll och kompetenskraven samt förutsätter en kontinuerlig förnyelse av tjänsterna. Dessutom förändras ansvarsfördelningen mellan kommunerna och staten, och även grunderna för ordnandet av de offentliga sysselsättningstjänsterna utvärderas på nytt. Förändringarna understryker behovet av att utveckla tjänsternas genomslag, säkerställa tillräckliga resurser och stärka personalens kompetens i en snabbt föränderlig verksamhetsmiljö.

Antalet arbetslösa arbetssökande ökade från i genomsnitt 15 060 till 15 995 personer (+6,2 %) mellan åren 2025 och 2026. Antalet arbetslösa arbetssökande ökade också i samtliga specialgrupper under år 2026. Den största ökningen noterades bland långtidsarbetslösa: 7 064 personer, vilket är 1 459 personer (+26,0 %) fler än år 2025. Antalet unga arbetslösa ökade med 292 personer (+15,5 %) och antalet arbetslösa utlänningar med 48 personer (+1,7 %).

Prognoserna för arbetslösheten tyder på en måttlig minskning under år 2027 jämfört med innevarande år. Det är känt att specialgrupper har större utmaningar än andra arbetssökande att etablera sig på arbetsmarknaden, men ökningen av antalet arbetslösa arbetssökande inom dessa grupper förväntas inte nödvändigtvis fortsätta i samma omfattning år 2027 som under perioden 2025–2026. Eventuella skärpningar i invandringspolitiken påverkar även antalet utlänningar inom sysselsättningstjänsterna, och till följd av sådana förändringar kan ökningen av antalet utlänningar åtminstone avta. Ökningen av antalet arbetslösa utlänningar har dock inte varit särskilt kraftig, och en förbättring av det allmänna arbetsmarknadsläget underlättar också sysselsättningen för denna grupp. Det är svårt att prognostisera antalet arbetslösa utlänningar eftersom gruppen är mycket heterogen. En förbättring av sysselsättningsläget kan samtidigt öka servicebehovet, eftersom personer som flyttar för att arbeta kan ta med sig familjemedlemmar, vilket ökar gruppens storlek och behovet av tjänster. Å andra sidan kan de föreslagna skärpningarna av uppehållstillstånden för studerandes familjemedlemmar från våren 2027, om de genomförs, minska inflyttningen av studerandes familjemedlemmar till Finland.

Antalet långtidsarbetslösa har ökat kraftigt under de senaste åren. I takt med att arbetsmarknadsläget förbättras kommer ökningen sannolikt inte att fortsätta i samma omfattning som under åren 2024–2026, även om långtidsarbetslösa har svårare att etablera sig på arbetsmarknaden än andra arbetssökande.

Antalet unga arbetslösa har ökat avsevärt jämfört med föregående år. Enligt prognosen kommer ökningen att avta, men inte helt upphöra eller övergå i en minskning. Förbättringen av arbetsmarknadsläget förväntas underlätta ungas sysselsättning och samtidigt förebygga att unga blir arbetslösa, även om effekterna av ett förbättrat arbetsmarknadsläge vanligtvis först syns i andra grupper av arbetssökande.

I arbets- och näringsministeriets arbetsmarknadsprognos från maj 2026 [1] redovisas de prognostiserade förändringarna i grupperna av arbetslösa på nationell nivå för år 2027 i tabellen nedan:

Grupp	Ändring jämfört med 2026
Arbetslösa arbetssökande	-1,2 %
Långtidsarbetslösa	-2,1 %
Ungdomsarbetslösa	+2,4 %

Invandringen förväntas minska till 2021 års nivå, vilket innebär att nettoinvandringen i hela landet år 2027 beräknas uppgå till cirka hälften av nettoinvandringen år 2026. När det gäller Åbo förväntas ökningen av antalet personer med ett främmande språk som modersmål avta, samtidigt som den stramare invandringspolitiken återigen skapar osäkerhet i prognoserna.

Tabellen nedan beskriver utvecklingen av antalet arbetslösa i Åbo, inklusive långtidsarbetslösa och unga arbetslösa (nära årsgenomsnitt), under åren 2025–2026 samt en uppskattning av förändringen för år 2027. Uppskattningen grundar sig på de förändringar som förutspås i arbets- och näringsministeriets arbetsmarknadsprognos.

Grupp	2025	2026	Uppskattad förändring år 2027	Bedömning 2027
Arbetslösa arbetssökande	15 060	15 995	-1 %	15 835
Långtidsarbetslösa	5 605	7 064	-2 %	6 923
Ungdomar	1 888	2 180	+3 %	2 245

Finansieringsmodellen för integration förändras när en del av finansieringen överförs från kalkylerade ersättningar till statsandelar. Framöver blir det allt viktigare att betrakta integration även ur andra gruppers perspektiv än arbetslösa arbetssökandes, att förena arbetskraftsinvandring och integration samt att stödja studerandes och familjers integration och etablering. Arbetskraftsmyndighetens uppgifter förändras när utbildning i läs- och skrivkunnighet överförs till kommunernas organiseringsansvar. Om den planerade ändringen av stödet för hemvård genomförs blir det svårare att nå hemmavarande föräldrar, samtidigt som behovet av samarbete med organisationer ökar.

Turun Työllistämispalvelut Oy har inlett sin verksamhet. Bolaget främjar handledning, sysselsättning och etablering på arbetsmarknaden för arbetslösa arbetssökande. Det erbjuder tidsbegränsade anställningar samt individuell karriär- och arbetsförmågehandledning för arbetslösa arbetssökande som har en svag ställning på arbetsmarknaden. Arbetsuppgifterna är huvudsakligen placerade inom Åbo stads organisation. Staden fungerar som en plattform för sysselsättning och erbjuder en lärmiljö för avläggande av delar av examina.

Utvecklingsplan för verksamheten och strategiska tyngdpunkter

Nyckeltal	Ansvar	Utgångsnivå	Budget 2027	Mål för programmet	Samband
Nya arbetsplatser, st./år	Livskraft	finns inte data	+1 000	15 000 (2040)	KS 1.3 · EO 4.4
FoU-utgifter, % av BKT (V-S)	Livskraft	2,1	3,0	4 % (2029)	KS 1.4 · EO 4.2
Andel av innovativa anskaffningar, %	Livskraft	6,7	10	15 % (2029)	KS 1.1 · EO 4.3
Startplatser inom teknik, förändring %	Livskraft	0	+20	+30 % (2028)	KS 1.6 · EO 4.5
Turisminkomster, M€ (regionen/Åbo)	Livskraft	447 / 338	500 / 380	1 000 M€ (2040)	KS 1.8 · EO 4.9
Minskande av utsläppen av växthusgaser	Livskraft	färdplan 2029	enligt färdplanen	kolneutral 2029	KS 4.3 · EO 4.1

Allmän plan för utveckling av servicehelheten

Serviceområdet för livskraftstjänster

I utvecklingen av livskraftens serviceområde år 2027 är tyngdpunkterna genomförandet av den första fasen av livskraftsprogrammet och undanröjandet av hinder för tillväxt. I fokus står förutsättningarna för företagens tillväxt och investeringar, kommersialiseringen av ekosystemen inom de starka branscherna och FoUI-verksamheten, matchningen mellan utbildning och näringsliv, internationell attraktionskraft och stadsvarumärket samt livskraften i stadskärnan, turismen och evenemangsverksamheten. Företagstjänsterna utvecklas enligt principen om en enda disk, genom partnerskapsmodeller med de största arbetsgivarna samt genom tjänster för småföretagare. Stadens roll som skapare av efterfrågan stärks genom att öka andelen innovativa upphandlingar, tillgängliggöra stadens data och erbjuda stadens projekt och tjänster som försöksplattformar för företag. Arbetet med klimat, energi och cirkulär ekonomi leds som en möjliggörare för hållbar tillväxt, särskilt när det gäller energikapacitet och förutsättningar för industriinvesteringar samt genom att utnyttja regionens starka kompetens, kunskapsunderlag och samarbetsnätverk.

Förfaringssätten utvecklas mot en modell som bygger på kunskapsbaserat ledarskap och genomslag. Serviceområdet tar i bruk livskraftsprogrammets KPI-indikatorer, upprätthåller en regional lägesbild och framsyn samt utnyttjar artificiell intelligens och data både i analyser och i sina egna arbetsprocesser. Andelen extern projekt- och EU-finansiering ökas och det regionala samarbetet fördjupas genom gemensamt finansierade spetsprojekt. Ägarstyrningen av koncernbolagen,

särskilt Business Turku och Visit Turku Archipelago, skärps genom gemensamma mål och mätare. Förberedelserna inför jubileumsåret Åbo 800 år 2029 framskrider under år 2027 till en fullskalig genomförandefas.

När det gäller personalen ligger tyngdpunkten på att tydliggöra uppgifter och ansvar i den förnyade organisationen, stärka gemenskapen och den psykologiska tryggheten samt utveckla kompetensen så att den motsvarar de förändrade servicebehoven, särskilt inom data-, AI- och partnerskapskompetens. Genom proaktiv personalplanering säkerställs att resurserna riktas till de strategiska tyngdpunkterna.

Serviceområdet för sysselsättningstjänster

Tyngdpunkterna i utvecklingen av sysselsättningstjänsterna år 2027 är att förnya arbetsgivartjänsterna, stärka sysselsättningen bland unga och nyutexaminerade, förebygga långtidsarbetslöshet och strukturell arbetslöshet samt stödja internationell kompetens och integration. Målet är att rikta tjänsterna mer effektfullt till dem som har störst nytta av dem, öka den arbetstid som används för arbetsförmedling samt stärka kostnadseffektiviteten och genomslaget. I utvecklingsarbetet betonas kundorienterade tjänster, samarbete med arbetsgivare och intressentgrupper, sektorsövergripande servicestigar samt åtgärder för att minska den regionala segregationen. Verksamheten förnyas genom att utnyttja digitalisering, automatisering och artificiell intelligens, utveckla ledarskapet och personalens kompetens samt öka användningen av resultatinriktade upphandlingsmodeller. Av central betydelse är också ett nära samarbete med staten, välfärdsområdet och FPA, särskilt när det gäller informationssystem, informationsutbyte, klientprocesser och verkställandet av arbetslöshetsskyddet. Dessutom främjas etableringen av ett nytt samhälleligt företag.

Mål för verksamheten

Åtgärder i borgmästarprogrammet

Kapitel i borgmästarprogrammet:

1. Hållbar ekonomi tryggar välfärd och tillväxt

Livskraftstjänsterna stärker stadens inkomstbas genom en aktiv tillväxtpolitik: företagsetableringar, investeringar och skapandet av nya arbetsplatser främjas samtidigt som näringsstrukturen förnyas och utvecklas. Ägarstyrningen av koncernbolagen, särskilt Business Turku och Visit Turku Archipelago, skärps genom gemensamma mål och mätare. Verksamheten leds med data: KPI-indikatorer för livskraft, den regionala lägesbilden och utnyttjandet av artificiell intelligens integreras i den årliga planeringen och konsekvensbedömningen.

2. Välmående och likvärdiga Åbobor

3. Åbo ökar jämlikheten i bostadsområden och avvecklar segregationen

Livskraftstjänsterna kopplar näringsverksamheten till arbetet med att minska segregationen genom att genomföra ankarinvesteringar i områden som präglas av segregationsutveckling samt genom att utarbeta utvecklingsprogram för Varissuo–Hamnen och Pansio–Jyrkkälä tillsammans med servicehelheten för stadsmiljö. Livskraften i närservicen och handelsplatserna stöds som en del av bostadsområdenas attraktionskraft och trygghet.

Sysselsättningstjänsterna förebygger regional segregation genom att stärka sysselsättningen, kompetensen och delaktigheten i de områden där arbetslöshet och välfärdsutmaningar tornar upp sig. Sysselsättningstjänsterna förs närmare invånarna genom uppsökande tjänster och ett omfattande partnerskapsnätverk. Genom åtgärderna stärks möjligheterna att komma ut på arbetsmarknaden, utanförskap förebyggs och likvärdiga möjligheter till utbildning, arbete och samhällelig delaktighet främjas.

4. Utbildning, kompetens och sysselsättning för oss in i det nya århundradet

Livskraftstjänsterna stärker matchningen mellan utbildning och näringsliv genom kompetensavtalet för Åboregionen, en modell för konverteringsutbildning inom kontinuerligt lärande samt branschspecifika arbetskraftsprogram inom det maritima klustret, social- och hälsovårdssektorn samt logistikbranschen. Företagstjänsterna utvecklas genom ett tydligt servicelöfte och enligt principen om en enda disk, och rådgivning för blivande företagare erbjuds på flera språk. Små företags möjligheter att delta i upphandlingar förbättras och andelen innovativa upphandlingar ökas. FoUI-samarbetet med högskolorna stärks genom kommersialisering av ekosystem inom styrkeområdena.

Sysselsättningstjänsterna stärker regionens livskraft genom att främja sysselsättning, tillgången till kompetent arbetskraft och en smidig integration. Inom tjänsterna utvecklas mötet mellan arbetsgivare och arbetssökande, stödet för utveckling av kompetens och språkkunskaper i enlighet med arbetsmarknadens behov. Därtill stärks samarbetet med företag, läroanstalter och andra samarbetspartner. Särskild uppmärksamhet fästs vid sysselsättningen för personer med en svag ställning på arbetsmarknaden, internationella experters

etablering i regionen samt vid att påskynda integrationen och förbättra dess genomslag.

5. Boende, markanvändning och mobilitet som grund för en hållbar och utvecklande stad

Livskraftstjänsterna ansvarar för livskraftsperspektivet i stadens utvecklingsprojekt: Genomförandet av Vetenskapsparken, utvecklingen av Slottsudden och åtgärdsprogrammet för utveckling av stadskärnan framskrider genom en permanent samarbetsmodell mellan livskraftstjänsterna och stadsplaneringen. Företagsområdena profileras utifrån de starka branscherna och tillgången till tomter och verksamhetslokaler säkerställs. Förutsättningarna för industri och investeringar tryggas genom intressebevakning i frågor som gäller energikapacitet, logistik och tillgänglighet, särskilt i fråga om Entimmeståget och internationella flygförbindelser.

6. Den ambitiösa klimat- och naturstaden Åbo

Ansvarsområdet Klimat, natur och cirkulär ekonomi styr genomförandet av målet om klimatneutralitet 2029 samt arbetet med klimatanpassning, naturpositivitet och en resurseffektiv cirkulär ekonomi inom alla sektorer. Ansvarsområdet ansvarar också för uppföljningen av klimatplanens indikatorer och för den årliga klimatrapporten. Programmen för Skärgårdshavet och biologisk mångfald (LUMO) genomförs tillsammans med partner, och cirkulär ekonomi samt resursvishet stärks inom stadskoncernen och genom omfattande samarbete med medborgarsamhället samt regionala, nationella och internationella partner. Hållbar utveckling och finansiering stärks i Åbo, och den gröna omställningen kopplas till näringspolitiken genom cleantechinvesteringar och nya affärsmöjligheter med stöd av nätverket och stödet inom EU:s mission för klimatneutrala städer. Den övergripande klimat- och hållbarhetsstyrningen av stadskoncernens investeringar stärks ytterligare och den gröna finansieringen utvecklas i samarbete med partner.

7. Attraktiva och internationella Åbo

Livskraftstjänsterna stärker Åbos internationella attraktionskraft genom varumärkesstrategin för Åbo, programmet Invest in Turku och ett program för att attrahera internationell kompetens. Servicemodellen International House Turku och tjänster på engelska vidareutvecklas och stärks. Förberedelserna inför jubileumsåret Åbo 800 år 2029 framskrider mot en året-runt-helhet av evenemang, och konkurrenskraften hos stora evenemang stärks genom att evenemangens behov beaktas i stadens utveckling och investeringar. Tillväxten inom turismen främjas med spetsarna skärgården, det maritima Åbo och staden som matstad. Det regionala samarbetet och partnerskapen med högskolorna fördjupas genom gemensamt finansierade spetsprojekt.

Sysselsättningstjänsterna stärker Åbos livskraft genom att förbättra matchningen mellan arbetssökande och arbetsgivare, stödja tillgången till kompetent arbetskraft samt utveckla företags- och rekryteringstjänsterna. Kompetensen stärks genom utbildning som riktas till arbetsmarknadens behov i samarbete med läroanstalter och arbetsgivare. Arbetskraftsinvandringen främjas genom utveckling av tjänster för internationella experter, snabbare integration och språkutbildning samt genom stöd för identifiering av invandrares kompetens och deras sysselsättning i företag i regionen.

Servicehelhetens perspektiv på åtgärder för att motverka segregation

I Åbo stad är en balanserad utveckling av olika områden och en minskning av den områdesvisa segregationen ett centralt mål som utgår från borgmästarprogrammet och genomsyrar hela organisationen. För att lyckas krävs ett långsiktigt, kunskapsbaserat och samverkande ledarskap. Utvecklingsarbetet styrs av fyra strategiska mål: att förebygga segregation bland barn och barnfamiljer, att utveckla ett servicenät och bostadsområden som tar hänsyn till områdenas särdrag och kvalitet, att bedriva en stadsomfattande bostadspolitik som skapar möjligheter för alla samt att främja en framgångsrik integration av personer med invandrarbakgrund.

De åtgärder som riktas till Jäkärlä inom den samverkande årsplaneringen 2027 beskrivs för alla servicehelheters del i punkt 1.5 i inledningen och i tilläggsmaterialet. Servicehelhetens övriga åtgärder för att minska segregationen och dess konsekvenser beskrivs här som en del av servicehelhetens egen verksamhetsplan.

Livskraftens serviceområde motverkar regional segregation genom att koppla näringslivsutveckling, investeringar och stadsutveckling till de områden där segregationsutvecklingen är som starkast. Utgångspunkten är att områdets livskraft – arbetsplatser, företag, tjänster och attraktionskraft – utgör ett strukturellt verktyg för att förebygga segregation, inte enbart en följd av en framgångsrik socialpolitik.

Sysselsättning och företagande. Service i en disk för småföretagare samt flerspråkig företagsrådgivning riktas till områden där företagande är en växande men fortfarande sårbar väg till sysselsättning. Genom stadens partnerskapsmodell och innovativa upphandlingar

förbättras lokala småföretags möjligheter att bli leverantörer till staden.

Befolkning, boende och en fungerande livsmiljö. Genom samarbetsmodellen mellan livskraftstjänsterna och stadsplaneringen säkerställs att bostads- och markpolitiken även betraktas ur ett livskrafts- och skattebasperspektiv. Utvecklingsprogram för Varissuo–Hamnen och Pansio–Jyrkkälä utarbetas tillsammans med stadsmiljön, och ankarinvesteringar riktas till områden med tilltagande segregation. Dessa investeringar kopplas till näringsverksamhet och skapandet av nya arbetsplatser.

Trivsel och attraktionskraft. Ansvarsområdet för kommersiella tjänster stödjer livskraften i lokala handelsplatser och regionala servicekluster. Evenemangs- och kulturverksamhet etableras utanför stadskärnan som en del av arbetet med att stärka områdenas attraktionskraft och det sociala klimatet.

Utbildningsgrad och integration. Vid styrningen av utbildningsflöden och i de branschspecifika arbetskraftsprogrammen beaktas områden där utbildningsnivån är låg. Attraheringen av internationella experter och integrationsarbetet kopplas samman med sysselsättningstjänsternas regionala alliansmodell.

Den regionala effekten av åtgärderna följs upp med hjälp av segregationsindexet, invånarbarometern samt regionala analyser inom livskraftens KPI-indikatorer.

Sysselsättningstjänsterna motverkar regional segregation genom att rikta insatser till områden där arbetslöshet, långtidsarbetslöshet, låg utbildningsnivå och behov av integrationsstöd hopar sig. Regional data utnyttjas för att identifiera servicebehov, planera tjänster och följa upp effekterna av åtgärderna.

Tillgängligheten till tjänster stärks genom att sysselsättnings-, Ohjaamo-, integrations- och företagstjänster förläggs till naturliga mötes- och servicepunkter i områdena samt genom samarbete med skolor, läroanstalter, organisationer och andra lokala aktörer. Ungdomar erbjuds tidig handledning för övergången till utbildning och arbete, och tillsammans med arbetsgivare utvecklas regionala möjligheter till rekrytering, praktik, läroavtalsutbildning och sommararbete.

För kunder med en svag ställning på arbetsmarknaden byggs individuella och sektorsövergripande servicestigar upp i samarbete med välfärdsområdet, FPA, läroanstalter och organisationer. Sysselsättningen bland personer med invandrarbakgrund främjas genom att utvecklingen av kompetens och språkkunskaper, identifieringen av kompetens, arbetssökandet och kontakterna till arbetsgivare integreras i samma tjänstehelhet. Arbetsgivarna stöds i mångfaldsrekrytering och i att utveckla språkmedvetna arbetssätt i arbetsgemenskaperna. Genom dessa åtgärder stärks invånarnas delaktighet på arbetsmarknaden, utanförskap förebyggs och områdenas livskraft, gemenskap och trygghet ökar.

Mål för ekonomin

Driftsekonomins anslag och beräknade inkomster, 1 000 €

Ssn, Servicehelheten för livskraft totalt

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2025	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027
Externa			
Verksamhetens intäkter	2 973	1 329	633
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-20 660	-25 409	-25 621
VERKSAMHETSBIDRAG	**-17 687**	**-24 080**	**-24 988**
Ändring (%)		-36,1	-3,8
Interna			
Verksamhetens intäkter	362	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-2 091	-2 068	-1 947
VERKSAMHETSBIDRAG	**-1 729**	**-2 068**	**-1 947**
Ändring (%)		-19,6	5,8
Sammanlagt			
Verksamhetens intäkter	3 335	1 329	633
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-22 751	-27 477	-27 568
VERKSAMHETSBIDRAG	**-19 416**	**-26 148**	**-26 935**
Ändring (%)		-34,7	-3,0

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Livskraftstjänsterna: Bokslut 2025	Livskraftstjänsterna: Budget 2026 med ändringar	Livskraftstjänsterna: Budget 2027	Sysselsättningstjänster Bokslut 2025	Sysselsättningstjänster Budget 2026 med ändringar	Sysselsättningstjänster Budget 2027
Externa						
Verksamhetens intäkter	1 529	210	600	1 444	1 119	33
Tillverkning för eget bruk	0	0	0	0	0	0
Verksamhetskostnader	-14 435	-12 971	-16 097	-6 224	-12 438	-9 524
VERKSAMHETSBIDRAG	**-12 907**	**-12 761**	**-15 497**	**-4 780**	**-11 319**	**-9 490**
Ändring (%)		1,1	-21,4		-136,8	16,2
Interna						
Verksamhetens intäkter	0	0	0	362	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0	0	0	0
Verksamhetskostnader	-473	-618	-642	-1 618	-1 450	-1 305
VERKSAMHETSBIDRAG	**-473**	**-618**	**-642**	**-1 256**	**-1 450**	**-1 305**
Ändring (%)		-30,8	-3,9		-15,4	10,0
Sammanlagt						
Verksamhetens intäkter	1 529	210	600	1 806	1 119	33
Tillverkning för eget bruk	0	0	0	0	0	0
Verksamhetskostnader	-14 908	-13 589	-16 740	-7 843	-13 888	-10 829
VERKSAMHETSBIDRAG	**-13 379**	**-13 379**	**-16 140**	**-6 037**	**-12 769**	**-10 795**
Ändring (%)		-0,0	-20,6		-111,5	15,5

Nämnden för Åbo sysselsättningsområde

Redovisningsskyldig tjänsteinnehavare: Direktör för sysselsättningsområdet Pipa Turvanen

Beskrivning av verksamheten

Enligt 51 § i kommunallagen ingår nämnden för sysselsättningsområdet i Åbo stads organisation som gemensamt kollegialt organ enligt samarbetsavtalet om Åbo sysselsättningsområde när det gäller att organisera lagstadgade uppgifter som ingår i arbetskraftstjänsterna och som en arbetskraftsmyndighet för Åbo sysselsättningsområde som bildas av Åbo, Aura, S:t Karins, Kimitoön, Gustavs, Letala, Lundo, Loimaa, Masko, Virmo, Nådendal, Nousis, Oripää, Pemar, Pargas, Pyhäranta, Pöytis, Reso, Rusko, Sagu, Tövsala, Nystad och Vemo. Sysselsättningsområdet ansvarar för att ordna offentlig arbetskraftsservice för invånarna och arbetsgivarna inom sin region. Målet är att erbjuda omfattande och kostnadseffektiva tjänster med beaktande av invånarnas språkliga och övriga behov. Sysselsättningsområdet främjar sysselsättningen, förbättrar matchningen mellan arbete och arbetstagare samt stöder regionens livskraft genom att erbjuda kundorienterade och verkningsfulla tjänster för arbetssökande, arbetsgivare och andra samarbetspartner.

Tyngdpunkterna i Åbo sysselsättningsområdes verksamhet är att förbättra flödena och matchningen på arbetsmarknaden, förnya kompetensen utifrån efterfrågan, stärka tjänsternas genomslag och bygga upp ett starkt ekosystemnätverk för sysselsättning för att främja sysselsättningen, tillväxten och konkurrenskraften i regionen. Särskild uppmärksamhet fästs vid att främja sysselsättningen bland unga, personer med annat modersmål, långtidsarbetslösa och andra personer med en svag ställning på arbetsmarknaden samt vid att förebygga långtidsarbetslöshet.

Förändringar i omvärlden

Sysselsättningsområdets omvärld förändras snabbt. Digitaliseringen, den artificiella intelligensen och strukturomvandlingen i arbetslivet förändrar kompetensbehoven och ökar behovet av kontinuerligt lärande. Den åldrande befolkningen ökar utmaningarna med tillgången till arbetskraft. En lyckad integration, goda språkkunskaper och identifiering av kompetens får allt större betydelse som förutsättningar för en fungerande arbetsmarknad.

En central utmaning på arbetsmarknaden är matchningen: efterfrågan på och utbudet av arbetskraft möts inte tillräckligt snabbt på grund av kompetens och läge samt strukturomvandlingarna på arbetsmarknaden. Långtidsarbetslösheten, utmaningarna med ungdomars etablering på arbetsmarknaden och den regionala segregationsutvecklingen ökar behovet av förebyggande och riktade tjänster.

Utvecklingsplan för verksamheten och strategiska tyngdpunkter

År 2027 styrs utvecklingen av sysselsättningstjänsterna av förbättringen av matchningen mellan arbete och arbetstagare, utvecklingen av arbetskraftens kompetens, främjandet av sysselsättningen bland unga, personer med annat modersmål och långtidsarbetslösa samt stärkandet av tjänsternas genomslag.

Verksamheten utvecklas kundorienterat och genom informationsledning. Tyngdpunkterna är kostnadseffektiva tjänster, resultatbaserade verksamhetsmodeller, utnyttjandet av digitala verktyg, automatisering och artificiell intelligens samt stärkandet av personalens kompetens och välbefinnande i arbetet. Samtidigt stärks partnerskapen med arbetsgivare, läroanstalter, välfärdsområdet, FPA samt organisationer och privata serviceproducenter.

Allmän plan för utveckling av servicehelheten

Nämndens allmänna utvecklingsplan presenteras i verksamhetsplanen för servicehelheten för livskraft som en del av sysselsättningstjänsternas utvecklingsplan.

Mål för verksamheten

Åtgärder i borgmästarprogrammet

Nämndens åtgärder för att genomföra borgmästarprogrammet ingår i verksamhetsplanen för servicehelheten för livskraft som en del av sysselsättningstjänsternas åtgärder.

Servicehelhetens perspektiv på åtgärder för att motverka segregation

Nämndens perspektiv på åtgärder för att motverka segregation ingår i verksamhetsplanen för servicehelheten för livskraft som en del av sysselsättningstjänsternas perspektiv.

Mål för ekonomin

Driftsekonomins anslag och beräknade inkomster, 1 000 €

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2025	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027
Externa			
Verksamhetens intäkter	17 876	22 289	23 054
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-41 513	-51 134	-51 328
VERKSAMHETSBIDRAG	**-23 637**	**-28 845**	**-28 274**
Ändring (%)		-22,0	2,0
Interna			
Verksamhetens intäkter	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-1 911	-1 353	-1 438
VERKSAMHETSBIDRAG	**-1 911**	**-1 353**	**-1 438**
Ändring (%)		29,2	-6,3
Sammanlagt			
Verksamhetens intäkter	17 876	22 289	23 054
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-43 425	-52 488	-52 766
VERKSAMHETSBIDRAG	**-25 549**	**-30 198**	**-29 712**
Ändring (%)		-18,2	1,6

Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler

Sektionen för byggande och lokaler

Redovisningsskyldig tjänsteinnehavare: Stadsbyggnadsdirektör Kimmo Suonpää

Beskrivning av verksamheten

Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler har som uppgift att underställd stadsstyrelsen och dess sektion för byggande och lokaler ansvara för stadens byggda infra- och lokalegendom, genomförandet och upprätthållandet av en högklassig stadsmiljö samt genomförandet av sunda lokaler. Därtill sköter servicehelheten om utvecklingen och upprätthållandet av de lokaler som staden besitter, med hänsyn till stadens strategiska mål. Servicehelheten ansvarar även för att erbjuda stadens olika aktörer lokaler som stöder deras verksamhet.

Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler består av två serviceområden:

- Infrastrukturtjänsterna ansvarar för genomförandeplaneringen, byggandet och underhållet av gator och andra allmänna områden.
- Lokaltjänsterna ansvarar för stadens lokalförvaltning och utvecklingen av den, lokalledningen och objektsledningen samt planeringen och byggherreverksamheten för stadens lokaler.

Stadsstyrelsens sektion för byggande och lokaler övervakar, styr och och utvecklar verksamheten för servicehelheten för stadsbyggande och lokaler.

- Stadsstyrelsens sektion för byggande och lokaler ansvarar för projektplaneringen, byggherreverksamheten, fastighetsunderhållet och fastighetsupprätthållandet vad gäller stadens infrastruktur och lokaler, om inte uppgiften överförts på ett annat organ eller en tjänsteinnehavare. Sektionen för byggande och lokaler ansvarar även för utvecklingen av stadens infrastruktur- och lokalegendom samt ser till att stadens infra- och lokalhantering följer strategin. Därtill följer och övervakar sektionen hur stadens investeringsprojekt framskrider och hur de mål som uppställts för dessa uppnås.

För stadsstyrelsens resultatenheter för egendomshanteringen har reserverats budgetanslag (1602 SSN/markegendom, 1603 SSN/lokalegendom, 1604 SSN/infrastrukturegendom, 1605 SSN/möblering första gången) för genomförandet av investeringsprogrammen och målen för försäljning av fast egendom. Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler ansvarar för genomförandet och rapporteringen av helheter i anknytning till lokalegendom och infrastrukturegendom samt möblering första gången.

Förändringar i omvärlden

Fenomen som kraftigt påverkar omvärlden är klimatförändringen, urbaniseringen, befolkningsökningen, befolkningens åldrande, invandringen, den ökande ojämlikheten, digitaliseringen och ändringar i lagstiftningen. Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler verkar aktivt i den förändring som pågår. Målet är att för sin del skapa möjligheter till ett gott liv och tillväxt för både företag och invånare.

Förutsedda förändringar i omvärlden under 2027–2030

Omvärlden kommer att utvidgas betydligt både för infrastrukturtjänsternas och lokaltjänsternas del. I stadsmiljön innebär detta att underhållsområdena växer och att antalet lokaler som omfattas av underhållet ökar.

Beslut om spårvägsprojektet fattades i juni 2026. Övergången till genomförandefasen medför omfattande förändringar i trafiksystemet och verksamheten från början av 2027 och dessa kommer att verka under hela granskningsperioden och in i framtiden. Planeringen fortsätter även i genomförandefasen och resurser i genomförandeplaneringsfasen behövs även för genomförandet av trafikarrangemang. Detta anknyter även till ordnandet av underhållet, driften av spårvägen och gränssnitten mellan dessa (underhåll av spårvägen).

Ändringarna i färdsätt, målen för fördelningen av färdsätt, servicebehovens tillväxt och andra ändringar i servicebehovet påverkar trafiksystemets kvalitet, omfattning och kostnaderna för upprätthållandet. Utvidgningen av vintercyklingen fortsätter 2027, och

programmet för vintercykling genomförs under de följande åren, vilket ytterligare höjer kostnadsnivån för underhållet.

Bygglagen trädde i kraft 1.1.2025 Den ersatte de bestämmelser om byggande som tidigare ingick i markanvändnings- och bygglagen. Reformen av lagen om områdesanvändning pågår fortfarande. Lagen är avsedd att träda i kraft 1.1.2027. Lagen om samhällsutveckling och lagen om samhällsbyggande är ute på remiss. Målet är att regeringens proposition till riksdagen ska vara klar 2026.

Den nya lagen om samhällsbyggande ersätter lagen om underhåll och renhållning av gator och vissa allmänna områden. Den gällande lagen om områdesanvändning ändras genom att kapitlet om kommunens allmänna områden, kapitlet om dagvatten och vissa andra bestämmelser upphävs. I den nya lagen föreskrivs hur kommunens gator och andra allmänna områden ska planeras, byggas och underhållas samt enligt vilka principer tekniska nät kan placeras på dem. Lagen innehåller dessutom bestämmelser om hante-ring av dagvatten i den byggda miljön.

Lagen om digitala informationstjänster för trafiksystemet trädde i kraft 1.1.2026. Den förutsätter att staden lämnar uppgifter om trafiksystemet till den nationella kontaktpunkt som tillhandahåller informationen. Detta ökar resursbehovet särskilt för de personer som ansvarar för underhållet av egendomsförvaltningsregistret.

Det nationella arbetet med reformen av vattentjänsterna har också slutförts, och ändringarna i lagen om vattentjänster trädde i kraft vid ingången av 2026.

Det nationella genomförandet av energidirektiven (EED, EPBD och RED III) pågår. EED-bestämmelserna införlivades i den nationella lagstiftningen i oktober 2025 och EPBD-bestämmelserna i maj 2026.

Den nya upphandlingslagen trädde till största delen i kraft 18.6.2026 De viktigaste ändringarna gäller bland annat att en konkurrensutsättning som överstiger EU-tröskelvärdet i regel ska göras om, om endast ett anbud har inkommit i ett öppet förfarande. Reformen uppmuntrar till marknadskartläggning så att företagen får bättre möjligheter att delta i anbudsförfaranden och upphandlingsenheterna får användbar information för beredningen. Upphandlingar ska i regel delas upp i delar för att ge mindre företag bättre möjligheter att delta i konkurrensutsättningar. Syftet är att främja omsorgsfull beredning av upphandlingar och uppmuntra till mer omfattande marknadskartläggning. Vid stora upphandlingar till ett värde av över 10 miljoner euro ska upphandlingsenheterna göra en analys där bland annat upphandlingsmodellens lämplighet bedöms och kostnaderna prognostiseras.

Totalreformen av beredskapslagen är ute på remiss.

RT och Rakli har inlett en reform av dokumentet YSE 98, vilket kommer att ha en stor inverkan på avtalsstyrningen av projekten.

En förordning om att påskynda utbyggnaden av ett gigabitnät för elektronisk kommunikation bereds.

Kommunikationsministeriet håller på att inleda ett projekt för att genomföra förordningen genom att till vissa delar ändra sambyggnadslagen. De nya bestämmelserna borde till största delen ha trätt i kraft i november 2025.

EUDR – EU:s förordning om avskogningsfria produkter, enligt vilken virke som säljs ska anmälas och verifieras i EU:s Traces-system. Detta ökar dokumentations- och rapporteringsskyldigheterna och förutsätter att virkets ursprung och riskerna bedöms även i underhållets virkesflöden.

EU:s förordning om restaurering av natur, som bland annat i fråga om skogar kräver en positiv utveckling av indikatorer som beskriver skogsnaturens tillstånd (t.ex. fåglar och död ved). Det nationella genomförandet sker sommaren 2026, och det är sannolikt att konsekvenserna även berör städerna.

Utvecklingsplan för verksamheten och strategiska tyngdpunkter

Serviceområde	Nyckeltal	2025
Infrastrukturtjänster	Externa verksamhetskostnader för trafikområden som underhålls (€) / ha	17 500 €
	Prestationsenhet	850 ha
Infrastrukturtjänster	Externa verksamhetskostnader för grönområden som underhålls (€) / ha	2 200 €
	Prestationsenhet	3 300 ha
Lokaltjänster	Totalkostnader för det lokalbestånd som staden förvaltar € / m^2 / mån. Inkluderar externa hyresintäkter.	6,21 €
	Prestationsenhet	890 811 m^2

Allmän plan för utveckling av servicehelheten

Utvecklingsplanen för verksamheten fokuserar på att genomföra åtgärderna i borgmästarprogrammet till de delar som servicehelheten för stadsbyggande och lokaler med egna åtgärder och/eller i samarbete med andra servicehelheter kan genomföra dessa. Samtidigt genomför servicehelhetens utvecklingsplan målen i stadsstrategin. Utvecklingsplanen innehåller dessutom mål för den grundläggande verksamheten, där tyngdpunkterna ligger på att utveckla egendomsförvaltningen och därigenom öka den kunskapsbaserade ledningen i den övergripande förvaltningen av lokal- och infrastrukturegendomen. Ur servicehelheten för stadsbyggande och lokalers perspektiv anknyter vår verksamhet särskilt till kontrollerad tillväxt, ett gott stadsliv och Åbo som föregångare i naturfrågor. Tyngdpunkterna ligger på en ekonomiskt hållbar förvaltning av investeringar och tillgångar, smidiga mobilitetslösningar, utvecklingen av stadsmiljön samt klimatmässigt hållbara lösningar.

Strategisk egendoms- och investeringsledning

Tyngdpunkten i förvaltningen av infrastruktur- och lokalegendom ligger på den egendom som är central för serviceproduktionen och planeringen av servicenätet. Övrig lokalegendom som inte används produktivt minskas genom försäljning, vidareutveckling eller avveckling. Förvaltningen och genomslagskraften av lokalegerndomen förbättras bland annat genom utveckling av portföljstyrningen. Värdet på egendomen tryggas genom effektivt och högklassigt underhåll samt planmässig hantering av reparationsskulden. Reparationsinvesteringarna riktas till de objekt där de ger störst effekt med tanke på hanteringen av reparationsskulden.

Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler planerar upphandlingarna så att företag i branschen har många möjligheter att delta i konkurrensutsättningar. Detta genomförs på bästa sätt så att vi ordnar rikligt med marknadsdialoger med företagen och använder i stor grad olika slags upphandlingsförfaranden och beaktar både små och stora företag vid planeringen av upphandlingarna. Olika typer av partnerskapsförfaranden används också som en del av produktionen av tjänster och investeringar.

Effektivt genomförande av servicenätet och lokalledning

Servicehelheten genomför de investeringsbehov som uppstår genom planeringen av servicenätet på ett samverkande sätt genom mångsidig, effektiv och ändamålsenlig konkurrensutsättning. Vid planering, genomförande och underhåll beaktas lokalbehov, lokaler för gemensamt bruk och lokalernas anpassningsbarhet, bland annat för att optimera nyttjandegraden. Även servicebyggnadernas gårdar och andra områden, såsom områden för gång och vistelse, planeras och genomförs så att de blir attraktiva för personer i alla åldrar och därmed får bättre användbarhet och nyttjandegrad.

Genom kartläggningen av lokalresurser kan man på bästa sätt skapa möjligheter till exempel för gemensamma lokaler som lämpar sig för föreningar och för användning av befintliga områdesvardagsrum. Samtidigt utvidgas lokalkonceptualiseringen från daghem till lokaler för den grundläggande utbildningen.

Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler möjliggör bl.a. inledandet av projektplaneringen för ett campus för gymnasiers lokaler och tekniska branscher inom yrkesutbildningen och utarbetar de nödvändiga utredningarna i anknytning till dessa.

Dessutom beaktar vi målen och åtgärderna för de arbetsgrupper som arbetar med att minska segregationen (stadsmiljöns kvalitet), vilket för sin del ökar bland annat jämlikheten mellan områden.

Högklassig och attraktiv stadsmiljö

När nya bostadsområden byggs bevaras den befintliga urbana grönskan och vid byggandet av bostadsområden beaktas möjligheterna att bevara stadsgrönskan och redan i projektplaneringsfasen beaktas särdrag i kulturmiljön som grund för den fortsatta planeringen.

Genom samarbete mellan servicehelheterna uppmuntrar vi barn att röra på sig på stimulerande skol- och daghemsgårdar. Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler deltar via t.ex. arbetsgruppen Pihalla samt även genom projektplaneringen av idrottsområden och projektplanering. Därtill deltar servicehelheten genom byggandet och fastighetsunderhållet.

Lokalkoncepteringen som utarbetas av Lokaltjänsterna innehåller också element för trivsamma och fungerande stadsrum. Genom genomförandet av programmet för gång och vistelse strävar vi efter att förbättra trivsel och funktion i områdena. I samband med byggandet av Pansion koulu beaktas även bl.a. ungdoms- och invånarverksamhet

Målen och värdena för den nationella stadsparken beaktas bland annat i underhållet av grönområden. Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler deltar i genomförandet av visionen för Havsnära Åbo och i planeringen av Vetenskapsparken där vi bygger strukturen för en hållbar stad. Servicehelheten deltar även i utarbetandet av åtgärdsprogrammet för utvecklingen av centrum.

Därtill planerar och genomför servicehelheten för utvecklingsprogrammet för gång och vistelse. De objekt som ingår i deltagande budgetering börjar genomföras under 2027. Även genomförandeplanen för nätverket av idrottsplatser och verksamheten i arbetsgruppen PIHALLA beaktas i planeringen och genomförandet.

Koldioxidneutralt och resursklokt byggande

Klimatförändringen innebär en global uppvärmning som orsakas av den kraftiga ökningen av mängden växthusgaser som människan producerar i atmosfären. Stadsfullmäktige godkände 15.6.2026 Åbo stads uppdaterade klimatplan. Planen innehåller ett stort antal mål för servicehelheten för stadsbyggande och lokaler, bland annat i fråga om miljökrav på byggandet och energibesparingar.

Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler har en central roll som genomförare av stadens klimatmål. Utsläppsminksningar genomförs bl.a. enligt green deal-avtalet för utsläppsfria byggarbetsplatser till tillämpliga delar under 2027. Klimatverkningarna beaktas i planeringen och genomförandet av infrastruktur- och lokalprojekten. I planeringen och genomförandet tillmpas anvisningen för cirkulär ekonomi.

Alla investeringar som överstiger en miljon euro omfattas av taxonomibedömningen och strävar efter att uppfylla kriterierna. I bedömningen beaktas dämpning av klimatförändringen och anpassning till den, cirkulär ekonomi samt påverkan på naturen och vattendragen. EU-taxonomin möjliggör en helhetsbedömning av resursklokhet och miljömål och en effektivare användning av grön finansiering. Grön finansiering kan ge projekten betydande besparingar i räntekostnader.

Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler planerar och genomför åtgärder för hållbar stadsmobilitet i investeringsprogrammet och underhållsverksamheten. Med åtgärderna möjliggörs bl.a. fördelningen av färdsätt i en mer förmånlig riktning. Samtidigt programmeras genomförandet av målnätet för cykelåkning 2035 tillsammans med trafikplaneringen.

Åtgärder i LUMO-programmet genomförs i servicehelheten och vi är aktivt med då det följande programmet för 2030–2038 bereds. Genomförandet av den EU-finansierade biodiversitetsparken i Skansen pågår.

Förebyggande underhåll och livscykelstyrning

Lokaltjänster genomför också daghemsprojekt med hyres- och livscykelmodeller, där åtgärderna och kostnaderna under byggnadens hela livscykel betonas. Med hjälp av kunskapsbaserad ledning och högklassiga men effektiva underhållsåtgärder strävar man efter att säkerställa en lång livslängd för byggnaderna. Vid reparations- och ersättningsinvesteringar eftersträvas bevarande av egendomens värde, förbättring av den funktionella kvaliteten och förlängning av livsläng-den.

Välmående personal

Åbo stad har som mål att vara en attraktiv arbetsgivare som både lockar till sig och behåller kompetent personal och som stöder personalens välbefinnande i ett meningsfullt arbete. Organisationskulturen utvecklas i en respektfull och trygg riktning så att den möjliggör delaktighet, samarbete och uppskattande dialog. Förändringar i omvärlden bemöts genom att arbetssätten och kompetensen förnyas så att tjänsterna utvecklas enligt invånarnas behov. Både de utmaningar och möjligheter som personalomsättningen medför identifieras och utnyttjas när organisationen förnyas och framtiden byggs upp. Inom den närmaste framtiden kommer man att

betona betydelsen av proaktiv och hållbar personalplanering som en del av balanseringen av stadens ekonomi.

Inom servicehelheten för stadsbyggande och lokaler står särskilt följande i centrum:

1. Personalens upplevelse av arbetets meningsfullhet värnas (mellanenkät 2025: 84,5 %).
2. Informationsdelningen och samarbetsförmågan inom arbetsgemenskapen utvecklas, eftersom resultaten i mellanenkäten 2025 visade att dessa i större utsträckning hade försämrats än förbättrats.
3. Uppgifter och ansvar förtydligas som ett sätt att balansera den arbetsmängd som personalen upplever överskrider toleransnivån (mellanenkät 2025: 53,6 %).

Mål för verksamheten

Åtgärder i borgmästarprogrammet

Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler deltar i stor utsträckning i genomförandet av målen i borgmästarprogrammet:

2. Välmående och likvärdiga Åbobor

Åtgärder under punkt 2.3 En rörlig och aktiverande stad:

Vi uppmuntrar barn att röra på sig bl.a. genom att arbetssättet i arbetsgruppen Pihalla genomförs i samarbete med de andra servicehelheterna.

Rutinerna för ersättning av utrustning ses över med målet att effektivisera cirkulationen och förnyandet av inventarier. Gårdarna i nya projekt genomförs i enlighet med planeringshandböckerna och riktlinjerna för arbetsgruppen PIHALLA.

Även idrottslokaler genomförs i enlighet med projektplanerna och investeringsprogrammet samt utifrån utvecklingsriktlinjerna. De första service- och omklädningsbyggnaderna vid idrottsområden tas i bruk för kommuninvånarna.

3. Åbo ökar jämlikheten i bostadsområden och avvecklar segregationen

3.1 En samhällelig och inspirerande stad:

Konceptarbetet Skolan som plattform främjas som en del av projektet om principerna för hantering av lokalresurser. Material sammanställs av resultaten från de slutförda pilotprojekten för den fortsatta utvecklingen av projektet.

Beslutsfattandet om de gemensamma lokalerna i Kråkkärret och Hallis främjas så att lokalerna kan tas i bruk.

De nödvändiga uppdateringarna görs i planeringshandböckerna för lokalbyggande, bland annat utifrån erfarenheterna av verksamheten i Jäkärlähelheten. Alla arbetspaket inom principerna för hantering av lokalresurser framskrider, och minst ett av dem kan redan gå vidare till genomförandefasen.

I fråga om infrastrukturen planerar vi och genomför utvecklingsprogrammet för gång och vistelse, t.ex. i Månsdottersparken.

Som objekt för deltagande budgetering genomförs 2027 inhägnaden av lekplatsen i Savonketo, utvecklingen av Självständighetsjubileumsparken i Patis, upprustningen av Vienolastigen samt utplacering av fler bänkar bland annat längs åstranden.

Åtgärder under punkt 3.2 En stad med trivsamma och fungerande bostadsområden

Lokalprojektet för Pansion koulu konkurrensutsätts med målet att övergå till genomförandeplaneringsfasen.

Åtgärder under punkt 3.3 En stad som möjliggör delaktighet

Samarbetsformerna mellan den offentliga, privata och tredje sektorn etableras för att minska segregation.

Införandet av områdesverktyget utvidgas till nya områden utöver Jäkärlä och Övre S:t Marie.

4. Utbildning, kompetens och sysselsättning för oss in i det nya århundradet

Åtgärder under punkt 4.1 En kompetent och lärande stad:

Beslut om servicenätet för campuset inom tekniska branscher fattas så att projektet kan gå vidare till projektplaneringsfasen.

Utredningen av lokallösningarna för framtidens gymnasiehelhet fortsätter.

Åtgärder under punkt 4.3 En stad som inspirerar till företagsverksamhet:

Den uppdelning i delar som den ikraftträdda upphandlingslagen förutsätter genomförs vid upphandlingar som överstiger EU-tröskelvärdet.

Små ramavtal inom byggherreverksamheten för infrastrukturen tas i bruk vid entreprenadupphandlingar.

Kraven i upphandlingarna bedöms för att öka konkurrensen.

I lokalprojekten utreds möjligheten att konkurrensutsätta genomförandepartner för små upphandlingar.

5. Boende, markanvändning och mobilitet som grund för en hållbar och utvecklande stad

Åtgärder under punkt 5.1 En stad med hållbar struktur:

Resultaten av åtgärdsprogrammet för utveckling av centrum beaktas vid utarbetandet av investeringsprogrammet för 2028.

Infrastrukturtjänsterna deltar i planeringen av Vetenskapsparken och visionen för Havsnära Åbo. Strandparken i Oravainen främjas i enlighet med investeringsprogrammet.

Vid planering och genomförande beaktas bevarandet av stadsgrönskan, och man strävar efter att öka stadsgrönskan runt om i staden.

Vid projekt-, gatu- och grönområdesplaneringen beaktas särdragen i kulturmiljön. Den nationella stadsparkens mål och värden beaktas i verksamheten, till exempel de historiska räckena på Domkyrkobron.

Anvisningen för projektplanering av objekt med musealt värde uppdateras för lokalprojektens del.

Åtgärder under punkt 5.3 En stad med fungerande mobilitet:

Projekt för gång och cykling genomförs i enlighet med investeringsprogrammet, bland annat på Torngatan, Taltraststigen och Korpstigen.

Tidsplanen för genomförandet av målnätet för cykling 2035 beaktas vid utarbetandet av investeringsprogrammet för 2028.

6. Den ambitiösa klimat- och naturstaden Åbo

Åtgärder under punkt 6.1 En koldioxidneutral stad 2029:

När det gäller den cirkulära ekonomin övervägs verksamhetsmodeller, pilotprojekt främjas och Green Deal-avtalet följs.

Åtgärder under punkt 6.2 En stad som skyddar Skärgårdshavet:

Resist-projektet avslutas 2027. Projektet rapporteras, och resultaten av RESIST-projektet för hållbar dagvattenhantering utnyttjas och genomförs i enlighet med programmet.

Genomförandet av åtgärderna enligt Östersjöprogrammet har framskridit och följs upp i styrgruppen.

Åtgärder under punkt 6.3 En ansvarsfull naturstad:

Genomförandet av målen i LUMO-programmet fortsätter. Genomförda åtgärder rapporteras separat.

Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler deltar i beredningen av LUMO-programmet samt i planeringen och genomförandet av projekten.

7. Attraktiva och internationella Åbo

Åtgärder under punkt 7.2 Åbo 800 år i händelsernas centrum:

Förnyandet av Manillabryggan genomförs före utgången av 2027 som förberedelse inför evenemanget The Tall Ships Races i juli 2028.

Inom lokalförvaltningen beaktas hur väl de lokaler som staden förvaltar lämpar sig för användning vid storevenemang.

Servicehelhetens roll i arbetet mot segregation

I Åbo stad är en balanserad utveckling av olika områden och en minskning av den områdesvisa segregationen ett centralt mål som utgår från borgmästarprogrammet och genomsyrar hela organisationen. För att lyckas krävs ett långsiktigt, kunskapsbaserat och samverkande ledarskap. Utvecklingsarbetet styrs av fyra strategiska mål: att förebygga segregation bland barn och barnfamiljer, att utveckla ett servicenät och bostadsområden som tar hänsyn till områdenas särdrag och kvalitet, att bedriva en stadsomfattande bostadspolitik som skapar möjligheter för alla samt att främja en framgångsrik integration av personer med invandrarbakgrund.

I den samverkande årsplaneringen för 2027 beskrivs åtgärderna i Jäkärlä för alla servicehelheter i den ”gemensamma delen” och i tilläggsmaterialet. Servicehelhetens övriga åtgärder för att minska segregationen och dess konsekvenser beskrivs här som en del av servicehelhetens egen verksamhetsplan.

Servicehelheten för stadsbyggande och lokaler har en central roll särskilt när åtgärder som gäller stadsstrukturen genomförs:

Lokaltjänster planerar och genomför skolor på olika utbildningsstadier:

– Beslut om servicenätet för campuset inom tekniska branscher har fattats och projektet kan gå vidare till projektplaneringsfasen.

- Lokalprojektet för Pansion koulu kan konkurrensutsättas och föras vidare till genomförandeplaneringsfasen.
- Utredningen av lokallösningarna för framtidens gymnasiehelhet fortsätter.

Minskad segregation eftersträvas genom samarbete:

- Samarbetsformerna mellan den offentliga, privata och tredje sektorn etableras för att minska segregation.
- I samband med planeringen av servicenätet beaktas utvecklingsmöjligheterna för fastigheter som frigörs från servicenätet i ett tillräckligt tidigt skede.

Särskild uppmärksamhet fästs vid en fungerande miljö samt vid användningen och utvecklingen av den:

- Vi uppmuntrar barn att röra på sig bl.a. genom att arbetssättet i arbetsgruppen Pihalla genomförs i samarbete med de andra servicehelheterna.
- Verksamhetsprocesserna utvecklas för att effektivisera cirkulationen och förnyandet av inventarier. Gårdarna i nya projekt genomförs i enlighet med planeringshandböckerna och riktlinjerna för arbetsgruppen PIHALLA.
- Även idrottslokaler genomförs i enlighet med projektplanerna och investeringsprogrammet samt utifrån utvecklingsriktlinjerna. De första service- och omklädningsbyggnaderna vid idrottsområden tas i bruk för kommuninvånarna.
- Beslutsfattandet om de gemensamma lokalerna i Kråkkärret och Hallis främjas så att lokalerna kan tas i bruk.
- De nödvändiga uppdateringarna görs i planeringshandböckerna för lokalbyggande, bland annat utifrån erfarenheterna av verksamheten i Jäkärlähelheten.
- Alla arbetspaket inom principerna för hantering av lokalresurser framskrider, och minst ett av dem kan redan gå vidare till genomförandefasen.
- Under hösten 2026 inleds testning och utbildning för områdesverktyget (Jäkärlä och Övre S:t Marie). Målet är att samla in erfarenheter av den fysiska miljön, tjänsterna och delaktigheten från invånare och aktörer inom tredje sektorn i området.
- Införandet av områdesverktyget utvidgas till nya områden utöver Jäkärlä och Övre S:t Marie.
- Projekt för gång och cykling genomförs i enlighet med investeringsprogrammet.
- Uppmärksamhet fästs vid områdenas trivsel och attraktionskraft:
- Vid planering och genomförande beaktas bevarandet av stadsgrönskan, och man strävar efter att öka stadsgrönskan i stadens allmänna områden runt om i staden.

Alla ovan nämnda åtgärder har en positiv inverkan på kommuninvånarnas välbefinnande och det sociala klimatet.

Mål för ekonomin

Driftsekonomins anslag och beräknade inkomster, 1 000 €

Sektionen för byggande och lokaler

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2025	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027
Externa			
Verksamhetens intäkter	31 021	27 614	28 411
Tillverkning för eget bruk	1 672	1 830	2 509
Verksamhetskostnader	-134 524	-141 380	-156 736
VERKSAMHETSBIDRAG	**-101 832**	**-111 936**	**-125 816**
Ändring (%)		-9,9	-12,4
Interna			
Verksamhetens intäkter	52	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	81 268	107 156	106 021
VERKSAMHETSBIDRAG	**81 321**	**107 156**	**106 021**
Ändring (%)		31,8	-1,1
Sammanlagt			
Verksamhetens intäkter	31 073	27 614	28 411
Tillverkning för eget bruk	1 672	1 830	2 509
Verksamhetskostnader	-53 256	-34 224	-50 715
VERKSAMHETSBIDRAG	**-20 511**	**-4 780**	**-19 794**
Ändring (%)		76,7	-314,1

Infrastrukturinvesteringar (Servicebeställning Ssn/Infrastrukturegendom 1604), 1 000 €

Investeringsdelen bindande nivå	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027	Ekonomiplan 2028	Ekonomiplan 2029	Ekonomiplan 2030
Projekthelheter, ssn	91 344	124 170	108 858	19 900	18 780
Fastighetsutveckling, ssn	35 010	42 112	41 110	49 180	32 350
Stöder funktionerna, ssn	3 701	2 300	11 400	400	17 000
Sänker reparationsskulden, ssn	18 378	18 525	16 495	19 295	19 395
Förbättrar trafikens funktion och säkerhet, ssn	4 646	3 960	7 170	1 570	1 260
Förbättrar boendetrivseln, ssn	6 330	5 400	3 800	6 200	2 500
Tidigarelagd genomförandeplanering, ssn	250	250	250	250	250
Sammanlagt	159 659	196 717	189 083	96 795	91 535

Lokalinvesteringar (Servicebeställning Ssn/Lokalegendom 1603), 1 000 €

Investeringsdelen bindande nivå	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027	Ekonomiplan 2028	Ekonomiplan 2029	Ekonomiplan 2030
Planerade projekt > 3 M€ (genomförandeform har inte beslutats)	0	8 000	59 000	115 750	120 600
Namngivna investeringsprojekt > 3 M€, ssn	63 499	34 954	28 797	0	0
Små projekt <3 M€, ssn	4 194	12 950	11 450	11 200	11 200
Investeringar i energieffektivitet, ssn	85	1 000	1 000	2 000	2 000
Sammanlagt	77 449	55 404	100 997	128 950	133 800

Servicehelheten för stadsmiljö

Stadsmiljönämnden
Byggnads- och tillståndsnämnden
Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion
Avfallshanteringsnämnden i Sydvästra Finland

Redovisningsskyldig tjänsteinnehavare: Direktör för stadsmiljön Timo Hintsanen

Beskrivning av verksamheten

Servicehelheten för stadsmiljön svarar för skapandet av verksamhetsförutsättningar för den attraktiva stadens tillväxt, utvecklingen av stadsmiljön, strukturell funktionalitet och trivsel. Servicehelheten ansvarar också för styrningen av stadsutvecklingen, den trafikmässiga tillgängligheten och mobiliteten samt bostadspolitiken. Därtill svarar servicehelheten för myndighetstjänster som gäller miljö och byggande, miljöskydd, regionala myndighetstjänster inom avfallshanteringen och regionala kollektivtrafiktjänster samt andra mobilitetstjänster och geodata så att verksamheten inom servicehelheten stöder integrationen på stadsnivå.

Servicehelheten för stadsmiljö består av strategisk styrningsfunktion och fyra serviceområden.

- **Den strategiska styrningen** svarar för styrningen av stadsutvecklingen, den trafikmässiga tillgängligheten och mobiliteten samt bostadspolitiken.
- **Serviceområdet för stadsplanering och markegendom** svarar för planeringen av markanvändningen och trafikplaneringen i staden, detaljplanläggningen, tomtproduktionen och förvaltningen av stadens markegendom.
- **Serviceområdet för tillstånd och tillsyn** svarar för myndighetsuppgifterna i anslutning till byggande och parkeringsövervakning, beredningen av myndighetsuppgifterna i anslutning till miljö- och naturskydd, miljöhälsa och regional avfallshantering, tillsyn av vattentjänsterna samt rådgivning, styrning, tillsyn och experttjänster i anslutning till serviceområdets uppgifter.
- **Den regionala kollektivtrafiken** svarar för produktion av kollektivtrafiktjänster som är öppna för alla i Föli-kommunerna i Åbo stadsregion samt för produktion och utveckling av andra mobilitetstjänster i Åbo och stadsregionen.
- **Stadsmätning och geodata** ansvarar för utarbetande av tomtindelningar, fastighetsbildningar och upprätthållande av fastighetsregistret, produktion och uppdatering av geodata, geodatasystem samt terrängmätningstjänster.

Fyra nämnder utvecklar, styr och övervakar verksamheten inom servicehelheten för stadsmiljö.

- **Stadsmiljönämnden** svarar för planeringen av stadens markanvändning, trafik och allmänna områden, produktionen av mobilitetstjänster, uppföljningen av den byggda miljöns samt kultur- och naturmiljöns tillstånd och förvaltningen av stadens markegendom, om inte uppgifterna har delegerats till ett annat organ eller en annan tjänsteinnehavare.
- **Byggnads- och tillståndsnämnden** svarar för myndighetsuppgifterna inom servicehelheten för stadsmiljösektorn, om inte uppgifterna har delegerats till ett annat organ.
- **Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion** ingår enligt 51 § i kommunallagen i Åbo stads organisation som regional behörig kollektivtrafikmyndighet i kommunerna Åbo, S:t Karins, Lundo, Nådendal, Pemar, Reso och Rusko.
- **Avfallshanteringsnämnden i Sydvästra Finland** ingår enligt 51 § i kommunallagen i Åbo stads organisation som regional avfallshanteringsmyndighet enligt avfallslagen i 18 kommuner.

Förändringar i omvärlden

Den kraftiga befolkningstillväxten i Åbo ökar behovet av service, bostäder, trafiklösningar och investeringar samtidigt som stadens ekonomiska handlingsutrymme minskar. Att begränsa skuldsättningen förutsätter ökad produktivitet i verksamheten, högre intäkter och en

noggrann prioritering av investeringarna. Verksamhetsmiljön inom byggandet är fortsatt osäker, men särskilt inom bostadsbyggandet förutspås en gradvis återhämtning av konjunkturen. Samtidigt ökar betydelsen av bostäder till rimligt pris, småhusproduktion och utvecklingen av områden med flexibel markanvändning.

Verksamheten påverkas av omfattande reformer av lagstiftning och informationssystem, såsom regleringen av markanvändning och samhällsutveckling, genomförandet av bygglagen samt överföringen av uppgifter om den byggda miljön till det nationella Ryhti-systemet. Förändringarna förutsätter utveckling av processer, programvara, datamodeller och personalens kompetens. I stadsutvecklingen betonas dessutom tryggandet av den biologiska mångfalden, ekologisk kompensation, klimat- och energilagstiftning samt de nya krav som säkerhetsläget ställer på hanteringen av kritisk infrastruktur och geodata.

Inom trafiken är centrala förändringsfaktorer ett eventuellt genomförande av spårvägen, trafikarrangemang under stora byggarbetsplatser, växande passagerarmängder inom kollektivtrafiken samt den ökande betydelsen av trafik- och mobilitetsdata. Samtidigt förnyas kollektivtrafikens tjänster, materiel, försäljningskanaler och informationssystem, vilket ökar behoven av utveckling och kompetens.

Sammantaget ökar förändringarna särskilt behovet av kunskapsbaserat ledarskap, dataanalys, geodata och kompetens i bostadspolitik, trafik- och miljöplanering samt understryker betydelsen av samarbete mellan serviceområdena och servicehelheten Stadsbyggande och lokaler.

Utvecklingsplan för verksamheten och strategiska tyngdpunkter

Serviceområde	Nyckeltal	2025
Kollektivtrafik	Kollektivtrafikens externa kostnader/antalet resor som gjordes av Åbobor	1,21 €
	Antalet resor	24 338 924 stycken
Servicehelheten för stadsmiljö	Externa verksamhetsutgifter/våningsyta som producerats med planläggningen (v-m^2)	6,97 €/v-m^2
	Våningsyta (v-m^2)	427 799 v-m^2

Allmän plan för utveckling av servicehelheten

Servicehelheten för stadsmiljö genomför Åbos tillväxtstrategi genom att möjliggöra en kontrollerad och hållbar tillväxt, utveckla en attraktiv stadsmiljö, stärka hållbart resande och tillgänglighet samt främja klimat- och naturmålen. Tyngdpunkten i verksamheten är att sammanföra livskraft, boende, trafik, miljö och stadsutveckling till en helhet som stödjer Åbos tillväxt, konkurrenskraft och invånarnas goda vardag.

Möjliggörande av kontrollerad tillväxt

- Stadsutveckling, planläggning, tomtutbud, tillståndsprocesser och riktning av investeringar stödjer tillväxten av befolkningen, företagen och arbetsplatserna.
- Stadsstrukturen utvecklas planmässigt så att tillväxten stärker livskraften samtidigt som stadens funktionalitet och trivsel bevaras.
- Regionalt samarbete, MBT-planering och utvecklingen av trafiksystemet stärker hela stadsregionens konkurrenskraft.

Stärkande av ett gott stadsliv och områdenas attraktionskraft

- Bostadspolitiken, markanvändningen och stadsutvecklingen styrs så att mångsidiga, trivsamma och balanserade bostadsområden skapas.
- Utvecklingen av centrum och stadsdelarna fortsätter med beaktande av deras egna styrkor.
- Invånarnas vardag stöds genom högklassiga servicemiljöer, grönområden, parker, goda förutsättningar för cykling och gång samt tillgängliga kollektivtrafiktjänster.

Främjande av hållbar mobilitet och nåbarhet

- Andelen resor som görs med kollektivtrafik, till fots och med cykel ökas.
- Trafiksystemet i stadsregionen utvecklas som en helhet i samarbete med Föli, staten och övriga kommuner.

- Trafikförbindelserna och områdenas nåbarhet förbättras både inom staden och på nationell nivå.

Genomförandet av klimat- och naturledarskap

- Målen för klimatneutralitet, biologisk mångfald och cirkulär ekonomi integreras i all planering, allt byggande och all beredning av investeringar.
- I planläggningen och stadsplaneringen beaktas grönstruktur, biologisk mångfald, anpassning till klimatförändringen och resursklokhet.
- Lösningar för hållbart byggande, dagvattenhantering och utsläppssnål mobilitet är centrala utvecklingsområden.

Stärkande av integrationen på stadsnivå

- Stadsmiljön fungerar som samordnare av stadens tillväxt, livskraft, boende, trafik, miljö och servicenät.
- Beslutsfattandet baseras på kunskapsbaserat ledarskap, konsekvensbedömning och tväradministrativt samarbete.
- Verksamheten utvecklas så att målen för stadsutveckling, klimat, ekonomi och välfärd stöder varandra.

Välmående personal

Åbo stad har som mål att vara en attraktiv arbetsgivare som både lockar till sig och behåller kompetent personal och som stöder personalens välbefinnande i ett meningsfullt arbete. Organisationskulturen utvecklas i en respektfull och trygg riktning så att den möjliggör delaktighet, samarbete och uppskattande dialog. Förändringar i omvärlden bemöts genom att arbetssätten och kompetensen förnyas så att tjänsterna utvecklas enligt invånarnas behov. Både de utmaningar och möjligheter som personalomsättningen medför identifieras och utnyttjas när organisationen förnyas och framtiden byggs upp. Inom den närmaste framtiden kommer man att betona betydelsen av proaktiv och hållbar personalplanering som en del av balanseringen av stadens ekonomi.

Inom servicehelheten för stadsmiljö står särskilt följande i centrum:

1. Personalens upplevelse av arbetets meningsfullhet värnas (mellanenkät 2025: 89,3 %).
2. Personalens upplevelse av ett rättvist bemötande på arbetsplatsen och av rättvisa i stadens beslutsfattande ska stärkas, eftersom de i mellanenkäten 2025 oftare upplevdes ha försämrats än förbättrats.

Mål för verksamheten

Åtgärder i borgmästarprogrammet

Kapitel i borgmästarprogrammet:

3. Åbo ökar jämlikheten i bostadsområden och avvecklar segregationen

3.2 En stad med trivsamma och fungerande bostadsområden

- Vi bereder de nödvändiga ändringarna i detaljplanen utifrån botten för projektplanen för Pansion koulu.

3.3 En stad som möjliggör delaktighet

- Möjligheterna att erbjuda myndighetstjänster inom den tekniska sektorn på olika sätt utreds (inte enbart med hänsyn till olika språkgrupper).

3.4 En stad som bekämpar fattigdom och avskaffar bostadslöshet

- Förebyggandet av bostadslösheten förankras som en del av bostadspolitiken. När ett tidsbundet projekt avslutas fastställs sättet att ordna boenderådgivning tillsammans med det samverkande ledarskapet. Till TVT Ab anvisas tomter där segregationen motverkas och en tillräcklig produktion av bostäder till rimligt pris i enlighet med målsättningarna tryggas.

4. Utbildning, kompetens och sysselsättning för oss in i det nya århundradet

4.2 Finlands bästa stad som främjar sysselsättningen

- Vi gör serviceprocesserna som riktas till företag smidigare inom byggnadstillsynen, miljöhälsan och miljöskyddet.

4.3 En stad som inspirerar till företagsverksamhet

- Vi säkerställer att verksamhetsmodellen som skapats i anknytning till frågor kring företagens placering och tomtärenden tas i bruk tillsammans med servicehelheten för livskraft, tomtservicen, fastighetsbildningen och tillstånden för bygglov och miljötillstånd.
- Vi gör små anskaffningar och genomför partnerskap inom ramavtal på olika serviceområden och ansvarsområden inom servicehelheten för stadsmiljö.

5. Boende, markanvändning och mobilitet som grund för en hållbar och utvecklande stad

5.1 En stad med hållbar struktur

- Detaljplanerna för den andra etappen av Kuppisspetsen, anslutningen i Österås och Kraftgatan godkänns och genomförandet av områdena främjas. Utkastet till delgeneralplan för Sjöstaden godkänns.
- Genomförandet av åtgärdsprogrammet för utvecklingen av centrum och trafikplanen för centrum främjas.
- Stadens historiska värden och kulturmiljöns särdrag beaktas i planläggningen.
- När nya bostadsområden planläggs bevaras befintliga urbana grönområden.
- I planläggningen bevaras antalet grönområden som en del av en hållbar och attraktiv stadsmiljö.
- Rutiner skapas för hur 3–30–300-principen ska tillämpas, och principen testas i planprojekten för Axelvägen, Gustavsvägen 4 och området kring Tullen.

5.2 En stad med ett bra boende

- Man godkänner principerna för bostads- och markpolitik. Genom koncernpartnerskapet främjar man att målen uppfylls beträffande byggande av bostäder som stadens koncernbolag ställt upp. Vid beredningen av detaljplanernas mål och tomtöverlåtelsen beaktas fördelningen mellan olika hustyper, lägenhetsstorlekar och upplåtelseformer i syfte att främja en balanserad stadsstruktur och ett attraktivt boende.
- Planläggningen och tomtöverlåtelsen för flervåningshusbostäder och småhus som lämpar sig för familjer utökas i olika delar av staden. Vid planeringen av bostadsområden och kompletteringsbyggande säkerställs en trivsam boendemiljö.
- Genom planläggning, tomtöverlåtelse och koncernpartnerskap främjas en socialt balanserad stadsstruktur och förebyggandet av segregation.
- I principerna för bostads- och markpolitiken samt vid planläggning och tomtöverlåtelse beaktas boendebehoven hos grupper med särskilda behov. Ett koncernpartnerskap inleds även med TYS.
- Utöver genomförandet av utredningen om kompletterande byggande (ssn 11.9.2023 § 334) planläggs nya småhusområden. År 2027 är det meningen att godkänna de fortsatta detaljplanerna för Kaila och Kaarningo i Jäkärlä. Dessutom bereds bland annat detaljplanerna för Syrengränden, Syvälahti, Hyrköisvägen 35 och Korois för att möjliggöra ett ökat utbud av småhustomter. År 2027 överlåts småhustomter i områdena Koskennurmi, Särkilahti och Stadsträdgården.
- Privata markägares och koncernbolags planprojekt genomförs som partnerskapsplanläggning genom att utnyttja de ramavtalskonsulter som staden konkurrensutsatt. Målet är att öka användningen av konsulter i beredningen av planerna.
- En av de strategiska tyngdpunkterna i principerna för bostads- och markpolitiken är regional balans. Genom riktlinjer och åtgärder strävar man efter att minska segregationens effekter och förebygga segregation. Som metoder används bland annat en mångsidig fördelning av hustyper, lägenhetstyper och finansieringsformer, vilket beaktas redan i planläggningens inledande skede och vid planeringen av tomtöverlåtelsen.

5.3 En stad med fungerande mobilitet

- Ett förslag om närtågstrafik på sträckan Tammerfors–Åbo–Nådendal har lämnats till staten, liksom ett förslag om att förlänga Helsingforsförbindelsen från Åbo till Reso. Närtågstrafiken är en viktig intressebevakningsfråga inför nästa regeringsperiod och det kommande regeringsprogrammet, eftersom den nuvarande regeringen inte har inkluderat närtågstrafiken bland de tågförbindelser som ska genomföras. Utredning av riktningarna för Salo och Nystad. Intressebevakningsarbetet fortsätter. Särskilt Jäkärlä hållplats tas i beaktande i utvecklingen av norra Åbo.
- Åtgärder i SUMP och SULP. Vi genomför åtgärder enligt planen bl.a. i planläggningen och i trafikplaneringen. Verksamheten bedrivs i enlighet med den godkända färdplanen för utveckling av trafikdata (som avses bli godkänd i slutet av 2026).
- Den regionala kollektivtrafiken analyserar konsekvenserna av reformen av stomlinjenätet och fortsätter utifrån resultaten planeringen av Föli2030.
- Särskild fokus läggs på de trafikutmaningar som renoveringen av Domkyrkobron medför. Fem infartsparkeringsplatser för personbilar anläggs i de riktningar där broarbetet har störst inverkan på trafikens smidighet. Infartsparkeringen inom Föliområdet främjas.
- Vi utarbetar en tidsplan för genomförandet av ett målnätverk för cykelnätverket i samarbete med infrastrukturtjänsterna.
- Vi löser projektutvecklingstävlingen om Resecentrumet och startar detaljplanläggningen av området tillsammans med den valda partnern.

6. Den ambitiösa klimat- och naturstaden Åbo

6.1 En koldioxidneutral stad 2029

- Elektrifieringen av kollektivtrafiken fortsätter. Vi genomför verksamhetsplanen för SUMP och SULP. Vi genomför utredningsplanen för elbilsladdning. Planläggningen gör bedömningar av klimatverkningarna för alla detaljplaner som bereds. Betydande planer utvärderas med verktyget Planect, som är ett verktyg för att bedöma kolsnålhet. I detaljplanerna finns flera bestämmelser som främjar målet för koldioxidneutralitet. Byggnadstillsynen övervakar i enlighet med bygglagen som träder i kraft 1.1.2026 att de

byggklassvisa gränsvärdena för koldioxidavtrycket följs.

6.2 En stad som skyddar Skärgårdshavet

- En planeringsanvisning utarbetas bland annat för ekologiskt värdefulla strandområden och småvatten, och en utredning om de mest belastande objekten för småvatten tas fram. Dessutom inleds hösten 2026 ett fyraårigt EU-projekt för att utveckla en modell för kompensation av vattenmiljöeffekter från farleder och hamnar. Därutöver genomförs åtgärder med anledning av Östersjöutmaningens 20-årsjubileum.

6.3 En ansvarsfull naturstad

- Naturvårdsåtgärderna fortsätter i Åbos värdefulla och hotade naturtyper, såsom hällängar, ädellövslundar och bäckar i leromården. Arternas utveckling på nyanlagda ängar följs upp och nya ängar anläggs längs Pansiovägen. Utarbetandet av naturtypsutredningar fortsätter både på land och till havs. Åtgärder inom LUMO-programmet genomförs inom miljöskyddet och planläggningen inom stadsmiljön samt inom ansvarsområdena för grönmiljön samt underhållet av gatumiljön och stadsvattnen inom stadsbyggande och lokaler.
- Genomförandet av programmet för naturskyddsområden inleds i enlighet med det beslut som fattas under år 2026.
- Uppdateringen av LUMO-programmet inleds under 2028.

7. Attraktiva och internationella Åbo

7. Attraktiva och internationella Åbo

- Skärgårdens natur- och turismvärden och även de maritima värdena i större utsträckning beaktas i stadsplaneringen, bl.a. i beredningen av planen för stadsregionen och delgeneralplanen.

7.1 Regionens lokomotiv och samarbetskraft

- För Åbo stadsregion bereds i samarbete med andra kommuner och aktörer en plan för stadsregionen och en plan för trafiksystemet i region (s.k. regionens SUMP). Vi samarbetar tillsammans med välfärdsområdet i ärenden som gäller placering av servicenätet samt ärenden som gäller boende och bostadslöshet. Åbo är aktiv i tillgänglighetsarbetet för Åbo stadsregion. Åbo utveckar nationella och internationella förbindelser samt växelverkan i ärenden som rör trafikmässig tillgänglighet med beaktande av alla trafikformer. Vi idkar projektsamarbete regionalt, nationellt och internationellt samt ansöker nationell finansiering och EU-finansiering. Utarbetandet av ett styrdokument för trafikmässig tillgänglighet inom stadsregionen inleds.
- Stadsmiljön deltar i främjandet av de fortsatta åtgärderna för spetsprojektet för Vetenskapsparken (bl.a. triple-helix, startup-gemenskapens placering). Vi skapar ett samarbetsforum för forskning tillsammans med högskolorna. Stadsforskningsprogrammet utnyttjas som en genomförare av forskningsbehoven inom servicehelheten för stadsmiljö.

Servicehelhetens syn på åtgärder mot segregation

I Åbo stad är en balanserad utveckling av olika områden och en minskning av den områdesvisa segregationen ett centralt mål som utgår från borgmästarprogrammet och genomsyrar hela organisationen. För att lyckas krävs ett långsiktigt, kunskapsbaserat och samverkande ledarskap. Utvecklingsarbetet styrs av fyra strategiska mål: att förebygga segregation bland barn och barnfamiljer, att utveckla ett servicenät och bostadsområden som tar hänsyn till områdenas särdrag och kvalitet, att bedriva en stadsomfattande bostadspolitik som skapar möjligheter för alla samt att främja en framgångsrik integration av personer med invandrarbakgrund.

År 2027 motverkar servicehelheten för stadsmiljö segregation framför allt genom bostads- och markpolitik, utveckling av servicenätet, en högklassig stadsmiljö samt utvecklingsåtgärder som stärker områdenas attraktionskraft och gemenskap. Målet är en balanserad stadsstruktur, ett mångsidigt och bostadsbestånd till rimligt pris, förebyggande av hemlöshet samt trivsamma och trygga bostadsområden i hela Åbo. Områden för ett incitamentsförsök utses för att främja regionalt kompletteringsbyggande.

Information om boende och markanvändning är för närvarande utspridd i olika system, vilket försvårar riktningen av åtgärder och bedömningen av deras genomslag. År 2027 sammanför servicehelheten det informationsunderlag som är centralt för uppföljningen av segregation till en gemensam vy och analyserar det på småområdesnivå. Informationen kopplas till segregationsindexet och tas fram som underlag för beslutsfattandet, särskilt för regional styrning av tomtöverlåtelse och kompletteringsbyggande, så att nya bostadsområden får en balanserad fördelning mellan olika boende- och upplåtelseformer. Staden förbinder sig att för sin del genomföra den regionala verksamhetsplanen för att avskaffa hemlöshet samt stärker samarbetet med Egentliga Finlands välfärdsområde, TVT Asunnot Oy och organisationer för att förebygga och avskaffa hemlöshet.

Servicehelheten för stadsmiljö deltar i genomförandet av åtgärder som riktas till Jäkärlä. Åtgärderna inom

samtliga servicehelheter beskrivs i ett gemensamt avsnitt.

I Pansio–Perno godkändes ett beslut om servicenätet under första hälften av år 2026. Till följd av beslutet frigjordes två tomter som tidigare använts av servicenätet för vidare utveckling. I enlighet med beslutet om servicenätet planläggs tomterna för byggandet av småhus i syfte att diversifiera bostadsbeståndet i Pansio–Perno. Dessutom planläggs den tidigare tomten för Perno skola (Hyrköisvägen 35) för bostadsändamål och för en ny privat daghemsenhet. Efter att allaktivitetshuset i Runosbacken färdigställts har fastigheter som tagits ur bruk inom servicenätet utvecklats med stöd av ett samarbetsavtal. På tomten för det tidigare daghemmet på Munterinkatu börjar ett nytt servicehus byggas år 2027. Tomten för ungdomsgården i Runosbacken planläggs för bostäder, och framtiden för tomten där daghemmet på Parolastigen är beläget kommer att avgöras tillsammans med parterna i samarbetsavtalet som en del av planläggningen av Runosbacken. I Kråkkärret pågår planläggningen av en tomt för social- och hälsocentralerna i Varissuo samt planläggningen av en tomt på Kattelusgatan med målet att möjliggöra kompletteringsbyggande. På området Hertigshörnet överlåts de obebyggda höghustomter som ägs av staden först när den fritt finansierade bostadsproduktionen har återhämtat sig, med målet att öka andelen ägarboende i området.

Budgetklausuler

Övriga klausuler

Organ	Budgetklausul
Stadsmiljönämnden	Målen för Resecenterprojektet ska uppdateras under år 2027.
Stadsmiljönämnden	Utredningar ska tas fram om behovet av en ny bro till Hirvensalo, markanvändningens konsekvenser, trafikmodelleringar samt olika genomförandealternativ.
Stadsmiljönämnden	Samtidigt ska åtgärder som förbättrar kapaciteten i det nuvarande trafiknätet utredas och behandlas av de beslutande organen under år 2027.

Mål för ekonomin

Driftsekonomins anslag och beräknade inkomster, 1 000 €

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Stadsmiljönämnden			Avfallshanteringsnämnden i Sydvästra Finland		
	Bokslut 2025	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027	Bokslut 2025	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027
Externa						
Verksamhetens intäkter	48 132	49 753	51 938	446	512	537
Tillverkning för eget bruk	68	80	80	0	0	0
Verksamhetskostnader	-25 285	-27 962	-28 379	-411	-478	-516
VERKSAMHETSBIDRAG	**22 915**	**21 871**	**23 639**	**35**	**34**	**21**
Ändring (%)		-4,6	8,1		-2,8	-39,2
Interna						
Verksamhetens intäkter	59	0	0	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0	0	0	0
Verksamhetskostnader	-5 300	-2 873	-3 230	-38	0	-8
VERKSAMHETSBIDRAG	**-5 241**	**-2 873**	**-3 230**	**-38**	**0**	**-8**
Ändring (%)		45,2	-12,4		100,0	
Sammanlagt						
Verksamhetens intäkter	48 191	49 753	51 938	446	512	537
Tillverkning för eget bruk	68	80	80	0	0	0
Verksamhetskostnader	-30 584	-30 835	-31 608	-449	-478	-524
VERKSAMHETSBIDRAG	**17 675**	**18 998**	**20 410**	**-3**	**34**	**13**
Ändring (%)		7,5	7,4		1 411,5	-62,4

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Byggnads- och tillståndsnämnden			Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion kollektivtrafiknämnden		
	Bokslut 2025	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027	Bokslut 2025	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027
Externa						
Verksamhetens intäkter	0	0	0	41 250	49 886	49 859
Tillverkning för eget bruk	0	0	0	0	0	0
Verksamhetskostnader	-80	-100	-120	-75 162	-85 564	-89 715
VERKSAMHETSBIDRAG	**-80**	**-100**	**-120**	**-33 912**	**-35 677**	**-39 857**
Ändring (%)		-25,3	-20,0		-5,2	-11,7
Interna						
Verksamhetens intäkter	0	0	0	1 159	1 000	1 000
Tillverkning för eget bruk	0	0	0	0	0	0
Verksamhetskostnader	-4	0	0	-502	-378	-331
VERKSAMHETSBIDRAG	**-4**	**0**	**0**	**657**	**622**	**669**
Ändring (%)		100,0			-5,3	7,5
Sammanlagt						
Verksamhetens intäkter	0	0	0	42 409	50 886	50 859
Tillverkning för eget bruk	0	0	0	0	0	0
Verksamhetskostnader	-84	-100	-120	-75 664	-85 941	-90 046
VERKSAMHETSBIDRAG	**-84**	**-100**	**-120**	**-33 255**	**-35 055**	**-39 187**
Ändring (%)		-18,7	-20,0		-5,4	-11,8

Investeringarnas anslag och beräknade inkomster, 1 000 €

	Stadsmiljönämnden			Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion kollektivtrafiknämnden		
Investeringsdelen bindande nivå brutto	**Bokslut 2025**	**Budget 2026 med ändringar**	**Budget 2027**	**Bokslut 2025**	**Budget 2026 med ändringar**	**Budget 2027**
Investeringskostnader	-47	-200	-100	-382	-440	-1 070
Finansieringsandelar	0	0	0	21	0	0
Överlåtelseinkomster	14	0	0	0	0	0
NETTO	-33	-200	-100	-362	-440	-1 070
Ändring (%)		502,8	-50,0		21,7	143,2

Servicebeställning Ssn/Markegendom 1602,16020, Ssn/Lokalegendom 1603 och Ssn/Infrastrukturegendom 16040, 16041, 1 000 €

Nyckeltal	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027	Ekonomiplan 2028	Ekonomiplan 2029	Ekonomiplan 2030
Realisationsvinster för överlåtelseintäkter från bestående aktiva (Ssn/markegendom)	18200	15 200	9 500	9 500	9 500
Realisationsvinster för överlåtelseintäkter från bestående aktiva (Ssn/lokalegendom)	5 100	15 000	-	-	-
Utvecklingskostnadsersättningar (Ssn/markegendom)	20 000	10 000	9 000	8 900	8 900
Kostnader för iståndsättning av förorenad mark (Ssn/markegendom och Ssn/infrastrukturegendom)	-2 850	-2 850	-2 850	-2 850	-2 850

Anskaffningar av fast egendom (Servicebeställning Ssn/Markegendom 1602), 1 000 €

Nyckeltal	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027	Ekonomiplan 2028	Ekonomiplan 2029	Ekonomiplan 2030
Markegendom, ssn	3 500	10 530	6 400	3 500	3 500

Anskaffningar av fast egendom (Servicebeställning Ssn/Markegendom 1602), 1 000 €

Nyckeltal	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027	Ekonomiplan 2028	Ekonomiplan 2029	Ekonomiplan 2030
Inkomster av markförsäljningen, ssn	57 485	16 000	10 000	10 000	10 000
Försäljningsinkomster av lokalegendom	5 100	15 000	0	0	0

Servicehelheten för barn och unga

Finskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga
Svenskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga

Redovisningsskyldig tjänsteinnehavare: Direktör för tjänster för barn och unga Anu Parantainen

Beskrivning av verksamheten

Servicehelheten för barn och unga har som mål att genomföra tjänster inom fostran, undervisning och ungdomsarbetet av hög nivå och god kvalitet för att främja välfärden hos barn och unga i enlighet med strategin och borgmästarprogrammet som godkänts av stadsfullmäktige. Målet är att planera, styra och leda verksamheten och ekonomin samt resurserna för tjänster för barn och unga som en helhet på stadsnivå. Grunden för högklassig småbarnspedagogik, utbildning och ungdomsarbete är en kompetent personal. Personalens kompetens stärks planmässigt i takt med förändrade servicebehov, och resurser riktas till utvecklingen av kompetensen.

Tjänsterna för barn och unga har delats in i södra, norra, östra och västra områden. I varje område finns cirka 8 skolor, cirka 12 daghem samt ungdomslokaler. Områdesrektorerna inom den grundläggande utbildningen, områdescheferna inom småbarnspedagogiken och servicecheferna inom ungdomsarbetet bildar inom sina områden team om tre personer, som tillsammans planerar och samordnar tjänsterna för barn och unga i området. De svenskspråkiga tjänsterna utgör ett eget område i tätt samarbete med områdena.

Småbarnspedagogik

Småbarnspedagogik ordnas i stadens egna daghem, i familjedagvård och som öppen småbarnspedagogisk verksamhet. Staden ordnar småbarnspedagogik på finska och svenska. Privat småbarnspedagogik som styrs och övervakas av staden skaffas i huvudsak med servicesedel. De privata serviceproducenterna producerar småbarnspedagogik i daghem, gruppfamiljedagvård och familjedagvård. Inom den öppna småbarnspedagogiken finns lekparker, klubbar för barn under skolåldern och familjeklubbar, varav en del drivs i samarbete med församlingar och aktörer inom tredje sektorn. Förskoleundervisning ordnas i daghem och i anslutning till skolor. Förskoleundervisning upphandlas vid behov även från privata serviceproducenter.

Grundläggande utbildning

Grundläggande utbildning ordnas för läropliktiga i enlighet med lagen om grundläggande utbildning och läroplanen. Staden ordnar grundläggande utbildning på finska i 28 skolor, på svenska i tre skolor och på engelska i Turun kansainvälinen koulu. Dessutom ansvarar staden för undervisning som ges på sjukhus. Inom den grundläggande utbildningen i Åbo finns specialklassverksamhet i språk, matematik, idrott, musik och bildkonst. Genomförandet av närskoleprincipen är centralt i ordnandet av den grundläggande utbildningen. Staden ordnar också förmiddags- och eftermiddagsverksamhet inom den grundläggande utbildningen.

Gymnasieutbildning

Åbo stad erbjuder allmänbildande gymnasieutbildning på finska i enlighet med gymnasielagen och läroplanen vid fem daggymnasier och Åbo kvällsgymnasium samt på svenska vid Katedralskolan i Åbo. Varje gymnasium har en allmän linje. Därutöver finns i Åbos gymnasier linjer med en riksomfattande särskild utbildningsuppgift: idrott och ICT vid Kerttulin lukio, naturvetenskap vid Turun Suomalaisen Yhteiskoulun lukio, musik vid Puolalanmäen lukio, konstkommunikation vid Turun klassillinen lukio samt idrott vid Katedralskolan i Åbo. Staden ordnar i egen regi gymnasieutbildning på havslinjen vid Turun Suomalaisen Yhteiskoulun lukio.

Yrkesutbildning

Serviceområdet för yrkesutbildning, det vill säga Åbo yrkesinstitut, erbjuder grundexamina, yrkesexamina och specialyrkesexamina samt examensdelar och annan yrkesutbildning. Utbildning ordnas på finska, svenska och engelska. Svenskspråkig utbildning erbjuds inom grundexamen i affärsverksamhet samt grundexamen i informations- och kommunikationsteknik för studerande som redan studerar för att de ska kunna slutföra sina examina, men antagningen till dessa utbildningar har upphört och inga nya utbildningsplatser erbjuds inom

dem 2027. Engelskspråkig utbildning erbjuds inom grundexamen i restaurang- och cateringbranschen samt inom grundexamen i rengörings- och fastighetsservicebranschen. Serviceområdet ordnar också motionsrådgivarutbildning i samarbete med Suomen Urheiluopiston Kannatusosakeyhtiö. Åbo yrkesinstitut är den största aktören i regionen när det gäller att ingå läroavtal.

Åbo kvällsgymnasium och Åbo yrkesinstitut erbjuder båda utbildning som handleder för examensutbildning (HUX), grundläggande utbildning för vuxna och fängelseundervisning. Vid arbetarinstituten i Åbo erbjuds undervisning enligt lagen om fritt bildningsarbete. I enlighet med lagen om fritt bildningsarbete ges undervisning på finska och andra språk vid Åbo finska arbetarinstitut och undervisning på svenska ges vid Åbo svenska arbetarinstitut. I Åbo finns även andra utbildningsanordnare som erbjuder grundläggande utbildning eller undervisning på andra stadiet och för sin del stöder stadens utbildningsuppgift.

Ungdomsarbete

Serviceområdet för ungdomsarbete skapar förutsättningar för ungdomsarbete och ungdomsverksamhet genom att i enlighet med ungdomslagen ordna och producera tjänster och lokaler som huvudsakligen riktar sig till unga i åldern 12–28 år Ungdomsarbetet genomförs i samarbete med andra myndigheter som producerar ungdomstjänster samt de unga, deras familjer, organisationer i ungdomsbranschen, församlingar och andra instanser som genomför ungdomsarbete. Serviceområdets ansvarsområden är riktat ungdomsarbete, kulturellt ungdomsarbete och hobbyer samt ungdomsarbete i mångformiga verksamhetsmiljöer.

Förändringar i omvärlden

Servicehelheten för barn och unga består av sex tidigare serviceområden för fostran och undervisning samt ungdomsarbete. Den nya servicehelheten sammanför och synliggör de resurser som riktas till barn och unga och som styrs och leds på stadsnivå. Målet är att främja barns och ungas välbefinnande samt stärka ett samverkande, människocentrerat och kundorienterat ledarskap i Åbo stad. Servicehelheten för barn och unga och nämnderna (finskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga och svenskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga) påbörjade sin verksamhet 1.6.2025.

Under fullmäktigeperioden 2025–2029 inleddes utvecklingen och genomförandet av en gemensam regional organiseringsmodell för småbarnspedagogik, grundläggande utbildning och ungdomsarbete. Från och med 1.6.2025 delades dessa tre serviceområden in i fyra sammanhängande geografiska områden: det södra, västra, norra och östra området. De svenskspråkiga tjänsterna fungerar som en separat helhet, men deltar för sin del i utvecklingen av områdesmodellen. Den följer inte närskoleprincipen på samma sätt som de finskspråkiga tjänsterna, eftersom elever också kommer från andra kommuner i Åboregionen. Målet med områdesmodellen är att kunna beakta olika fenomen, såsom stadsdelarnas ojämlikhet och förändringar i befolkningsstrukturen, verkningar på barnens och de ungas vardag i Åbo samt att bättre än tidigare rikta åtgärder och ekonomiska resurser till tjänster som främjar barnens och de ungas välbefinnande.

Antalet barn och unga som har ett annat modersmål än finska eller svenska och som behöver stöd för växande och lärande fortsätter att öka. Detta ökar efterfrågan på tjänster, personal och lokaler samt behovet av att stärka en inkluderande och språkmedveten verksamhetskultur inom alla serviceområden. Efterfrågan på tjänster varierar mellan olika områden, vilket förutsätter allt noggrannare framförhållning baserad på områdesvis befolkningsinformation och snabb reaktion på förändrade situationer. En ändamålsenlig resursfördelning får ökad betydelse när statsandelarna och statsunderstöden för fostran, undervisning och ungdomsarbete minskar.

Ökningen av antalet elever och studerande samt stödbehoven har särskilt ökat lokalbehoven i grundskolorna och gymnasierna. På vissa håll har lokalerna blivit så trånga att det är utmanande att beakta elever i behov av stöd samt flexibla undervisningsarrangemang. Bristen på lokaler för flera ändamål, lokalernas reparationsbehov och grundliga renoveringar med tillfälliga lokallösningar försämrar smidigheten i vardagen från småbarnspedagogiken till andra stadiet och ökar kostnaderna.

Skol- och daghemsbyggnader som är i dåligt skick ersätts också med nybyggnader. Målet är att lokalerna ska vara mångsidiga och möjliggöra till exempel hobby- och klubbverksamhet för barn och unga efter daghems- och skoldagen i enlighet med verksamhetsmodellen ”skolan som plattform”. En del av byggnaderna kommer att vara allaktivitetshus där tjänster för barn och unga placeras i samma lokaler som andra tjänster som stöder välbefinnandet för invånarna i området, såsom biblioteks- och idrottstjänster.

Tillgången till behörig personal inom småbarnspedagogiken är fortfarande en utmaning, särskilt när det gäller lärare och speciallärare. Ändringarna i lagen om småbarnspedagogik som gäller personalstrukturen, behörighetsvillkoren och stödet för lärande ökar rekryteringsbehoven och personalkostnaderna. Staden utbildar barnskötare inom småbarnspedagogiken tillsammans

med de sex största städerna för att personalens behörigheter ska uppfylla lagens krav senast 2030. När personalen avlägger examensinriktad utbildning vid sidan av arbetet ökar vikarieutgifterna under de närmaste åren. Införandet av dimensioneringen inom lokalvården minskar i sin tur behovet av personalresurser före utgången av 2027.

Antalet barn inom småbarnspedagogiken har börjat öka sedan hösten 2025. Särskilt deltagandegraden i småbarnspedagogik bland barn under tre år ökar. Om lagen om grunderna för beviljande av stöd för hemvård ändras såsom planerat förutspås deltagandegraden bland barn under tre år öka ytterligare.

Lagändringen om stödet för lärandet inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen och de uppdaterade läroplanerna för förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen samt grunderna för morgon- och eftermiddagsverksamheten trädde i kraft i augusti 2025. Den nya lagens krav har medfört betydande förändringar i praxisen för stöd för lärande och i skolornas verksamhetskultur. Undervisningen i smågrupper ökar i skolorna, specialklasser placeras i större utsträckning områdesvis och antalet centraliserade specialklasser minskar. Förändringarna ökar behovet av såväl speciallärare inom förskoleundervisningen och speciallärare i smågrupper som lokaler som möjliggör smågruppsundervisning. Inom undervisning som ordnas enligt verksamhetsområde ökar antalet elever i den grundläggande utbildningen som behöver krävande stöd, vilket i sin tur ökar behovet av handledare.

Det ökande elevantalet och den ökande flerspråkigheten inom den grundläggande utbildningen ökar behovet av personal, läromedel och undervisningslokaler. Konsekvenserna fördelar sig ojämnt mellan stadens områden. Gruppstorlekarna inom den grundläggande utbildningen minskades för läsåret 2026–2027 i enlighet med den dispositionsplan som stadsstyrelsen godkände i maj 2026. För att stödja flerspråkiga elevers lärande av undervisningsspråket fortsätter den inkluderande förberedande undervisningen i årskurs 1, och från och med 1.8.2026 införs den tilläggsundervisning inom den förberedande undervisningen som föreskrivs i den nya lagen. Tilläggsundervisningen riktar sig till elever som övergår från förberedande undervisning till årskurserna 5–9 i den grundläggande utbildningen och vars språkkunskaper inte har utvecklats tillräckligt under den förberedande undervisningen och som har en kort skolbakgrund. Kostnaderna ökar också till följd av att undervisning i åskådningsämnen ordnas för elever i årskurserna 5 och 7 i grupper enligt deras egen åskådning.

Omvärlden för gymnasieutbildningen har förändrats betydligt till följd av den utvidgade läroplikten, läroplansreformen, de bestämmelser om stöd för lärande som trätt i kraft samt ändringarna i gymnasielagen och lagen om studentexamen. Förändringarna påverkar både dagsgymnasierna och Åbo kvällsgymnasium. Centrala kommande lagstiftningsreformer som påverkar gymnasieutbildningens undervisningsutbud, verksamhetskultur och resursbehov är möjligheten att avlägga studentexamen på engelska (efter 1.8.2027), införandet av prov i konst- och färdighetsämnen i studentexamen (från hösten 2029), skapandet av riksomfattande kriterier för gymnasiediplom samt införandet av nya gymnasiediplom (1.8.2027).

Centrala förändringar i omvärlden är en eventuell omorganisering och bolagisering av Åbo yrkesinstitut (från och med 1.1.2028), överföringen av den svenskspråkiga yrkesutbildningen till Axxell Utbildning Ab samt byggandet av Taitocampuset och projektplaneringen för teknikcampusen.

Omvärlden för yrkesutbildningen har också förändrats under de senaste åren till följd av lagstiftningen, finansieringsmodellen, befolkningsutvecklingen och arbetslivets kompetensbehov. Den reformerade finansieringsmodellen betonar i allt högre grad studieframsteg, avläggande av examina och examensdelar samt studerandenas sysselsättning eller övergång till fortsatta studier. Ändringen av anordnartillståndet begränsar antalet studerandeår för vuxna som inte omfattas av avgiftsfriheten, vilket minskar vuxenutbildningen och förskjuter tyngdpunkten mot utbud av examensdelar och utbildningar som stöder sysselsättningen. Lagändringen om uppdragsutbildning öppnar i sin tur nya möjligheter att utveckla den examensinriktade utbildningen för företag och sammanslutningar, utbildningsexporten samt sysselsättningsområdets tjänsteproduktion.

Allt fler unga har i den gemensamma ansökan sökt till Åbo yrkesinstitut. Därför utökas antalet nybörjarplatser i den gemensamma ansökan 2027 för att tillgodose de ungas utbildningsbehov. Behovet av utbildning som handleder för examensutbildning har ökat i och med den utvidgade läroplikten, liksom studerandenas stödbehov och utmaningar som gäller välbefinnande och livshantering.

Efterfrågan på yrkesutbildning och utvecklingen av utbildningsutbudet styrs också av arbetskrafts- och kompetensbehoven, befolkningstillväxten och internationaliseringen i Åboregionen. Särskild uppmärksamhet ägnas åt tillväxtbranscher såsom marinindustrin, annan tillverkningsindustri samt social- och hälsovårdsbranschen. Sysselsättningsområdesreformen och det allt tätare samarbetet med sysselsättnings- och företagstjänsterna stärker yrkesutbildningens roll när det gäller att stödja ungas och vuxnas sysselsättning,

arbetslivsfärdigheter och kontinuerliga lärande. Den ökande flerspråkigheten i befolkningen ökar efterfrågan på grundläggande utbildning för vuxna med invandrarbakgrund, utbildning som handleder för examensutbildning samt tjänster som stärker språk- och studiefärdigheter. Läsårsavgifterna för studerande från länder utanför EU/EES, som trädde i kraft den 1.8.2026, kan påverka en del av de sökande.

Det växande behovet av engelskspråkig fostran och undervisning i Åbo tillgodoses genom att stärka de engelskspråkiga tjänsterna från småbarnspedagogiken till andra stadiet. Undervisningsverksamheten vid den internationella skolan överfördes 2025 från Åbo universitet till staden, och det internationella daghemmet inledde sin verksamhet i augusti 2026. Elevantalet vid den internationella skolan utökas för att skolan bättre ska kunna svara mot utbildningsbehoven hos stadens flerspråkiga barn och unga. Tillstånd att ordna engelskspråkig gymnasieutbildning har beviljats och utbildningen inleds 1.8.2027.

Stadens ungdomsarbete styrs av det riksomfattande programmet för ungdomsarbete och ungdomspolitik 2024–2027 som betonar stöd för ungas uppväxt och självständighet, stärkande av delaktighet, förebyggande av utslagning samt yrkesövergripande samarbete. Undervisnings- och kulturministeriet har dessutom inlett ett visionsarbete för ungdomsarbetet med målet att skapa en riktning för ungdomsarbetet och dess utveckling under de kommande årtiondena.

Ungdomarna i Åbo utgör en allt mer mångfacetterad och flerspråkig grupp. För att nå unga behövs därför förebyggande stöd med låg tröskel och lokaler, verksamhetsmodeller som stärker gemenskapen, såsom ungdomsarbete i skolor, samt mer uppsökande, rörligt och särskilt ungdomsarbete. De flesta barn och unga mår bra, men skillnaderna i välbefinnande ökar. Enligt de senaste nationella forskningsresultaten har barns och ungas inlärningsresultat och läsförmåga försämrats, allt fler unga rör på sig för lite med tanke på välbefinnande och hälsa och de ungas framtidstro har minskat. Samtidigt har ensamhet, hatretorik, idealisering av våldskulturen, ungdomsarbetslöshet, antalet unga som varken arbetar eller studerar, klimatoro och störande beteende ökat. Lösningar på dessa fenomen söks genom gemensamt arbete mellan stadens alla serviceområden, sysselsättningstjänsterna, organisationsaktörer och välfärdsområdet.

Den snabba utvecklingen inom digitalisering, artificiell intelligens och informationssäkerhet ökar behoven av informationssäkerhet, dataskydd och stöd samt kostnaderna. EU:s AI-förordning och de nationella rekommendationerna förutsätter att utbildningsanordnarna utarbetar riktlinjer för ansvarsfull användning av AI, säkerställer att systemen är lagenliga samt utbildar personal, elever och studerande i ansvarsfull och säker användning av AI. Utvecklingen av digital pedagogik förutsätter att personalens kompetens stärks samt investeringar i lokaler, utrustning och programvara. Införandet av DigiOne inleds i pilotskolor inom den grundläggande utbildningen läsåret 2026–2027 och utvidgas därefter till övriga skolor.

Utvecklingsplan för verksamheten och strategiska tyngdpunkter

Serviceområde	Nyckeltal / Prestationsenhet	2025
Småbarnspedagogik	Externa verksamhetskostnader för stadens egna daghem/kalkylerat barn	15 410 €
	Kalkylerat antal barn	4 809 st.
Grundläggande utbildning	Externa verksamhetskostnader för stadens egna skolor/ elev	6 640 €
	Antal elever	14 769 st.
Gymnasieutbildning	Externa verksamhetskostnader för daggymnasier/ studerande	5 860 €
	Antal studerande	3 729 st.
Yrkesutbildning	Verksamhetsbidrag/studerandeår	11 630 €
	Studerandeårsverke	4 510 år
Ungdomsarbete	Externa verksamhetskostnader/totalt antal besökare inom ungdomsarbete som stärker gemenskapen	40 €
	Totalt antal beökare	172 600 st.

Allmän plan för utveckling av servicehelheten

De strategiska tyngdpunkterna för tjänsterna för barn och unga under de kommande åren har fastställts i borgmästarprogrammet för fullmäktigeperioden 2025–2029 och i stadsstrategin. Syftet med utvecklingsplanen för servicehelheten är att i enlighet med borgmästarprogrammet främja barns och ungas fysiska, psykiska och sociala välfärd, jämlikhet och delaktighet, förebygga utslagning och avveckla segregation samt minska dess inverkan på barns och ungas vardag. I enlighet med programmet *”är Åbos framtid beroende av barns och ungas välbefinnande, självförtroende och motivation”,* och *”genom att satsa på de unga investerar staden i sin framtid – aktiva, ansvarsfulla och välmående stadsbor.”* Servicehelheten genomför stadsstrategin genom att stärka barns och ungas välbefinnande och en god vardag, högklassig utbildning och lärande, delaktighet och jämlikhet samt uppväxt och framtidstro.

Utvecklingen av tjänster som främjar barns och ungas välbefinnande på stadsnivå stöds av UNICEF:s program och handlingsplan En barnvänlig kommun, som leds av servicehelheten. Målet för programmet är att säkerställa att barns och ungas rättigheter tillgodoses i det kommunala beslutsfattandet, i tjänsterna och i vardagsmiljöerna.

Tyngdpunkterna i utvecklingsplanen för servicehelheten är följande:

- Avvecklande av segregationen och minskning av dess verkningar samt främjande av jämlikheten.
- Ökande av välbefinnandet hos barn, unga och personalen
- Främjande av en känsla av gemenskap, delaktighet och säkerhet
- Stärkande av barns och ungas grundläggande färdigheter, särskilt läskunnigheten
- Säkerställande av stöd för lärandet och utvecklande av verksamhetsmodeller och verksamhetskulturen för stöd för lärandet
- Stärkande av språkinlärningen hos flerspråkiga barn och unga och stöd för deras integration
- Ökande av barns och ungas hobby- och fritidsverksamhet samt fysiska aktivitet
- Stärkande av Åbos livskraft och förmåga att möta kompetensbehoven hos områdets företag
- Främjande av klimat- och hållbarhetsmålen

Under fullmäktigeperioden 2025–2029 är genomförandet av områdesmodellen och stärkandet av den områdesvis samverkande ledningS- och verksamhetskulturen centrala utvecklingsobjekt. Verksamheten i områdenas kärnteam utvecklas i samarbete med stadens övriga serviceområden, Egentliga Finlands välfärdsområde Varha och organisationer. Tillsammans med Varha utvecklas även skol-, läroanstalts- och områdesspecifik praxis för den gemensamma studerandevården i syfte att främja barns och ungas välbefinnande.

I utvecklingen av ungdomsarbetet 2027 betonas mångfaldskompetens, stärkandet av ungas framtidstro och resiliens samt klimat- och miljöteman. Arbetet riktas utifrån de regionala behoven genom att stärka fältarbetet, det uppsökande ungdomsarbetet samt strukturerna för skolungdomsarbetet i samarbete med den grundläggande utbildningen. Främjandet av ungas sysselsättning utvecklas genom samarbete mellan ungdomsverkstäderna, det uppsökande ungdomsarbetet, Navigatorn, läroanstalterna, sysselsättningstjänsterna och välfärdsområdet. Ungas välbefinnande stöds genom verksamhet med låg tröskel, trygga mötesplatser och jämlika möjligheter att utöva hobbyer, delta och påverka. Ungdomsarbetet möjliggör trygga möten mellan unga med olika bakgrund för att minska segregationens effekter.

Vi utvecklar verksamhetsmodeller som går ut på att förebygga mobbning, diskriminering, trakasserier, störande beteende och våldsamt beteende inom alla serviceområden. Dessutom stärks personalens säkerhetskompetens och säkerhetskulturen i daghem, skolor, läroanstalter och ungdomslokaler. Centralt är att förankra verksamhetsmodellen Ett tryggt Åbo för barn och unga i områdenas kärnteam i samarbete med Varha, ankarpolisen, organisationer och andra aktörer i områden. Ökandet av barns och ungas välbefinnande, känsla av gemenskap och delaktighet har en direkt inverkan på säkerheten och därmed även samhällsfreden.

Åtgärderna i barnens och de ungas läskunnighetsprogram som färdigställdes under föregående borgmästarperiod och planeras och genomförs särskilt tillsammans med bibliotekstjänsterna, inleds inom alla serviceområden. Barns och ungas färdigheter för lärande och lärresultat förbättras också genom att stärka andra grundläggande färdigheter, såsom matematik. Uppföljningen och bedömningen av läskunnighet, matematiklärande samt lärsvårigheter sker i tätt forskningssamarbete med Forskningsinstitutet för lärandeanalys vid Åbo universitet.

För att stärka kompetensen inom matematik och naturvetenskaper utnyttjas STEAM-pedagogiken och god praxis inom STEAM Åbo-verksamheten. Prioriteringarna för STEAM Turku under strategiperioden 2025–

2029 är inspiration, Östersjön och klimatet. Målet är att STEAM-verksamheten ska vara en del av vardagen i varje daghem, skola och läroanstalt på andra stadiet och av lärarnas pedagogiska verktygslåda så att alla barn och unga i Åbo har jämlika möjligheter att delta.

Inom småbarnspedagogiken och på alla skolstadier utvecklas praxisen för stöd för växande och lärande så att barn och unga får det stöd de behöver på jämlika villkor. Målet är att stärka en verksamhetskultur som bygger på en aktuell lägesbild av barns och ungas stödbehov så att stödet kan riktas in i rätt tid och med rätt stödåtgärder. En av utvecklingsprioriteringarna är, i enlighet med borgmästarprogrammet, att säkerställa att flerspråkiga barn får tillräckligt stöd i det inledande skedet av inlärningen av undervisningsspråket.

Praxis som stöder språkinlärning och integration för barn och unga med invandrarbakgrund, såsom förberedande undervisning samt inlärning av undervisningsspråket, handledning och studieframsteg för elever som invandrat i ett sent skede av den grundläggande utbildningen, utvecklas vidare. Dessutom stärks närskoleprincipen, en inkluderande verksamhetskultur främjas och verksamhetsmodeller som stöder smidiga övergångar i skarvarna längs vägen för växande och lärande utvecklas.

Inom småbarnspedagogiken och på alla utbildningsstadier stärker vi samarbetet med barn, unga och deras familjer, särskilt flerspråkiga familjer så att de ännu bättre kan stödja sina barns uppväxt, lärande och skolgång. Verksamhet som stöder föräldraskapet utvecklas regionalt i samarbete med Egentliga Finlands välfärdsområdes familjecenterverksamhet och barnskyddsorganisationer.

För att förebygga segregation utvecklas valfria ämnesstigar inom den grundläggande utbildningen och den betonade undervisningen i närskolorna utökas. Skolnätet och grunderna för elevantagningen granskas som en del av genomförandet av områdesmodellen. Särskild vikt läggs vid de åtgärder som ingår i åtgärdsprogrammet för att minska skolsegregationen och som av en multiprofessionell arbetsgrupp har bedömts vara verkningsfulla med hjälp av metoden för människocentrerad effektberäkning.

På stadsnivå främjas barns och ungas hobbyverksamhet, fysiska aktivitet och vardagsmotion, och barns och ungas möjligheter att delta i och påverka planeringen, genomförandet och utvecklingen av hobby- och klubbverksamheten utökas. Dessutom skapas trivsamma miljöer som uppmuntrar till fysisk aktivitet. Samtidigt skapas smidiga vägar från stadens verksamhet till regelbunden hobbyverksamhet. Möjligheterna att utvidga användningen av Boostii-förmånen till nytt innehåll inom ledd hobbyverksamhet utreds. Särskild uppmärksamhet ägnas åt att flerspråkiga barn och unga, särskilt flickor, ska kunna delta i meningsfull fritidsverksamhet i sitt bostadsområde. Hobbyverksamheten i det egna bostadsområdet stöder integrationen, stärker gemenskapen och förebygger segregationens effekter. Dessutom stärks samordningen och ledningen av hobby- och fritidsverksamheten på stadsnivå. Målet är att utnyttja befintliga resurser så väl som möjligt.

I pilotområden pågår utveckling och införande av verksamhetskonceptet Skolan som plattform, och utifrån resultaten övervägs en utvidgning av verksamheten till nya områden. Målet är att öka hobby- och klubbverksamheten med låg tröskel i skollokaler och på skolgårdar efter skoldagen samt stödja den gemensamma verksamheten i bostadsområdena. Användningen av skollokaler utvecklas i områdenas kärnteam i samarbete med lokaltjänsterna och andra regionala aktörer.

Verksamhetskulturen inom småbarnspedagogiken samt förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen utvecklas så att den uppmuntrar till fysisk aktivitet i samarbete med idrottstjänsterna. Arbetet stöds av lagstiftningen om främjande av en fysiskt aktiv livsstil inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen som trädde i kraft i augusti 2026. Fysisk aktivitet integreras i barns och ungas vardag bland annat under skolresor, raster, pausgymnastik och lektioner samt inom småbarnspedagogiken genom rörelselekar och lärande i naturen. Inom ungdomsarbetet främjas fysisk aktivitet genom meningsfull verksamhet med låg tröskel för unga, såsom spontana idrottsaktiviteter, prova-på-verksamhet, utflykter och spel. I samarbete med servicehelheten för stadsmiljö utvecklas praxis som ökar säkerheten vid skolresor samt modeller för att uppmuntra barn och unga att ta sig till skolan med cykel eller till fots.

För att stärka livskraften i den ekonomiska regionen och svara på företagens kompetensbehov utvecklas i synnerhet utbudet av yrkesutbildning och tjänster i samarbete med livskrafts- och sysselsättningstjänsterna. Inom gymnasieutbildningen inleds dessutom pilotprojektet Ett år som företagare i Åbos gymnasier i samarbete med Ung företagsamhet och ekonomi NYT. Ett gemensamt utvecklingsobjekt är att hitta verkningsfulla lösningar för att minska ungdomsarbetslösheten. Behovet av att stärka regionens attraktions- och hållkraft för internationella experter möts genom utveckling av utbudet och tjänsterna inom engelskspråkig fostran och undervisning samt genom ett så brett språkutbud som möjligt vid läroanstalterna.

Målen i stadens klimatplan främjas genom att stödja barns och ungas aktiva deltagande i byggandet av ett klimathållbart Åbo och erbjuda möjligheter att behandla miljöfrågor, påverka den egna närmiljön och göra hållbara val i vardagen. Klimat- och hållbarhetsarbetet stöds bland annat av färdplanerna och handlingsplanerna för hållbarhets- och klimatfostran inom den grundläggande utbildningen och på andra stadiet samt av verksamhetsmodellerna från projektet Miljövänligare ungdomsarbete.

Den samverkande verksamhetskulturen utvecklas vidare för att främja barns och ungas välbefinnande. Då man tillsammans utvecklar lösningar till allt mer komplexa fenomen i barnens och de ungas vardag, utnyttjar man verksamhetsmodellen Itlas Yhteisövaikuttavuus samt en modell för utvärdering av åtgärdernas förhandsverkningar särskilt ur barnens och de ungas välbefinnandes synvinkel. Lokalt och riksomfattande samarbete görs med andra servicehelheter och aktörer utanför staden, såsom bland annat Egentliga Finlands välfärdsområde, ankarpolisen, organisationer, högskolor samt andra städer och kommuner. Särskilt nära samarbete görs i samarbetsnätverk mellan de sex största städerna.

Vid uppföljningen och bedömningen av utvecklingsåtgärdernas genomslagskraft utnyttjas kvalitativ och kvantitativ information om välbefinnandet hos barn, unga och personalen samt om effektiviteten av tjänsterna som riktats till barn och unga. Information från stadsvisa och nationella källor har sammanställts i servicehelhetens kvalitets- och välbefinnandeindikatorer, segregationsprojektets lägesbildsmatris och serviceområdenas rapporteringsportaler för att användas i den årliga ledningen av verksamheten och ekonomin. Servicehelhetens processer för informationsledning och verktygen som stöder dessa utvecklas vidare i samarbete med stadens experter inom informationstjänster. Tillsammans med Varha och barnskyddsorganisationerna utvecklas också en gemensam lägesbild och samverkande modeller för kunskapsbaserad ledning.

IT-systemen för fostran och undervisning har utvecklats och utvecklas vidare i nära samarbete med andra stora städer. Ett centralt utvecklingsobjekt kommer att vara samordningen av gamla och nya system, såsom Primus, eVaka och DigiOne, den nya digitala plattformen för lärande och utbildning som tas i bruk under läsåret 2026–2027, med tanke på informationsöverföring, datasäkerhet och elektronisk arkivering av handlingar.

Personalens pedagogiska kunnande, färdigheter i användningen av informations- och kommunikationsteknik samt kontakter till arbetslivet stärks och personalen ges stöd för att på eget initiativ utöka sitt kunnande. En särskild prioritering är att utbilda personalen i säker och ansvarsfull användning av artificiell intelligens, AI-pedagogik och språkmedvetenhet samt att särskilt stödja personalen inom den grundläggande utbildningen vid införandet av DigiOne.

Inom servicehelheten för barn och unga är målet att stärka ledarskapet och särskilt de närmaste chefernas roll och kompetens under de kommande åren. Målet är att stödja cheferna i ett coachande ledarskap, så att varje medarbetare får det stöd som behövs, kompetensen utvecklas och personalens färdigheter motsvarar de förändrade servicebehoven hos barn, unga och familjer. Dessutom är målet att förtydliga ansvar, uppgifter och ledningsstrukturer, så att arbetet kan organiseras smidigt och tryggt och på ett sätt som stöder kärnuppgiften.

Mål för verksamheten

Åtgärder i borgmästarprogrammet

2. Välmående och likvärdiga Åbobor

2.1 Barnens stad

Vi ökar klubb- och hobbyverksamheten för barn och unga i samband med skoldagar

Resultaten från Åbos enkäter om hobby- och fritidsverksamhet samt områdesspecifik information utnyttjas för att kartlägga barns och ungas önskemål om hobbyer. Klubb- och hobbyverksamhet i anslutning till skoldagen planeras och riktas kunskapsbaserat enligt behoven i olika områden. Barn och unga som saknar en hobby nås genom uppsökande hobbyverksamhet Hinder för deltagande undanröjs, och särskilt stöds möjligheterna för barn och unga i utsatt ställning att delta i hobbyverksamhet. Dessutom uppmuntras föreningar och organisationer att ordna hobbyverksamhet i anslutning till skoldagen och att stödja användningen av Boostii-förmånen.

Vi ökar stigar för valfria ämnen och betonad undervisning i närskolorna

Från och med augusti 2026 utökades de valfria ämnena i årskurserna 5 och 6 med två årsveckotimmar i varje skola. Med hjälp av korgarna för valfria ämnen skapade skolorna betoningsstigar så att eleverna kan fördjupa sin kompetens. Respons på reformen av de valfria ämnena samlas in från skolor, elever och vårdnadshavare, och utifrån responsen görs de ändringar som behövs inför följande läsår.

Vi säkerställer att flerspråkiga barn och barn som kommer till Åbo från andra kulturer får tillräcligt med stöd i inledningsskedet

Målet är att öka deltagandet i småbarnspedagogiken bland barn med invandrarbakgrund genom att informera om tjänsterna och möta familjer inom den öppna småbarnspedagogiken. För att stärka färdigheterna i finska hos flerspråkiga barn i småbarnspedagogiken ökar vi språkmedvetenhet hos personalen i småbarnspedagogiken. Vi stärker även personalens kunskaper i finska genom utbildning och styrning. Det internationella daghemmet inledde sin verksamhet i augusti 2026. Daghemmet har fyra grupper och cirka 80 platser. Elevantalet vid den internationella skolan utökas för att bättre motsvara det växande behovet.

Inom den grundläggande utbildningen fortsätter pilotförsöket med inkluderande förberedande undervisning för elever i årskurs 1 under äsåret 2026–2027. Vid genomförandet beaktas responsen från det första försöksåret och de utvecklingsbehov som framkommit. Utvecklingen av den förberedande undervisningen och S2-elevernas språkkunskaper följs upp. Dessutom inleds tilläggsundervisningen för förberedande undervisning inom den grundläggande utbildningen; den utvecklas så att den motsvarar elevernas behov. Handledningen och studiestigen för elever som invandrat i ett sent skede av den grundläggande utbildningen stärks också.

För att stöda flerspråkiga barns skolgång och integrationen av deras familjer genomförs integrationsförsöket Föräldrarna med i skolan i pilotskolor. Samtidigt stärks de språkkunskaper som elever i förberedande undervisning och deras vårdnadshavare behöver i skolgemenskapen. Även språkmedvetenheten hos personalen inom den grundläggande utbildningen stärks genom utbildning och anvisningar.

2.2 De ungas stad

Reformen av ungdomsarbetet och försöken med patrullerande ungdomsarbete fortsätter

Organisationsreformen inom ungdomsarbetet infördes 2026. Det nya samverkande ledarskapet och arbetssättet är en lärandeprocess som fortsätter 2027. Verksamheten och konsekvenserna av organisationsreformen följs upp och utvärderas regelbundet.

Patrullerande ungdomsarbete genomförs i olika verksamhetsformer, särskilt utifrån områdesspecifika behov. Arbetet bedrivs i nära samarbete med kärnteamen för det områdesarbetet inom servicehelheten för barn och unga. Särskilda prioriterade områden är Kråkkärret och Jäkärlä. Som ett pilotprojekt inom segregationsarbetsgruppen för barn, unga och barnfamiljer främjas dessutom hobbyverksamheten för flerspråkiga flickor i åldern 10–13 år i Kråkkärret genom patrullerande arbete. Ungdomsarbetet ger sig också i fortsättningen ut på gatorna under ungdomarnas fester, till exempel på valborg eller skolavslutningar.

Vi satsar på uppsökande ungdomsarbete och skolungdomsarbete

Målet är att genom köpta tjänster utöka resurserna för det uppsökande ungdomsarbetet till genomsnittsnivån i de sex största städerna. Avtalsperioden skulle börja i juni 2027. Genomförandet förutsätter ett tilläggsanslag. Inom det uppsökande och särskilda ungdomsarbetet fortsätter det multiprofessionella arbetet med servicevägar, särskilt för unga vuxna som löper risk för marginalisering, så att de unga får rätt tjänster vid rätt tidpunkt.

Arbetet med att stärka ungdomsarbetet i skolorna fortsätter i enlighet med det riksomfattande pilotkommunsarbetet för ungdomsarbete i skolorna 2026. Skolungdomsarbetet har skrivits in i läroplanen och elevvårdsplanen. En multiprofessionell styrgrupp på servicehelhetsnivå tillsätts för ungdomsarbetet i skolorna. Dessutom stärks de strukturer och nätverk som stöder genomförandet av ungdomsarbetet i skolornas vardag, och en långsiktig plan utarbetas för att stegvis utvidga verksamheten till alla skolor i Åbo.

2.3 En rörlig och aktiverande stad

Vi uppmuntrar barn att röra på sig på stimulerande skolgårdar och daghemsgårdar samt näridrottsplatser, samt genom att öka rörelse under barnens och ungdomarnas dagis- och skoldagar.

Antalet ledare för motionslekskolor vid enheterna utökas. Utomhuspedagogik och lärande i naturen stärks genom riktad utbildning så att de blir en del av vardagen i varje barngrupp. Vårdnadshavarna informeras om rekommendationerna för barns fysiska aktivitet och uppmuntras att stödja barnens rörelse även på fritiden.

Inom den grundläggande utbildningen uppmuntras barn och unga som rör på sig lite att hitta lämpliga sätt att vara fysiskt aktiva. Att stödja en fysiskt aktiv livsstil är en förpliktande uppgift för skolorna, och genomförandet stöds genom att strukturerna för skoldagar och lektioner görs mer aktiverande inom projektet Pulspauser i den grundläggande utbildningen 3. En årsveckotimme av de valfria konst- och färdighetsämnena i årskurs 3 anvisas för idrott och motion.

3. Åbo ökar jämlikheten i bostadsområdena och avvecklar segregationen

3.1 En samhällelig och inspirerande stad

Vi fortsätter utvecklandet av konceptet Skolan som plattform för att öka gemenskapen i olika områden.

Användningen av skollokaler utvecklas i områdenas kärnteam i samarbete med lokaltjänsterna, idrottstjänsterna, andra interna användare inom staden och övriga aktörer i området. Målet är att öka användningen av skollokalerna så att den bättre motsvarar de gemenskapsrelaterade behoven i varje område. Vid planeringen och införandet av nya lokaler beaktas både behoven hos dem som arbetar i lokalerna och användningen utanför skoltid bättre än i dag.

Vi utökar samarbetet med organisationer och erbjuder aktiv och tillgänglig ungdomsverksamhet på olika håll i staden.

Samarbetet med ungdomsorganisationerna stärks bland annat i organisationsforum, sektorsövergripande nätverk och områdesarbete. Ungdomsorganisationernas behov lyfts fram i stadens bidragsmatris. Dessutom kartläggs aktivt nya samarbetspartner och utvecklingsprojekt med extern finansiering utifrån identifierade behov.

Ungdomsarbetet deltar i utvecklingen av områdesarbetet inom servicehelheten för barn och unga och skapandet av verksamhetsmodellen Skolan som plattform. Organisationerna är en viktig del av LANU-områdesarbetet inom servicehelheten och av den områdesvisa utvecklingshelheten för tjänster för barn och unga.

3.2 En stad med trivsamma och fungerande bostadsområden

Finansieringen av positiv särbehandling i skolorna stärks.

Under läsåret granskas skolnätet och grunderna för elevantagningen. Dessutom utreds effekterna av användningen av den nuvarande finansieringen för positiv särbehandling.

Skolsegregationen minskas med kunskapsbaserad ledning genom att satsa åtgärder som bygger på människocentrerade effektberäkningar.

Resultaten från effektberäkningen av skolsegregationen våren 2025 utnyttjas även i fortsättningen vid planeringen av nya åtgärder, och bland annat fortsätter genomförandet av den inkluderande förberedande undervisningen och främjandet av flickors hobbyverksamhet.

Skolgången för eleverna i Kråkkärret löses med hjälp av modellen med en enda skola i samarbete med universitetet.

Turun normaalikoulu ansluts till elevupptagningsområdet Svalberga–Kråkkärret–Nummisbacken. Samtidigt utvidgas de nuvarande elevupptagningsområdena.

4. Utbildning, kompetens och sysselsättning för oss in i det nya århundradet

4.1 En kompetent och lärande stad

Det inrättas ett multiprofessionellt övningsdaghem inom småbarnspedagogiken.

I tre daghem fortsätter de försök med multiprofessionell praktik som inleddes hösten 2026. Verksamhetsmodellen utvärderas och utifrån utvärderingen fattas beslut om en eventuell fortsättning.

Vi utarbetar ett åtgärdsprogram för att förbättra tillgången till personal och personalens beständighet inom småbarnspedagogik i hela staden.

Vi genomför den utarbetade planen och fortsätter att ordna uppdragsutbildningar i samarbete med C6-städerna och undervisnings- och kulturministeriet. Dessutom samarbetar vi med sysselsättningstjänsterna för att stödja kontinuerlig arbetsförmedling.

Vi höjer antalet undervisningstimmar inom den grundläggande utbildningen så att de är på samma nivå som i andra stora städer

Inför läsåret 2026–2027 utökades de valfria ämnena i årskurserna 5 och 6 med två årsveckotimmar. Undervisning ges sammanlagt 231 årsveckotimmar.

Vi stärker läskunnigheten för alla barn och stöder språkinlärningen för unga med invandrarbakgrund.

En specialsakkunnig i läskunnighet stöder läskunnighetsarbetet inom småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen, den grundläggande utbildningen och läroanstalterna på andra stadiet. En särskild prioritering är att stärka kompetensen hos personal som arbetar med flerspråkiga barn och unga.

Inom förskoleundervisningen utnyttjas resultaten från Funa JR och praxis för stödundervisning i undervisningsspråket utvecklas i samarbete med lärare inom språk- och kulturmedveten småbarnspedagogik och förberedande undervisning. Inom småbarnspedagogiken läser personalen dagligen mångsidig litteratur för barnen och lässtunderna planeras pedagogiskt. Vårdnadshavarna informeras om nyttan med läsning och uppmuntras att läsa för barnen även hemma. Också inom

den grundläggande utbildningen informeras vårdnadshavarna om läsningens betydelse.

Samarbetet med biblioteken fortsätter. De lässtrategier som skapats inom läskunnighetsprojektet används systematiskt, och särskild uppmärksamhet ägnas åt att utnyttja lässtrategierna i undervisningen i det egna modersmålet. Den språkmedvetna kompetensen hos personalen inom fostran och undervisning stärks, liksom personalens förståelse för varje vuxens roll som språklärare. Dessutom utvecklas undervisningen i finska som andraspråk genom utbildning och anvisningar.

Vi förbinder oss att minska gruppstorlekarna inom den grundläggande utbildningen och ser till att det finns tillräckligt med stöd.

Gruppstorlekarna minskas läsåret 2026–2027 i enlighet med den dispositionsplan som stadsstyrelsen godkände vid sitt sammanträde den 4.5.2026. Från och med hösten 2026 kan elever i varje skola inom den grundläggande utbildningen få undervisning i smågrupp av en speciallärare eller specialklasslärare. Skolorna får 12 visstidsanställda speciallärare. Dessutom eftersträvas starkare närservice genom fler områdesvisa specialklasser.

I början av läsåret 2026–2027 inleder två områdesvisa specialsakkunniga sitt arbete inom den grundläggande utbildningen, och ytterligare två börjar under 2027. Deras uppgift är att ge konsultativt stöd till skolorna i det egna området.

Vi säkerställer en trygg skolväg till närskolan.

Principerna för skolskjutsar reformeras och stadens egen serviceplattform tas i bruk, vilket förbättrar förutsägbarheten i skolskjutsar med taxi. Dessutom tas programmet Koululiitu i bruk för bedömning av skolvägarnas säkerhet. I lågstadieskolorna ordnas cykelfostran och undervisning i cykelhantering. Cyklar som kan lånas anskaffas för eleverna.

Vi stärker gemenskapen och studerandevården i skolorna som en del av främjandet av barns och ungas välbefinnande i samarbete med Egentliga Finlands välfärdsområde.

Lukiopysäkki-verksamheten prövas, och utifrån försöket bedöms om verksamheten ska göras permanent. Den sektorsövergripande styrgruppen för studerandevård sammanför regelbundet ansvariga instanser från både läroanstalterna och välfärdsområdet. Samarbetet med Varhas nyckelpersoner inom studerandevården utökas behovsbaserat och förebyggande under läsåret 2026–2027.

Vi inför en antimobbningsplan

Illustrerade handlingsanvisningar för att förebygga mobbning utarbetas för skolorna. Anvisningarna kompletterar antimobbningsplanen. Dessutom utbildas skolpersonalen i att identifiera mobbning, ingripa vid mobbningssituationer och hantera situationerna i det fortsatta arbetet.

Vi utökar lokalerna i Åbogymnasierna för att säkerställa gymnasieutbildning av god kvalitet och tillräcklig omfattning.

De grundliga renoveringarna av gymnasierna infaller på 2030-talet. Vi anskaffar lokaler för det engelskspråkiga gymnasiet.

Vi inleder beredningen av den engelskspråkiga gymnasieutbildningen.

Tillstånd att ordna engelskspråkig gymnasieutbildning har beviljats och utbildningen inleds 1.8.2027. Förberedelserna genomförs under läsåret 2017–2018.

Vi ser till att verksamheten för Taito-campuset får en smidig start.

Byggandet av campuset har inletts och fortskrider enligt tidtabellen. Campuset färdigställs i augusti 2028. I driftsekonomin för 2027 görs en reservering för campusets inventarier samt för investeringarna 2027 och 2028.

Vi inleder genomförandet av ett campus för yrkesutbildning inom de tekniska branscherna.

Lösningarna för teknikcampuset har fastställts med undantag för logistikbranschen, och projektplaneringen har inletts.

4.2 Finlands bästa stad som främjar sysselsättningen

Vi genomför ett operativt samarbete mellan yrkesutbildningen och sysselsättningstjänsterna.

Enheten Arbetslivstjänster har inrättats som en del av serviceområdet för yrkesutbildning. Enheten arbetar i enlighet med de mål som ställts upp för den.

4.3 En stad som utvecklar integrationen

Målet är att öka deltagandet i småbarnspedagogiken bland barn med invandrarbakgrund.

Målet är att öka deltagandet i småbarnspedagogiken bland barn med invandrarbakgrund genom att informera om tjänsterna och möta familjer inom den öppna småbarnspedagogiken. Samtidigt säkerställs tillräcklig närservice. För att stärka färdigheterna i finska hos flerspråkiga barn i småbarnspedagogiken ökar vi

språkmedvetenhet hos personalen i småbarnspedagogiken. Vi stärker även personalens kunskaper i finska genom utbildning och handledning.

Vi följer upp och utvärderar kvaliteten på den förberedande undervisningen

Förberedande undervisning genomförs inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen i enlighet med de nya läroplansgrunderna läsåret 2026–2027. Hur elevernas språkkunskaper utvecklas bedöms regelbundet. Inom förskoleundervisningen görs dessutom en mer omfattande halvtidsbedömning. I den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen används lässtrategier systematiskt.

Pilotförsöket med inkluderande förberedande undervisning för elever i årskurs 1 fortsätter läsåret 2026–2027. Vid genomförandet beaktas responsen från det första försöksåret och de utvecklingsbehov som framkommit. Avsikten är att ordna den förberedande undervisningen inom elevens eget område för att göra skolgången smidigare.

7. Attraktiva och internationella Åbo

Dragnings- och kvarhållningskraften för internationella experter ökas genom att erbjuda ett heltäckande utbud av tjänster på engelska.

Engelskspråkiga tjänster och undervisningsutbudet främjas och utökas längs hela vägen för växande och lärande, inklusive ungdomsarbetet.

Servicehelhetens perspektiv på åtgärder för att motverka segregation

I Åbo stad är en balanserad utveckling av olika områden och en minskning av den områdesvisa segregationen ett centralt mål som utgår från borgmästarprogrammet och genomsyrar hela organisationen. För att lyckas med detta krävs ett långsiktigt, kunskapsbaserat och samverkande ledarskap. Utvecklingsarbetet styrs av fyra strategiska mål: att förebygga segregation bland barn och barnfamiljer, att utveckla ett servicenät och bostadsområden som tar hänsyn till områdenas särdrag och kvalitet, att bedriva en stadsomfattande bostadspolitik som skapar möjligheter för alla samt att främja en framgångsrik integration av personer med invandrarbakgrund.

De åtgärder som riktas till Jäkärlä inom den samverkande årsplaneringen 2027 beskrivs för alla servicehelheters del i punkt 1.5 i inledningen och i tilläggsmaterialet. Servicehelhetens övriga åtgärder för att minska segregationen och dess konsekvenser beskrivs här som en del av servicehelhetens egen verksamhetsplan.

Tyngdpunkten i utvecklingen av servicehelheten för barn och unga är att minska segregationen och dess konsekvenser genom åtgärder som främjar barns och ungas fysiska, psykiska och sociala välbefinnande, jämlikhet och delaktighet. Detta förutsätter både att de gemensamma tjänsterna för alla stärks och att riktade insatser genomförs för de barn, unga och familjer som behöver särskilda åtgärder längs vägen för växande och lärande.

Segregation förebyggs inom tjänsterna för barn och unga under denna fullmäktigeperiod genom att genomföra en gemensam områdesbaserad organisationsmodell för småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen och ungdomsarbetet samt genom att utveckla en områdesbaserad samverkande lednings- och verksamhetskultur. Målet med införandet av områdesmodellen är att bättre identifiera och beakta konsekvenserna av den socioekonomiska ojämlikhetsutvecklingen i stadsdelarna och förändringarna i befolkningsstrukturen när tjänster och resurser för barn och unga riktas.

År 2027 inriktas åtgärderna särskilt på att stärka barns och ungas läskunnighet, delaktighet samt självständig och ledd hobbyverksamhet och fysisk aktivitet. Det är centralt att stärka närskolorna och de områdesbaserade tjänsterna så att högklassig undervisning, tillräckligt stöd för växande, lärande och välbefinnande, en trygg vardag samt en meningsfull fritid är tillgängliga i det egna bostadsområdet. Samverkande åtgärder riktas särskilt till Jäkärlä och Kråkkärret i enlighet med de prioriteringar som ingår i stadens segregationsprojekt 2027.

Segregationen motverkas i enlighet med åtgärdsprogrammet för att minska skolsegregationen. Särskilda satsningar görs på de åtgärder som en multiprofessionell samarbetsgrupp med hjälp av metoden för människocentrerad effektberäkning har bedömt som verkningsfulla. Dessa åtgärder är bland annat inkluderande förberedande undervisning för flerspråkiga elever i årskurs 1, hobbygrupper för flerspråkiga flickor och flerspråkiga föräldragrupper. Pilotförsöken med dessa fortsätter 2027.

För att minska segregationens konsekvenser utvecklas i mån av möjlighet servicenätet inom småbarnspedagogiken samt skolnätet och grunderna för elevantagningen så att de bättre motsvarar de områdesspecifika behoven. Verksamhetsmodellerna för stöd för lärande och informationsöverföringen i övergångsskedena utvecklas på alla utbildningsstadier för att barnens och de

ungas väg för växande och lärande ska vara så smidig som möjligt. Dessutom eftersträvas en högre deltagandegrad i småbarnspedagogiken bland barn med invandrarbakgrund samt en högre andel flerspråkiga unga samt pojkar inom gymnasieutbildningen. Samtidigt utvecklas stigarna för valfria ämnen i närskolorna, kriterierna för fortsatt finansiering av positiv särbehandling revideras och de grundläggande färdigheterna hos studerande på andra stadiet samt deras förutsättningar att övergå till fortsatta studier och arbetslivet stärks. Inom ungdomsarbetet utökas arbetet med att nå unga som står utanför utbildning, arbete eller tjänster eller riskerar att hamna utanför dem, tillgången till stöd påskyndas och de ungas anknytning till ändamålsenliga tjänster, utbildning, arbete och en meningsfull vardag stärks.

Budgetklausuler

Klausuler i anknytning till ekonomin

Organ	Budgetklausul	Inverkan på driftsekonomin 2027
Finskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga	Den finansiering som beviljades år 2026 för att minska gruppstorlekarna inom den grundläggande utbildningen förlängs så att resursen kan användas regionalt utifrån behov: ett tillägg på 0,5 milj. euro för år 2027, varefter resursen införlivas i budgeten för servicehelheten för barn och unga. (ökning av utgifterna)	500 000 €
Finskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga	För att stärka inlärningsresultaten anvisas ett tilläggsanslag på 300 000 euro för anskaffning av läromedel inom den grundläggande utbildningen. Möjligheterna att genomföra upphandlingarna av läroböcker mer koncentrerat i syfte att uppnå kostnadsbesparingar reds ut. (ökning av utgifterna)	300 000 €

Övriga klausuler

Organ	Budgetklausul
Finskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga	Effekterna av revideringen av stödet för lärande och stödets tillräcklighet ska följas upp skolvis och områdesvis, och resursfördelningen ska utvärderas utifrån resultaten.
Finskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga	De yngst elevernas schema ska beaktas när den fortsatta verksamheten för morgonverksamheten utvärderas.

Mål för ekonomin

Driftsekonomins anslag och beräknade inkomster, 1 000 €

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Finskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga*			Svenskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga		
	Bokslut 2025	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027	Bokslut 2025	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027
Externa						
Verksamhetens intäkter	34 005	24 989	27 519	4 231	4 019	4 548
Tillverkning för eget bruk	15	0	0	0	0	0
Verksamhetskostnader	-347 591	-351 871	-371 281	-18 487	-19 494	-20 504
VERKSAMHETSBIDRAG	**-313 571**	**-326 882**	**-343 762**	**-14 256**	**-15 475**	**-15 956**
Ändring (%)		-4,2	-5,2		-8,6	-3,1
Interna						
Verksamhetens intäkter	345	50	122	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0	0	0	0
Verksamhetskostnader	-87 674	-87 606	-86 881	-7 840	-7 167	-6 470
VERKSAMHETSBIDRAG	**-87 329**	**-87 556**	**-86 760**	**-7 840**	**-7 167**	**-6 470**
Ändring (%)		-0,3	0,9		8,6	9,7
Sammanlagt						
Verksamhetens intäkter	34 349	25 039	27 641	4 231	4 019	4 548
Tillverkning för eget bruk	15	0	0	0	0	0
Verksamhetskostnader	-435 265	-439 477	-458 162	-26 327	-26 661	-26 974
VERKSAMHETSBIDRAG	**-400 900**	**-414 438**	**-430 522**	**-22 095**	**-22 642**	**-22 426**
Ändring (%)		-3,4	-3,9		-2,5	1,0

* Finskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga innehåller också siffrorna för svenskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga

Investeringarnas anslag och beräknade inkomster, 1 000 €

Investeringsdelen bindande nivå BRUTTO	Finskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga*			Svenskspråkiga nämnden för tjänster för barn och unga		
	Bokslut 2025	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027	Bokslut 2025	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027
Externa						
Investeringskostnader	-867	-1 300	-500	-	-	-
Finansieringsandelar	0	0	0	-	-	-
Överlåtelseinkomster	0	0	0	-	-	-
NETTO	-867	-1 300	-500	-	-	-
Ändring (%)		49,9	-61,5	-	-	-

Servicehelheten för kultur

Kulturnämnden

Redovisningsskyldig tjänsteinnehavare: Kulturdirektör Anu Laitila

Beskrivning av verksamheten

Servicehelheten för kultur främjar Åbo stads livskraft, attraktionskraft och välfärd i enlighet med stadens strategi, borgmästarprogrammet samt lagar och förordningar. I servicehelheten för kultur ingår bibliotekstjänsterna, Åbo stadsmuseum, WAM museet för nutidskonst, Åbo filharmoniska orkester (TFO) och ansvarsområdet för främjande av kultur som svarar för de s.k. allmänna kulturtjänsterna.

Uppgiften för serviceområdet för kultur har fastställts i lagen om kommunernas kulturverksamhet (166/2019), lagen om allmänna bibliotek (1490/2016), museilagen (314/2020), lagen om fornminnen (295/1963), lagen om främjande av scenkonst (1082/2020) och lagen om grundläggande konstundervisning (633/98).

Bibliotekstjänster

Lagen om allmänna bibliotek (1492/2016) trädde i kraft 2017. I lagen fastställs det allmänna bibliotekets uppgifter enligt följande: erbjuda tillgång till material, information och kulturellt innehåll; tillhandahålla en mångsidig och tidsenlig samling; främja läsning och litteratur; tillhandahålla informationstjänster, handledning och stöd vid inhämtning och användning av information och för att främja en mångsidig läskunnighet; erbjuda lokaler för lärande, fritidsintressen, arbete och medborgarverksamhet; främja en samhällelig och kulturell dialog. De allmänna biblioteken tillhandahåller avgiftsfria bas- och närtjänster.
Åbo stads bibliotekstjänster koordinerar samarbetet mellan Vaski-biblioteken. Dessutom fungerar det som ett regionalt utvecklingsbibliotek i Sydvästra Finland med separat finansiering från undervisnings- och kulturministeriet.

Åbo stadsmuseum

I museilagen (314/2019) har museiverksamhetens mål beskrivits som upprätthållande och stärkande av befolkningens förståelse för sin kultur, historia och miljö. Stadsmuseet ska ta till vara och bevara kultur- och naturarvet samt konsten genom att ta till vara och bevara materiellt och immateriellt kulturarv för de kommande generationerna, idka undersökning, undervisning och informationsförmedling i samband med det samt ordna utställnings- och publikationsverksamhet.

Åbo stadsmuseum fungerar som Egentliga Finlands regionala ansvarsmuseum. Till dess uppgofter hör att främja regionell museiverksamhet och arbete för att främja kulturmiljön. Vid sidan av utvecklingen och underhållet av museiobjekten är samlingsarbetet en av stadsmuseets centrala grunduppgifter. Åbo stad har exceptionellt omfattande och värdefulla kulturhistoriska samlingar, för vilka det planeras ett nytt samlingscenter.

WAM museet för nutidskonst

I museilagen (314/2019) har museernas uppgifter fastställs vara upprätthållande och stärkande av befolkningens förståelse för sin kultur, historia och miljö. Museerna främjar bevarandet av konsten för kommande generationer och stärker samtidigt gemenskapen och den kulturella mångfalden. WAM fullgör denna uppgift på det sätt som lagen förutsätter genom att dokumentera och bevara det materiella och visuella kulturarvet, främja tillgängligheten till det, presentera konst och erbjuda upplevelser samt främja fostran och undervisning.

Serviceområdet verkar som regionalt ansvarsmuseum i Egentliga Finland inom det område som fastställts av undervisnings- och kulturministeriet i rollen som regionalt konstmuseum. Serviceområdet värnar om, dokumenterar, bevarar och lyfter fram konsten och konstarvet i Egentliga Finland samt främjar bildkonstverksamheten i regionen.

Åbo filharmoniska orkester

I lagen om främjande av scenkonst (1082/2020) avses med scenkonst teaterkonst, cirkuskonst, danskonst, musik och andra konstnärliga liveframträdanden vid en viss tidpunkt inför publik. Syftet med lagen är att främja högklassig och professionell scenkonst; befolkningens jämlika möjligheter till bildning och välbefinnande, samhörighet och delaktighet. Åbo filharmoniska orkesters (TFO) huvuduppgift är att värna om och främja musikkulturen och ordna offentliga konserter och publikarbetsevenemang för olika målgrupper.

Främjande av kultur

Serviceområdet för främjande av kultur har till uppgift att se till att servicehelheten för kultur följer lagen om kommunernas kulturverksamhet (166/2019). Tyngdpunkterna inom ansvarsområdet för främjande av kultur är kulturens tillgänglighet och tillgången till kultur, kulturpartnerskap (inkl. bidrag för konst och kultur) samt kultur för barn och unga, inkl. grundläggande konstundervisning.

Serviceområdet för främjande av kultur ansvarar för beredningen av bidrags- och stipendieprocesserna för det fria konst- och kulturfältet fram till kulturnämndens beslut samt för att främja yrkeskonstnärernas verksamhetsförutsättningar.

Till Åbo stads koncernbolag och stiftelser hör Kulturstranden Ab, som driver Åbo stadsteater och Musikhuset Fuga, Konstens hus Ab, Forum Marinum och Museifartyget Sigyns stiftelse samt Stiftelsen för Åbo musikfestspel. Bolagen och stiftelserna har ett nära samarbete med servicehelheten.

Förändringar i omvärlden

Färdigställandet och öppnandet av musikhuset Fuga i oktober 2026 är den största förändringen i Åbo filharmoniska orkesters historia. WAM museet för nutidskonst öppnar för sin del på nytt i en förnyad, utbyggd och ombyggd museibyggnad som utgör en del av stadens stora kedja av kulturhus. Både TFO och WAM strävar efter en betydande tillväxt och internationalisering av verksamheten. Samtidigt går stadens gemensamma projekt för ett samlingscentrum vidare till byggskedet 2027. Förändringarna skapar nya möjligheter att nå olika målgrupper, utveckla tjänsterna och samarbetet.

Den försämrade läskunnigheten bland unga, polariseringen bland bibliotekens kunder och det ökande antalet flerspråkiga barn och unga ökar behovet av att utveckla tillgängliga och delaktiggörande tjänster som svarar på olika målgruppers behov samt att stärka verksamheten på flera språk och klarspråk. Nya teknologiska lösningar påskyndar utvecklingen av logistiken och materialhanteringen i biblioteket.

I och med arbets- och näringsreformen upphörde användningen av lönesubventionerade sysselsatta, vilket innebär att bibliotekstjänsterna, stadsmuseet och WAM inte har uppnått det tidigare antalet 50 årsverken i subventionerat arbete. Behovet av personal har till viss del kompenserats inom serviceområdena genom bland annat logistikutveckling och automatisering samt kameraövervakning, men det finns fortfarande ett kritiskt behov av fler resurser. Målet är också att utnyttja tjänster som tillhandahålls av det sociala företaget Aurava.

Den nya lagstiftningen om grundläggande konstundervisning avses träda i kraft i augusti 2027, vilket innebär att grunderna för anordnandet och finansieringen av undervisningen förändras. Reformen förutsätter att kommunerna tar en aktiv roll i utvecklingen av den grundläggande konstundervisningen och i stärkandet av samarbetsstrukturerna.

Verksamhetsmiljön för kulturens servicehelhet påverkas i betydande grad av förändringar i befolkningsstrukturen, det stramare läget inom den offentliga ekonomin och förändrade sätt att konsumera kultur. Dessa faktorer påverkar efterfrågan på och utvecklingen av tjänster, partnerskapen, personalens kompetensbehov samt resursfördelningen. Kulturtjänsterna spelar en allt viktigare roll när det gäller att stödja integrationen och delaktigheten bland nya Åbobor samt stärka deras anknytning till staden.

Utvecklingsplan för verksamheten och strategiska tyngdpunkter

Serviceområde	Nyckeltal	2025
Orkester	Externa verksamhetskostnader/kundbesök	89,66 €
	Antal kundbesök	72 115 st.
Bibliotekstjänster	Externa verksamhetskostnader/biblioteksbesök	5,46 €
	Antal biblioteksbesök	1 689 671 st.
Åbo stadsmuseum	Externa verksamhetskostnader/kundbesök	20,01 €
	Antal kundbesök	285 951 st.
WAM museet för nutidskonst	Externa verksamhetskostnader/kundbesök	94,89 €
	Antal kundbesök	17 256 st.

Allmän plan för utveckling av servicehelheten

Servicehelhetens strategiska tyngdpunkter är specifika för de olika serviceområdena. Samtidigt strävar man dock efter ett starkt ömsesidigt samarbete och synergi såväl med serviceområdena som med stadskoncernens bolag och stiftelser.

Strategiska tyngdpunkter år 2027 är:

1) Åbo filharmoniska orkesters och WAM:s mål är att möjliggöra tillväxt, öka besökarantalet och internationalisering.

2) Stärka läskunnigheten och förbättra tillgängligheten till tjänsterna i områdena.

3) Främja projektet för ett gemensamt samlingscentrum för stadsmuseet och WAM: Flytten av de konst- och kulturhistoriska samlingarna är en lång och mångfasetterad process.

4) Stärka tillgängligheten till och utbudet av konstverksamhet för barn och unga genom att utveckla verksamhetsförutsättningarna för den grundläggande konstundervisningen som en del av förberedelserna inför reformen av lagen om grundläggande konstundervisning, som träder i kraft 2027, samt genom att utifrån erfarenheterna av pilotförsöket bedöma möjligheterna att utvidga Boostii-förmånen till konstverksamhet.

På stadsnivå främjar vi barns och ungas möjligheter till hobbyverksamhet, fysisk aktivitet och vardagsmotion. Vi ökar barnens och de ungas möjligheter att delta i och påverka planeringen, genomförandet och utvecklingen av hobby- och klubbverksamheten. Vi skapar flexibla stigar från den verksamhet som staden erbjuder till regelbunden hobbyverksamhet. Vi utreder möjligheterna att utvidga användningen av Boostii-förmånen till nya former av ledd hobbyverksamhet. Vi fäster särskild uppmärksamhet vid att flerspråkiga barn och unga, i synnerhet flickor, ska ha möjlighet att delta i meningsfull fritidsverksamhet i sitt eget bostadsområde. Hobbyverksamhet i det egna bostadsområdet stöder integrationen, stärker gemenskapen och motverkar segregationens konsekvenser. Dessutom stärker vi samordningen och ledningen av hobby- och fritidsverksamheten på stadsnivå. Målet är att utnyttja de befintliga resurserna så effektivt som möjligt.

Museernas och stadsarkivets gemensamma projekt för ett samlingscentrum övergår under året från fortsatt utvecklingsplanering till byggskedet under sommaren 2027. Museernas sakkunniga deltar i planeringen under hela projektets gång. Det nya samlingscentret gör det möjligt att förvara och hantera materialet på ett ändamålsenligt sätt samt tillhandahålla kundservice med beaktande av framtida behov.

Inom servicehelheten för kultur främjas en välmående, kompetent och förnyelseinriktad arbetsgemenskap. En uppskattande arbetskultur samt personalens delaktighet och samarbete stärks genom öppnare former för växelverkan och möten samt genom tydliga, gemensamt överenskomna verksamhetsmodeller. Personalens kompetens stärks genom utbildning och utveckling av systemkompetensen. Vid biblioteket fördjupar och breddar arbetsrotationen arbetsgemenskapens yrkeskompetens. Arbetshälsan följs aktivt upp utifrån personalenkäternas resultat och vi reagerar på förändringar så snabbt som möjligt. I kompetensplanerna och planerna för lärande identifieras utvecklingsbehoven per serviceområde. Särskild uppmärksamhet fästs vid att leda och genomföra förändringar. Inom alla serviceområden satsar man också på tydlig och smidig intern kommunikation.

Mål för verksamheten

Åtgärder i borgmästarprogrammet

2. Välmående och likvärdiga Åbobor

Kulturens servicehelhet främjar välbefinnande, delaktighet och likabehandling genom att erbjuda tillgängliga kulturtjänster för olika målgrupper och i olika delar av staden. År 2027 utvecklas kulturtjänsterna för äldre och utbudet inom Seniorarmbandet. Samtidigt stärks möjligheterna för personer i arbetsför ålder att ta del av kulturtjänster genom armbandet Kimmoke. Likvärdiga möjligheter för barn och unga att delta i hobby- och kulturverksamhet främjas bland annat genom utveckling av den grundläggande konstundervisningen, lanseringen av pilotförsöket Boostii samt genom förnyelse av innehållet i Upplevelsestigen och Pikkuväen taidepolku. Dessutom stärks flerspråkiga tjänster och tjänster som stöder integrationen, såsom verksamheten Suomi tutuksi, och tillgängligheten utvecklas med hjälp av tjänster på klarspråk och flera språk samt digitala och avgiftsfria

tjänster. WAM museet för nutidskonst främjar tillgången till kultur även i det offentliga rummet genom konstprojektet i Slottsudden och stadens projekt för offentlig konst. För att nå en yngre publik slopar WAM inträdesavgifterna för personer under 18 år.

3. Åbo ökar jämlikheten i bostadsområdena och avvecklar segregationen

Servicehelheten för kultur motverkar segregationens konsekvenser genom att rikta tjänster särskilt till barn och unga samt till områden där risken för segregation är störst. Biblioteket stärker närbibliotekens verksamhet genom utökade öppettider och digitalt stöd. År 2027 ligger fokus dessutom på att förbättra det regionala samarbetet mellan närbiblioteken, särskilt när det gäller att ordna evenemang. Serviceområdet för främjande av kultur fortsätter verksamheten med skolkonstnärer i Jäkärlä, deltar i områdespiloterna i Jäkärlä och Kråkkärret samt utvecklar verksamheten Kulttuurin välitila. WAM, stadsmuseet och ÅFO fortsätter att erbjuda avgiftsfria tjänster med låg tröskel, kulturfostran och regionalt publikarbete som stärker delaktigheten och gemenskapen. Inom stadsmuseets projekt Klubi skapas bestående verksamhetsmodeller för att stärka delaktigheten och frivilligverksamheten.

4. Utbildning, kompetens och sysselsättning för oss in i det nya århundradet

Kulturens servicehelhet stärker barns och ungas lärande, läskunnighet och kulturella kompetens. Biblioteket bidrar till genomförandet av stadens läskunnighetsstrategi, stärker samarbetet särskilt med läroanstalter på andra stadiet och riktar tjänster som främjar läsning till områden där utmaningar i fråga om läskunnigheten har identifierats. År 2027 färdigställs också webbplatsen Tarinakaupunki Turku, som stöder arbetet med att stärka barns läskunnighet. Verksamhetsförutsättningarna inom kulturbranschen utvecklas vidare genom plattformen Kulttuuripankki samt genom att stärka nätverken, partnerskapen och sysselsättningsmöjligheterna för konstnärer, frilansare och aktörer inom kulturbranschen.

7. Attraktiva och internationella Åbo

Servicehelheten för kultur stärker Åbos ställning som en attraktiv kultur- och evenemangsstad. Centrala åtgärder 2027 är att bereda programmet för jubileumsåret Åbo 800, slutföra förberedelserna inför återöppningen av WAM samt utveckla verksamheten i samband med ibruktagandet av Fuga. WAM förbereder en internationellt betydande helhet av utställningar och partnerskap, och ÅFO stärker stadens synlighet genom internationella konstnärsbesök, samarbetsprojekt och inspelningar. Stadsmuseet genomför flera utställningar med anledning av minnesåret för Åbo brand och fortsätter 2027 att utveckla kundorienteringen på Åbo slott, förnya verksamhetskonceptet för Kurala Bybacke samt förbereda jubileumsåret Åbo 800. Samtidigt stärks samarbetet mellan stadens kulturinstitutioner, aktörer inom det fria kulturfältet och internationella nätverk för att öka kännedomen om Åbo och stadens attraktionskraft som resmål.

Servicehelhetens perspektiv på åtgärder för att motverka segregation

I Åbo stad är en balanserad utveckling av olika områden och en minskning av den områdesvisa segregationen ett centralt mål som utgår från borgmästarprogrammet och genomsyrar hela organisationen. För att lyckas med detta krävs ett långsiktigt, kunskapsbaserat och samverkande ledarskap. Utvecklingsarbetet styrs av fyra strategiska mål: att förebygga segregation bland barn och barnfamiljer, att utveckla ett servicenät och bostadsområden som tar hänsyn till områdenas särdrag och kvalitet, att bedriva en stadsomfattande bostadspolitik som skapar möjligheter för alla samt att främja en framgångsrik integration av personer med invandrarbakgrund.

De åtgärder som riktas till Jäkärlä inom den samverkande årsplaneringen 2027 beskrivs för alla servicehelheters del i punkt 1.5 i inledningen och i tilläggsmaterialet. Servicehelhetens övriga åtgärder för att minska segregationen och dess konsekvenser beskrivs här som en del av servicehelhetens egen verksamhetsplan.

Kulturens servicehelhet stöder en balanserad utveckling av olika områden genom att stärka den kulturella delaktigheten, gemenskapen och de likvärdiga möjligheterna att ta del av kultur i olika delar av staden. Verksamheten riktas särskilt till barn och unga, invandrare, barnfamiljer samt till invånare som i mindre utsträckning tar del av kulturtjänster.

Skolor och inlärningsresultat

Servicehelheten stöder barns och ungas lärande, läskunnighet och kulturella delaktighet i samarbete med

skolorna och småbarnspedagogiken. Genom Upplevelsestigen och Pikkuväen taidepolku nås hela åldersklassen. Genom läskunnighetsarbete som riktas till olika områden, skolkonstnärsverksamhet samt konst- och kulturfostran för barn och unga stärks förutsättningarna för lärande och en positiv inställning till utbildning, särskilt i områden där utmaningarna är störst. Unga erbjuds avgiftsfria möjligheter till konstnärliga fritidsaktiviteter och delaktiggörande verksamhet. Som en del av det riksomfattande programmet Konsttestarna får WAM museet för nutidskonst besök av över 2 000 åttondeklassare som deltar i interaktiva workshoppar.

Välbefinnande, social atmosfär och säkerhet

Kulturtjänsterna erbjuder avgiftsfria möjligheter med låg tröskel till deltagande, hobbyverksamhet och möten. Genom verksamheten stärks invånarnas välbefinnande, gemenskap och känsla av tillhörighet samtidigt som ensamhet och marginalisering förebyggs. Genom verksamhetsmodellen Åbo kulturinbjudan når man småbarnsfamiljer i utsatt ställning i samarbete med familjearbetet vid rådgivningsbyråerna.

Befolkning och boende

I en flerspråkig och mångfaldig stad stöder kulturtjänsterna integrationen och den kulturella jämlikheten. Guidningar på klarspråk, flerspråkigt innehåll, verksamheten Suomi tutuksi samt andra tillgängliga tjänster sänker tröskeln för deltagande och stärker nya invånares möjligheter att bli en del av stadsgemenskapen. Tjänsterna utvecklas tillsammans med olika målgrupper för att de i ännu högre grad ska motsvara olika invånares behov.

Fungerande miljö, trivsel och attraktionskraft

Kulturtjänster erbjuds i olika delar av staden på bibliotek, museer, i bostadsområden, servicehus, daghem och skolor. Utvecklingen av närbibliotekens tjänster, den regionala kulturverksamheten samt avgiftsfria evenemang och konserter förbättrar tjänsternas tillgänglighet och stärker stadsdelarnas livskraft och attraktionskraft. Målet är att varje Åbobo har möjlighet att delta i kultur oberoende av bostadsområde, bakgrund eller livssituation.

Mål för ekonomin

Driftsekonomins anslag och beräknade inkomster, 1 000 €

Kulturnämnden

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2025	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027
Externa			
Verksamhetens intäkter	5 523	5 338	5 869
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-36 501	-38 330	-44 470
VERKSAMHETSBIDRAG	**-30 977**	**-32 991**	**-38 601**
Ändring (%)		-6,5	-17,0
Interna			
Verksamhetens intäkter	206	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-9 671	-9 926	-10 639
VERKSAMHETSBIDRAG	**-9 466**	**-9 926**	**-10 639**
Ändring (%)		-4,9	-7,2
Sammanlagt			
Verksamhetens intäkter	5 729	5 338	5 869
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-46 172	-48 256	-55 110
VERKSAMHETSBIDRAG	**-40 443**	**-42 918**	**-49 241**
Ändring (%)		-6,1	-14,7

Investeringarnas anslag och inkomstposter, 1 000 €

Kulturnämnden

Investeringsdelen bindande nivå BRUTTO	Bokslut 2025	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027
Investeringskostnader	-420	-1 145	-1 405
Finansieringsandelar	0	0	0
Överlåtelseinkomster	0	0	0
NETTO	**-420**	**-1 145**	**-1 405**
Ändring (%)		172,7	22,7

Servicehelheten för idrott

Idrottsnämnden

Redovisningsskyldig tjänsteinnehavare: Direktör för idrottstjänster Markus Kalmari

Beskrivning av verksamheten

Enligt det som bestäms i lagar och förordningar, i stadens strategi och borgmästarprogrammet och i förvaltningsstadgan, främjar servicehelheten för idrott kommuninvånarnas välbefinnande och aktivitet samt stärker stadens dragningskraft och hållbara utveckling.

Enligt idrottslagen (390/2015 5 §) ska kommunen skapa förutsättningar för invånarnas motion och idrott på följande sätt:

- genom att ordna motions- och idrottstjänster samt motion som främjar hälsa och välbefinnande med beaktande av olika målgrupper
- genom att stödja medborgarverksamhet inklusive föreningsverksamhet samt
- genom att bygga och driva idrottsanläggningar.

Uppgifterna ska genomföras i samarbete mellan olika sektorer. I lagen betonas utveckling av det mellankommunala och regionala samarbetet för att främja motion och idrott.

I enlighet med idrottslagen (5 §) och kommunallagen (410/2015 22 §) ska invånarna höras och göras delaktiga i utvecklingen av idrottstjänsterna. Enligt lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021 6 §) ska kommunen följa upp invånarnas välfärd och hälsa, inklusive deras fysiska aktivitet, samt främja dessa i samarbete med välfärdsområdet, organisationer, företag och andra aktörer.

I regeringsprogrammet Ett starkt och engagerat Finland (2023) spelar motion och idrott en viktig roll i främjandet av välbefinnande, hälsa och en fysiskt aktiv livsstil i alla åldersgrupper. Regeringsprogrammet betonar hobbyverksamhetens betydelse för förebyggandet av utslagning och stärkandet av delaktigheten bland unga. Målet är också att trygga varje barns och ungas möjlighet till en meningsfull hobby i anslutning till skoldagen.

Programmet Finland i rörelse, som ingår i regeringsprogrammet, har som mål att öka den fysiska aktiviteten bland människor i olika åldrar, stärka en fysiskt aktiv livsstil samt förbättra befolkningens välbefinnande, hälsa och funktionsförmåga. I programmet betonas särskilt utvecklingen av motions- och livsstilsrådgivning, stödet för barns och ungas hobbyer, fysiskt aktiva daghems-, skol- och lärmiljöer, främjandet av gång, cykling och närmotion, stärkandet av arbetsförmågan hos personer i arbetsför ålder, främjandet av äldres funktionsförmåga samt det sektorsövergripande samarbetet mellan kommuner och välfärdsområden.

Förändringar i omvärlden

Centrala förändringar i omvärlden är orörlighet i alla åldersgrupper, utvecklingen av nätverket av idrottsanläggningar, de demografiska förändringarnas inverkan på ordnandet av idrottstjänster, den ökande ekonomiska ojämlikheten, polariseringen av idrottsbeteendet och den höga drop out-procenten bland unga inom föreningsverksamheten.

En del Åbobor motionerar aktivt och deltar regelbundet i hobbyverksamhet, medan andra rör sig mycket lite eller inte alls. Den fysiska aktiviteten minskar med åldern. Det finns betydande regionala skillnader i fysisk aktivitet och deltagande i hobbyverksamhet. Enligt flera mätare för motion, välbefinnande samt arbets- och funktionsförmåga är Åbos resultat svagare än genomsnittet för de stora städerna. Utmaningarna syns särskilt i den fysiska funktionsförmågan hos barn och unga och arbets- och funktionsförmågan hos personer i arbetsför ålder och äldre.

Utöver motions- och hobbyvanorna har man börjat tillgodose de omfattande behoven av att uppdatera Åbos idrottsplatsnätverk. Ombyggnaden av åtta stora centrala idrottsplatser som nått slutet av sin livscykel främjas, samtidigt som man reagerar på effekterna av de dynamiska förändringarna i skolnätet. Förändringarna minskar tillfälligt antalet inomhusidrottssalar och utomhusplaner samt försvårar idrottsföreningarnas verksamhetsförutsättningar och ordnandet av skolidrott. Samtidigt kräver Åbos mål om koldioxidneutralitet lösningar från idrottstjänsterna för att minska privatbilismen i samband med barns och ungas hobbyresor, till exempel genom att stärka regionalt tillgängliga motions- och hobbymöjligheter.

Utvecklingsplan för verksamheten och strategiska tyngdpunkter

Serviceområde	Nyckeltal	2025
Idrottstjänsterna	Externa verksamhetskostnader/kundbesök	2,94 €
	Antal kundbesök	1 546 500 st.

Allmän plan för utveckling av servicehelheten

Motion, fysisk aktivitet och hobbyverksamhet är centrala faktorer för att främja välbefinnande, hälsa, delaktighet och gemenskap samt för att förebygga marginalisering. Genom att öka den fysiska aktiviteten kan man stärka arbets- och funktionsförmågan, minska skillnaderna i välfärd och hälsa samt på lång sikt minska kostnadstrycket inom social- och hälsovårdstjänsterna. Främjandet av motion förutsätter samarbete mellan hela staden, välfärdsområdet, idrottsföreningar, organisationer, företag och andra aktörer. Befolkningens ökande mångfald, åldrande, utmaningar i funktionsförmågan och polariseringen av idrottsbeteendet ökar behovet av att utveckla idrottstjänsterna så att de motsvarar olika befolkningsgruppers behov.

Vi har förbundit oss till utvecklingshelheterna på stadsnivå. Vi arbetar och utvecklar genom samverkan och utgående från kunskap. Vi ordnar servicen på ett kundcentrerat, högklassigt och kostnadseffektivt sätt i ett gott partnerskap med den tredje sektorn och företagen. Vårt mål är att öka den fysiska aktiviteten, minska välfärdsskillnaderna, bekämpa utslagning samt förebygga segregation och minska dess konsekvenser. Vi uppmuntrar Åboborna till en aktiv vardag med rörelse och utvecklar verksamhetsmodeller som skapar jämlika möjligheter till motion med beaktande av bostadsområdenas särdrag och behov. Vi bedriver utvecklings- och utvärderingssamarbete med de sex största städerna i Finland och främjar idrottsmöjligheterna för invånarna i Åboregionen tillsammans med grannkommunerna.

Vi främjar barns och ungas hobbyverksamhet, fysiska aktivitet och vardagsmotion på stadsnivå. Vi ökar barns och ungas möjligheter att delta i och påverka planeringen, genomförandet och utvecklingen av hobby- och klubbverksamheten. Dessutom skapar vi trivsamma miljöer som uppmuntrar till fysisk aktivitet. Vi bygger upp smidiga vägar från stadens verksamhet till regelbunden hobbyverksamhet. Vi utreder möjligheterna att utvidga användningen av Boostii-förmånen till nytt innehåll inom ledd hobbyverksamhet. Vi ägnar särskild uppmärksamhet åt att flerspråkiga barn och unga, särskilt flickor, ska kunna delta i meningsfull fritidsverksamhet i sitt eget bostadsområde. Hobbyverksamheten i det egna bostadsområdet stöder integrationen, stärker gemenskapen och förebygger segregationens effekter. Dessutom stärker vi samordningen och ledningen av hobby- och fritidsverksamheten på stadsnivå. Målet är att utnyttja befintliga resurser så väl som möjligt.

Boostii-förmånen som infördes 2025 är Åbo stads stora ekonomiska satsning på att öka barns och ungas deltagande i motionshobbyer.Vårt mål är att främja jämställdheten mellan kön, bostadsområden och idrottsgrenar genom att göra ledd hobbyverksamhet mer tillgänglig och dämpa ökningen av hushållens fritidskostnader. Förmånen är en del av en ändring av systemnivån som syftar till att öka det regionala utbudet av hobbyer som motsvarar efterfrågan och främja hänvisningen till hobbyer. Vi fortsätter att utveckla det elektroniska systemet för Boostii-förmånen genom att förbättra dess användbarhet och tillgänglighet, kapaciteten för informationsledning, servicehandledningen samt integrationen med hobbyaktörernas system.

Stadsfullmäktiges riktlinjer för utveckling av idrottsplatsnätverket (19.4.2022, § 67) som ingår i borgmästarprogrammet och dess verkställighetsbeslut för 2025–2030 (ssn 7.4.2025 § 106) är riktgivande för utvecklingen av idrottsplatsnätverket. Tyngdpunkterna för utvecklingen av idrottsplatsnätverket fram till 2027 presenteras i serviceplanen.

Vi främjar personalens välbefinnande och kompetens i enlighet med målen i personalstrategin. Vi stöder hanteringen av arbetsbelastningen och ordnar personalorienterad verksamhet för välbefinnande i arbetet. Vi är utvecklingsinriktade och stöder kompetensutveckling. Vi skapar gemenskap och stärker informationsgången.

Mål för verksamheten

Åtgärder i borgmästarprogrammet

2. Välmående och likvärdiga Åbobor

2.1 Barnens stad

- *Vi ökar klubb- och hobbyverksamheten för barn och unga i samband med skoldagar.*
- *Vi ökar kännedomen om hobbysedeln särskilt bland utsatta familjer för att möjliggöra barnens hobbyer i samarbete med välfärdsområdet och vi ökar kännedomen om hobbysedeln för flerspråkiga barnfamiljer.*

Åtgärder inom servicehelheten för idrott 2027

Vi utnyttjar resultaten från Åbos enkäter om hobby- och fritidsverksamhet samt områdesspecifik information för att kartlägga barns och ungas önskemål om hobbyer. Vi planerar och riktar klubb- och hobbyverksamhet i anslutning till skoldagen kunskapsbaserat enligt behoven i olika områden. Vi når barn och unga som inte har någon hobby genom uppsökande hobbyverksamhet, lokal uppsökande verksamhet och samarbete med organisationer/föreningar. Vi undanröjer hinder för deltagande och stöder särskilt möjligheterna för barn och unga i utsatt ställning att delta i hobbyverksamhet. Vi uppmuntrar föreningar och organisationer att ordna hobbyverksamhet i anslutning till skoldagen och att stödja användningen av Boostii-förmånen.

Vi ökar kännedomen om Boostii-förmånen och hobbymöjligheterna särskilt bland flerspråkiga och mindre bemedlade familjer. Vi stärker samarbetsnätverken och genomför riktad kommunikation och rådgivning för att nå familjer och minska hindren för deltagande i hobbyverksamhet.

2.3 En rörlig och aktiverande stad

- *Vi uppmuntrar barn att röra på sig på stimulerande skolgårdar och daghemsgårdar samt näridrottsplatser, samt genom att öka rörelse under barnens och ungdomarnas dagis- och skoldagar.*
- *Vi tar fram metoder för att främja de äldres funktionsförmåga och välbefinnande genom att öka motionen och den stimulerande verksamheten tillsammans med välfärdsområdet och tredje sektorn.*
- *Vi genomför investeringshelheten för idrottsanläggningar utifrån de utvecklingsriktlinjer som godkändes våren 2025.*
- *Boostii-modellens genomslagskraft utreds och modellen uppdateras under 2026 för att säkerställa att kostnadsnivån för barnens hobbyer inte ökar och att de övriga målen för reformen uppnås. Modellen vidareutvecklas i samarbete med föreningar för att trygga förutsättningarna för föreningsverksamhet och därmed särskilt förutsättningarna för barns och ungas hobbyverksamhet. Vid behov säkerställs stöd till föreningarnas verksamhet.*

Åtgärder inom servicehelheten för idrott 2027

Pihalla-styrgruppen koordinerar och samordnar åtgärder som främjar en fysiskt aktiv livsstil i samarbete med styrgruppen för hobbyverksamhet. Vi riktar åtgärderna för att främja fysisk aktivitet utifrån skolornas Skolan i rörelse-nulägesbedömningar samt målen på stadsnivå. Vi främjar barns och ungas aktiva vardag genom verksamheten Skolan i rörelse, aktiviteter inom Åbomodellen för hobbyverksamhet, Motorikmästarverksamheten samt åtgärderna inom Pulspauser i den grundläggande utbildningen 3. Vi stöder också ökningen av motion genom anskaffning av rast- och klubbutrustning i enlighet med den gemensamma upphandlingsplanen för idrottsutrustning.

Vi utvecklar Seniorarmbandet till ett välfärdsarmband genom ett arbetssätt som bygger på gemensamma insatser, stärker samarbetet med den privata sektorn och förbättrar servicevägarna i samarbete med välfärdsområdet. Vi fortsätter med VoiTas-intensivgrupperna som visat sig vara effektiva och med den lokala Liiku lähelläverksamheten tillsammans med ett omfattande partnerskapsnätverk.

Vi utvecklar idrottsplatsnätverket i enlighet med de planerade faserna. Centrala helheter är skolornas idrottslokalsprojekt, renoveringshelheten Kuppis fotbolls-, simhalls-, utebads- och idrottshall, projektet för Artukais idrottscentrum och de projekt som ingår i dess investeringshelhet.

Vi följer upp och utvärderar utgående från kunskap effekterna av totalreformen av bidragssystemet för idrott och prissättningen av idrottslokaler. Åtgärdernas framskridande rapporteras till idrottsnämnden i samband med delårsöversikten och bokslutet.

3. Åbo ökar jämlikheten i bostadsområdena och avvecklar segregationen

3.1 En samhällelig och inspirerande stad

- *Vi fortsätter utvecklandet av konceptet Skolan som plattform för att öka gemenskapen i olika områden.*
- *Offentliga mötesplatser förverkligas på olika håll i staden, såsom utomhusspelplatser, utomhusgym och icke-kommersiella lokaler som är tillgängliga året runt, med beaktande av förnyelsen av skol- och daghemsnätet och invånarbudgeteringen.*

Åtgärder inom servicehelheten för idrott 2027

Vi utvecklar rutinerna för att boka skolornas idrottslokaler för att öka motionsmöjligheterna i olika områden och effektivisera användningen av lokalerna. Vi styr föreningarnas, organisationernas och stadens hobby- och klubbverksamhet i allt högre grad till skolor och bostadsområden samt till tidigare tidpunkter och bidrar till att verksamhet som omfattas av Boostii-förmånen ordnas nära barn och unga. Vi utnyttjar lediga turer effektivare också för att främja de äldres fysiska aktivitet och välbefinnande.

Vi bygger uteidrottsförhållanden i enlighet med investeringsprogrammet. År 2027 anläggs dessutom 16 nya idrottsplatser som har röstats fram i invånarbudgeten.

4. Utbildning, kompetens och sysselsättning för oss in i det nya århundradet

4.4 En stad som utvecklar integrationen

- *Som ett sätt att främja integrationen används motion som särskilt riktar sig till invandrarkvinnor och invandrarbarn.*

Åtgärder inom servicehelheten för idrott 2027

Vi satsar särskilt på att främja flerspråkiga flickors deltagande i hobbyverksamhet. Dessutom stöder vi utvecklingen av idrotts- och motionsföreningarnas verksamhet med beaktande av befolkningens ökande kulturella mångfald.

Servicehelhetens perspektiv på åtgärder för att motverka segregation

I Åbo stad är en balanserad utveckling av olika områden och en minskning av den områdesvisa segregationen ett centralt mål som utgår från borgmästarprogrammet och genomsyrar hela organisationen. För att lyckas med detta krävs ett långsiktigt, kunskapsbaserat och samverkande ledarskap. Utvecklingsarbetet styrs av fyra strategiska mål: att förebygga segregation bland barn och barnfamiljer, att utveckla ett servicenät och bostadsområden som tar hänsyn till områdenas särdrag och kvalitet, att bedriva en stadsomfattande bostadspolitik som skapar möjligheter för alla samt att främja en framgångsrik integration av personer med invandrarbakgrund.

De åtgärder som riktas till Jäkärlä inom den samverkande årsplaneringen 2027 beskrivs för alla servicehelheters del i punkt 1.5 i inledningen och i tilläggsmaterialet. Servicehelhetens övriga åtgärder för att minska segregationen och dess konsekvenser beskrivs här som en del av servicehelhetens egen verksamhetsplan.

Servicehelheten för idrott främjar jämlikheten mellan könen, olika idrottsgrenar och bostadsområden genom att utveckla tjänsterna och idrottsförhållandena utifrån regionala behov. Vi riktar motions- och hobbyverksamhet till områden där deltagandet är lägre. Vi minskar de ekonomiska hindren att delta i hobbyverksamhet med hjälp av Boostii-förmånen. Vi når barn och unga som saknar en hobby genom uppsökande hobbyverksamhet och regionalt samarbete med föreningar. Vi utvecklar verksamhetsmodeller för flerspråkiga, mindre bemedlade och andra målgrupper i utsatt ställning så att tjänsterna i högre grad når alla invånare. Samtidigt ökar vi möjligheterna till närmotion och lågtröskelverksamhet för personer i alla åldrar.

Budgetklausuler

Övriga klausuler

Organ	Budgetklausul
Idrottsnämnden	Dessutom ska man reda ut möjligheten att utvidga användningen av seniorarmbandet till privata gym.

Mål för ekonomin

Driftsekonomins anslag och beräknade inkomster, 1 000 €

Idrottsnämnden

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbi-drag	Bokslut 2025	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027
Externa			
Verksamhetens intäkter	6 589	6 009	6 091
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-16 766	-18 600	-16 573
VERKSAMHETSBIDRAG	**-10 177**	**-12 592**	**-10 482**
Ändring (%)		-23,7	16,8
Interna			
Verksamhetens intäkter	267	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-14 429	-14 318	-14 135
VERKSAMHETSBI-DRAG	**-14 162**	**-14 318**	**-14 135**
Ändring (%)		-1,1	1,3
Sammanlagt			
Verksamhetens intäkter	6 856	6 009	6 091
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Verksamhetskostnader	-31 195	-32 918	-30 708
VERKSAMHETSBIDRAG	**-24 339**	**-26 909**	**-24 617**
Ändring (%)		-10,6	8,5

Investeringarnas anslag och inkomstposter, 1 000 €

Idrottsnämnden

Investeringsdelen bindande nivå BRUTTO	Bokslut 2025	Budget 2026 med ändringar	Budget 2027
Investeringskostnader	-535	-500	-500
Finansieringsandelar	101	0	0
Överlåtelseinkomster	0	0	0
NETTO	-433	-500	-500
Ändring (%)		15,4	0,0

KONCERNSAMMANSLUTNINGAR

4 Koncernsammanslutningar

Utsikter för de strategiska sammanslutningarna 2027

Verksamheten inom de strategiska sammanslutningarna präglas 2027 av stora investeringar, nya funktioner som tas i bruk samt behovet av att hantera finansierings- och kostnadstryck. Omvärlden inom ekonomin och byggsektorn bedöms delvis stabiliseras, men osäkerheten kring räntenivån, energipriserna, tillgången på arbetskraft, förändringar i regleringen och den offentliga finansieringen kvarstår. I flera sammanslutningar medför investeringarna ökade finansieringskostnader och avskrivningar samt ett större behov av lånefinansiering. Därför blir uppföljningen av lönsamheten, kassaflödet och investeringarnas tidsplanering allt viktigare.

Investeringsvolymen ökar mest inom stadens lokal- och trafikprojekt. Investeringsutgifterna för Koy Turun Monitoimitilats skol- och allaktivitetshusprojekt ökar från cirka 39 miljoner euro 2026 till 111,8 miljoner euro 2027. Under de närmaste åren investerar bolaget sammanlagt över 250 miljoner euro i projekten, vilket gör det allt viktigare att prognostisera finansieringskostnaderna och styra projektkostnaderna. Samtidigt förbereder sig bolaget på att ta ett större ansvar än tidigare för underhållet av de objekt som färdigställs. Turun Raitiotie Oy:s infrastrukturinvesteringar ökar till cirka 10 miljoner euro 2027. Dessutom har 8,7 miljoner euro reserverats för arkeologiska undersökningar. De viktigaste osäkerhetsfaktorerna i projektet är tidpunkten för statens finansieringsbeslut, byggkostnaderna, besvär, arkeologiska fynd, förorenade jordmassor samt priset på spårvagnarna och tidsplanen för upphandlingen av dem. Enligt planen ökar byggvolymen avsevärt vid årsskiftet 2028–2029.

Åbo Hamn Ab-koncernens nya passagerarterminal tas i bruk 2027. Terminalen förväntas stärka passagerartrafiken, men investeringskostnaderna, avskrivningarna och hyrorna försämrar resultatet och investeringsförmågan under de närmaste åren. Målet för rörelsevinsten sjunker från cirka 4,5 miljoner euro 2026 till 2,8 miljoner euro 2027, och villkoret för intäktsföring av det konvertibla lånet bedöms inte uppfyllas under planperioden. Däremot ökar de markarrenden som hamnen betalar till staden.

Inom Åbo Energi-koncernen försämrar det låga marknadspriset på el särskilt lönsamheten för elproduktionen vid Nådendals kraftverk, och den skärpta regleringen av elnätsverksamheten ökar skuldsättningsrisken i förhållande till de nödvändiga nätinvesteringarna. Lönsamheten inom fjärrvärmeverksamheten bedöms dock förbli god, och bolagets mål för intäktsföringen till staden höjs 2027. Målet för dividendinkomsterna är 20,5 miljoner euro och ränteintäkterna från utlåningen 7,9 miljoner euro.

Inom vattenförsörjningsbolagen inriktas investeringarna särskilt på driftsäkerhet, egendomsförvaltning och sanering av den åldrande infrastrukturen. Turun Seudun Vesi Oy fortsätter att bygga reservvattenverket i Hallis och överföringsledningen till Masku och skaffar extern finansiering för investeringarna under åren 2027–2028. Turun seudun puhdistamo Oy:s serviceavgifter bedöms stiga med 4,6 procent på grund av driftskostnader, räntor och investeringar. Investeringsvolymen år 2027 uppgår till cirka 14,1 miljoner euro, och de största riskerna är förknippade med anläggningens åldrande, belastningssituationer orsakade av dagvatten, allvarliga skador på utrustning eller konstruktioner samt förändringar i regleringen. Åbo Vattenförsörjning Ab:s sammanlagda nettokassaflöde från affärsverksamheten och investeringarna bedöms förbli negativt fram till 2029. Bruks- och grundavgifterna höjs 2027, och enbart på sanering av ledningsnäten satsas sammanlagt cirka 9,3 miljoner euro under året.

Av servicebolagen försämras Kaarea Oy:s ekonomiska situation på grund av att personalrestaurang- och kaféverksamheten vid Stamsjukhuset upphör och kostnadsnivån stiger. Omsättningsmålet sänks från 67,7 miljoner euro till 61,2 miljoner euro och målet för rörelsevinsten från 1,7 miljoner euro till 0,7 miljoner euro. I och med att den åldrande fordons- och maskinparken behöver förnyas höjer Kuntec Oy investeringsmålet för utsläppssnåla fordon och maskiner från 0,6 miljoner euro till 2,5 miljoner euro, vilket ställer högre krav på bolagets lönsamhet och kassaflöde. Utsikterna för Turun Kaupunkiliikenne Oy bygger på att ersättningsnivån i det nya, sannolikt långfristiga trafikeringsavtalet är tillräcklig. Målet för elbusstrafikens andel höjs från 20 till 38 procent, men den utvidgade verksamheten medför behov av ytterligare fordon, depåkapacitet och personal samt en risk för brist på förare.

Bostadsaktörernas utsikter försämras av minskade statliga fullmakter för räntestödslån, tillgången till finansiering och utvecklingen av de boendes betalningsförmåga. TVT Asunnot Oy-koncernens mål för nyproduktionen sänks från 400 bostäder till 77 bostäder 2027 på grund av att Varke-finansieringen minskar betydligt.

Bolagets omsättning bedöms öka från 113 miljoner euro till 121 miljoner euro. Målet för nyttjandegraden sänks från 98 till 96 procent på grund av hyresgästomsättningen, det ökade utbudet och renoverigarna. I Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy ökar de färdigställda objekten lånebeloppet och räntekostnaderna, men den förbättrade nyttjandegraden och utnyttjandet av överskotten från tidigare år begränsar den genomsnittliga höjningen av vederlaget till 0,6 procent. På grund av osäkerheten kring finansieringen har inga nya investeringar i nybyggnation tagits med i planen efter att de pågående projekten har slutförts.

Inom turism- och kulturverksamheten samt näringslivs- och kompetensverksamheten blir 2027 till stora delar ett år då verksamheten etableras. Blue Industry Park Oy gynnas av den maritima industrins starka orderstock, och målet för antalet överlåtna tomter höjs från sju till elva i takt med att områdets infrastruktur färdigställs. Business Turku Oy:s ekonomi bygger på de anpassningsåtgärder som genomfördes 2026. Det är dock fortfarande oklart hur det regionala näringslivssamarbetet ska organiseras och finansieras i framtiden. För Kulturstranden Ab är 2027 det första hela verksamhetsåret som operatör för musikhuset Fuga. Målet är ett nollresultat, men den nya verksamhetens inkomststruktur, lönekostnaderna, nedskärningarna i det offentliga stödet och möjligheterna att nå försäljningsmålen utgör sammantaget en betydande risk. Konstens hus i Åbo Ab höjer målet för de egna intäkterna från cirka 1,0 miljoner euro till 1,3 miljoner euro när lokalerna tas i bruk fullt ut. För att Stiftelsen Forum Marinum ska kunna förnya Suomen Joutsen och renovera Kronomagasinet måste tilläggs- och investeringsfinansieringen säkerställas. Under Turun Työllistämispalvelut Oy:s första hela verksamhetsår ligger fokus på att etablera de funktioner som överförts till bolaget samt rutinerna för ekonomisk uppföljning och personalprocesserna. De väsentligaste riskerna är förknippade med införandet av den nya organisationen, tillgången på personal, datasystemen samt eventuella förändringar i ägarens servicebehov.

Inkomstföring från koncernsammanslutningarna till staden

Intäktsföringen från stadens koncernsammanslutningar består huvudsakligen av dividendinkomster, ränteintäkter från utlåning och övriga finansiella intäkter. Åbo Energi står för den största enskilda intäktsföringen till staden. Målet för bolagets dividendutdelning 2027 är 20,5 miljoner euro. Målet är att dividendutdelningen ska öka med 0,5 miljoner euro per år och uppgå till 22,0 miljoner euro vid utgången av planeringsperioden.

Intäktsföringen från de övriga koncernsammanslutningarna är mindre till beloppet, men har ändå en betydande inverkan på helheten. Dividendintäkterna från Turun Teknologiakiinteistöt Oy beräknas under planeringsperioden öka till cirka 2,5 miljoner euro per år. Dividendintäkterna från TVT Asunnot Oy har stabiliserats på cirka 0,6 miljoner euro per år. Därtill ger räntorna på bolagets lån fortfarande staden betydande ränteintäkter, även om dessa väntas minska i takt med att lånen amorteras. Det bör noteras att stadens faktiska avkastning på utlåningen utgörs av den räntemarginal som fastställts i lånevillkoren, eftersom staden huvudsakligen har finansierat sin utlåning genom upplåning.

Intäkterna från Åbo Hamn består i stället för dividender huvudsakligen av ränteintäkter på lån som staden har beviljat samt av övriga finansiella intäkter. Stadens totala inkomstföring från hamnen ökar under planperioden, särskilt till följd av ökade markarrendeintäkter.

Blue Industry Park Oy

Verkställande direktör: Tero Lahti

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Blue Industry Park har ett utvecklingsansvar vid bildandet av ett ledande produktions- och innovationskluster inom marinindustrin och den tillverkande industrin i närheten av Åbo varv. Utöver skapandet av ett omfattande fastighetskoncept inom marinindustrin har bolaget till uppgift att skapa synergifördelar för företag genom att tillhandahålla dem nätverk av stödtjänster och optimera områdets fysiska strukturer.

Konceptet Blue Industry Park går ut på en mångformig tillväxtgemenskap, vars skalbara lokaler och gemensamma resurser motsvarar tillväxtbehoven inom industrin och minskar företagens sekundära investeringsbehov så att det är möjligt att utöva konkurrenskraftig verksamhet i området på lång sikt.

Det operativa Blue Industry Park inledde sin verksamhet som ett strategiskt bolag våren 2022. Bolaget förvaltar BIP-konceptet som en helhet genom att utveckla, arrendera ut och sälja tomter i området för företag som lämpar sig för konceptet. Utöver utvecklingen av tomterna kan bolaget genomföra egenutvecklade lokalprojekt och i dessa fungera som byggherre, ägare och hyresvärd. Genom egenutvecklade projekt kan bolaget möta en identifierad efterfrågan på lokaler, påskynda områdets utbyggnad och skapa ett kontinuerligt kassaflöde.

Bolaget kan även genomföra andra investerings- och utvecklingsprojekt som stöder konceptet. För detta ändamål kan partnerskap bildas för Blue Industry Park. Även dotter- och intressebolag samt intressebolag med minoritetsägarskap kan grundas på det sätt som med tanke på ekonomin och riskhanteringen är mest ändamålsenligt. Staden förutsätter inte årlig inkomstföring av dividender av bolaget, men säkerställer avkastning på det placerade kapitalet på lång sikt.

Bolaget svarar för genomförandet av progressiva energi- och avfallshanteringslösningar i enlighet med stadens mål för cirkulär ekonomi och klimatneutralitet. Bolaget verkar på en konkurrensutsatt fastighetsmarknad och är inte en offentlig upphandlande enhet.

Förändringar i omvärlden

I verksamhetsmiljön för åren 2027–2030 stöds företagens investeringsvilja av den starka orderstocken inom den marina industrin, branschens tillväxtutsikter och en gradvis stabilisering av finansieringsmiljön. Den långsiktiga orderstocken och den goda ekonomiska utvecklingen hos regionens viktigaste lokomotivföretag stärker utsikterna för hela det maritima industriklustret och skapar förutsättningar för investeringar i leverantörskedjan.

Tillväxten inom den marina industrin bygger inte enbart på kryssningsfartyg. Projekt som gäller isbrytare, myndighetsfartyg, försvar samt andra krävande specialfartyg ökar efterfrågan inom den finländska marina industrin och skapar nya möjligheter för företag inom planering, tillverkning och teknologi.

Det råder dock fortfarande osäkerhet kring investeringsbesluten. Utvecklingen av räntenivån, finansieringskostnaderna, den internationella handelspolitiken och det geopolitiska läget kan fördröja framför allt stora projekt. Även produktionsmässiga och operativa förändringar hos lokomotivföretagen kan påverka tidpunkten för investeringar i underleverantörskedjan.

Investeringsmöjligheterna koncentreras särskilt till flexibla produktions-, logistik- och verksamhetslokaler. Den svagare konjunkturen inom byggbranschen kan samtidigt förbättra projektens genomförbarhet, eftersom byggsektorns kapacitet är mer tillgänglig än tidigare. Åbo stads tillväxtmål, den gröna omställningen och internationella investerares intresse för industrifastigheter stöder företagens etablering i koncentrationer såsom Blue Industry Park.

Sammantaget är utsikterna för perioden 2027–2030 positiva, även om det fortfarande råder osäkerhet kring tidpunkten för investeringsbeslut. Den starka och alltmer diversifierade efterfrågan inom den marina industrin, lokomotivföretagets långsiktiga framtidsutsikter samt behovet av att stärka leveranskedjorna skapar en god grund för nya investeringar och områdets tillväxt.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Vid sidan av tomtförsäljning och utarrendering utvecklas nya möjligheter till kontinuerliga kassaflöden, såsom delägarskapsmodeller och affärsmodeller som bygger på områdets gemensamma tjänster. Det första egenutvecklade lokalprojektet är redan i genomförandefasen, samtidigt som möjligheterna att tillämpa modellen i kommande projekt utvärderas.

Bolagets roll stärks också inom områdets förvaltning och operativa utveckling. Målet är att tillsammans med företagen i området utveckla bland annat underhåll, säkerhet, gemensamma tjänster, mobilitet och områdets synlighet. För att stärka dialogen och samarbetet mellan företagen planeras en modell för ett företagsforum. På så sätt går bolaget i allt högre grad från fysisk områdesutveckling till att bygga upp servicestrukturer och till en långsiktig utveckling av hela företagsområdets värde och funktionalitet.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030

Finansieringsmiljön har stabiliserats under de senaste åren, även om det fortfarande råder osäkerhet kring utvecklingen av räntenivån och finansieringskostnaderna. De förbättrade utsikterna för den marina industrin och de projekt som redan har inletts i området har dock stärkt förutsättningarna för nya investeringar. Även en kapitalinvesterare har engagerats i projekten för logistik- och produktionslokaler, och helheten omfattar en möjlighet att uppföra cirka 50 000 kvadratmeter lokaler.

Den första lokalfastigheten i Yard Park är i praktiken helt såld eller uthyrd. Lokalerna har i huvudsak tagits i bruk av mindre företag som stöder varvets verksamhet, vilket har stärkt områdets attraktionskraft och visat att det finns efterfrågan på lokaler av varierande storlek. Områdets andra lokalprojekt är under uppförande, och byggandet av en räddnings- och akutvårdsstation väntas också inledas. Genom dessa projekt framskrider utbyggnaden av Yard Park i betydande omfattning.

Längs Merilinja pågår samtidigt flera betydande byggprojekt. I området uppförs kontors-, produktions- och logistiklokaler samt bolagets första egenutvecklade lokalprojekt. Funktionen hos den egenutvecklade modellen kommer att utvärderas efter att projektet har färdigställts, och målet är att utreda möjligheterna att tillämpa modellen i kommande projekt.

Även beredningen av större logistik- och produktionslokalprojekt har framskridit. Förhandlingarna om en projekthelhet på cirka 20 000 kvadratmeter har kommit långt, och målsättningen är att underteckna avtalet inom den närmaste tiden. En eventuell överlåtelse av tomten skulle enligt nuvarande bedömning ske under åren 2026–2027.

Bergsprängningen längs Merilinja beräknas vara slutförd för samtliga tomter före utgången av 2026. Därefter fortsätter bearbetningen och försäljningen av stenmaterial i området uppskattningsvis fram till sommaren 2027. Färdigställandet av infrastrukturen och tomterna förbättrar områdets beredskap att ta emot nya investeringar.

Målet för perioden 2027–2030 är att Yard Park ska vara nästan fullt utbyggt och att nyttjandegraden längs Merilinja stegvis ska öka. Byggandet förväntas i synnerhet koncentreras till färdigställda tomter på berggrund samt till lokaler som lämpar sig för logistik, produktion och den marina industrins behov.

Det ökande antalet förfrågningar och det växande intresset för området vittnar om de starka framtidsutsikterna inom den marina industrin. Utöver kryssningsfartyg stärker tillväxten inom isbrytare, myndighetsfartyg och andra fartygstyper hela det maritima industriklustret och ökar behovet av nya lösningar för produktion, logistik och verksamhetslokaler.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Tillgången till byggbara tomter på planområdena Havslinjen och Yard Park

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Färdiga tomter Havslinjen (max. 11)	9	10	11	11	11	11
Färdiga tomter Yard Park (max. 6)	6	6	6	6	6	6
Överlåtna tomter	4	7	11	13	14	14

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Utsläppsfri byggplats	1	2	4	3	2	2

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurseffektivitet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2027.
Lokala planteringar i Pansio-området.

Business Turku Oy

Verkställande direktör: Minna Arve

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Koncernen Business Turku producerar och förmedlar högklassiga tjänster för hela den ekonomiska regionen både när det gäller att grunda ett uppstartsföretag och utvidga, utveckla och internationalisera de företag som redan är verksamma, främjar samarbete mellan företag och högskolor, lockar nya företag till området samt stärker den ekonomiska regionens dragningskraft och kompetens så att vår region är den bästa platsen för ansvarsfull affärsverksamhet, experter och investeringar.

Vår vision är att Åboregionen är Finlands mest dynamiska kluster av företags- och innovationsverksamhet som erbjuder de bästa tjänsterna för företagare och företag. På en strategisk nivå styrs vår verksamhet till tillämpliga delar av Åbo stads strategi och riktlinjerna i borgmästarprogrammet, högskolornas strategier, betoningarna i landsskapsstrategin samt målen för samarbetet i den ekonomiska regionen.

Förändringar i omvärlden

I företagens omvärld i Finland och Åboregionen kan man under 2026 se tecken på en försiktig förstärkning efter en lång period av svag konjunktur. Osäkerheten är dock fortfarande stor: geopolitiska spänningar, förändringar inom den internationella handeln och uppskjutna investeringsbeslut i företagen återspeglas direkt i företagens verksamhet. Samtidigt skapar den gröna omställningen, investeringar kopplade till säkerhet och försörjningsberedskap samt den teknologiska omvandlingen nya tillväxtmöjligheter för Åboregionen. Det bör dock konstateras att exempelvis utvecklingen av vätgasprojekt för närvarande är osäker till följd av marknadens omognad.

Verksamhetsmiljön präglas globalt i allt högre grad av konkurrens mellan stater om teknologi och råvaror. I praktiken innebär detta att utvecklingen av industri och teknologi, samt valet av var den ska lokaliseras och med vilka resurser den ska utvecklas, inte längre enbart styrs av marknadsförutsättningar och kostnadsnivåer, utan i allt större utsträckning av beslut som fattas av stater och Europeiska unionen. Detta medför risker för små stater. Några förbindelser och EU-riktlinjer som bör följas är följande:

Pax Silica. I april 2026 anslöt sig Finland till ett samarbete mellan länder lett av USA, vars syfte är att trygga försörjningskedjorna för halvledare, kritiska mineraler, energi och AI-infrastruktur mellan tillförlitliga partnerländer. Finland inkluderades i samarbetet eftersom landet besitter kompetens som efterfrågas internationellt: informations- och nätverksteknik, kvantberäkning, kritiska mineraler och deras förädling samt ren och leveranssäker el. För företagen kan arrangemanget öppna möjligheter till internationella värdekedjor och finansiering.

EU:s Industrial Accelerator Act. I mars 2026 lade kommissionen fram ett förslag till förordning med syftet att stärka Europas industriella grund. Förslaget innehåller bland annat villkor som gynnar europeiskt ursprung i offentlig upphandling och stödprogram, skärpt granskning av utländska investeringar samt påskyndade tillståndsförfaranden. Medlemsstaterna skulle också behöva utse minst ett industriellt accelerationsområde inom sitt område. Förslaget behandlas för närvarande i förhandlingar mellan medlemsstaterna och Europaparlamentet, vilket innebär att dess slutliga innehåll fortfarande kan komma att ändras.

Båda dessa helheter påverkar direkt hur regionens företag klarar sig i den internationella konkurrensen och vilka investeringar det är realistiskt att attrahera till regionen. Business Turus uppgift är att säkerställa att kompetensen i Åboregionen identifieras som en del av dessa värdekedjor och att regionens företag i rätt tid får information om de möjligheter som öppnar sig.

Finansieringsbasen för försvar och försörjningsberedskap inom EU växer till en helt ny skala. Initiativet Readiness 2030 syftar till att mobilisera upp till 800 miljarder euro fram till år 2030. För Åboregionen är det avgörande att regionens kompetens inom sjösäkerhet, teknik med dubbla användningsområden och logistik identifieras redan under beredningsskedet. Business Turku deltar i beredningen tillsammans med staden, högskolorna och företagen i regionen.

Tillväxtutsikterna i Åboregionen stärks särskilt av den

starka order- och investeringsstocken inom den maritima industrin och tillverkningsindustrin samt av utvecklingen inom hälso- och life science-sektorn, försvars- och dual use-teknologier samt andra teknikbranscher. Sydvästra Finlands styrkor – kryssnings- och arktisk skeppsbyggnad, smart industriell tillverkning, en koncentration av kompetens inom kvinnors hälsa samt den djupa kompetensbasen inom tillverkningsindustrin – hör till just de områden som berörs av de nationella och europeiska riktlinjer som beskrivits ovan. Även konkurrenskraftig och nästan utsläppsfri el är en attraktiv fördel för Finland, bland annat vid investeringar i datacenter. Samtidigt måste det konstateras att inte heller dessa investeringar är helt oproblematiska. Särskilt ur Åboregionens perspektiv begränsas investeringarna av tillgången på el, det vill säga kapaciteten i det nationella elnätet.

Ur Åboregionens perspektiv är den centrala frågan i verksamhetsmiljön under slutet av året och de kommande åren hur regionens starka industriella bas, högskolornas kompetens och den pågående teknologiska omvandlingen kan omsättas i en förnyad industri, nya investeringar, tillväxtföretag och nya arbetstillfällen. Detta förutsätter ett allt närmare samarbete mellan företag, kommuner, högskolor och andra utvecklingsorganisationer samt förmåga att snabbt svara på företagens föränderliga behov.

Plock i början av året 2026

Det har funnits en tydlig efterfrågan på Startup Hubs verksamhet. Trots att verksamheten kom igång först i februari kan betydande resultat redan nu konstateras. Som en ny satsning utvidgas verksamheten till Axelia, där en egen Startup Hub-enhet har etablerats. Lokalerna är av särskild karaktär och omfattar bland annat laboratorielokaler. Lokalerna kan hyras från och med september.
Ett annat viktigt initiativ är Eir, en accelerator för kvinnors hälsa som verkar i anslutning till Women's Health Hub. Acceleratorn inleds i november och pågår i drygt sex månader. Till den första gruppen väljs 10–12 företag verksamma inom kvinnors hälsa. Antalet sökande översteg 300, vilket redan nu visar att gruppen kommer att hålla en mycket hög kvalitet och att programmets attraktionskraft är mycket stor. Programmet riktar sig inte enbart till företag i ett mycket tidigt skede, utan även till företag inom branschen som söker nya marknader eller en ny verksamhetsmiljö. Både Startup Hub och Eir Accelerator har fått betydande internationell synlighet och stärkt Åbos ställning som ett europeiskt innovationscentrum.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Business Turkus grundläggande uppgift är att stödja företagens tillväxt och utveckling genom att producera och förmedla högklassiga och effektiva experttjänster. Vår målsättning är att våra åtgärder på medellång och lång sikt ska generera arbetsplatser och skatteintäkter i regionen samt bidra till att omsättningen, exportintäkterna och FUI-satsningarna hos våra kundföretag ökar. Business Turku är också en motor i utvecklingen av regionens innovationskluster. Inom ramen för vår verksamhet ligger modellen Triple helix. Våra verktyg utgörs av våra högskoleförbindelser och utnyttjandet av campusstrukturen. Turun Seudun Kehitys Oy har fungerat som en plattform för kontakterna med kommunerna i regionen, men denna juridiska struktur för det regionala samarbetet upphör i slutet av 2026 och någon ny modell har ännu inte fastställts.Det regionala näringslivssamarbetet är av stor betydelse, och tillsammans med kommunerna utvecklar vi en ny modell för detta samarbete.

Under 2026 har arbetet med att genomföra den nya strategin inletts. Ett centralt mål är att höja regionens FUI-intensitet: Egentliga Finland ligger efter det nationella genomsnittet, särskilt när det gäller privata FUI-investeringar, och som tillväxtregion bör vår region ha en ambitionsnivå som minst motsvarar de nationella målen. Möjligheterna finns dels i att aktivera regionens små och medelstora företag, dels i att attrahera nya företagsetableringar till regionen, vid sidan av de stora företagens investeringar.

Åboregionens särdrag och konkurrensfördelar, såsom högskolornas starka kompetensbas och de starka industribranscherna, utgör fortsättningsvis en stabil grund för vårt arbete. Element av tillväxt söks i dessa, liksom i helt nya initiativ och industriell förnyelse. Vår verksamhet är indelad i följande ansvarsområden: utveckling av verksamhetsmiljöer, tillväxttjänster, åtgärder för att främja Invest in, kunskapsbaserad och förutseende ledning, Startup Hub, marknadsföring och kommunikation samt administration.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030

Budgeten för 2027 baserar sig på strukturomvandlingarna, anpassningsarbetet och den strömlinjeformade organisationen som genomfördes 2026. Målet är att stabilisera ekonomin, men förändringar i kommunernas

servicestrukturer samt den framtida formen för och finansieringsnivån av det regionala näringslivssamarbetet har en betydande inverkan på vår verksamhetsmiljö och ekonomi. I septemeber präglas utsikterna för år 2027 fortfarande av osäkerhet. Förhandlingarna om en regional modell för näringslivssamarbetet och dess finansiering pågår fortfarande. Också tidtabellen för beslutsfattandet är osäker.

Strategin Mod att växa styr verksamheten under planperioden. Målet är att rikta resurserna till ett allt mer verkningsfullt och skalbart arbete för att stärka livskraften, investeringarna, FUI-aktiviteten och regionens kunskapsunderlag. Under planperioden är det också centralt att regionens kompetens kopplas till EU:s förändrliga finansieringsstruktur och att finansieringen under nästa finansieringsperiod utnyttjas så effektivt och verkningsfullt som möjligt.

Personalresurserna riktas i allt större utsträckning direkt till kundarbete och arbete med intressentgrupper, och andelen projektfinansiering planeras öka på ett kontrollerat sätt. I projektpartnerskap betonar vi strategiska mål, genomslagskraft och kostnadseffektivitet, särskilt genom samarbete med bland annat andra näringslivsbolag.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Utvecklingen i omvärlden *(mätarna har preciserats från 2027)*

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Företag som etablerats i regionen, st.		15	15	15	15	15
Nya uppstartsföretag, st.		25	30	35	40	50
Företagskundsaktiviteter (antal), Kundarbetets totalvolym, exkl. evenemang		jämförbara data finns inte att tillgå	3 500	3 500	3 500	3 500
FUI- och tillväxtfinansiering till företag med stöd av Business Turku M€	9,3	250	80	60	60	60

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Målet nås genom att genomföra strategin Mod att växa och slutföra reformen av verksamhetsmodellen.
I praktiken innebär detta en riktning av resurserna, resultatansvar för nyckeltalen inom respektive ansvarsområde samt en ökning av andelen extern projektfinansiering.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Bolagets möjligheter att påverka denna indikator är i huvudsak begränsade till arbetsresandet.	-	-	-	-	-	-

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Bolaget planerar inte några betydande investeringar	-	-	-	-	-	-

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurseffektivitet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2027.

Stiftelsen Forum Marinum

Verkställande direktör: Ulla Teräs

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Forum Marinum bevarar och synliggör Åbos maritima kulturarv samt utvecklar det maritima stadsrummet och servicehelheten. Stiftelsen producerar kultur-, utställnings- och evenemangstjänster för stadsbor och besökare samt utvecklar områdets service- och upplevelseutbud. Verksamheten stärker det maritima Åbos livskraft, attraktionskraft och nationella profil.

Förändringar i omvärlden

Osäkerheten inom den offentliga ekonomin understryker betydelsen av verksamhetens genomslagskraft, partnerskap och en mångsidig finansieringsbas. Att trygga verksamhetens kontinuitet på lång sikt förutsätter anpassning och nya lösningar som stärker resurserna och säkerställer genomslagskraften i det allmännyttiga arbetet. Stiftelsen genomför de strategiska målen för det maritima Åbo, men en förutsättning för fortsatt utveckling är en förnyelse av tjänsteportföljen och lokalerna.

Stadsutvecklingen på Slottsudden och förnyelsen av Havskvarteret kommer att förändra Forum Marinums omgivning avsevärt och ger en möjlighet att stärka dess roll som utvecklare av kultur, livskraft samt ett maritimt och för alla öppet stadsrum. Den framtida lösningen för Sigyn är en central del av helheten.

Den internationella turismens tillväxt i området, rollen som ankarhamn för Tall Ships Races samt kommande jubileumsår erbjuder en betydande tillväxtpotential som en internationell destination för maritim kultur och turism året runt. Samtidigt innebär konjunkturväxlingar inom turismen och dragningskraften också risker för verksamheten.

Östersjöns tillstånd, klimatförändringen och det växande behovet av havsmedvetenhet stärker verksamhetens samhälleliga uppdrag. Genom nätverk och partnerskap kan verksamhetens genomslag stärkas och Forum Marinums ställning som en nationell samlande aktör för maritim kunskap, kultur och upplevelser förstärkas, bland annat genom uppdraget som ansvarsmuseum.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Utvecklingen av Forum Marinum och visionen ”Tillsammans på havets sida” sammanfattas i fyra målområden:

- **Utveckling av Havskvarteret och Slottsudden** – förnyade lokaler, Sigyn, stadsrum och nya partnerskap
- **Internationell turism och attraktionskraft** – tjänster, evenemang, besökarupplevelser och internationella målgrupper
- **Affärsverksamhet och ekonomisk hållbarhet** – partnerskap, evenemang och flexibel användning av området
- **Genomslag och havsmedvetenhet** – delaktighet, havsskydd, hållbarhet och samhälleligt avtryck

Målet med förnyelsen av Havskvarteret är att förena museiverksamhet, stadsrum, evenemang, tjänster och partnerskap till en helhet som stärker områdets attraktionskraft, möjliggör nya former av affärsverksamhet året runt och väcker internationellt intresse. Forum Marinum fungerar som en port till havet och till en djupare relation till havet genom att förena maritim historia, samtid och framtid.

Museifartygen, särskilt Sigyn och Suomen Joutsen, utgör centrala styrkor. En långsiktig lösning för Sigyn, en grundlig renovering av Suomen Joutsen samt utvecklingen av tillgängligheten och besökarupplevelsen stärker attraktionskraften. Kronomagasinet utvecklas till en plats för upplevelser och utställningar, medan det nya lokalprogrammet för Låsbommen möjliggör evenemangs- och partnerverksamhet på ett mer flexibelt sätt. Arbetet med att hitta lösningar för förvaringen av samlingar pågår.

Internationell turism och nya målgrupper eftersträvas genom att utveckla service- och innehållsutbudet i nära samarbete med aktörer inom turism. Målet är också att stärka verksamhetens ekonomiska hållbarhet.

Som ett forum för tvärvetenskaplig kunskap om Östersjön och upplevelser med anknytning till havet är uppdraget att stärka den samhälleliga havsmedvetenhet och inspirera människor att agera för havets bästa. Barn och unga utgör en särskilt viktig målgrupp.

Havsmedvetenhet, hållbarhet och samarbete är genomgående mål i all verksamhet.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030

Det nya samarbetsavtal som förhandlats fram med staden och undertecknades 2026 möjliggör en långsiktig planering av verksamheten. Den första delen av innehållet i det nya helhetskonceptet som genomförs är förnyelsen av besökarupplevelsen på Suomen Joutsen. För att projektet ska kunna genomföras krävs tilläggsfinansiering för de extra kostnader som torrdockningen medfört samt för tillgänglighets- och nåbarhetslösningar under 2027. Renoveringsperioden fortsätter till 2028.

Under 2027 inleds också renoveringsprojektet för Kronomagasinet, förutsatt att undervisnings- och kulturministeriets investeringsstöd beviljas. Förnyelsen av lokalprogrammet och innehållet är ett steg mot en mer attraktiv och ekonomiskt hållbar verksamhetsmodell. Den obalans mellan verksamhet och resurser som uppstått till följd av de senaste årens sparåtgärder och nedskärningar kräver aktiv uppmärksamhet när det gäller verksamhetens omfattning, resursfördelning och strukturer. Museiverksamhet och förvaltning av samlingar är allmännyttig verksamhet som förutsätter långsiktig offentlig finansiering. Det finns anledning att under de kommande åren se över den finansiering som inom Forum Marinums serviceavtal riktas till de fasta kostnaderna. Centrala mål är även fortsättningsvis att stärka den egna medelsanskaffningen och stärka partnerskapen.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Stiftelsens popularitet och attraktionskraft som ett lokalt och riksomfattande resmål

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Antalet besökare i området/år, personer	223 175	250 000	260 000	325 000	325 000	270 000
Den egna produktionens andel av hela avkastningen, %	35	40	40	42	42	42
Inkomster från försäljning av inträdesbiljetter, 1 000 euro	448	450	465	500	500	470
Samarbetsavtal med Åbo stad, 1000 euro (Ssn 22.11.2021 § 524)	589	720	720	720	720	720

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:
Det mest synliga inslaget för allmänheten år 2027 är den förnyade upplevelsen ombord på Suomen Joutsen, som ligger till grund för den prognostiserade ökningen av besökarantalet. En förutsättning för att satsningen ska kunna genomföras är också att fartygets tillgänglighet och nåbarhet förbättras.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Verksamheten utvecklas systematiskt mot koldioxidneutralitet tillsammans med andra museer och aktörer inom turism	Genomfördes enligt planen	Åtgärder i enlighet med Ekokompassen	Turismbranschens kriterier (VTA + Visit Finland)			

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:
Efter införandet av Ekokompassen kommer Forum Marinum att ansluta sig till utvecklingsprogrammet Sustainable Travel Finland (STF).

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Bättre energieffektivitet i fastigheterna och inbesparingar i driftsekonomin.	Genomfördes enligt planen	Energieffektivitet som en del av investeringar i lokalreparationer	Energieffektivitet som en del av projektplaneringen	Besparingar i energikostnader		

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:
Vid projektplaneringen och renoveringen av Kronomagasinet beaktas energieffektivitet och klimatmål.

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2027.
• Utvecklingsprogrammet Sustainable Travel Finland (STF) och STF-märke. • Åtgärdsplan för utveckling av produkter och tjänster • Samarbetet för att genomföra åtgärdsprogrammet för Östersjöutmaningen fortsätter. • Främjande av havsmedvetenhet samt deltagande i utvecklingen av museernas nationella nätverk för framtidsarv.

Kaarea Oy

Verkställande direktör: Miika Markkanen

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets verksamhetsområde är kostservice, städtjänster, fastighetsskötsel, anordnande av skötsel och underhåll av fastigheter samt planering och konsultation i anknytning till genomförandet av dessa tjänster; tillverkning, lagring, förmedling och transport av matprodukter; städning, skötsel, underhåll, övervakning av fastigheter samt säkerhetstjänster samt därtill installering, service och reparation av apparater och system i anknytning till fastigheterna. Bolaget kan även köpa, sälja och äga fastigheter samt aktier och övriga värdepapper. Bolagets syfte är att vara en enhet som är anknuten till sina ägare på det sätt som avses i lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016). Bolaget drivs enligt affärsekonomiska principer.

Förändringar i omvärlden

Det kostnadstryck som bolagets kundägare står inför påverkar bolagets omvärld.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Bolaget fortsätter sitt utvecklingsarbete för att förenhetliga och förbättra organisationens funktioner bl.a. genom att etablera strategin. Verksamheten utvecklas bland annat utifrån resultaten av produktivitets- och koldioxidavtrycksmätarna och med beaktande av kraven i lagstiftningen. Bolagets verksamhet grundar sig på avtalet mellan delägarna och ägarpolitiken.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030

Bolagets affärsverksamhet förväntas förbli relativt stabil och den allmänna kostnadsutvecklingen måttlig. Kostnadsnivån har dock tidigare stigit mer än vad som kan beaktas i de prishöjningar som föreslås för 2027. Budgeten påverkas också av att verksamheten vid personalrestaurangerna och kaféerna på ÅUCS Stamsjukhusets område upphör i slutet av september 2026. Den nu utarbetade budgeten för 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030 omfattar den affärsverksamhet som tills vidare fortsätter inom bolaget.

De planerade investeringarna utgörs huvudsakligen av ersättningsinvesteringar som syftar till att säkerställa servicenivån. De investeringar som planeras inom bolagets olika verksamhetsområden stöder de gemensamma klimatmålen.

Reformen av upphandlingslagen föranleder inga åtgärder i fråga om bolagets ägarstruktur. Pargas stads ägarandel bör höjas till den nivå på 10 procent som upphandlingslagen förutsätter.

Intressebolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Omsättningen ökar och produktiviteten för den interna verksamheten i bolaget förbättras

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Bolaget får ny omsättning från nya kunder. Omsättning, 1 000 euro	71 400	67 698	61 198	62 388	63 574	64 750
Rörelsevinsten är måttlig. Rörelsevinst, 1 000 euro	1 930	1 670	728	829	941	1 012

Med vilka åtgärder ska målet uppnås:

Bolagets mål är att betjäna sina ägarkunder kostnadseffektivt och att producera mervärde. Bolagets tjänster marknadsförs aktivt till nya ägare.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Bolagets trafiklösningar görs klimatneutralare.	Trafiklösningarna har gjorts klimatneutrala	Trafiklösningarna har gjorts klimatneutrala	Trafiklösningarna har gjorts klimatneutrala	Trafiklösningarna har gjorts klimatneutrala	Trafiklösningarna har gjorts klimatneutrala	Trafiklösningarna har gjorts klimatneutrala
Bolaget använder sig av förnybart, koldioxidsnålt och biobaserat bränsle	Användningen har fortsatt	Användningen fortsätter	Användningen fortsätter	Användningen fortsätter	Användningen fortsätter	Användningen fortsätter
Elfordonens andel av alla fordon, %	19	26	36	43	50	50

Med vilka åtgärder ska målet uppnås:

Bolaget förnyar sina bilar under de kommande åren med koldioxidneutrala alternativ, om sådana finns tillgängliga. I produktionsfordonen använder bolaget förnybar biodiesel. Detta innebär att den koldioxid som redan är i omlopp återvinns och ny koldioxid produceras inte. Personalen handleds i att köra ekologiskt med fokus bl.a. på körsätt och undvikande av tomgång.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Minskad vattenförbrukning	Genom ersättningsinvesteringar har vi kommit fram till lösningar som förbrukar mindre vatten	Genom ersättningsinvesteringar kommer vi fram till lösningar som förbrukar mindre vatten	Genom ersättningsinvesteringar kommer vi fram till lösningar som förbrukar mindre vatten	Genom ersättningsinvesteringar kommer vi fram till lösningar som förbrukar mindre vatten	Genom ersättningsinvesteringar kommer vi fram till lösningar som förbrukar mindre vatten	Genom ersättningsinvesteringar kommer vi fram till lösningar som förbrukar mindre vatten
Dämpning av klimatförändringen	Genom ersättningsinvesteringar har vi kommit fram till lösningar som förbrukar mindre energi	Genom ersättningsinvesteringar kommer vi fram till lösningar som förbrukar mindre energi	Genom ersättningsinvesteringar kommer vi fram till lösningar som förbrukar mindre energi	Genom ersättningsinvesteringar kommer vi fram till lösningar som förbrukar mindre energi	Genom ersättningsinvesteringar kommer vi fram till lösningar som förbrukar mindre energi	Genom ersättningsinvesteringar kommer vi fram till lösningar som förbrukar mindre energi
Minskning av koldioxidavtrycket. Man genomför en plan för utsläppsminskning som stöder koncernens mål.	Verksamheten har utvecklats utifrån mätarna för sektorvisa koldioxidavtryck.	Verksamheten utvecklas utifrån mätarna för sektorvisa koldioxidavtryck.	Verksamheten utvecklas utifrån mätarna för sektorvisa koldioxidavtryck.	Verksamheten utvecklas utifrån mätarna för sektorvisa koldioxidavtryck.	Verksamheten utvecklas utifrån mätarna för sektorvisa koldioxidavtryck.	Verksamheten utvecklas utifrån mätarna för sektorvisa koldioxidavtryck.

Med vilka åtgärder ska målet uppnås:

I kriterierna för konkurrensutsättningen av ersättningsinvesteringar beaktas miljöaspekter. Utifrån den sektorvisa uppföljningen av koldioxidavtrycket genomförs åtgärder för att minska koldioxidavtrycket.

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurseffektivitet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2027.

- Miljöcertifikatet Ekokompassen är i kraft.
- Bolaget har anslutit sig till programmet Stegvis mot eko och använder ekologisk fettfri mjölk och ekologiska flingor samt även andra ekologiska produkter i liten skala. Användningen av ekologiska produkter håller sig på nivå 3 (=> 5–10 % av alla produkter som används är ekologiska). Programmet Stegvis mot eko har införts inom måltidstjänsterna för skolor och daghem i Åbo.
- Genomsnittet för koldioxidavtrycket för blandad kost i daghemmen och skolorna håller sig på samma nivå eller lägre än utfallet åren 2024–2025. Målet är att minska mängden nötkött från den blandade kosten också när det gäller andra kunder och på så sätt minska koldioxidutsläppen från blandmat. Utvecklingen av vegetarisk mat fortsätter.
- Matsvinn registreras vid alla enheter inom måltidstjänsterna och rutinerna för registreringen gås igenom regelbundet. I köket säljs överbliven mat efter måltiderna och matsvinn doneras till samarbetsparter. Mängden matsvinn (produktions- och serveringssvinn) utgör inte mer än 8 % av den mängd mat som produceras.
- I produktionsfordonen använder bolaget förnybar biodiesel. Detta innebär att den koldioxid som redan är i omlopp återvinns och ny koldioxid produceras inte. Andelen eldrivna bilar utökas: Bolaget har utarbetat ett investeringsprogram för produktionsfordon som då det genomförs kommer att öka antalet elbilar varje år.
- Användningen av sorteringsområdet på Fiskarsgatan och Havregatan fortsätter. Bolaget fortsätter samarbeta med avfallsbranschens aktör för att uppnå rätt användning eller fortsatt behandling av de olika avfallsslagen. Avfallshanteringen för långvarigare arbetsobjekt genomförs med växelflak med lock som transporteras rakt till objekten för återvinning enligt den typ av avfall som uppstår. Små mängder transporteras till sorteringsområdena på Havregatan och Fiskarsgatan. Koncentrationen av verksamheten för cirkulär ekonomi på Havregatan fortsätter i lokalen som förvaltas av lokalservicecentralen. Vi strävar efter att sälja produkter som stått i lager över ett år via Kiertonet eller donera dem till återvinningscentraler. Produkter som inte är dugliga för fortsatt användning sorteras på olika återvinningsflak. Bolagets egna anställda och externa tjänsteproducenters anställda instrueras att följa sorteringsanvisningarna för att minimera mängden byggavfall samt för att främja återvinningen.
- I stamsjukhusets patientkök fortsätter återvinningen av Kiiltos tvättmedelförpackningar. Den lokala återvinningen av tvättmedelflaskor inom rengöringstjänsterna fortsätter. Inom rengöringstjänsterna fortsätter användningen av miljömärkta rengöringsämnen. Inom rengöringstjänsterna används platsspecifik lagerbokföring av rengöringsmedel för att säkerställa och övervaka korrekt dosering av rengöringsmedel. Dessutom följs förbrukningen av rengöringsmedel upp för att förhindra överförbrukning.
- Inom rengöringstjänsterna fortsätter användningen av slipskivor, vilket minskar användningen av vatten och arbetet kan genomföras utan kemikalier.
- I kriterierna för konkurrensutsättningen av ersättningsinvesteringar beaktas miljöaspekter.
- Vi säljer onödiga fordon, maskiner och apparater på Kiertonet. Våra anskaffningar är så långt som möjligt redan använda produkter.

Koy Turun Monitoimitilat

Verkställande direktör: Seppo Saaristo

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets verksamhetsområde är fastighetsförvaltning och verksamhetens huvudsakliga syfte är att genomföra Åbo stads nya lokalprojekt. Åbo stads byggherreverksamhet för lokaler fungerar huvudsakligen som producent av bolagets byggherretjänster och i behövlig omfattning köper bolaget tjänster i anknytning till byggande av marknaden. Bolagets ansvarar för tillfället för genomförandet av en betydlig mängd projekt som pågår samtidigt, dessa är projekt för byggandet av skolor och allaktivitetshus.

Förändringar i omvärlden

Marknadsmiljön präglas fortfarande i augusti 2026 av en försiktig ekonomisk tillväxt och geopolitisk osäkerhet. ECB:s styrränta uppgår för närvarande till 2,40 procent, och förväntningarna på räntemarknaden tyder på att räntenivån kommer att förbli måttlig under de närmaste åren. Inflationstakten i euroområdet väntas avta till omkring målnivån ca 2 procent fram till 2028, vilket bidrar till en stabil räntenivå. Den ekonomiska tillväxten i euroområdet bedöms gradvis stärkas under 2027, men utsikterna präglas fortfarande av osäkerhet, särskilt till följd av utvecklingen på energimarknaderna och den internationella geopolitiska situationen.

Byggkonjunkturen i Finland har under 2026 långsamt vänt uppåt efter flera svaga år. Tillväxten drivs framför allt av offentliga investeringar, projekt inom försvarsförvaltningen, byggandet av datacenter samt infrastruktur- och energiinvesteringar. Bostadsbyggandet ligger fortfarande på en historiskt låg nivå, men väntas återhämta sig gradvis under 2027. Den totala tillväxten inom byggbranschen förväntas accelerera under 2027, även om marknadsutvecklingen fortfarande varierar mellan olika branscher.

Ökningen av byggkostnaderna har varit måttlig jämfört med de kraftiga kostnadsförändringarna under åren 2022–2024. Enligt Statistikcentralen var byggnadskostnadsindexet i juni 2026 cirka 2,5 procent högre än ett år tidigare. Kostnadstrycket orsakas i synnerhet av prisförändringar inom energi, infrastrukturprojekt och vissa material, men den allmänna kostnadsutvecklingen är fortfarande hanterbar. Den måttliga inflationen bidrar också under 2027 till en god förutsägbarhet i kostnadsutvecklingen.

Ur bolagets verksamhetsperspektiv är marknadsläget fortfarande i huvudsak gynnsamt för konkurrensutsättning av projekt. Det finns god tillgång till kapacitet inom byggbranschen, intresset för att lämna anbud är fortsatt stort och några betydande uppåtgående pristryck på entreprenadpriserna kan inte skönjas. Offentliga lokalprojekt är attraktiva för entreprenörerna, vilket stärker konkurrensen på marknaden. Osäkerhet i framtidsutsikterna orsakas dock av internationella kriser, utvecklingen av energipriserna, eventuella förändringar i räntenivån samt en avmattning i världsekonomins tillväxt. Samtidigt kan den gradvisa återhämtningen inom byggandet under 2027 successivt minska konkurrenstrycket på marknaden och leda till högre entreprenadpriser, särskilt i tillväxtcentrum.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

I framtiden kommer bolaget att få ett utökat ansvar för att leda underhållet av sina fastigheter samt för upphandlingen av underhållstjänster. Bolaget ska hålla sig medvetet om byggnadernas skick och genomföra reparationer i rätt tid enligt livscykeln, så att problemastiska reparationsskulder inte kan uppstå. I bolagets verksamhet koncentrerar man sig på kort sikt på en betydligt stor mängd byggande, byggprojektens livscykelekonomi och utvecklandet av bolagets förvaltning. På längre sikt förbereder sig bolaget på att ta ansvar för ledningen av underhållet av sina objekt och anskaffningen av underhållstjänster samt skapa nödvändiga strategier, processer, verksamhetssätt och en sådan organisation som detta kräver.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030

Bolaget investerar över 250 miljoner euro i byggandet skol- och allaktivitetshus under de närmaste åren, och trenden är ökande. Av bolagets kostnader är en betydlig andel utöver investeringarna finansieringskostnader och bolaget satsar på att göra noggranna prognoser för dessa. Bolaget har starkt förbundit sig till de klimatmål som ställts upp och deras genomförande följs kontinuerligt upp i projekten och i bolagets verksamhet. I bolagets ekonomiska nyckeltal speglas de stora investeringarna starkt i kreditlimiten och kapitallånen.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Framskridan av investeringsobjekten och projektens årliga utgiftsprognos, milj. euro

Utvärderingskriterier eller mätare	Den totala kostnaden för en godkänd projektplan	Uppdaterad uppskattning av de totala projektkostnaderna	Byggnadskostnader per br-m², euro	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Karhunaukion monitoimitalo	48,0	38,0	3 030	0	1,3	13,7	20,4	2,7	0
Jäkärlän koulu och Jäkärlän päiväkoti	20,1	18,8	3 252	10	8,8	0	0	0	0
St.Olofsskolan	35,9	33,0	3 407	0,4	6,2	16,2	10,2	0	0
Slottsstadens allaktivitetshus	63,1	59,5	3 909	1,7	17,2	29,2	11,5	0	0
Lyseo	49,0	39,0	3 230	0	2,0	20,8	16,2	0	0
Luolavuori	35,9	35,9	3 725	0	1,3	17,4	17,2	0	0
Museets samlingscenter	44,5	44,5	3 001	0	1,1	14,6	21,6	7,2	0
Ändringsarbeten i Ypsilon och Ypsilons parkeringsområde		1,1			1,1				
Sammanlagt	296,5	269,8		12,1	39,0	111,8	97,1	9,9	0
Alla projekts färdighetsgrad, %				4 %	19 %	60 %	96 %	100 %	

Observationer:

I talen ingår inte finansieringskostnader eller andra kostnader som bolaget har, enbart nybyggnadsinvesteringarna.

Mål: Uppföljning av bokslutet för de objekt som tagits i bruk, eur

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Syvälahti allaktivitetshus	537 916	645 000	655 000	665 000	675 000	685 000
Allaktivitetshuset i Övre S:t Marie	316 104	410 000	420 000	430 000	440 000	450 000
Jäkärlän koulu	0	456 950	465 000	475 000	485 000	495 000

Förklaring till avvikelserna:

- Siffrorna omfattar endast de räntekostnader för kapitallån som bolaget ansvarar för samt fastighetsskatt, försäkringar, markhyror och i undantagsfall vissa mindre kostnader och reparationer.
- Alla underhålls- och driftskostnader belastar för närvarande Lokalservice underhållsverksamhet och/eller användaren och syns därför inte alls i dessa siffror. När bolaget övertar ansvaret för underhållet av objekten kommer siffrorna att öka i fråga om underhållskostnaderna.
- I budgeten för 2026 reserverades medel för reparationer av idrottshallens akustik, men åtgärderna genomfördes inte.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: I bolagets nybyggnadsprojekt följer man Green Deal-avtalet för byggarbetsplatsernas del samt nybyggnadsprojekten planeras så att de uppfyller kraven i en fyra stjärnors miljöklassificering. Inom projekten utarbetas en funktionssäkerhetsplan med vilken man säkerställer att hustekniken är energieffektiv och motsvarar den verksamhet som planerats då byggnaden tas i bruk.

Utvärderingskriterier eller mätare	Miljöklassificering fyra stjärnor	Taxonomiduglighet enligt EU-taxonomin	Green Deal i bruk	Funktionssäkerhetsplan
Syvälahden koulu (färdigställdes 2018)	Nej	Nej	Nej	Nej
Ypsilon i Övre S:t Marie (färdigställdes 2018)	Nej	Nej	Nej	Nej
Karhunaukion monitoimitalo	På kommande / 2027	På kommande / 2027	På kommande / 2027	På kommande / 2027
Jäkärlän koulu ja päiväkoti	**Ja / 2026**	**Ja / 2025**	**Ja / 2025**	**Ja / 2025**
St. Olofsskolan	**Ja / 2026**	**Ja / 2026**	**Ja / 2026**	**Ja / 2026**
Slottsstadens allaktivitetshus	**Ja / 2026**	**Ja / 2026**	**Ja / 2026**	**Ja / 2026**
Lyseo	På kommande / 2027	På kommande / 2027	På kommande / 2027	På kommande / 2027
Luolavuori	På kommande / 2027	På kommande / 2027	På kommande / 2027	På kommande / 2027
Museets samlingscenter och slutarkiv	På kommande / 2027	På kommande / 2027	På kommande / 2027	På kommande / 2027

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bedömning av taxonomienlighet har gjorts Ja/Nej	Taxonomikraven uppfylldes Ja/Nej
Karhunaukion monitoimitalo	På kommande / 2027	
Jäkärlän koulu ja päiväkoti	**Ja / 2025**	**Ja**
St. Olofsskolan	**Ja / 2026**	**Ja**
Slottsstadens allaktivitetshus	**Ja / 2026**	**Ja**
Lyseo	På kommande / 2027	
Luolavuori	På kommande / 2027	
Museets samlingscenter och slutarkiv	På kommande / 2027	

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurseffektivitet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2027.
Mål för naturen: - För det valda projektet görs en naturutredning som ska ligga till grund för valet av konkreta åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden eller motverka förlusten av biologisk mångfald. Mål för cirkulär ekonomi: - I projekt som befinner sig i planeringsskedet utreds möjligheterna att förbättra avfallsåtervinningen under fastighetens användningstid, till exempel genom att reservera utrymmen för en fungerande och tillräckligt omfattande avfallssortering. - Målet är också att under byggskedet använda byggnadsdelar som tillverkats av återvunnet material eller återanvända byggnadsdelar.

Kulturstranden Ab

Verkställande direktör: Arto Valkama

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att på ett allmännyttigt sätt upprätthålla och utöva teater- och musikverksamhet i Åbo stad. Bolaget kan utöva café-, restaurang-, catering-, evenemangs-, konsert-, mötes- och kongressverksamhet samt lokal- och uthyrningsverksamhet. Bolaget kan sälja stödtjänster med anknytning till ovan nämnda funktioner.

Förändringar i omvärlden

År 2027 är det första hela året då bolaget även driver musikhuset Fuga. En möjlig förbättring av det allmänna ekonomiska läget kan ha en positiv inverkan på bolagets verksamhet såväl inom konsumentförsäljningen som försäljningen till företag.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Ibruktagandet av Fuga kommer att prägla verksamheten under 2027. Vi följer noggrant upp utfallet av de ekonomiska och operativa nyckeltalen under året och utnyttjar informationen i ekonomiplaneringen för åren 2028–2030. I samband med att den nya verksamheten inleds kommer det sannolikt att uppstå överraskningar som inte har kunnat tas i beaktande under beredningen. En central del av verksamheten år 2027 är också utvidgningen av restaurangverksamheten. I och med de nya restaurangerna i Fuga kommer konceptet för restaurangen Viides näyttämö i teaterhuset att uppdateras. När det gäller teaterverksamheten är det centralt att upprätthålla en hög konstnärlig nivå och att vidareutveckla verksamhetens driftsäkerhet. För hela bolaget utvecklas verksamheten i enlighet med den strategi som uppdaterades år 2026.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030

Musikhuset öppnar i oktober 2026, och de tillhörande ekonomiska siffrorna baserar sig på noggranna beräkningar. Förhandsbedömningen av den nya verksamheten är dock utmanande, vilket även gäller musikhusets planeringsår. Mer tillförlitlig information om den ekonomiska strukturen och målsättningen fås först när verksamheten har kommit igång. För teaterverksamheten är den ekonomiska ekvationen utmanande: ökade kostnader, särskilt till följd av generella löneförhöjningar, i kombination med de nedskärningar i det offentliga stödet som genomfördes föregående år. Under budgetåret och ekonomiplaneåren måste man därför förbereda sig på att höja biljettpriserna. Trots detta är trycket att lyckas med försäljningen stort, och det finns en risk att försäljningstrycket påverkar det konstnärliga innehållet. Under och efter år 2027 kommer man också att kunna bedöma de synergifördelar som helheten medför, och vid behov kommer verksamheterna att omorganiseras.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Ekonomisk balans på lång sikt

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Räkenskapsperiodens resultat före bokslutsöverföringar, 1 000 euro	-489	0	0	0	0	0

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Ökad utomstående finansiering och ökad effektfullhet

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Utveckling av stadsteaterns egna intäkter , 1 000 euro	6 104	5 000	5 700	5 800	5 900	6 000

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Utvecklingen av musikhusets egna intäkter, 1 000 euro		800	4 900	5 000	5 100	5 200

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Utveckling av evenemangs- och lokalförsäljning, effektiv konsumentförsäljning och marknadsföring, en väl konceptualiserad restaurangverksamhet, intressanta innehåll inom både teater- och musikverksamhet. Priserna höjs så att de minst motsvarar kostnadsutvecklingen.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Effektiverad användning av Fölibiljetten, användningsgraden som mätare Fölire-sor / antalet åskådare, %	13	15	18	19	20	21

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

En ökad användning av Fölibiljetter förutsätter att busstrafiken återinförs på Östra Strandgatan.

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurs-klokhet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2027.
Vi fortsätter genomföra det gällande miljöprogrammet enligt målen i programmet.

Kuntec Oy

Verkställande direktör: Janne Alkki

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets verksamhetsområde är genomförande, planering och konsultation av jord- och vattenbyggnadsarbeten, gatubyggande, grönområdesarbeten, skogsvårdsarbeten, byggande av idrotts- och lekplatser och projektledningsentreprenad samt anslutande transport-, byggnads-, underhålls- och andra arbeten samt tillverkning och försäljning av produkter som anknyter till branschen. Bolaget kan också köpa, sälja och äga fastigheter och aktier samt hyra ut fastigheter och utrymmen.

Det huvudsakliga syftet med bolagets verksamhet är att inom det verksamhetsområde som anvisats bolaget bygga, underhålla och utveckla stadsmiljön så att den är trygg, fungerande och trivsam för invånarna och dem som besöker staden. Bolaget sköter den stadsinfrastruktur och de grönområden som hör till dess ansvarsområde och tillhandahåller sina ägarkunder kostnadseffektiva underhålls- och byggtjänster av hög kvalitet. Målet är att stadsmiljön ska förbli ett högklassigt visitkort för alla som använder den.

Förändringar i omvärlden

Bolagets omvärld formas särskilt av läget inom den offentliga ekonomin, ägarstyrningens riktlinjer, förändringar i regleringen av bolagets verksamhet, behovet av klimatanpassning, den gröna omställningen, digitaliseringen, tillgången på kompetent arbetskraft samt de ökande kraven på en högkvalitativ, säker och fungerande stadsmiljö.
För att lyckas med sitt uppdrag behöver bolaget planera och agera proaktivt, kontinuerligt förbättra effektiviteten, trygga tillgången på kompetent personal och kunna utnyttja de möjligheter som digitaliseringen, den gröna omställningen och stadsutvecklingen erbjuder på ett sätt som stöder ägarnas mål.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Vi fortsätter att utveckla bolagets verksamhet som anknuten enhet i öppet samarbete med ägar- och beställarorganisationerna. Genom regelbunden dialog och tätt samarbete säkerställer vi att de verksamhetsmässiga och ekonomiska målen för avtalshelheterna följs upp och uppnås.

För att effektivisera verksamheten fortsätter vi att vässa våra interna kärnprocesser. På så sätt förbättrar vi verksamhetens effektivitet och kan tillgodose ägarnas servicebehov, krav på kostnadsmedvetenhet och kvalitetsförväntningar.

Arbetet med att vässa bolagets strategi för perioden 2026–2030, som inleddes under räkenskapsperioden 2025, slutförs under räkenskapsperioden 2026 med beaktande av ägarnas strategiska mål och prioriteringar samt ägarpolitiska riktlinjer.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030

Budgeten för 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030 bygger på målen att förbättra lönsamheten och produktiviteten samt att förbereda sig på förändringar i omvärlden. Under planeringsperioden ligger fokus på att förnya den åldrande fordons- och maskinparken på ett kontrollerat sätt och minska dess utsläpp, stärka tillgången till kompetent personal och personalens engagemang samt kontinuerligt utveckla serviceproduktionens kvalitet och genomslag.

I enlighet med det resultatmål som avtalats med ägarna eftersträvar bolaget ingen egentlig tillväxt. I den ekonomiska planeringen för planperioden måste man dock beakta det betydande investeringsbehov som förnyelsen av maskin- och fordonsparken medför. Moderniseringen av den åldrande maskin- och fordonsparken kräver betydande investeringskapacitet hos bolaget samt förmåga att bära det finansieringsansvar som investeringarna kräver.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Den externa omsättningen för ägarnas ramavtal understiger 5 % och produktiviteten för den interna verksamheten i bolaget förbättras

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Omsättning, 1 000 euro	9 311	9 200	9 700	10 200	10 700	11 200
Omsättningen ökar jämfört med föregående bokslut, %	0,6	-1,2	5,4	5,2	4,9	4,7
Rörelsevinst, 1 000 euro	305	184	254	315	368	467
Extern omsättning, 1 000 euro	380	400	400	400	400	400
Extern omsättning, %	4,08	4,35	4,12	3,92	3,74	3,57

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:
Behovet av att förnya fordons- och maskinparken för att uppfylla ägarkundernas klimat- och servicemål kräver att bolagets ekonomi stärks för att säkerställa ett tillräckligt verksamhetsbidrag och ett tillräckligt kassaflöde samt bevara soliditeten. Det ökade finansieringsansvaret och avskrivningarna till följd av investeringarna finansieras genom åtgärder som förbättrar verksamhetens lönsamhet och effektivitet.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
De bränslen som används byts ut mot förnybara bränslen, %	95	95	98	99	100	100
Ökning av andelen eldrivna fordon och klimatvänliga material, %	7	10	40	75	100	100

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:
De bränslen som bolaget använder är redan till största delen förnybara. Genom att förnya maskin- och fordonsparken blir det möjligt att öka användningen av förnybara bränslen och förbättra utsläppsklasserna i enlighet med målet. Eldrivna maskiner och fordon anskaffas i ändamålsenlig omfattning med beaktande av utbudet på marknaden och förhållandet mellan kostnader och nytta. Även andelen klimatvänligt material ökas med beaktande av ägarkundernas förväntningar, ändamålsenligheten och förhållandet mellan kostnader och nytta.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Anskaffningar av fordon med låga utsläpp (utsläppsklass), 1 000 euro	1 968	600	2 500	2 500	2 500	2 000

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Förnyelsen av den åldrande maskin- och fordonsparken syftar till planmässig och kontrollerad anskaffning av maskiner och fordon med lägre utsläpp, vilket förutsätter att bolagets investeringskapacitet stärks under planperioden.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurs-klokhet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2027.
Kuntec anslöt sig till Åbo stads klimatteam våren 2024. Vi fortsätter arbetet inom klimatteamet genom att öka klimatmedvetenheten i bolaget och fördjupa samarbetet med de övriga medlemmarna i klimatteamet. Maskiner och fordon med lägre utsläpp anskaffas enligt planen för att ersätta fordon som tas ur bruk. Bolaget har övergått till förnybar diesel för sina dieseldrivna fordon. För skötseln av grönområden har utrustning för ogräsbekämpning med hett vatten anskaffats för provanvändning. Syftet är att övergå till naturligare bekämpningsmetoder och undvika användning av kemikalier vid skötseln av allmänna områden. Utifrån erfarenheterna övervägs en mer omfattande användning av metoden.

Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab-koncernen

Stadens ägarandel 22,46 %
Verkställande direktör: Jukka Heikkilä

LSJH-koncernen

LSJH-koncernen består av moderbolaget Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab (LSJH), samföretaget Lounavoima Oy, dotterbolaget Kiertomaa Oy och intressebolaget Ekopartnerit Turku Oy.

Lounavoima Oy äger ett ekokraftverk i Korvenmäki i Salo där bolaget behandlar icke-återvinningsbart avfall från hushållen i sydvästra Finland genom att omvandla det till el och värme. Bolaget grundades 2017 och ägs till lika delar av LSJH och Salon Kaukolämpö Oy. Företaget tillhandahåller tjänster till sina ägare på självkostnadsbasis. www.lounavoima.fi

Kiertomaa Oy främjar den cirkulära ekonomin i samhällsbyggande och återvinning av jordmaterial. Bolagets främsta mål är att stärka resurseffektiviteten i markbyggnaden. Som en anknuten enhet tillhandahåller den tjänster främst till sina ägare. Kiertomaa grundades 2016. LSJH äger 51 % av bolaget och Åbo stad 49 % www.kiertomaa.fi

Ekopartnerit Turku Oy tillhandahåller avfallshanteringstjänster på marknadsvillkor, såsom avfallstransport, mottagning, återvinning av avfall, avfallshanteringskartläggningar och utbildning för näringslivet. Av bolaget som grundades 2012 äger LSJH 49 % och NG Nordic Finland Oy 51 %. www.ekopartnerit.fi

Moderbolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab (LSJH) är ett avfallsservicebolag som ägs av 18 kommuner.

LSJH sköter delägarkommunernas lagstadgade avfallshanteringsuppgifter i enlighet med delägaravtalet, avfallslagstiftningen samt andra bestämmelser och avtal. LSJH:s verksamhet grundar sig på det avfallspolitiska programmet för 2023–2028, Mot en cirkulär ekonomi, som ägarna har godkänt och som omfattar bolagets hela verksamhetsområde.

LSHJ ordnar avfallsinsamlings- och mottagningstjänster samt utnyttjande av avfall och annan hantering för regionens invånare, offentliga aktörer och andra aktörer som ingår i kommunens avfallshanteringsansvar. LSJH erbjuder avfallsrådgivning för aktörer som faller under kommunens avfallshanteringsansvar. Avfallsrådgivningen ger invånarna och andra aktörer råd om hur man kan minska mängden avfall, konsumera på ett hållbart sätt och sortera avfall samt ordna en kostnadseffektiv avfallsservice. LSJH erbjuder också tjänster för näringslivet enligt kommunens lagstadgade andrahandsansvar.

Förändringar i omvärlden

Den ständigt föränderliga avfallslagstiftningen skapar oro och osäkerhet inom hela den kommunala avfallshanteringen. Vid sidan av den dagliga verksamheten har LSJH därför aktivt följt och försökt påverka innehållet i avfallslagen 2. LSJH lämnade sitt utlåtande i juni. I utlåtandet tog bolaget särskilt ställning till lagstiftarens planer på att göra konkurrensutsättning av avfallstransporter obligatorisk och ytterligare begränsa försäljningen till utomstående. Obligatorisk konkurrensutsättning av transporterna, som skulle undanröja möjligheten för avfallsbolagen att skaffa egna transportfordon, bedöms begränsa de kommunägda avfallsbolagens verksamhetsmöjligheter oskäligt mycket om den genomförs. Förändringen skulle kunna leda till en betydande kostnadsökning, eftersom avfallsbolagen skulle bli tvungna att upphandla transporttjänster på den privata marknaden. Om gränsen för försäljning till utomstående sänks från nuvarande 10 procent, skulle det medföra betydande problem och äventyra en fungerande och resurseffektiv hantering av kommunalt avfall. De avfallshanteringstjänster som omfattas av försäljningen till utomstående är till stor del sådana som privata aktörer inte erbjuder. I fortsättningen skulle LSJH inte längre kunna erbjuda dessa tjänster till de aktörer som behöver dem. Intäkterna från försäljningen till utomstående har dessutom täckt en betydande del av de kostnader som ordnandet av avfallshanteringen medför. Dessa kostnader skulle i fortsättningen belasta invånarna i form av högre avfallsavgifter.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab:s strategiska mål och centrala mål grundar sig på bolagets verksamhetspolicy och strategi och styr planeringen och genomförandet av verksamheten. LSJH:s styrelse godkände den uppdaterade strategin och verksamhetspolicyn 10.02.2026.

Strategin omfattar verksamhetsidén, drömmen och värderingarna.

- Vår verksamhetsidé: Vi ordnar högklassiga avfallshanteringstjänster för invånarna och ägarkommunerna på ett resurseffektivt sätt och med minsta möjliga miljöpåverkan. Vi ansvarar för vår del för helheten och försörjningsberedskapen inom hanteringen av kommunalt avfall.
- Vår dröm: Alla känner Sydvästra Finlands Avfallsservice som föregångare inom cirkulär ekonomi.
- Våra värderingar: Vår verksamhet utgår från likabehandling, förtroende och en ren miljö. Dessa värderingar upprätthåller och stärker vi tillsammans med alla i allt vi gör.

LSJH:s strategiska mål:

- Vi ordnar mångsidiga avfallshanteringstjänster nära invånarna.
- Vi främjar resurseffektivitet och regional cirkulär ekonomi för att stävja klimatförändringen
- Vi bevarar den ekonomiska balansen i en omvärld i förändring.

Verksamhetspolicyn har förnyats:

- Vår verksamhet stöder en ansvarsfull utveckling av miljön, samhället och bolaget. Vi agerar ansvarsfullt och ärligt i all vår verksamhet.
- Vi följer internationella och nationella lagar, avtal och program.
- Vi utvärderar och förbättrar kontinuerligt vår verksamhet.
- Vi utvecklar vår verksamhet proaktivt för att möta föränderliga krav. Detta gör vi kundorienterat, under ägarnas styrning och i samarbete med intressenter.
- Vi säkerställer tillräckliga resurser och tillräcklig kompetens.
- Vi följer kontinuerligt upp de miljöeffekter som vår verksamhet orsakar. Vi strävar efter att minimera miljöolägenheter samt säkerställa miljönytta, möjligheter inom den cirkulära ekonomin och en hållbar användning av naturresurser.
- Vi skyddar människor, egendom, information, anseende och miljö från olyckor, skador och brott för att våra strategiska mål ska kunna uppnås.
- Vi säkerställer kontinuiteten i vår verksamhet genom systematisk riskhantering och beredskap för störningar och undantagssituationer.
- Vi ser till att de elektroniska tjänsterna och informationshanteringen genomförs lagenligt, säkert, effektivt och transparent.
- Vi genomför upphandlingar ansvarsfullt, effektivt och planmässigt.
- Vi säkerställer ett öppet, aktuellt och tillförlitligt informationsflöde både inom bolaget och till externa intressenter.

För att fördjupa verksamhetspolicyn och förtydliga helheten av dokument som beskriver verksamhetssätten har principer utarbetats för sex delområden: hållbar verksamhet, digitalisering och data, kommunikation, upphandling, företagssäkerhet och etiskt hållbar verksamhet. Strategin, verksamhetspolicyn och de fördjupande principerna är bolagets offentliga dokument. Förnyelsen av verksamhetspolicyn och i synnerhet utarbetandet av de kompletterande principerna är en del av arbetet med att förtydliga strukturen i de dokumenthelheter som styr bolagets verksamhet. Arbetet fortsätter med en genomgång av de dokument som preciserar verksamheten och som bland annat beskriver roller, ansvar och arbetssätt inom olika uppgiftshelheter.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030

Ekonomiplanen för 2027–2030 bygger på LSJH:s strategi, som bolagets styrelse godkänner varje år. Strategin utgör en grund för verksamhetsplaneringen som utförs under året och utarbetandet av budgeten. Åtgärderna för att förverkliga strategin och de mätare som stöder dem ingår också i LSJH:s hållbarhetsprogram (miljöansvar, socialt ansvar och god förvaltning).

Utgångspunkten för planeringen av verksamheten är att erbjuda invånarna så högklassiga avfallstjänster som möjligt kostnadseffektivt och med beaktande av miljöverkningar. I LSJH görs planeringen på lång sikt i form av ett långsiktigt verksamhets- och investeringsprogram (PTS). Den nuvarande versionen av planen för 2025–2032 godkändes av bolagets styrelse våren 2025. Med programmet strävar bolaget efter att kontrollerat genomföra bl.a. omfattande investeringar som planerats för kommande år för att ytterligare utveckla avfallshanteringstjänsterna. Bolagets styrelse granskar investeringsprogrammet regelbundet och godkänner den preciserade planen under våren varje år. Programmet håller för närvarande på att revideras som en del av det nyligen inledda arbetet med att uppdatera strategin. När programmet är färdigt kommer det att godkännas av styrelsen våren 2027.

Efter att verksamhetsplanerna blivit färdiga under hösten utarbetas en preliminär budget och förbereds ett förslag till avfallstaxa som föreläggs avfallshanteringsnämnden för behandling. LSJH:s styrelse godkänner den slutgiltiga budgeten enligt årsklockan i december

2026. I budgeten beaktas förändringar i omvärlden, t.ex. ändringar i lagstiftningen. I investeringsplanen beaktas nödvändiga utvecklingsbehov med anknytning till byggandet och andra funktioner. Investeringarna kommer i mån av möjlighet att finansieras med kassamedel och vid behov med ett externt penninginstitutslån.

Då ansvaret för transport av blandavfall övergår till kommuner från början av 2026, kommer det att kräva särskilda ekonomiska och operativa satsningar under de närmaste åren. Samtidigt utvecklas avfallshanteringstjänsterna som helhet så att invånarna inom verksamhetsområdet även i fortsättningen har tillgång till ännu bättre avfallshanteringstjänster som kan anpassas till olika situationer. Därtill ska beaktas de punkter som nämns under ”Förändringar i omvärlden”.

I planen på lång sikt för åren 2025–2032 ingår flera investeringar för att förbättra tjänsterna och infrastrukturen för avfallsservicen. Den ekonomiskt mest betydande av dessa är den nya sorteringsstation som för tillfället byggs på Toppåparkens område. Genomförandet drabbades av ett visst bakslag under våren när det beslutades att konkurrensutsättningen av projektets markbyggnadsentreprenad skulle avbrytas på grund av alltför dyra anbud. Planeringen av investeringen inleddes på nytt för att hitta ett mer kostnadseffektivt sätt att genomföra den. Arbetet med att revidera planerna för projektet har framskridit och konkurrensutsättningarna fortsätter när planerna har preciserats. Samtidigt genomförs flera projekt med ett lägre ekonomiskt värde på olika verksamhetsställen. Dessutom ska de gamla avstjälpningsplatserna läggas ned på ett kontrollerat sätt.

Man strävar efter att kontinuerligt utveckla finansieringsstrukturen för verksamheten så att kostnaderna för basserviceverksamheten kan täckas med intäkterna från serviceproduktionen. Under tidigare år har de avgiftsbelagda inkomsterna inte täckt de kostnader som produktionen av de avgiftsbelagda tjänsterna medfört och därför har underskottet täckts med övriga inkomster från affärsverksamheten. Under de senaste åren har den effektivare separata insamlingen påverkat omsättningens struktur, särskilt genom att intäkterna från insamling och behandling av blandavfall har minskat. Den separata insamlingens ekonomiska konsekvenser kan bedömas tillförlitligt först på längre sikt, när verksamheten har etablerats och kunderna har vant sig vid de nya verksamhetsmodellerna. Då blir det också lättare att anpassa ekonomin till den rådande situationen

I tabellen nedan ingår förutom utfall även prognoser för 2027–2030. Utfallet kan avvika från tabellen nedan.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

LSJH förutsätter alternativ drivkraft i sina konkurrensutsatta avfallstransportentreprenader i mån av möjlighet (tillgänglighet med beaktande av logistiska områden).

Pendeltrafiken har tagits med som en ny helhet i LSJH:s program för utsläppsminskningar för att precisera målen.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Vi effektiverar nyanvändning och högklassig återvinning/Mängden blandavfall som LSJH samlar in av fastigheter är 140 kg per invånare år 2030.	143	152	140	140	140	140
Vi siktar på att uppnå ett så lågt koldioxidavtryck som möjligt/LSJH:s utsläpp från verksamheten (ekv/år) minskar klart från 2024 års nivå före år 2030. *Byggandet av Toppå sorteringsstation påverkar utsläppen.	87 837	90 510	82 000	79 600	80 500	74 800

Vi värnar om en ren miljö och biologisk mångfald/Den biologiska mångfalden vid LSJH:s verksamhetsställen utvecklas positivt genom att minst 10 åtgärder som stöder målen för biologisk mångfald genomförs årligen.	15	10	10	10	10	10

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

- Vi främjar resurseffektivitet och regional cirkulär ekonomi tillsammans med våra samarbetsparter. Vi hjälper våra kunder att sortera avfall och göra ansvarsfulla val. Vi återvinner och utnyttjar det avfall vi har.
- Vi sköter om närmiljön genom att följa de lov, bestämmelser och förpliktelser som tillämpas på vår verksamhet. Vi kartlägger verksamhetsställenas naturvärden, vi sköter om områden på ett sätt som främjar den biologiska mångfalden och vi bekämpar invasiva arter.
- Vi minskar utsläppen i hela leveranskedjan.
- Vi inför tekniska lösningar för att minska metanutsläppen från avstjälpningsplatserna. Vi minskar utsläppen från transporten av avfall och avfallsbehandlingen genom att optimera vår verksamhet och utveckla våra upphandlingar.
- Den el som LSJH använder produceras huvudsakligen i Lounavoimas ekokraftverk genom att icke-återvinningsbart avfall omvandlas till energi.
- Byggnadernas energieffektivitet förbättras genom att energilösningar beaktas vid investeringar, i fastighetsunderhållet och i den dagliga verksamheten. Nya byggnader uppförs med bättre energieffektivitet än lagens minimikrav förutsätter.
- Över 90 procent av den separata avfallsinsamling som LSJH ordnar genomförs med förnybara drivmedel.
- Slamtransporterna effektiviseras genom att ekotömning införs.

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2027.
- Vid avfallscentralerna genomförs åtgärder enligt den nya planen för skötsel av områden för att öka och skydda den biologiska mångfalden. - Miljökriterierna inkluderas i upphandlingsanvisningarna - Målen och åtgärderna för utsläppsminskning uppdateras och följs upp. - Insamlingen av soptippsgas effektiviseras och projektsamarbetet för vidareförädling av gas utvecklas. - Projektet Flexibel avfallshantering 2030 utvecklar avfallshanteringstjänsterna och mottagningsnätverket för fastigheterna i regionen för att stödja en effektivare återvinning - I LSJH:s pågående bygg- och investeringsprojekt har målen för cirkulär ekonomi inkluderats som centrala kriterier och ett verktyg har utvecklats för att stödja genomförandet av dem.

Stiftelsen Åbo 2029 sr.

Stiftelsens ombud: Tuomas Heikkinen

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Syftet med stiftelsen är att främja verksamheten i enlighet med den av Åbo stadsfullmäktige godkända Åbostrategin samt evenemang och projekt som ökar invånarnas välbefinnande och stöder utbildningen, högskolesamarbetet och näringslivet i Egentliga Finland. Syftet med stiftelsen är att göra Åbo stad mer intressant och lockande som turiststad genom att utveckla attraktionsfaktorerna samt att skapa nya affärsmöjligheter för företag inom turismen och upplevelseindustrin. Stiftelsen har till syfte att främja utvecklingen av nya serviceinnovationer.

Placeringsverksamhet

Marknadsvärdet på stiftelsens placeringskapital var cirka 39.3 miljoner euro i augusti 2026. För detta har en nominell avkastning på cirka 4,3 procent fastställts i budgeten. Detta skulle innebära en årlig nominell avkastning på 1,9 miljoner euro. I övrigt fortsätter stiftelsens verksamhet som tidigare och stiftelsen fortsätter att genomföra de mål som anges i stiftelseurkunden.

Övrig verksamhet

Stiftelsens övriga verksamhet består av projekt och övrig understödsverksamhet. Stiftelsen driver två projekt: Åbo 800-projektet som samordnar Åbos jubileumsår samt projektet Levande tvåspråkighet i Åbo. Dessutom beviljar stiftelsen årligen i genomsnitt 450 000 euro i understöd till andra projekt och funktioner som främjar stiftelsens uppdrag.

Jubileumsårsprojektet Åbo 800 genomförs på uppdrag av Åbo stad i enlighet med det jubileumsårskoncept och den projektplan som stadsfullmäktige har godkänt. Målet är att år 2029 skapa en minnesvärd helhet som når så breda målgrupper som möjligt och uppmärksammar 800-årsjubileet för Finlands äldsta stad. Jubileumsåret bjuder på ett mångsidigt program och omfattande kommunikationsinsatser. Jubileet föregås dessutom av ett upptaktsår 2028. Programmet sammanställs genom en öppen ansökan. Även enskilda Åbobor ges möjlighet att medverka i utformningen av jubileumsåret utöver olika möjligheter att delta. Stiftelsen beviljar vissa programprojekt understöd när genomförandet av projekten bedöms vara särskilt viktigt för att skapa ett balanserat programutbud.

Projektet Levande tvåspråkighet i Åbo överfördes till stiftelsen från en annan organisation i december 2025. Projektet finansieras i sin helhet med externa understöd som beviljats av Svenska kulturfonden, Stiftelsen för Åbo Akademi och Åbo stad.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Att främja verksamheten enligt Åbostrategin samt evenemang och projekt som ökar invånarnas välbefinnande och stöder utbildningen, högskolesamarbetet och näringslivet i Egentliga Finland.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Åbo 800-projektet*	165	540	820	1600	3432	343
Övriga understöd	180	450	450	450	450	450
Marknadsvärde på stiftelsens placeringstillgångar per 31.12, 1 000 euro	37 844	37 000	39 700	40 200	39 300	40 400

*innehåller också extern finansiering från 2027.

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Avkastningen på placeringsverksamheten har beräknats utifrån en absolut avkastning på 5 procent. Därefter har den årliga penninganvändningen dragits av från placeringskapitalet, vilket ger ett ungefärligt marknadsvärde på placeringstillgångarna vid utgången av respektive räkenskapsperiod. Förändringar på ränte- och aktiemarknaden kan påverka portföljens marknadsvärde avsevärt under planperioden, vilket innebär att värdet främst är riktgivande.

Projektet Åbo 800 genomförs i enlighet med den mer omfattande koncept- och projektplan som stadsfullmäktige har godkänt samt de verksamhetsplaner som stiftelsens styrelse godkänner årligen. Stiftelsens styrelse beviljar årligen efter prövning övriga understöd till projekt och aktörer som främjar stiftelsens ändamål.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Stiftelsen genomför för sin del Åbo stads klimatplan som uppdaterades 2026 och stöder Åbos mål att uppnå klimatneutralitet före 2029.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Stiftelsens fondförvaltare iakttar de strikta ESG-kriterierna (environment, social, governance) i valet av placerings-objekt	Utfall	Uppnås	Uppnås	Uppnås	Uppnås	Uppnås

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Inom ramen för jubileumsåret Åbo 800 utarbetas och införs ett program för hållbar utveckling och ansvarsfull verksamhet. Program-projekten och företagspartnerna förbinder sig att följa programmet i tillämpliga delar inom den verksamhet som anknyter till Åbo 800.

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogs-planen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Koncernen Åbo Energi

Verkställande direktör: Timo Honkanen

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolaget verkar inom energibranschen och producerar, överför och säljer el och värme till hushåll och företag. Åbo Energis uppgift är att tillföra energi för levnad, boende och företagande.

Förändringar i omvärlden

Volatiliteten på elmarknaden, dvs. prisfluktuationen, förväntas vara fortsatt kraftig i och med att den förnybara väderberoende produktionen och elförbrukningen ökar. Vår resa mot koldioxidneutral energiproduktion framskrider men flaskhalsarna i elnäten och den extremt strama regleringsmodellen för elnätets avkastningsnivå kan på nationell nivå sätta gränser för detta innan elnäten har förstärkts. Integrationen av el-, värme- och vätemarknaden förstärks kraftigt.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Vi fortsätter att utveckla vår energiproduktion i en koldioxidneutral riktning, förstärker och förnyar vårt elnät så att det motsvarar kraven hos det allt mer elektrifierade samhället endast i den utsträckning som det är möjligt på grund av den alltför strikta regleringsmodellen, vi fortsätter att investera i fjärrvärme som producerats med icke-brännande teknik samt vi fortsätter att särskilt sörja för försörjningsberedskapen och beredskapen för kriser. Vi utvecklar optimeringen av vår produktionsportfölj och kommer att fortsätta att implementera och införa artificiell intelligens i all affärsverksamhet.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030

År 2026 förväntas ännu vara måttligt i fråga om verksamheten och ekonomin, men de låga elpriserna som förutspås av elterminsmarknaden kommer att leda till kraftiga förluster särskilt inom elproduktionen vid kraftverket i Nådendal. Elpriserna har förutspåtts stiga när de elintensiva investeringarna i den rena omställningen färdigställs, men någon sådan uppgång kan tills vidare inte skönjas på elterminsmarknaden. Samtidigt kommer den tillåtna avkastningen från elnätet att vara betydligt lägre än under de föregående åren, eftersom det kraftigt växande investeringsbehovet på grund av den gröna omställningen och Energimyndighetens nya regleringsmodell inte stöder varandra, utan leder till att nätbolaget skuldsätter sig för att kunna göra de investeringar som krävs.

Lönsamheten för fjärrvärme väntas ligga kvar på en god nivå och det finns potential för en något bättre lönsamhet samtidigt som de sjunkande anskaffningspriserna också återspeglas i kundpriserna, eftersom prisfluktuationerna på elmarknaden kan utnyttjas vid låga elpriser även genom att producera fjärrvärme med el och värmepumpar: ytterligare 60 MW ny produktionskapacitet för fjärrvärme kommer att färdigställas år 2026.

Marginalerna inom elförsäljningen har återhämtat sig efter energikrisen och konsolideringen inom branschen, och situationen väntas förbli stabil.

Den operativa ledningen letar efter sätt att vidareutveckla lönsamheten och verksamheten. Huvudfokus ligger på sektorsintegration mellan el och värme samt på snabb och dynamisk optimering av produktionsanläggningarna vid fluktuationer i elpriset.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Ökad inkomstföring till staden

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Utdelning, miljoner euro	20	20	20,5	21	21,5	22.0
Ränta på utlåningar, miljoner euro	5,5	6,9	7,9	8,5	8,7	8,8

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Serviceförmåga och funktionssäkerhet

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Leveranssäkerhet vid elöverföringen, genomsnittlig avbrottstid/kund, h:min:s (genomsnittet i branschen 2:05:00)	0:09:09	< 0:10:00	< 0:10:00	< 0:10:00	< 0:10:00	< 0:10:00
Leveranssäkerhet av värme, i genomsnitt genomsnittlig avbrottstid/kund, h:min:s (genomsnittet i branschen 2:01:12)	1:07:00	< 1:30:00	< 1:30:00	< 1:30:00	< 1:30:00	< 1:30:00

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Vi ökar andelen helelbilar och laddbara hybridbilar av bolagets person- och paketbilar, %	33	35	37	40	40	40

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

- För åren 2027–2029 utarbetas ett klimat- och miljöprogram senast i december 2026.
- Försörjningsberedskapen ska beaktas, t.ex. alla fordon kan inte vara eldrivna.

Mål: Andelen kolneutrala energikällor i produktionen

Värme, kyla, ånga och el som används i Åbo produceras koldioxidneutralt senast 2029 (med beaktande av kompensationer).

- **Den kolneutrala energins andel av el och värme som Åbo Energi säljer uppgår till minst 95 procent år 2024.**

(Åbo stads klimatplan 2029, sfm 11.6.2018 § 142).

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Andelen kolneutrala energikällor i fjärr-värmeproduktionen, %	95,2	95	95	95	95	95
Andelen kolneutrala energikällor i elan-skaffningen, %	85,4	95	95	95	95	95
Kolneutrala energikällor: värme + el + mekanismer, %	89,7	100	100	100	100	100

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurs-smart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med princi-perna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurs-klokhet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2027.

Vårt nuvarande klimat- och miljöprogram sträcker sig fram till 2026. Fölande program för 2027–2029 färdigställs senast i december 2026. I vårt nuvarande program betonar vi följande:

- Inom energiproduktionen använder vi endast hållbart producerade biomassabränslen vars hållbarhet har påvisats i enlighet med det hållbarhetssystem som Energimyndigheten godkänt.
- Vi fortsätter med projekt som främjar den biologiska mångfalden tillsammans med olika aktörer (t.ex. beskogningsprojekt tillsammans med Åbo stad)
- Vi fortsätter att installera fågelskydd där det är tillämpligt
- Vi fortsätter med sambyggnadskultur med Åbo stad på miljömässigt värdefulla områden med beaktande av den biologiska mångfalden.

Mål för cirkulär ekonomi:

- Vi utvecklar den cirkulära ekonomin i vårt energisystem genom att främja utnyttjandet av spillvärme från industrin och kunderna i fjärrvärme- och fjärrkylanätet.

Turun Aikuiskoulutussäätiö

Verkställande direktör: Tommi Forss

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Turun Aikuiskoulutussäätiö utgör en betydande del av den regionala utbildnings-, arbetskrafts- och näringspolitiska servicestrukturen. Syftet med läroanstalterna som upprätthålls av stiftelsen är att främja regionens livskraft, välfärd, nationella och internationella konkurrenskraft samt fungerande arbetsmarknad genom att utveckla kompetensen. Turun Aikuiskoulutussäätiö är en del av företagsservicestrukturen som stöder näringslivets funktionalitet i Åbo ekonomiska region genom att för sin del ta hand om tillgången till kompetent arbetskraft.

För att uppfylla sitt ändamål upprätthåller stiftelsen Turun Aikuiskoulutuskeskus och Turun kesäyliopisto som självständiga läroanstalter. De har till uppgift att erbjuda och ordna yrkesinriktad och allmänbildande vuxenutbildning, öppen högskoleundervisning samt service-, forsknings- och arbetsverksamhet med nära anknytning till utbildningen samt verka så att de även i övrigt främjar stiftelsens syfte.

Stiftelsen är en allmännyttig sammanslutning och eftersträvar ingen vinst, men anser sig fortlöpande sträva efter att läroanstalterna som upprätthålls av stiftelsen är ekonomiskt självbärande.

Vuxenutbildningen spelar en regionalt stark näringspolitisk roll. Målet är att svara på de utmaningar som näringslivet ställt på utbildningen och sträva mot ett gemensamt mål med tanke på näringslivets framgång och konkurrenskraft i regionen.

Förändringar i omvärlden

Stiftelsens verksamhet finansieras till största delen med den statsandel som beviljas av undervisnings- och kulturministeriet. Finansieringen grundar sig på volym, prestationer och effekter. Finansieringsmodellen för både yrkesutbildningen och det fria bildningsarbetet gör att utbildningsanordnare hamnar i en konkurrenssituation sinsemellan, vilket gör det svårt att förutse den egna finansieringsandelen. De utbildningspolitiska riktlinjerna och regeringsprogrammet bestämmer utbildningens modell för verksamheten och finansieringen samt finansieringens nivå. Den försvagade offentliga ekonomin kan i fortsättningen ha en negativ inverkan på finansieringen med statsandelar.

Stiftelsens statsandelsfinansiering för yrkesutbildningen höjdes avsevärt för 2026 jämfört med finansieringen för 2025. Den ökade finansieringen hade en betydande inverkan på omfattningen av och inriktningen på den utbildning som erbjuds.

Vårt samarbete med regionens läroanstalter och särskilt Åbo yrkesinstitut är kontinuerligt och pragmatiskt i fråga om koordinering av utbildningsutbudet, utbildningsupphandlingar och samanvändning av lokaler.

Rysslands pågående anfallskrig mot Ukraina har fortfarande en direkt och indirekt inverkan på stiftelsens verksamhet. Den omedelbara effekten kommer att vara integrationen av ukrainska flyktingar och deras utbildningsbehov när det gäller språk och yrkesutbildning. De indirekta effekterna har återspeglats i ökade kostnader och särskilt i osäkerhet i energipriserna.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Stiftelsen strävar efter att utveckla sin verksamhet enligt näringslivets krav genom en dialog med företagen och arbetslivet i regionen. Utifrån framkomna behov och kartläggningar av utbildningsbehovet utvecklas nya utbildningsprodukter tillsammans med arbetslivet. För sommaruniversitetets del följer man det existerande utbildningsbehovet och trenderna samt efterfrågan på olika utbildningsprodukter. Målet är att upprätthålla och öka kompetenskapitalet inom olika yrkesområden och på så sätt säkerställa regionens framgång även i framtiden. Att säkerställa personalens välbefinnande och yrkeskompetens är ett centralt fokus.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030

Budgeten för 2027 bygger huvudsakligen på uppgifter från 2024 och 2025 samt på en bedömning av den framtida nivån på statsandelsfinansieringen. Undervisnings- och kulturministeriet fattar sitt finansieringsbeslut mycket sent det vill säga i mitten av december året innan, vilket gör det svårt att upprätta budgeten. Prognosen för statsandelens belopp innehåller således risker.

Ekonomiplanen för 2028 – 2030 har utarbetats enligt försiktighetsprincipen. Alla utgiftsbudgetar innehåller ett antagande om inflation.

Campusprojektet i Artukais färdigställdes våren 2025 enligt planen. I och med viktiga investeringar har stiftelsekoncernens avdragsunderlag ökat, vilket påverkar prognoserna för kommande år.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Antal vuxenutbildningsplatser och effekt

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Antal studerande, person	9 521	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500
Studerandenöjdhet, skala 0–5	4,3	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Effektivitet, lönsamhet och soliditet gällande stiftelsens verksamhet

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Annan än statsandelsfinansiering / Omsättning, 1 000 euro	2 896	2 906	2 859	2 916	2 975	3 034
Överskott av egen verksamhet (post motsvarande rörelsevinst), 1 000 euro	2 162	564	466	466	466	466

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2029.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Antal eldrivna bilar	2	3	4	4	4	4

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Förbättring av energieffektiviteten	Ovannämnda förbättringsmetoder har upprätthållits och deras användning har övervakats	Ovannämnda förbättringsmetoder upprätthålls och deras användning övervakas	Ovannämnda förbättringsmetoder upprätthålls och deras användning övervakas Förnyelsen av ventilationsaggregaten och värmeåtervinningssystemet förbättrar energieffektiviteten.	Ovannämnda förbättringsmetoder upprätthålls och deras användning övervakas Förnyelsen av ventilationsaggregaten och värmeåtervinningssystemet förbättrar energieffektiviteten.	Ovannämnda förbättringsmetoder upprätthålls och deras användning övervakas Förnyelsen av ventilationsaggregaten och värmeåtervinningssystemet förbättrar energieffektiviteten.	Ovannämnda förbättringsmetoder upprätthålls och deras användning övervakas Förnyelsen av ventilationsaggregaten och värmeåtervinningssystemet förbättrar energieffektiviteten.
Utnyttjande av solenergi	120 kW	120 kW	120 kW	120 kW	120 kW	120 kW

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2027.

Turun Ammattikorkeakoulu Oy

Verkställande direktör: Vesa Taatila

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolaget utövar yrkeshögskoleverksamhet med stöd av en koncession av statsrådet och på det sätt som fastställs i yrkeshögskolelagen. I enlighet med den strategi som godkändes 2023 ökar vi välfärden och konkurrenskraften i Egentliga Finland på ett ansvarsfullt sätt. Bolagets primära uppgift är att utexaminera välmående experter för att utveckla arbetslivet i Egentliga Finland. Tillsammans med våra partner utvecklar vi lösningar vars inverkan återspeglas i stor utsträckning även utanför vår region. Bolagets framgång mäts genom Åbos och hela Egentliga Finlands välfärd, livskvalitet och framgång i den internationella konkurrensen.

Förändringar i omvärlden

De centrala ändringsfaktorerna är 1) regeringen Orpos program, som starkt betonar en höjning av finansieringen för forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (FUI) nationellt samt 2) det målavtal som fastställts med undervisnings- och kulturministeriet för avtalsperioden 2025–2028 och 3) tillhörande finansieringsmodell.

Turun ammattikorkeakoulu strävar efter att långsiktigt stärka sin FUI-portfölj. Yrkeshögskolan arbetar aktivt för att en betydande del av finansieringen ska användas till att stärka regionala FUI-ekosystem och infrastrukturer med stort genomslag, särskilt i de städer som fungerar som nationella tillväxtmotorer. Övergångsperioden mellan EU:s finansieringsprogram 2027–2029 kommer tillfälligt att minska den EU-baserade finansieringen.

Målavtalet för avtalsperioden 2025–2028 och den nuvarande finansieringsmodellen gör det möjligt för Turun ammattikorkeakoulu att fortsätta genomföra sin strategi. Målen för avtalsperioden är utmanande, men realistiska, och de lämpar sig utmärkt för att möta de behov som uppstått i regionen. År 2027 görs en betydande nedskärning i yrkeshögskolornas finansieringsram. Åbo yrkeshögskola har dock lyckats bättre än genomsnittet med att förbättra resultaten av finansieringsindikatorerna, och därför kommer statsandelsfinansieringen att fortsätta att öka i ungefär samma takt som levnadskostnadsindexet även efter nedskärningarna. Eventuella nedskärningar 2028–2030 kan leda till ett betydande avbrott i verksamhetens kontinuitet.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Turun ammattikorkeakoulu fortsätter att aktivt genomföra sin strategi. De centrala innehållsmålen är att producera kompetens i området inom följande teman:

- Grön ekonomi
- Ett gott liv
- Vår Östersjö
- Hemma i hybridvärlden.

Den interna verksamheten utvecklas enligt tre följande program:

- Vi värnar om välbefinnandet i vår gemenskap
- Vi är en god partner
- Vi lär oss i en värld som ständigt förändras

Ur strategin härleds mål och åtgärder på både kort sikt och lång sikt för vardera sektor och kompetensområde/enheter.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030

Budgetarna för 2027–2030 verkar för närvarande vara relativt stabila. Både den statliga finansieringen och den externa finansieringen väntas öka stadigt trots nedskärningarna i yrkeshögskolornas finansieringsramar. Om det i nästa regeringsprogram riktas betydande nedskärningar mot finansieringsramen och/eller indexjusteringarna, kan förändringen bli så omfattande att bolaget måste förbereda sig på att effektivisera och minska sin verksamhet från och med 2028.

Turun ammattikorkeakoulus mål är att fortsätta aktivt öka andelen och mängden av extern finansiering för att dämpa de ekonomiska riskerna. När det gäller att öka den externa finansieringen försöker vi öka mängden finansiering som ska tas hem särskilt från EU och annat håll utomlands. Genom aktivt samarbete strävar yrkeshögskolan också efter att öka den direkta finansieringen från arbetslivet.

Som helhet beräknas verksamheten vid Turun ammattikorkeakoulu växa med cirka 50–70 årsverken per år när det gäller FUI-verksamheten. Utbildningens omfattning förväntas ligga kvar på nuvarande nivå.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Bolagets framgång i utdelningen av medel som grundar sig på finansieringsmodellen för yrkeshögskolor.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Statlig finansiering (inkl. nybörjarplatser som finansierats av UKM och strategifinansiering av UKM), 1 000 euro	67 798	68 600	70 200	72 900	74 700	76 100
Yrkeshögskoleexamina som avlagts vid Turun ammattikorkeakoulu, st.	2 135	2 153	2 300	2 350	2 380	2 390
Högre yrkeshögskoleexamina som avlagts vid Turun ammattikorkeakoulu, st.	532	550	560	590	610	620
Den externa finansieringens andel av FUI-finansieringen, 1000 euro	15 343	17 500	20 000	22 100	24 100	26 100
Studerandenöjdhet (Yh-examen och högre yh-examen vägt medelvärde)	5,45	5,4	5,5	5,6	5,6	5,7

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Kärnan i uppnåendet av målen är satsningar på arbetslivsinriktad FUI-verksamhet, för vilken man hela tiden söker större enskild finansiering från nationella och internationella finansiärer. Ökningen av antalet examina beror på att antalet studerande som är skyldiga att betala läsårsavgifter har ökat och på att genomströmningen inom det tekniska området har förbättrats.

Klimatmålen

Sammanslutningen bidrar till att främja naturpositivitet på det sätt som överenskommits med koncernen.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Utsläpp från upphandlingar tCO2	2 261	1 200	1 000	800	600	500
Koldioxidavtrycket, t CO2-ekv (*uppskattning, kompensation har inte beaktats)	3 227,6	2 800	2 500	2 250	2 000	2 000

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Sammanslutningen har en upphandlingspolitik som syftar till att minska utsläppen från upphandlingarna.

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurseffektivitet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2027.
Verksamhets- och styrmodellen för hållbarhets- och ansvarsarbetet säkerställer att löftena i programmet för hållbar utveckling uppfylls och att åtgärderna i programmet för hållbar utveckling genomförs. För att uppnå målen för utbildningen ser man till att all utbildning främjar en hållbar utveckling. Utbildningen stöds på konkreta sätt. t.ex. genom webbkursen Grunderna i hållbar utveckling och verktyg som stöder läroplansarbetet (genomförandeplan, lärdomsprovsavtal). Kvalitativa indikatorer, såsom läroplansanalys och studerandeenkät, har införts som stöd för ledning och bedömning. I de strategiska och operativa målen för FUI-verksamheten beaktas perspektiven för hållbar utveckling. En hållbarhetsbedömning av projektet har utarbetats för kriterierna för godkännande av FUI-projekt. Kompetensmålet för hållbar utveckling har inkluderats i personalutbildningsplanen och frågor som mäter upplevelsen av ansvar har lagts till i personalenkäten. Hela personalen får introduktion i hållbarhet och ansvarsfullhet. Koldioxidutsläppen från upphandlingar ska minskas genom att följa den upphandlingspolitik som godkändes 2023. Den biologiska mångfalden skyddas och koldioxidutsläppen kompenseras genom att förvärva och restaurera skyddade markområden.

Åbo Stadstrafik Ab

Verkställande direktör: Juha Parkkonen

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att producera busstrafik och upphandlad trafik för Åbo stad. Bolaget producerar kollektivtrafiktjänster för kollektivtrafiknämnden enligt ett avtal mellan bolaget och staden. Bolaget har också till uppgift att delta i olika pilot- och utvecklingsprojekt för kollektivtrafiken. Bolagets uppgift är också att delta i produktionen av nya förare inom kollektivtrafiken genom att erbjuda arbetsplatser, praktikplatser och platser för inlärning i arbetet för logistikstuderande genom att samarbeta med läroanstalter inom branschen.

Bolaget förhandlar som bäst med Föli om ett nytt trafikeringsavtal.

Förändringar i omvärlden

I och med det nya trafikeringsavtalet utvidgas bolagets verksamhet, vilket förutsätter fortsatta investeringar i fordonsparken samt satsningar på att utveckla depåtjänsterna och personalutrymmena. När det gäller drivkraften förskjuts tyngdpunkten i fordonsparken mot elbussar. Den dåliga tillgången på arbetskraft kommer att orsaka problem även under de kommande åren.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Bolaget utnyttjar de möjligheter som det nya trafikeringsavtalet erbjuder och fortsätter att öka andelen elbusstrafik.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030

Budgeten för 2027 bygger på antagandet att ersättningsnivån för det nya trafikeringsavtalet som ska ingås med Föli är realistisk och tillräcklig för att täcka kostnaderna för genomförandet av trafiken. Det nya trafikeringsavtalet som ska överenskommas kommer sannolikt att gälla i 10 år. Trafikeringsersättningen binds till kostnadsindexet för busstrafiken så att den behåller sitt realvärde även under avtalstiden.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Produktion av busstrafiken i överenskommen omfattning

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Andel av de producerade linjekilometrarna (hela Föli), %	~14	20	20	25	25	25

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Andelens storlek beror på förändringarna i Fölis hela trafik.

Mål: Den interna finansieringens tillräcklighet för investeringar och inkomstföring till staden

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Rörelsevinst, 1 000 euro	293	30	100	100	150	150
Ränta på beviljade lån, 1 000 euro	5	74	100	100	200	200

Upprätthållande av effektiviteten, elektrifiering av fordonsparken och det nya trafikeringsavtalet

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Elbusstrafikens andel av den producerade trafiken, %	11,7	20	38	50	60	70
Andelen förnybart bränsle, %	100	100	100	100	100	100

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:
Ökning av antalet elbussar i fordonsparken

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Elbussarnas andel av den nya fordonsparken, %	100	100	100	100	100	100

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurseffektivitet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2027.
I slutet av 2026 kommer bolaget att ta i bruk 6 eldrivna boggibussar och två begagnade elbussar. Med dessa bussar körs ca 800 000 kilometer per år, vilket minskar de direkta koldioxidutsläppen från trafiken med ca 700 ton.

Åbo konservatorium Ab

Rektor-verkställande direktör: Juha Järvinen

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolaget har undervisnings- och kulturministeriets tillstånd att ordna yrkesinriktade examina och utbildningar inom musikbranschen samt grundläggande konstundervisning. Syftet med bolagets verksamhet är att stödja livslångt lärande och dela med sig av kulturens effekter på välbefinnande.

Bolaget ordnar yrkesutbildning med undervisnings- och kulturministeriets finansiering. För grundläggande konstundervisning får bolaget statsandelsfinansiering som täcker cirka 50 procent av kostnaderna. Den avtalsbaserade finansieringen från elevens hemkommun täcker cirka 30 procent av kostnaderna och terminsavgiften som betalas av vårdnadshavaren cirka 20 procent. Utöver Åbo stad ordnar bolaget grundläggande konstundervisning för åtta andra städer och kommuner.

Enligt bolagsordningen kan bolaget utöva affärsverksamhet som stöder utbildningsuppgifterna. Bolaget har ett avtal med Åbo stad om att ordna Konstcentret i din skola-verksamhet.

Förändringar i omvärlden

Antalet invånare i Åbo och Åboregionen har ökat avsevärt under de senaste åren. Ökningen beror på flyttningsrörelsen inom landet och på invandring. Den kulturella mångfalden ser ut att öka i bolagets omvärld, vilket bolaget beaktar vid utvecklingen av sina utbildningstjänster med samhällsansvar.

Attraktiviteten för de utbildningar som bolaget ordnar är god. Bolaget önskar att undervisnings- och kulturministeriet ska beakta det ökade invånarantalet och den ökade utbildningsefterfrågan inom bolagets verksamhetsområde i beslut om finansiering av bolaget särskilt inom den grundläggande konstundervisningen, vars tillgänglighet är ett mål i Orpos regeringsprogram.

Normstyrningen och finansieringssystemet för den grundläggande konstundervisningen kommer att förändras avsevärt. Regeringens proposition med författningsändringarna har lämnats till riksdagen som väntas besluta om ändringarna och när de ska träda i kraft under hösten 2026.

Både de internationella och de nationella förändringarna i omvärlden har lett till att den upplevda säkerheten försämrats. Bolaget måste fokusera mer på att förbättra sin säkerhetskultur.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

År 2027 och under hela ekonomiplaneperioden genomför bolaget sin strategi som gäller fram till 2029 särskilt i fråga om följande insatsområden och mål:

Utbildningsuppgifternas attraktivitet, prestationer och resultat

- Bolaget placerar sig bland de tre största musikläroanstalterna gällande båda utbildningsuppgifterna och beviljas motsvarande statsandel.
- Bolaget utvecklar inlärningsstigen för studerande som framskrider snabbt och långt i sina studier i samarbete med andra utbildningsanordnare och aktörer.

Lokaler

- I enlighet med sin strategi förbereder bolaget en koncentration av sina lokaler till Slottsstaden som en del av Auraåstranden och avstår från lokalerna vid Mästaregatan.

Bättre framförhållning

- Bolaget utvecklar sin förmåga att identifiera och förbereda sig för säkerhetsrisker.
- Bolagets beslutsfattande och operativa ledning stöder sig på insamling och analys av data i förvaltnings- och kvalitetssystem.

Internationell verksamhet

- Bolaget fortsätter sitt läroanstaltssamarbete främst i Stockholm, och söker fler partner från de nordiska länderna och Europa och ansöker om en förlängning av Erasmus+-finansieringen.

Utveckling av utbildningskontinuum

- Bolaget utvecklar utbildningskontinuum inom musikbranschen i samarbete med utbildningsnivåerna och kontakterna med andra läroanstalter särskilt i samarbete med Turun AMK Oy och Åbo stad.

Målen för affärsverksamheten som stöder utbildningsuppgifterna

- Tillsammans med huvudhyresgästen Åbo yrkeshögskola utvecklar bolaget användningen av

Sigynsalen i sin egen verksamhet och i andra aktörers hyresanvändning.
- Bolaget eftersträvar en förlängning av avtalet om verksamheten Konstcentret i din skola som ingåtts med Åbo stad.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030

I inkomstprognosen för 2027 ingår flera osäkerhetsfaktorer. Staten reformerar finansieringssystemet för den grundläggande konstundervisningen 2027. Åbo konservatorium Ab bereder budgeten för 2027 utan slutliga uppgifter om ändringarna i finansieringssystemet för den grundläggande konstundervisningen.

Cirka en femtedel av intäkterna från grundläggande konstundervisning härrör från terminsavgifterna som eleverna (vårdnadshavarna) betalat. Familjernas försvagade köpkraft påverkar familjernas förmåga och vilja att betala barnens hobbyavgifter.

I enlighet med avtalet som ingåtts med Åbo stad ordnar bolaget grundläggande konstundervisning för Åboelever.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Statlig finansiering för grundläggande konstundervisning

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Statlig finansiering för grundläggande konstundervisning, 1 000 euro	3 032	3 138	3 138	3 138	3 138	3 138

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Undervisnings- och kulturministeriet beslutar om den statliga finansieringen. Bolaget ser till att antalet timmar som ligger till grund för statsandelsfinansieringen genomförs. Under planeringsperioden ser bolaget dessutom till att de prestationer som genom författningsreformen införs i finansieringssystemet uppnås väl.

Mål: Kommunernas betalningar för grundläggande konstundervisning

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Kommunernas betalningar för grundläggande konstundervisning, 1 000 euro	1 735	1 726	1 776	1 776	1 776	1 776

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Kommunerna köper grundläggande konstundervisning i musik av bolaget på avtalsbasis. Kommunerna betalar en avgift som grundar sig på antalet elever. Bolaget ser till att verksamheten genomförs i enlighet med avtalen med kommunerna. En elevplats kostade 1220 € per år under läsåret 2020–2021. Priset höjs läsårsvis i enlighet med Statistikcentralens konsumentprisindex (2015=100) för varugruppen utbildning. Jämförelsemånaden är 8/2020. Priset på en elevplats ändras inte om indexet sjunker.

Mål: Elevavgifter inom den grundläggande konstundervisningen

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Elevavgifter inom den grundläggande konstundervisningen, 1 000 euro	1 015	1 011	1 057	1 057	1 057	1 057

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Eleverna (vårdnadshavarna) betalar en avgift för elevplatsen varje termin inom den grundläggande konstundervisningen. Bolagets styrelse beslutar om avgifterna. Bolagets strategiska mål är att så många sökande som möjligt ska kunna delta i verksamheten. Statens och kommunernas beslut begränsar bolagets möjligheter att öka antalet elever.

Mål: Statlig finansiering för yrkesutbildning

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Statlig finansiering för yrkesutbildning, 1000 euro	1 469	1 636	1 636	1 636	1 636	1 636

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Undervisnings- och kulturministeriet beslutar om den statliga finansieringen. Bolaget ser till att målen inom yrkesutbildningen förverkligas i enlighet med de mål som ministeriet har satt upp.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Bokningsgraden för undervisningslokaler följs upp för att säkerställa att bolagets lokaler är i aktivt bruk.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Bokningsgraden för undervisningslokaler, %	73,62	70	70	70	70	70

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Bolaget följer upp användningsgraden för lokalerna i lokalbokningssystemet och vägleder personal och studerande att använda lokalerna effektivt.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Bolaget planerar inga investeringar som skulle genomföra den gröna omställningen i enlighet med EU:s taxonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Bolaget anlitar sakkunnighjälp från Åbo stads koncernförvaltning vid planeringen av naturmålen.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurseffektivitet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2027.
Bolaget planerar inga åtgärder för att uppnå målen för natur och cirkulär ekonomi i sin egen verksamhet för 2026. Bolagets mest betydande möjligheter till åtgärder för att uppnå målen för natur och cirkulär ekonomi finns inom restaurang- och städtjänsterna på Slottsgatan 60. Restaurang Sigyn drivs av Unica Oy. Alltime Oy sköter städningen på Slottsgatan 60. Bolaget anlitar sakkunnighjälp från Åbo stads koncernförvaltning vid planeringen av målen för cirkulär ekonomi.

Turun Raitiotie Oy

Verkställande direktör: Juha Saarikoski

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att låta uppföra, äga, förvalta, underhålla, sköta och utveckla spår som betjänar spårvägstrafiken på spårvägslinjer inom Åboregionen eller andra kollektivtrafikprojekt samt service- och depåbyggnader och andra lokaler, konstruktioner och anläggningar. Bolaget kan dessutom upphandla, äga, förvalta och hyra ut spårvägsmateriel som betjänar ovan nämnda ändamål, såsom spårvagnar. Bolaget kan äga och förvalta andra fastigheter, aktier och andelar som hänför sig till ovan nämnda verksamheter.

Förändringar i omvärlden

Turun Raitiotie Oy: verksamhet präglas av betydande förändringar i omvärlden såväl under innevarande året som under de kommande åren. Under innevarande år fattade stadsfullmäktige den 18 maj beslut om att genomföra spårvägsprojektet, vilket var ett avgörande beslut för bolagets fortsatta existens. Till följd av beslutet övergår bolaget tillsammans med spårvägsalliansen från projektets utvecklingsfas till genomförandefasen. Efter fullmäktiges beslut har bolaget också klassificerats som ett strategiskt bolag inom stadskoncernen. Förberedelserna för upphandlingen av spårvagnsmateriel har även inletts.

Nästa betydande förändring i omvärlden väntas inträffa under åren 2027–2028, då den fortsatta statliga finansieringen borde säkerställas. I och med detta beslut övergår bolaget och spårvägsalliansen till del 2 av genomförandefasen, som omfattar själva byggandet av spårvägen inom hela projektområdet, inledandet av byggandet av spårvagnsdepån samt en bindande beställning av spårvagnsmaterielen.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Bolagets verksamhet jämförs kontinuerligt till projektets aktuella fas och kommande skeden för att säkerställa att bolaget är tillräckligt förberett för de förändringar i omvärlden som beskrivits ovan. Detta innebär en proaktiv planering av bolagets resurser, upprättande av nödvändiga partnerskapsavtal samt utveckling av den egna verksamheten i samarbete med spårvägsalliansen. Målet är att bolaget på ett smidigt sätt ska utvecklas från att ansvara för planeringen av spårvägen till att, via byggskedet, bli ett bolag som ansvarar för driften och den fortsatta utvecklingen av ett fungerande spårvägssystem.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030

Budgeten och ekonomiplanen har utarbetats i enlighet med den genomförandeplan för alliansen som godkänts av fullmäktige samt projektplanen för spårvagnsmaterielen. Kalkylen omfattar endast stadens kostnadsandel och inkluderar inte någon statsandel. De största osäkerhetsfaktorerna hänför sig till en kritisk tidpunkt i projektets tidsplan, det vill säga tidpunkten för säkerställandet av statsbidraget, varefter byggvolymen ökar avsevärt. I den nu upprättade ekonomiplanen har denna tidpunkt bestämts infalla kring årsskiftet 2028–2029.

Investeringarna i infrastrukturen och de arkeologiska undersökningarna grundar sig på planer som utarbetats tillsammans med spårvägsalliansen, och merparten av kostnaderna utgörs av kostnader som uppkommer inom spårvägsalliansen.

Investeringen i spårvagnsmaterielen ligger under bolagets eget beredningsansvar, och kostnaderna består av bolagets egna kostnader, kostnader för de partner som anlitats för beredningen av materielupphandlingen samt senare av kostnader enligt det konkurrensutsatta avtalet med den valda leverantören av spårvagnsmateriel.

Bolagets mest betydande risker hänför sig till spårvägsprojektet och följande delområden (utan inbördes storleksordning):

- En väsentlig ökning av de allmänna byggkostnaderna (indexutvecklingen).
- Besvär som riktas mot projektet och de risker i anknytning till tidsplanen som dessa medför.
- Mängdrisker inom arkeologin, det vill säga att omfattningen av utgrävningarna och antalet fynd som kräver konservering ökar betydligt jämfört med förhandsutredningarna samt oförutsedda förändringar som påverkar den övergripande tidsplanen.
- Mängdrisker kopplade till förorenade markområden (PIMA).
- Förändrade krav från tredje parter eller parallella projekt.

- Inga anbud lämnas för spårvagnsmaterielen eller att anbuden överskrider kostnadskalkylen i projektplanen för materielupphandlingen.
- Upphandlingen av spårvagnsmaterielen överklagas.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Projekt för kollektivtrafikgata (1.1.2026–30.9.2028).
De faktiska projektkostnaderna har hållits inom den budgetram som stadsfullmäktige fastställt. I ekonomiplanen har projektets fortsättning efter beslutet om MAL-finansiering beaktats under planåren.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Infrainvestering (statsunderstöd som dragits av från denna)	Resultat -480 770	2 425 648	9 973 920	10 910 432	79 100 000	77 000 000
Stadsunderstöd	2 667 000				33 900 000	33 000 000
Stadsunderstöd (riktar sig till projektet, men inte bolaget)		1 039 563	4 274 537	4 685 900		
Arkeologiska undersökningar (driftsutgifter)	-	-	8 700 000	6 400 000	5 750 000	5 750 000

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: För merparten av kostnaderna gäller ett gemensamt kostnads- och riskansvar tillsammans med spårvägsalliansen samt en gemensam kostnads- och riskhantering för projekthelheten. Tillräckliga och kompetenta resurser har avsatts för alliansens kostnads- och riskhantering.

Mål, materielanskaffning: Målet är att för Åbo spårväg upphandla den spårvagnsmateriel som är totalekonomiskt mest fördelaktig under hela livscykeln samt att säkerställa att leveranstidtabellen samordnas med infrastrukturprojektet så att ibruktagandet av spårvagnarna inte fördröjer inledandet av spårvägstrafiken.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Materielinvesteringar	-	1 290 724	775 608	433 668	3 000 000	2 000 000

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: För beredningen och genomförandet av materielupphandlingen reserveras tillräckliga och kompetenta resurser för att säkerställa att upphandlingen genomförs med hög kvalitet, inom utsatt tid och inom budget. Samordningen av materielupphandlingen och spårvägsprojektet samt riskhanteringen bedrivs under hela upphandlings- och produktionsprocessen för spårvagnsmaterielen.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen utvecklar sina mobilitetslösningar och/eller sina byggarbetsplatser så att de blir klimatneutrala.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Utsläppen från byggande minskas jämfört med projektets utvecklingsfas. (Målsättning –30 % under den tid som byggandet pågår 2027–2033)	Inget byggande ännu	Inget byggande ännu	I genomsnitt 4 %/år	I genomsnitt 4 %/år	I genomsnitt 4 %/år	I genomsnitt 4 %/år
I arbetsmaskinerna används 100 % förnybara bränslen	Inget byggande ännu	Inget byggande ännu	100 %	100 %	100 %	100 %

- Med vilka åtgärder är det meningen att målet ska uppnås: Byggarbetsplatsen använder uteslutande förnybart bränsle och förnybar el. Spårvägsalliansen har satt upp ett mål för utsläppsminskningar på 30 procent jämfört med den bedömning som gjordes i genomförandeplaneringsfasen. Dokumentationen för utsläppsberäkningen och beräkningsgrunderna finns tillgängliga på webbplatsen.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Projektet motsvarar 100 % EU-taxonomin (infrastruktur, arkeologi & materiel)	Inget byggande ännu	Inget byggande ännu	100 %	100 %	100 %	100 %

- Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Spårvägen och spårvagnsmaterielen bedöms i enlighet med EU:s taxonomiramverk. Vid byggandet av infrastrukturen och vid upphandlingen av spårvagnsmateriel beaktas tillämpliga hållbarhetskriterier.
- Frivillig rapportering enligt taxonomiramverket (rapporteringen krävs inte enligt lag med hänsyn till spårvägsbolagets omsättning) genomförs för första gången för verksamhetsåret 2027.
- Bolaget är stadens klimatpartner från och med år 2025.

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Åbo hamn Ab-koncernen

Verkställande direktör: Minna Pirkkanen

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att upprätthålla hamnen och utöva och utveckla den allmänna hamnverksamheten samt tillhörande övrig affärsverksamhet. Åbo Hamn Ab är ett koncernbolag som i sin helhet ägs av Åbo stad. I koncernen Åbo Hamn ingår moderbolaget Turun Satama Oy och dess dotterbolag Turun Vapaavarasto Oy. Hamnens verksamhet är uppdelad i två affärsområden: Passagerartrafik och frakttrafik med mervärdestjänster. Frilagret erbjuder logistiktjänster för kunderna. Åbo Hamnkoncernen sysselsätter direkt cirka 60 personer, huvudsakligen i tillsvidareanställningar. Den totala sysselsättningseffekten av de aktörer som är verksamma i hamnområdet är dock betydligt större. Enligt statistiken för tolvmånadersperioden före juni 2026 är Åbo Hamn Finlands näst största hamn räknat i antalet passagerare.

Förändringar i omvärlden

De ekonomiska utsikterna inom industrin i Finland har äntligen vänt i positiv riktning, vilket redan avspeglades i ökade passagerar- och godsvolymer i början av 2026, även om antalet fartygsanlöp ännu inte har ökat. Av de statistiska mätare för uppföljning av sjöfartsmarknaden som Transport- och kommunikationsverket Traficom publicerade i juni 2026 och som omfattar åren 2015–2025 framgår att den upphörda handeln med Ryssland har förändrat Finlands utrikes godstrafik. Importen sker nu nästan helt sjövägen med större fartyg, transportsträckorna har blivit längre och hamntrafiken har koncentrerats till färre hamnar än tidigare. Konkurrensen mellan hamnarna är hård, och för att nå framgång måste hamnen bygga på sina egna styrkor och specialisera sig för att kunna inta en stark position inom utvalda områden.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Åbo Hamns värderingar är tillförlitlighet, ansvarsfullhet, kundorientering och innovationsförmåga. Åbo Hamn betjänar gods- och passagerartrafiken i Östersjöområdet tillförlitligt och effektivt, såväl inom reguljär linjetrafik som inom projekttransporter. Åbo Hamn har specialiserat sig på passagerartrafik, stål, transporter av högförädlade varor och projekttransporter. Hamnens investeringar i den nya terminalen och i digitalisering säkerställer hamnens konkurrenskraft och möjliggör en framtida kundorienterad tillväxt. Hamnens ansvarsfullhet och innovationsförmåga kommer framför allt till uttryck genom dess roll som föregångare inom elektrifieringen av sjöfarten och genom målen i miljöprogrammet 2030.

De ökade kostnader som den omfattande terminalinvesteringen medför kräver under de kommande åren en noggrann ekonomisk uppföljning, snabb respons på de befintliga kundernas behov och en tydlig intensifiering av försäljningsarbetet. Åbo Hamns vision är att vara ett livskraftigt centrum för passagerar- och godstrafik mitt i staden samt en port till ansvarsfull sjöfart, där moderna lösningar, säkerhet och förstklassig service förenas. Hamnens verksamhet bygger på ett certifierat kvalitetssystem enligt ISO 9001 och på ständig förbättring.

Åbo Hamn genomför för närvarande sin tillväxtstrategi där Åbo Hamns miljöprogram 2030 ingår. Målen i miljöprogrammet är klimatneutrala hamnoperationer 2029 och en livskraftig havsnatur genom minskad påverkan på vattendragen från hamnverksamheten. De certifierade ledningssystemen för miljöledning enligt ISO 14001 och för arbetsmiljö enligt ISO 45001 styr vår verksamhet och det kontinuerliga förbättringsarbetet. Inom säkerhetsarbetet fokuserar hamnen på att verkställa lagändringar och göra de uppdateringar i myndighetsuppgifter som förändringarna i hamnområdet kräver. Hamnen utvecklar för närvarande ett ledningssystem för informationssäkerhet med sikte på certifiering enligt ISO 27001.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030

Den viktigaste händelsen 2027 blir att den nya terminalen tas i bruk. Hela projektet, inklusive de ombyggda kajerna, färdigställs 2028. Samtidigt som den nya terminalen förväntas öka antalet passagerare måste hamnens investeringar under de kommande åren anpassas till kostnaderna och avskrivningarna för FTT. För att trygga hamnens konkurrenskraft är det viktigt att härnäst fokusera på iståndsättningen av kajerna i Västra hamnen och på de utrymmen som frakthamnens verksamhet kräver. Genom ett aktivt försäljningsprogram strävar hamnen efter att ytterligare öka antalet fartyg i linjetrafik, samtidigt som den fokuserar på att ge de befintliga kunderna utmärkt service.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Bolagets lönsamhet före finansiella poster

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Rörelsevinst, 1 000 euro	5 898	4 474	2 764	1 930	879	1 186

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

- I och med den omfattande FTT-investeringen är den framtida resultat- och investeringsförmågan begränsad. Läget följs noggrant och investeringsplanen kan omprövas efter 2030, när det mest utmanande året, 2029, är förbi.
- Resultatmässigt blir 2029 det mest utmanande året för hamnen. Det är det första året då de ökade kostnaderna för FTT får fullt genomslag, samtidigt som verksamheten fortfarande befinner sig i uppstartsfasen.
- Eftersom investeringsmöjligheterna är begränsade behålls de nuvarande parkeringsarrangemangen så länge som möjligt. Hamnen vill säkerställa parkeringsmöjligheterna för passagerarna och följer därför kontinuerligt upp olika alternativ.
- Ett inlösenförfarande enligt 18 § i aktiebolagslagen pågår, och ägarandelen i Turun Vapaavarasto förväntas öka till 100 % under 2027.

Mål: Ökad inkomstföring till staden

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Arrendeavkastning till staden, 1 000 euro	2 475	2 541	2 528	5 326	6 751	6 803
Avkastning på konvertibelt skuldebrevslån till staden (30 miljoner euro, 8 % p.a), 1 000 euro	2 400	2 400	0	0	0	0
Avkastning på andra finansieringsposter(utlåningar, (ej konvertibelt skuldebrevslån), utdelningsinkomster eller återbetalning av kapital) sammanlagt till staden, 1 000 euro	903	830	775	713	660	617

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

- Åbo Hamns totala intäktsföring till staden ökar, eftersom färdigställandet av FTT medför en betydande höjning av arrendet.
- På grund av de höjda arrendena och de ökade avskrivningarna uppfylls det konvertibla lånets resultatvillkor inte under åren 2027–2030.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029.

I Åbo Hamns tillväxtstrategi ingår miljöprogrammet 2030 som syftar till att göra hamnens egen verksamhet klimatneutral senast 2029.

- När det gäller Scope 1-utsläppen från hamnens fordon gör övergången till elfordon och det utsläppssnåla bränslet Neste MY Förnybar Diesel™ det möjligt att uppnå klimatneutralitet 2026. Neste MY Förnybar DieselTM är ett förnybart dieselbränsle som tillverkas till 100 % av avfall och restprodukter.
- Hamnens operationer var redan 2025 klimatneutrala i fråga om Scope 2-utsläppen, det vill säga utsläppen från inköpt energi.
- Åbo Hamn minskar sina indirekta Scope 3-utsläpp framför allt genom att prioritera koldioxidsnåla och resurskloka upphandlingar.
- Scope 3-utsläppen i kategori 2, som hänför sig till investeringar, kartläggs alltid projektspecifikt.

Planerade åtgärder med avseende på klimatmålen under 2027.
• För att minska CO_2e-utsläppen inom Scope 3 tillämpas kvalitetskriterier för upphandling av lastbilar och grävmaskiner för markbyggnads- och underhållsarbeten. Underleverantören ska uppfylla följande krav: o Lastbilar med 3 axlar ska vara gas- eller eldrivna. o Lastbilar med 4–5 axlar ska uppfylla minst utsläppsklass Euro 6 och använda biobränsle.

- Hydrauliska hjulgrävmaskiner ska uppfylla minst utsläppskraven enligt Stage V och drivas med biobränsle.
- Åbo Frilagers luftvärmepumpar minskar oljeförbrukningen i de oljeuppvärmda lokalerna genom att uppvärmningen i stället sker med fossilfri el.
- Åbo Frilager övergår till att använda bränslet Neste MY Förnybar Diesel™.
- Frilagrets truckpark elektrifieras helt inom ramen för förnyelseprogrammet, med cirka två truckar per år.
- Den gröna sjöfartskorridoren och elektrifieringen av hamnen främjar klimatmålen genom att öka energieffektiviteten, möjliggöra användning av förnybar energi och minska energiförlusterna med hjälp av ett batterienergilager (BESS). Projektet pågår under 2026 och beräknas bli klart 2028.

Mål: Sammanslutningen utvecklar sina trafiklösningar så att de blir klimatneutrala.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Andelen klimatneutrala fordon, %	42	70	70	71	75	77
Andelen utsläppssnåla bränslen, %	100	100	100	100	100	100

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

- Personbilarna i hela Åbo Hamn-koncernen är helt eldrivna efter att leasingavtalet för den sista bilen med förbränningsmotor löpte ut den 31.8.2026.
- Hamnens personbilar är helt eldrivna, och även i den övriga fordonsparken används elfordon där det är möjligt. Hamnen äger en eldriven flaklastbil av märket Mitsubishi Fuso.
- Hamnen använder mycket utrustning med dieselmotorer. Utrustningen har lång livslängd och en förtida skrotning skulle medföra betydande utsläpp. Därför har man för deras del valt att använda ett till 100 procent förnybart bränsle för att uppnå klimatneutralitet.

Mål för natur och cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för natur och cirkulär ekonomi för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden samt principerna för resursklokhet i verksamheten, produkterna och tjänsterna.

Målet i Åbo Hamns miljöprogram 2030 är en livskraftig havsnatur genom minskad påverkan från hamnverksamheten på vattendragen. I basverksamheten minskar övervakade, tydliga och säkra farleder fartygens utsläpp. Genom sin prissättning uppmuntrar hamnen rederierna att använda energieffektiva fartyg och tjänsterna för mottagning av avfall och avloppsvatten. Fartyg med låga utsläpp får rabatt på fartygsavgifterna, och i hamnen finns möjlighet att bunkra biogas. Alla fartyg betalar dock avfallsavgift, även om de inte lämnar avfall till oss. På så sätt uppmuntrar vi fartygen att lämna sitt avfall i hamnen för återvinning.

Cirkulär ekonomi omsätts i praktiken genom mottagning av fartygsavfall, effektiv sortering och miljövänligare val tillsammans med våra partner. Hamnen ser till att det mottagna avfallet återvinns, och avloppsvattnet leds direkt till avloppsreningsverket i Kakola. Samarbetet med John Nurminens Stiftelse stöder skyddet av Östersjön.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2027.

- Utbildning för personalen om den biologiska mångfalden i hamnar, ordnad av Finlands Hamnar rf och genomförd av Ecobio.
- Matavfall från passagerarfartyg återvinns och används som råvara i en biogasanläggning.
- Asfalt- och bitumenmassor återanvänds vid tillverkning av bitumenprodukter.
- Betongavfall krossas och återanvänds på byggarbetsplatsen.
- LATE-området förbereds som nästa deponeringsområde för muddermassor.

Turun seudun puhdistamo Oy

Verkställande direktör: Mirva Levomäki

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Verksamhetsområdet för Turun Seudun Puhdistamo Oy (Bolaget) är bortledning och rening av avloppsvatten samt utnyttjande av slam. Utöver tjänster i anknytning till rening av avloppsvatten producerar bolaget också värmeupptagningstjänster. Bolagets avsikt är att producera samhälleliga funktionella tjänster till ett självkostnadspris för sina ägare. Åbo stad äger 62,09 procent och Åbo Energi 0,82 procent av Bolaget.

Bolaget producerar högklassiga tjänster till sina ägare på ett kostnadseffektivt sätt. Bolagets tjänster är driftsäkra och de utvecklas kontinuerligt. Resurserna optimeras med beaktande av resultat och beredskap. Personalens välbefinnande, förbindelse till arbetet och yrkesskicklighet säkerställer Bolagets framgångsrika verksamhet.

Bolaget driver anläggningen så effektivt som möjligt. Reningsverkets och avloppsnätets förbiledningar minimeras. De konkurrensutsatta köptjänsterna som bolaget förvaltar effektiverar verksamheten.

Bolaget arbetar för Östersjöns bästa. Bolaget genomför frivilligt följande förbindelser: ett gemensamt miljöprogram med vattenverken i Åboregionen, Östersjöutmaningen, FN:s mål för hållbar utveckling, Green deal-avtalet för rening av samhällsavloppsvatten och avtalet för Åbo klimatstad.

Förändringar i omvärlden

Bolaget är en försörjningsberedskapskritisk aktör och tryggandet av kontinuiteten i reningsverkets verksamhet är nödvändigt för samhället. Kontinuiteten i reningsverkets verksamhet säkerställs även under undantagsförhållanden. Dessutom satsar Bolaget på hantering och utveckling av säkerhet och förutsätter en tillräckligt hög säkerhetsnivå också av sina serviceproducenter. Bolaget känner till möjligheterna och riskerna i en digital verksamhetsmiljö.

I bolagets kartläggningar av risker var de mest betydande riskerna effekterna av regleringsändringarna på Bolagets operativa eller strategiska verksamhet, olyckshändelser i anknytning till anläggningens specialförhållanden, det resursbehov som det allt stramare säkerhetsläget orsakar, överbelastningssituationer orsakade av dagvatten samt skador som orsakas av en väldigt allvarlig skada på maskinerna eller på konstruktionerna. Bolaget utvecklar riskhanteringen som en kontinuerligt pågående process. Resultaten av riskkartläggningen beaktas vid planering och genomförande av Bolagets funktioner.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Reningsverkshelheten betjänar invånarna i Åboregionen långt in i framtiden. Bolaget utvecklar sin avloppsreningstjänst kontinuerligt, beaktar verksamhetens koldioxidavtryck och livscykel och förbereder sig för klimatförändringen. Reningskapaciteten maximeras i alla delområden av anläggningen och kontinuiteten i verksamheten säkerställs genom föregripande åtgärder.

Bolaget säkerställer tillräckliga personalresurser samt upprätthåller och utvecklar personalens välbefinnande, motivation, förbindelse till arbetet och yrkesskicklighet. Bolagets projekt undersöks ändamålsenligt på förhand för att säkerställa att de är ekonomiskt och verksamhetsmässigt effektiva. Tillräcklig kapacitet och resurseffektivitet beaktas i planeringen och genomförandet.

Bolaget tar inom ramen för sin maximala kapacitet emot samhällsavloppsvatten i ett så omfattande verksamhetsområde som möjligt. Att avloppsvattnet i regionens kommuner behandlas centraliserat vid reningsverket stöder den regionala reningslösningen.

Bolaget utvecklar sin verksamhet i samarbete med intressentgrupperna och främjar för sin del utvecklingen av vattenförsörjningen i Åboregionen. I samarbete med delägarkommunerna utvecklas hanteringen av industriavloppsvatten och dagvatten samt hanteringen av avloppsnätet.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030

Turun seudun puhdistamo Oy är ett regionalt grossistbolag för avloppsvatten som ägs av kommunerna Åbo, S:t Karins, Reso, Nådendal, Lundo, Pemar, Masko,

Virmo, Aura, Rusko, Nousis, Pöytis, Oripää och S:t Mårtens (delägare i serie K) samt Åbo Energi (delägare i serie L). Bolaget hör till Åbokoncernen.

För helheten för behandling av samhällsvatten, inklusive utnyttjande av slam vid biogasverket och utnyttjande av spillvärme från avloppsvatten vid värmepumpsanläggningen var koldioxidavtrycket negativt, dvs. bättre än neutralt. Reningsverket i sin helhet producerar energi över tio gånger mer än använder energi.

Mängden dagvatten som kommer till avloppsnätverket och reningsverket inverkar på kubikpriset för avloppsvatten och förbiledning. Nätverkssaneringarna i kommunerna inom reningsverkets verksamhetsområde minskar dagvattnets mängd och sänker samtidigt driftskostnaderna samt minskar förbiledningarna. Den årliga variationen i vattnets mängd och kvalitet har beaktats i budgeten, men de kostnadseffekter som orsakats av exceptionella situationer kan orsaka avvikelser i budgeten.

Bolagets omsättning bestod i huvudsak av serviceavgiften för rening av avloppsvatten (K-seriens delägare) och till en liten del av serviceavgiften för värmeupptagning (L-seriens delägare). Serviceavgifterna bestod i huvudsak av driftskostnaderna och investeringarnas anskaffningsutgifter. Enligt bolagsavtalet betalar delägarna i både L-serien och K-serien investeringens anskaffningsutgift i förhållande till ägarandelen och driftskostnaderna i förhållande till användningen av reningstjänsten. I slutet av räkenskapsperioden nollställs Bolagets resultat med en justering av den uppskattade faktureringen i enlighet med bolagsavtalet.

Bolagets kostnader kommer att öka något under 2027. Driftskostnaderna ökar med 2,9 % och anskaffningsutgifterna för investeringar med 7,3 %. Driftskostnaderna ökar på grund av utvecklingen av ICT-systemen och egendomsförvaltningen, ökade kostnader för slamhantering och underhåll samt den beräknade förändringen i lagervärdet. Anskaffningsutgifterna för investeringar ökar främst på grund av den beräknade ökningen av räntekostnaderna, om/när bolaget inleder de investeringar som ska beslutas om vid den extra bolagsstämman hösten 2026. Även ränteprognoserna har stigit jämfört med för ett år sedan. Den totala ökningen av serviceavgiften är 4,6 % jämfört med budgeten för 2026.

Bolaget planerar flera projekt som framkommit i riskbedömningen och som hänför sig till anläggningens åldrande och konstruktioner. Beslut om följande projekt föreslås fattas vid den extra bolagsstämman år 2026: Sanering av avloppstunneln i Flemingparken och pumpstationen på Sjömansgatan, möjligheten till korsvis drift av luftningen och eftersedimenteringen, sanering av reningsverkets slamfickor samt E18-vägens konsekvenser för bolagets avloppsnät. Ett annat viktigt projekt under 2027 är saneringen av rensgallren, som kommer att pågå årligen fram till 2032. Som ett projekt som drivs vidare utifrån riskbedömningen planeras anskaffning av reservkraft för reningsverket. Bolaget förbereder sig även för avlägsnande av skadliga ämnen i enlighet med EU:s avloppsvattendirektiv genom planering av projektet. Den beräknade tidpunkten för genomförandet är under senare delen av 2030-talet. Andra investeringsobjekt som tryggar verksamhetens kontinuitet och säkerställer att anläggningen hålls i gott skick är utveckling av försörjningsberedskapen, överföringsavloppen, informationssystemen, utrustningen och konstruktionerna samt kapaciteten.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Centraliserad rening av avloppsvattnet fungerar effektivt. Reningsresultaten motsvarar de rekommendationer som skyddskommissionen för Östersjön utfärdat. Bestämmelser om miljötillstånd (Regionförvaltningsverket i Södra Finland 1.10.2014 nr 167/2014/2)

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Halt behandlat vatten BOD7ATU Miljötillstånd ≤10 mg/l	1,7 mg/l	≤3,2 mg/l	≤3,2 mg/l	≤3,2 mg/l	≤3,2 mg/l	≤3,2 mg/l
Halt behandlat vatten CODCr Miljötillstånd ≤60 mg/l	23 mg/l	≤31 mg/l	≤30 mg/l	≤30 mg/l	≤30 mg/l	≤30 mg/l
Halt behandlat vatten fosfor Miljötillstånd ≤0.3 mg/l	0,11 mg/l	≤0,15 mg/l	≤0,14 mg/l	≤0,14 mg/l	≤0,14 mg/l	≤0,14 mg/l
Halt behandlat vatten fasta ämnen Miljötillstånd ≤15 mg/l	1,0 mg/l	≤2,9 mg/l	≤2,9 mg/l	≤2,9 mg/l	≤2,9 mg/l	≤2,9 mg/l
Reningseffekt behandlat vatten BOD7ATU Miljötillstånd ≥ 95 %	99 %	≥99 %	≥99 %	≥99 %	≥99 %	≥99 %

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Reningseffekt behandlat vatten CODCr Miljötillstånd ≥ 90 %	97 %	≥95 %	≥95 %	≥95 %	≥95 %	≥95 %
Reningseffekt behandlat vatten fosfor Miljötillstånd ≥ 95 %	99 %	≥98 %	≥98 %	≥98 %	≥98 %	≥98 %
Reningseffekt behandlat vatten kväve Miljötillstånd ≥ 75 %	87 %	≥86 %	≥86 %	≥86 %	≥86 %	≥86 %
Reningseffekt behandlat vatten fasta ämnen Miljötillstånd ≥ 95 %	100 %	≥99 %	≥99 %	≥99 %	≥99 %	≥99 %
Andelen överflödningar av avloppsvattenbelastning som riktar sig till reningsverket* EU-direktiv 2024/3019 om rening av vatten från tätbebyggelse, mål ≤ 2 %	0,007-0,008%	≤0,2 %	≤0,2 %	≤0,2 %	≤0,2 %	≤0,2 %
Dagvattnets andel av den totala mängden avloppsvatten, %	40,7	39	39	38	38	38
Åbo stads faktiska andel dagvatten av den totala mängden avloppsvatten (%)	41,5	39	39	38	38	38

* Beräkningen av belastning för överflöden beräknas enligt den belastning som överflödena orsakar i förhållande till den belastning som reningsverket mottar och innehåller en kontroll av de kriterier som nämns i miljötillståndet (BOD7ATU, CODCr, fosfor, kväve och fasta ämnen).

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Bolaget driver anläggningen så effektivt som möjligt. Reningsverkets och avloppsnätets förbiledningar minimeras. På reningsverkets verksamhetsområde ligger över 2 000 km avloppsnät och cirka 600 pumpstationer för avloppsvatten som är i delägarkommunernas besittning. I samarbete med delägarkommunerna utvecklas hanteringen av dagvatten och industriavloppsvatten samt hanteringen av avloppsnätet bl.a. genom den regionala modell för avloppsnät som bolaget koordinerar.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Koldioxidavtrycket som beskriver klimatverkningarna för Turun seudun puhdistamo Oy beräknas årligen genom att tillämpa internationella anvisningar (GHG protocol). I kalkylen ingår direkta och indirekta utsläppskällor. Därtill beräknas de utsläpp som undvikits genom den energi som reningsverkets producerat, dvs. hur mycket växthusgasutsläpp som kunnat undvikas tack vare produktionen av energi med förnybara källor. I reningsverkshelhetens klimatverkningar beaktas utöver utsläpp från reningsverket och funktioner i anknytning till reningsverket, de utsläpp man tack vare reningsverket och dess funktioner kunnat undvika i reningsverksamheten, slambehandlingen i Gasum Oy:s biogasanläggning och genom användning av avloppsvattnets spillvärme i värmeproduktionen i värmepumpanläggningen för Turun Seudun Energiantuotanto Oy. Koldioxidavtrycket för helheten för reningsverket är redan negativt, vilket är ännu bättre än att vara koldioxidneutralt.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Koldioxavtryck för helheten för reningsverket, ton CO2e	-59 000	≤ -100 000	≥ -50 000	≥ -50 000	≥ -50 000	≥ -50 000

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Reningsverket används energieffektivt och klimatvänlighet beaktas i anskaffningarna. Utnyttjandet av spillvärme från avloppsvatten och samhällsslam i biobaserad energiproduktion kommer att fortsätta tillsammans med intressentgrupperna så att man undviker användning av motsvarande fossila energikällor. I konkurrensutsättningen av slambehandling beaktas energieffektivitet och koldioxidfotavtrycket.

Utsläppen från energiproduktionen har minskat betydligt under de senaste åren, och därför uppdaterades beräkningsmodellen för koldioxidavtrycket 2026 i fråga om undvikna utsläpp i enlighet med en expertrekommendation från Finlands miljöcentral (SYKE). Den tidigare beräkningen grundade sig på en modell som utarbetades 2016 i samarbete med SYKE och där bränsleproduktionen antogs ersätta diesel och värmeproduktionen antogs ersätta även fossila bränslen. I den beräkningsmodell som uppdaterades 2026 antas bränsleproduktionen fortfarande ersätta diesel, medan värmeproduktionen antas ersätta fjärrvärme. Utsläppsfaktorerna för energiproduktionen baserar sig på CO2data-databasen som upprätthålls av SYKE. År 2025 var utsläppsfaktorn för fjärrvärme 0.082 kg CO2e/kWh.

Klimatpåverkan från reningsverkshelheten (koldioxidavtrycket och de undvikna utsläppen sammanlagt), beräknad enligt den nuvarande beräkningsmetoden (utsläppsfaktorerna för 2025):
2022: −45 000 tn CO2e
2023: −46 000 tn CO2e
2024: −49 000 tn CO2e
2025: −59 000 tn CO2e

Reningsverkshelhetens budgetmål för klimatpåverkan för 2026 (-100 000 ton CO_2e) har beräknats enligt den tidigare beräkningsmetoden. Budgetmålet för 2027 har fastställts utifrån den uppdaterade beräkningsmetoden.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Investeringar i anknytning till klimatmålen, 1 000 euro	1 939	17 445	14 060	18 135	11 313	10 832
varav enligt taxonomin i EU:s miljöförordning (2021/2139), 1 000 euro	50	35	0	0	0	500
varav enligt taxonomin i EU:s miljöförordning (2023/2486), 1 000 euro	1 889	17 410	14 060	18 135	11 313	10 332

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Samtliga Bolagets investeringar kommer att bedömas i enlighet med både taxonomin i EU:s klimatförordning och taxonomin i EU:s miljöförordning. På grund av bolagets bransch tillhör nästan alla investeringar i reningsverket den ena eller den andra kategorin för taxonomibedömning.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloklhet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2027.

Turun seudun puhdistamo Oy (Tsp), Turun Seudun Vesi Oy och Åbo Vattenförsörjning Ab som ingår i Åbokoncernen har ett gemensamt miljöprogram för att uppnå bättre effekt. Miljöprogrammet innehåller också vattenförsörjningsbolagens åtgärder under Östersjöutmaningens period 2024–2028. I Tsp:s miljöprogram ingår bland annat följande mål för natur och cirkulär ekonomi:

- utveckla verksamheten i enlighet med principerna för hållbar utveckling, Grean deal-avtalet och klimatåtaganden samt deltagande i utvecklingsprojekt
- målmedvetet arbete för att minska överströmningar i nätverken
- se till att den belastning som släpps ut från reningsverket i vattendragen är betydligt mindre än de beräknade minimikraven i miljötillståndet

Med sitt eget klimatåtagande deltar bolaget i Åbo stads klimatstadsavtal. Bolagets investeringar kommer att bedömas med tanke på stävjande av och anpassning till klimatförändringen (EU:s klimatförordning 2021/2139), hållbar användning och skydd av vattenreserver och havens naturresurser, övergång till en cirkulär ekonomi, förebyggande och minskning av miljöföroreningar samt skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem (EU:s miljöförordning 2023/2486).

Bolaget främjar den biologiska mångfalden genom att anlägga och underhålla ängar för pollinerare, insektshotell och fågelholkar i pumpstationernas grönområden.

Turun Seudun Vesi Oy

Verkställande direktör: Aki Artimo

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att svara för delägarnas vattenförsörjning. I detta syfte kan bolaget äga, planera och uppföra vattenförsörjnings-, vattenrenings- och vattendistributionsanläggningar och producera, överföra, distribuera och sälja hushållsvatten samt idka övrig verksamhet som hör till branschen. Bolaget kan äga och förvalta fastigheter och markområden för sin verksamhet.

Turun Seudun Vesi Oy upprätthåller och skapar konkurrenskraft inom sitt verksamhetsområde genom att kontinuerligt producera högklassigt hushållsvatten på ett så funktionssäkert sätt och till ett så förmånligt pris som möjligt. Hushållsvattnet produceras enligt principen om en hållbar utveckling. Högklassigt hushållsvatten är en grundförutsättning för välfärden och livskvaliteten.

Förändringar i omvärlden

Under de senaste åren har faktorer som påverkar bolagets driftskostnader dykt upp i snabb takt. Driftskostnadernas struktur och kostnadsfaktorer som påverkar den är främst sådana som bolaget inte kan påverka med sin egen verksamhet i det nuvarande globala ekonomiska tillståndet. Situationen kunde dock vara betydligt sämre om bolaget inte hade skyddat sina köppriser för elenergi till bestämda delar och tryggat räntenivån för kostnaderna för skötseln av lån genom ränteskydd. Vissa EU-direktiv om beredskap och införlivandet av dem i den nationella lagstiftningen har under de senaste åren medfört fler lagstadgade skyldigheter för bolaget. Dessa har också medfört tilläggskostnader för bolaget.

Utvecklande av verksamheten – åtgärder och mål

För att säkerställa den regionala vattenförsörjningen för bolagets alla delägare förutsätts att en ny **reservvattenanläggning** byggs. Behovet av att bygga en ny reservanläggning förelades bolagets delägare för beslut vid bolagsstämman i april 2023 efter att genomförandeplanen för reservanläggningen färdigställts i början av 2023. Ägarkommunernas förhandlingar om grunderna för kostnadsfördelningen slutfördes då ändringen av bolagets bolagsordning och kompletteringsavtalet för delägaravtalet undertecknades samt F-aktieserien för den nya reservanläggningen grundades i juni 2024. Huvudentreprenaden för anläggningen konkurrensutsattes i slutet av 2024 och huvudentreprenadavtalet undertecknades i början av 2025. Övriga entreprenader i anknytning till anläggningshelheten konkurrensutsattes i början av 2026. Arbetet har framskridit enligt plan och kommer att slutföras under 2028.

Förhandlingarna i anknytning till genomförandet av den nya överföringslinjen mellan Reso och Masko kunde även avslutas efter ändringen av bolagsordningen, kompletteringsavtalet för delägaravtalet samt godkännandet av nya aktieserierna G1 och G2. Genomförande- och byggplaneringen av överföringslinjen inleddes hösten 2024 och de därav föranledda kostnaderna bokfördes på aktieserie G1. Teckningslistan för aktierna i aktieserien G2 upprättades och de administrativa besluten fattades 2025. Huvudentreprenaden för byggandet av överföringslinjen samt upphandlingarna av övervakningstjänster och rörmaterial vad gäller SG-gjutjärnsrören genomfördes i början av 2026 och entreprenaden inleddes i maj 2026. Arbetet har framskridit enligt planen. Projektet uppskattas bli färdigt 2028.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030

Bolaget har inlett byggandet av reservvattenanläggningen i Hallis samt överföringslinjen i Masko. Bolaget kommer att anskaffa extern finansiering för dessa investeringsprojekt under åren 2027–2028, vilket kommer att synas i bolagets ekonomiska siffror. Dessutom kommer färdigställandet av ovannämnda projekt och aktiveringen av kostnaderna att synas i de ekonomiska siffrorna från och med 2027–2028. Å andra sidan kommer finansieringskostnaderna för projekten att uppbäras av delägarkommunerna redan innan projekten färdigställts och kostnaderna aktiverats. Bolaget har också planerat andra investeringar i överföringslinjer och huvudvattenledningar, men tidsplanerna för deras genomförande beror i hög grad på hur genomförandet av de två förstnämnda projekten framskrider.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Bolaget förser sina delägare planenligt med vatten och produktionsvolymen motsvarar planen

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Vattenproduktion/produktionsmål, %	100	100	100	100	100	100

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Vattendistributionen sker utan störningar och det förekommer inga fel i vattenkvaliteten

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Fel som upptäckts i kvaliteten hos det vatten som ska distribueras, st.	0	0	0	0	0	0
Oförutsedda störningar i vattendistributionen, st.	0	0	0	0	0	0

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Produktionen av konstgjort grundvatten är ett kostnadseffektivt sätt att producera dricksvatten och jämfört med ytvattensanläggning används enbart en bråkdel kemikalier.

I bolaget utnyttjas vattnets kinetiska energi med hjälp av en turbin som byggts i en bergscistern i Starrbacka, som justerar strömningen av vatten från anläggningen för konstgjort grundvatten på Virttaankangas och samtidigt producerar utsläppsfri elenergi. Den kraft som turbinen producerar räcker till för att pumpa vatten till nätverket från Starrbackas bergscistern, genom detta produceras tryck i nätverket i Åbo, Nådendal och Reso.

Ett nytt solenergisystem installerades i Vittis i Turun Seudun Vesis förbehandlingsanläggning. Solenergisystemet producerar en del av den el som anläggningen förbrukar.

Utnyttjandet av värmeåtervinning ur dricksvatten har utretts. Enligt en förundersökning som gjordes tillsammans med Åbo Energi uppfylldes förutsättningarna för värmeåtervinning i samband med verksamheten i den nya reservvattenanläggningen i Hallis. Genomförandeplaneringen för reservanläggningen har gjorts så att den nya reservanläggningen kommer att värmas upp med värmeenergi som fås från konstgjort grundvatten.

Utöver de nämnda investeringarna och åtgärderna äger bolaget över 400 hektar skog som skötts på ett hållbart sätt och vars funktion som en kolsänka optimeras med åtgärder för att vårda skogen. Konsultbolaget Sitowise gjorde en Smartlasberäkning av bolagets skogsbestånd, dvs. av beräkning av koldioxidsänkor, år 2024. Enligt beräkningen binder skogarna i genomsnitt 1 550 ton koldioxid per år.

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Antalet laddningspunkter för elbilar totalt, st.	9	10	10	12	12	12
Anskaffning av elcyklar som förmån (1 000 euro)	0	100	7	0	0	0

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Bolaget bygger ett tillräckligt antal laddningsstationer i bolagets olika verksamhetsställen med beaktande av både bolagets och arbetstagarnas bilbestånd.
Bolaget fortsätter erbjuda den gällande förmånen i form av tjänstecyklar och uppmuntrar de anställda till både motion på väg till och från arbetet och att välja klimatneutrala färdsätt även utanför arbetstiden, förutsatt att inga betydande förändringar sker i beskattningen av den ovannämnda förmånen. År 2026 anskaffades nya tjänstecyklar för en ny femårsperiod. År 2027 planeras anskaffning av 1–2 nya tjänstecyklar.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Investeringar i den gröna omställningen (1 000 euro)	16	10	100	20	10	20

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2027.

År 2024 inrättade bolaget som en miljögärning med anledning av sitt 50-årsjubileum ett cirka 40 hektar stort naturskyddsområde på Virttaankangas. Skyddsområdet inrättades inom ramen för skyddsprogrammen METSO och Natura. Utöver naturskyddsområdet på Virttaankangas har bolaget ett fem hektar stort naturskyddsområde i Lundo som inrättades 2023.

Inrättandet av naturskyddsområden genomför Åbo stads mål att främja den biologiska mångfalden. År 2027 planerar bolaget att låta genomföra en LUMO-kartläggning på sina markområden. Utifrån kartläggningsresultaten bedöms separat för varje objekt bolagets förutsättningar att ytterligare främja målen för biologisk mångfald.

Enligt en beräkning av koldioxidsänkor som gjordes 2024 binder bolagets skogsegendom, som omfattar över 400 hektar, i genomsnitt 1 550 ton koldioxid per år. Enligt den skogsvårdsplan som skogsvårdsföreningen gjorde till bolaget 2021 är det centrala målet för skogsvården att öka koldioxidsänkorna under de kommande årtiondena.

Turun Seudun Vesi Oy, Turun seudun puhdistamo Oy och Åbo Vattenförsörjning Ab fastställde och kom överens om ett gemensamt miljöprogram, enligt vilket alla regionens vattenförsörjningsbolag genomför sina klimat- och miljömål under de kommande åren.

Konstens hus i Åbo Ab

Verkställande direktör: Jere Pensikkala

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att främja och stödja kulturverksamheten i Åbo, sysselsättningen och näringen av konst- och kulturprofessionella samt att utveckla och organisera konceptet Konstens hus i Åbo. Konstens hus i Åbo är en attraktiv mötesplats där olika konstgrenar möts. Bolaget samarbetar med kulturaktörer, företag inom den kreativa ekonomin, kommersiella företag och högskolor. Bolaget kan också ordna andra former av utvecklingsverksamhet och konsulttjänster. Bolaget ordnar verksamhet särskilt i Åbo men också nationellt och internationellt.

Förändringar i omvärlden

Vid ingången av verksamhetsåret 2027 har de grundläggande renoveringarna av kulturlokalerna som presenteras i konceptet Konstens hus (ssn § 360, 2.10.2023) slutförts, och verksamheten övergår från inledningsfasen till etablering av verksamheten.

Från och med början av 2027 får bolaget tillgång till lokalerna på andra våningen i Fabrikbyggnaden, dvs. Huvudsalen och Gästscenen. Gästscenen används av Åbo Svenska Teater under 2027–2028. Lokalerna på Nunnegatan har en hög beläggningsgrad, och också när det gäller Brinkalas och Gamla Rådhustorgets fastigheter är merparten uthyrda. De egna intäkternas andel fortsätter att öka jämfört med 2026 och uppgår till sammanlagt cirka 58 procent.

Antalet evenemang och besökare kommer att öka jämfört med 2026, vilket har en positiv inverkan på användningen av tjänsterna i området och därmed också på bolagets egen inkomstanskaffning. Uthyrningen av evenemangslokalerna utvecklas, och avkastningskraven för lokalerna höjs för budgetåret 2027. De nyrenoverade evenemangslokalerna på andra våningen i Fabriken hyrs ut redan för åren 2027 och 2028, samtidigt som planeringen av användningen av Gästscenen sträcker sig till 2029. Under verksamhetsåret bedöms det bestående behovet och de ekonomiska konsekvenserna av övriga evenemangslokaler för korttidsuthyrning utöver Stora salen och Gästscenen.

Erfarenheterna från det första hela verksamhetsåret av att driva ett större område än tidigare (sammanlagt cirka 11 000 m²) har gett en tydligare bild av hur området fungerar och vilka utvecklingsbehov som finns framöver. Under sina fem verksamhetsår har Konstens hus etablerat sig som ett av centrumen för kulturlivet i Åbo och som en plats dit Åboborna gärna tar med sina gäster och som turister lätt kan besöka.

För bolagets verksamhet är det viktigt att lokalerna även fortsättningsvis har en hög användningsgrad och att intresset bland kommersiella aktörer för att bli en del av gemenskapen i Konstens hus ytterligare ökar.

Eventuella fortsatta nedskärningar i finansieringen av kulturbranschen kan påverka hyresgästerna i Konstens hus.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

De omfattande renoveringarna under inledningsfasen har slutförts, och 2027 blir det första verksamhetsåret då lokalerna kan utnyttjas fullt ut. I fortsättningen består utvecklingsåtgärderna av mindre kontinuerliga förbättringar som till största delen finansieras av hyresgästerna.

Det 2023 fastställda konceptet för Konstens hus uppdateras för att motsvara dagens behov. Under verksamhetsåret tar bolaget utifrån konceptet fram en vision, mission och strategi som anger tydliga prioriteringar för verksamheten fram till utgången av 2029. I strategiarbetet kommer ägaren, hyresgästerna, intressenterna och stadsborna att höras. Samtidigt fastställs riktlinjerna för Bolagets strategiprocess och hur ofta strategin ska uppdateras.
Som en del av strategin fastställs även Bolagets centrala värderingar i verksamheten. Diskussioner om bolagets värderingar förs tillsammans med ägaren, hyresgästerna och intressenterna. Det är viktigt att avsätta tillräckligt med resurser för diskussionen med aktörerna i Konstens hus, för att säkerställa att värderingarna genomsyrar hela gemenskapen.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030

Budgeten för 2027 har upprättats utgående från ett nollresultat.

De egna intäkterna, särskilt hyresintäkterna, förväntas fortsätta öka under verksamhetsåret 2027 i takt med att fler lokaler tas i bruk och den kommersiella verksamheten bedrivs året runt i större omfattning än tidigare. Försäljningsintäkterna beräknas utgöra cirka 58 procent av de totala intäkterna, det vill säga cirka 1 270 000 euro. Den största kostnadsposten, cirka 73,4 procent dvs. cirka 1 604 000 euro, utgörs av hyror som betalas till Åbo stads lokaltjänster.

Bolaget förhandlar om ett nytt treårigt understödsavtal med Åbo stad och har dessutom föreslagit att ett nytt understödsavtal ingås med stiftelsen Åbo 2029 för åren 2027–2029. I stadens understödsavtal har man beaktat effekterna av renoveringar av kulturlokaler motsvarande hyreshöjningen. Under ekonomiplaneperioden 2027–2030 planeras inga större renoveringar, vilket innebär att bolagets verksamhet kan utvecklas utan avbrott.

Bolaget strävar efter att hitta projektfinansiering så att dess konceptenliga verksamhet kan genomföras också i projektform. Ett eventuellt genomförande av projekthelheter som betjänar Konstens hus olika intressentgrupper och samtidigt stöder den grundläggande verksamheten stärker bolagets verksamhetsförutsättningar.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Effektfull verksamhet

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Antal besökare per år, st.	105 220	90 000	110 000	110 000	120 000	120 000
Antal evenemang (inkl. utställningar) per år, st. (som producerats av Konstens hus i Åbo Ab)	66	30	30	30	40	30
Antal evenemang (inkl. utställningar) per år, st. (som ordnats i Konstens hus i Åbo Ab)	2 150	1 700	2 100	2 100	2 100	2 100

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Efter renoveringarna får bolaget tillgång till Huvudsalen och Gästscenen i Fabrikbyggnaden, vilket kommer att ha en betydande inverkan på antalet evenemang och besökare i Konstens hus. Någon kraftig ökning av antalet evenemang eftersträvas inte, men antalet besökare förväntas öka jämfört med nuläget.

Bolaget strävar i regel inte efter att själv producera evenemang, men kan fungera som ansvarig aktör till exempel i gemensamma projekt som omfattar hela området.

Mål: Ekonomisk balans på lång sikt

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Omsättning, 1 000 euro	1 772	1 871	2 186	2 186	2 230	2 275
Egna intäkter (inkl. hyresinkomster), 1 000 euro	897	1 006	1 271	1 341	1 385	1 430

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Efter renoveringarna får bolaget tillgång till Huvudsalen och Gästscenen i Fabrikbyggnaden, vilket har en betydande inverkan på bolagets omsättning och och egna intäkter.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2029.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Ansvarsplanen har uppgjorts så att den är förbunden till målen i Agenda 2030	Pågår, utarbetas 2026 (Kiinteistö Oy)		Planen uppdateras (Konstens hus), Plan utarbetas (Kiinteistö Oy)			Planen uppdateras (Konstens hus), Planen uppdateras (Kiinteistö Oy)
En klimat- och miljöplan utarbetas	Pågår, utarbetas 2026 (Kiinteistö Oy)		Planen uppdateras (Konstens hus), Plan utarbetas (Kiinteistö Oy)			Planen uppdateras (Konstens hus), Planen uppdateras (Kiinteistö Oy)

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2027.
Under verksamhetsåret uppdateras de hållbarhets-, miljö- och klimatplaner som godkänts 2024. Målet för året är att förbättra sammanslutningens engagemang i målen för hållbar utveckling, bl.a. genom att införa exempel på välfungerande arbetsmodeller till exempel från medlemsorganisationerna i nätverket Trans Europe Halles. Dessutom kommer Konstens hus mål och åtgärder för hållbar utveckling att kommuniceras mer aktivt än tidigare. I konkurrensutsättningen säkerställs att det finns kriterier för ansvarsfullhet och ekologisk hållbarhet. Gällande större upphandlingar är Konstens hus i huvudsak kopplat till konkurrensutsättningen på koncernnivå, och då iakttas målen på stadsnivå.

Åbo Teknologifastigheter Ab

Verkställande direktör: Mikko Lehtinen

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Åbo Teknologifastigheter Ab är ett fastighetsinvesteringsbolag som verkar i Åbo Vetenskapspark. Bolaget utvecklar områdets fastigheter och tjänster samt erbjuder förstklassiga kontors-, produktions- och laboratorielokaler för företag och sammanslutningar. Bolagets grundläggande affärsverksamhet är att äga, förvalta och hyra ut fastigheter och lokaler och i allt större utsträckning att producera lokaltjänster.

Förändringar i omvärlden

Marknaden för uthyrning av kommersiella lokaler är fortfarande mycket utmanande. Graden av outnyttjade lokaler är fortsättningsvis hög främst på grund av lösningar för att effektivisera användningen av lokaler inom den offentliga sektorn. En motsvarande trend har inte observerats inom den privata sektorn, även om det allt vanligare distans- och hybridarbetet verkar ha haft en bestående inverkan på användningen av lokaler.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Bolaget har som mål att utveckla området för Åbo vetenskapspark till ett starkare kluster för vetenskapen och företagslivet.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030

Det osäkra läget skapar ingen betydande risk för bolagets ekonomiska utsikter. Hyrornas löptid är lång och indexhöjningarna i hyresavtalen återspeglar inflationen. Elpriset har till största delen fastställs för kommande år.

Bolagets belåningsgrad är för tillfället skälig och att marknadsvärdena eventuellt sjunker borde inte orsaka problem. Bolaget förväntar sig dock inte att marknadsvärdena på fastigheterna kommer att sjunka.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Avkastning på sysselsatt kapital

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Avkastningsmål till staden per år, 1 000 euro	1 369	1 900	2 100	2 500	2 500	2 500

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

- Utdelningen för 2025 (utbetald 22.5.2026) höjdes till följd av att bolagets ekonomiska utveckling var starkare än väntat, varvid Åbo stads andel uppgick till 2 278 t€. Under de kommande åren följs den utdelningspolitik som fastställdes hösten 2025.

Mål: Ökning av omsättningen och rörelsevinsten till målnivån

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Omsättning, 1 000 euro	45 027	45 400	48 670	49 500	50 350	51 210
Verksamhetsbidrag, 1 000 euro	25 800	24 700	26 290	26 670	27 050	27 450

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

- Prognoserna för omsättningen och verksamhetsbidraget grundar sig på gällande hyresavtal med beaktande av indexjusteringar.

Mål: Ökning av fastighetsegendomen och uthyrningsverksamheten

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Uthyrda m^2 (ekonomisk)	165 987	157 000	176 000	178 000	180 000	182 000
Fastighetsegendomens marknadsvärde, 1 000 euro	595 313	557 012	643 264	656 839	670 620	684 611

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

- Ökningen av den uthyrda ytan har inte beaktats i de ekonomiska nyckeltalen i budgeten.
- Fastighetsegendomens maknadsvärden har beräknats utifrån uppskattade nettointäkter och avkastningskrav med beaktande av den förväntade utvecklingen av användningsgraderna och prisnivån.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Koldioxidneutrala byggarbetsplatser		n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Andelen förnybar el av hela fastighetsbeståndets förbrukning, %	100	100	100	100	100	100
Andelen förnybar värme av hela fastighetsbeståndet, %	100	100	100	100	100	100

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

- Sammanslutningen förbinder sig att utveckla genomförandet av sina bygg- och renoveringsprojekt så att byggplatsernas koldioxidavtryck systematiskt minskas och målet om koldioxidneutrala byggplatser främjas i enlighet med Åbo stads mål. Målet har inkluderats i bolagets hållbarhetsprogram och dess uppfyllelse följs upp som en del av hållbarhetsrapporteringen. Bolaget bidrar till att uppnå koldioxidneutralitetsmålen i hela sin verksamhetskedja. Utöver målen om koldioxidneutrala byggplatser har bolaget avstått från fossila bränslen i sina egna fordon, och alla fordon som bolaget äger är eldrivna. Detta minskar de direkta växthusgasutsläppen från bolagets egen verksamhet och stöder uppnåendet av Åbo stads klimatmål.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Nyinvesteringar genomförs och certifieras enligt Leed Platinum-nivå miljoner euro	7,0	0	0	0	0	0

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2027.
Mål för naturen Vi bygger och utvecklar våra fastigheter främst i befintliga detaljplanerade och bebyggda områden, vilket minskar byggandets påverkan på naturmiljön och den biologiska mångfalden. I våra nybyggnadsprojekt eftersträvar vi hög miljöprestanda med hjälp av energieffektiva lösningar, koldioxidsnåla material och internationellt erkända miljöcertifieringar, såsom LEED Gold- och LEED Platinum-nivåerna. Vi utvecklar vårt fastighetsbestånd långsiktigt för att stödja våra kunders mål för hållbar tillväxt och ansvarsfull verksamhet. **Mål för cirkulär ekonomi** Vi främjar cirkulär ekonomi under våra fastigheters hela livscykel. I våra bygg- och renoveringsprojekt utnyttjar vi material effektivt och ser till att byggavfallet sorteras och återvinns på behörigt sätt. Vi erbjuder våra kunder mångsidiga gemensamma mötes-, utbildnings- och evenemangslokaler som bidrar till ett effektivare lokalutnyttjande och minskar den totala resursförbrukningen. Dessutom tar vi tillvara befintliga möbler och material vid lokalförändringar när det är ändamålsenligt och främjar återanvändning av möbler i våra fastigheter. På så sätt minskar vi behovet av nyanskaffningar och reducerar miljöbelastningen.

Turun Työllistämispalvelut Oy

Verkställande direktör: Katja Piiksi

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets verksamhetsområde är att producera tjänster som främjar sysselsättningen. Bolaget sysselsätter personer som har svårigheter att få arbete inom personal- och produktionstjänster. I varje anställningsperiod ingår karriärhandledning och kompetensutveckling genom lärande i arbetet. Därutöver erbjuder bolaget sin ägare olika bedömnings- och coachningstjänster inom sysselsättningsfrämjande verksamhet.

Förändringar i omvärlden

År 2027 är bolagets första egentliga verksamhetsår. Omvärlden präglas av stabiliseringen av verksamheten efter den partiella överlåtelsen av rörelse från Åbo stads arbetscentral. Centrala förändringsfaktorer är integreringen av personal och verksamheter, införandet av nya verksamhetsmodeller samt etableringen och utvecklingen av tjänsteproduktionen i enlighet med affärsplanen. Samtidigt ska bolaget säkerställa verksamhetens ekonomiska hållbarhet, tjänsternas kvalitet samt att ägarens mål uppnås.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Mål: Att etablera bolagets verksamhet och säkerställa att de tjänster som anges i affärsplanen genomförs effektivt, med hög kvalitet och på ett ekonomiskt hållbart sätt.

Åtgärder: integrera de verksamheter som överförts genom överlåtelse av rörelse i bolagets verksamhetsmodell, etablera centrala operativa processer samt processer för ekonomi- och personaladministration, utveckla tjänsternas kvalitet, genomslagskraft och kundnöjdhet, säkerställa personalens engagemang, kompetensutveckling och välbefinnande i arbetet, effektivisera verksamhetssätten och utnyttja digitalisering samt informationssystem som stöd för verksamheten och slutligen att bygga upp ett fungerande system för uppföljning och rapportering för att utvärdera hur ägarens mål uppnås.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030

År 2027 är det första hela verksamhetsåret för Turun Työllistämispalvelut Oy, under vilket grunden läggs för en verkningsfull, kostnadseffektiv och kundorienterad produktion av sysselsättningstjänster. Ett centralt mål är att på ett kontrollerat sätt integrera de verksamheter som överförts genom överlåtelsen av rörelse i bolagets verksamhet samt att säkerställa tjänsternas kvalitet, kontinuitet och genomslagskraft. Samtidigt stödjer bolaget särskilt långtidsarbetslösas väg till den öppna arbetsmarknaden och utbildning samt producerar verkningsfulla tjänster för sin ägare på ett ekonomiskt hållbart sätt.

Tyngdpunkten år 2027 ligger på att etablera och utveckla verksamheten, ledningssystemet, den ekonomiska uppföljningen och personalprocesserna så att bolaget kan producera de tjänster som ägaren förutsätter på ett högklassigt, kostnadseffektivt och långsiktigt sätt. Under det första verksamhetsåret byggs en systematisk modell upp för uppföljning av verksamhetens genomslagskraft, produktivitet, kundresultat och ekonomiska effektivitet. Dessutom inför bolaget enhetliga indikatorer för att bedöma tjänsternas kvalitet, effektfullhet och kundnöjdhet samt stärker praxis för kunskapsbaserad ledning som stöd för utvecklingsarbetet under kommande år.

Under planperioden 2028–2030 är målet att vidareutveckla verksamheten, harmonisera serviceprocesserna, stärka personalens kompetens och upprätthålla ekonomisk stabilitet. Bolaget förbättrar verksamhetens effektivitet genom att utnyttja digitalisering, ändamålsenlig resursanvändning och systematisk kunskapsbaserad ledning. Målet är också att stärka tjänsternas genomslagskraft så att allt fler kunder går vidare till den öppna arbetsmarknaden, utbildning eller andra tjänster som främjar arbetslivsfärdigheter.

De mest betydande riskerna under planperioden hänför sig till starten av den nya organisationen, tillgången till och kvarhållandet av personal, den allmänna kostnadsutvecklingen samt förändringar i verksamhetsmiljön. Ytterligare riskfaktorer är informationssystemens funktionalitet, förändringar i lagstiftningen, anpassningsåtgärder inom den offentliga ekonomin samt förändringar i ägarens servicebehov eller omfattningen av serviceproduktionen. Riskhanteringen genomförs som en del av bolagets ledningssystem, och de mest centrala riskerna bedöms och rapporteras regelbundet till styrelsen. Personalrelaterade risker hanteras genom kompetensutveckling, åtgärder som stödjer arbetshälsan och proaktiv rekryteringsplanering. Ekonomiska risker följs upp med hjälp av månadsvis ekonomirapportering,

kostnadsuppföljning och effektivitetsindikatorer för serviceproduktionen.

Bolagets mål under hela planperioden är att säkerställa en hög kvalitet på tjänsterna, personalens arbetsvälbefinnande och en ekonomiskt hållbar verksamhet i enlighet med de mål som ägaren har ställt upp. Samtidigt stärker bolaget sin roll som främjare av sysselsättningen i Åbo genom att producera verkningsfulla tjänster som stöder kundernas sysselsättning, kompetensutveckling och delaktighet samt bidrar till att uppnå stadens strategiska mål för sysselsättningen.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Antalet kunder som genomgår tjänsterna samt ökandet av kundnöjdheten

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Kundflöde (kunder/år)			378	385	390	400
Sysselsatta + karriärcoachning			135	135	135	135
Coachning i anknytning till arbetsprövning			193	195	200	205
Bedömning av arbetsförmågan som sker i arbetet			50	55	55	60
NPS för kunder som deltar i tjänsten			40	45	50	55

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Att påvisa karriärcoachningens effekt genom effektfullhetsprocent, att fördjupa samarbetet med sysselsättningstjänsterna, att utveckla tjänsternas kvalitet, innehåll och kundupplevelse så att de motsvarar sysselsättningstjänsternas och kundernas behov, att säkerställa tillräcklig kapacitet för att ta emot kunder, att öka tjänsternas kännedom bland beställarna samt att identifiera intresse hos andra kommuner inom sysselsättningsområdet för att upphandla tjänsterna.

Mål: Tjänsternas effektfullhet

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Andel (%) av dem som avslutat tjänsten som blivit sysselsatt, börjat studera eller gått vidare till följande tjänst			50 %	55 %	55 %	55 %

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Erbjuda kunderna individuella arbets-, coachnings- och utbildningsstigar som stöder övergången till den öppna arbetsmarknaden. Stärka samarbetet med arbetsgivare och utöka företagsnätverken för att förbättra kundernas möjligheter till sysselsättning samt för att skapa en bättre matchning mellan utbud och efterfrågan på arbetskraft. Stödja kundernas kompetensutveckling i samarbete med läroanstalter samt möjliggöra avläggande av examensdelar och lärande på arbetsplatsen. Följa upp tjänsternas effektfullhet, sysselsättningsresultat och kundernas progression genom serviceprocesserna samt utveckla verksamheten i enlighet med principerna för kunskapsbaserad ledning.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen utvecklar sina mobilitetslösningar och/eller sina byggarbetsplatser så att de blir klimatneutrala.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Minskande av förbrukningen av fossila bränslen (%). Gällande år 2027: bestämmande av utgångsnivån.			x	-10 %	-20 %	-30 %

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: År 2027 fastställs basnivån för förbrukningen av fossila bränslen och de klimatkonsekvenser som förbrukningen orsakar bedöms som en del av utvecklingen av bolagets miljöansvar. Under de följande åren utvecklas rutiner för uppföljning och rapportering av förbrukningen, och de faktorer som har störst inverkan på bränsleförbrukningen identifieras.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Inga investeringar						

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskklokhet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2027.
• Vid upphandlingar prioriteras begagnade och restaurerade möbler samt maskiner och utrustning när det är ändamålsenligt. • Ett återvinningssystem byggs upp i anslutning till verksamhetslokalerna. • Det så kallade spillvirket som uppkommer i verksamheten tas till vara. • Möjligheterna att integrera teman kring reparation, återanvändning och cirkulär ekonomi i tjänster som främjar sysselsättning utreds. • Processen för att erhålla miljöcertifikatet Ekokompassi inleds.

Åbo Vattenförsörjning Ab

Verkställande direktör: Petri Jokela

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att upprätthålla vattentjänsterna och utöva och utveckla affärsverksamheten kring vattentjänsterna samt därtill hörande övrig affärsverksamhet. Bolaget kan äga och förvalta aktier, andelar, värdepapper och annan egendom. Bolaget kan också köpa, sälja och äga fastigheter och aktier samt hyra ut fastigheter och utrymmen.

Den huvudsakliga uppgiften är att tillhandahålla högklassigt hushållsvatten till kunderna och samla upp och leda vidare kundernas avloppsvatten för rengöring.

Bolagets verksamhetsidé är att enligt principerna för hållbar utveckling säkerställa kostnadseffektiva vattentjänster och en ren vattenmiljö för Åboborna. Bolaget är såväl en lokal som en internationellt erkänd aktör inom vattentjänsterna. Bolaget producerar tjänster enligt lagen om vattentjänster inom sitt verksamhetsområde på ett tryggt, pålitligt och förnyande sätt.

Förändringar i omvärlden

Lagstiftningen skapar ramarna för verksamheten. Den mest centrala lagen inom branschen, lagen om vattentjänster, har reviderats och trädde i kraft i början av 2026. Verksamheten påverkas också av NIS2- och CER-direktiven samt direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse, trots att tyngdpunkten för det senare är styrning och reglering av avloppsreningsverkens verksamhet. Hållbarhetsdirektivet påverkar verksamheten genom kundernas behov.

Globalt ansvar och FN:s mål för hållbar utveckling återspeglas i de förväntningar som riktas till vattentjänsterna. Verksamheten styrs av Åbo stads mål.

Utvecklingen av digitaliseringen ställer dataskydd och informationssäkerhet allt mer i centrum. Den tekniska utvecklingen ökar kundernas förväntningar på tjänsterna men skapar även möjligheter att utveckla och effektivisera verksamheten.

Klimatförändringen medför utmaningar särskilt i och med regnigheten, regnets intensitet och höjningen av havsnivån. Dessa påverkar mängden dagvatten som leds till avloppsnätet eller annars hamnar där som bolaget genom saneringsåtgärder kan hålla på den nuvarande nivån, men inte längre klarar av att minska. En central effektiviseringsåtgärd är därför att säkerställa att anslutningarna av kundernas tomtavloppsledningar och tomtdagvattenledningar stöder målet att minska den mängd dagvatten som leds in i avloppsnätet.

Kostnaderna ökar särskilt på grund av kostnaderna för partivattenbolagen, av vilka Vattenförsörjningen betalar en andel i enlighet med delägaravtalen. Den svaga konjunkturen inom byggbranschen påverkar särskilt bolagets intäkter från anslutningsavgifter.

Försörjningsberedskapen betonas i samhällsviktiga tjänster, såsom vattentjänsterna. Förändringarna i lagstiftningen och det internationella säkerhetsläget har ökat behovet av beredskap och omvärdering av riskhanteringen.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Viktigt i fråga om bolagets serviceutbud är en störningsfri verksamhet, kvalitet och kundnöjdhet. En störningsfri verksamhet grundar sig på egendomsförvaltning samt på en bra operationsförmåga. Egendomsförvaltningens nivå förbättras kontinuerligt med utvecklingsprojekt som syftar till att öka pålitlig information i realtid samt genom att analysera data mångsidigt. Under budgetåret utarbetas en egendomsförvaltningsplan som avses i lagen om vattentjänster. Kvaliteten tryggas genom dokumentering, effektiv egenkontroll och riskhantering. Behovet av ett separat kvalitetsledningssystem utreds.

Kundnöjdheten bygger på klara spelregler, genomskinlighet och information.

Bolagets avgifter hålls på en nivå som tryggar en störningsfri och högklassig verksamhet men är kostnadseffektiv.

Verksamheten styrs av stadens mål om att vara klimatneutralt före 2029.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030

Bolagets inkomster grundar sig på den nuvarande mängden vatten som säljs, de förväntade inkomsterna från anslutningsavgifter år 2027 i linje med lågkonjunkturen samt de måttliga inkomsterna från anslutningsavgifter efter budgetåret.

Partivattenbolagens kostnader är den mest betydande kostnadsposten för Åbo Vattenförsörjning Ab. Dessa utgjorde mer än 50 procent av alla kostnader i det senaste bokslutet. Turun seudun Vesi Oy:s reservanläggning färdigställs under planåren och ökar kostnaderna avsevärt, eftersom de kapitalkostnader som partibolaget fakturerar stiger när anläggningen blir färdig. Kundavgifterna ska höjas till en sådan nivå att vi klarar av att upprätthålla en måttlig investeringsnivå även för saneringar.

Åbo Vattenförsörjning Ab:s egna kapitalkostnader består av avskrivningar enligt plan och räntor på ägarlånet. Bolagets nya lånebehov beräknas uppgå till 7 miljoner euro och räntekostnaderna för lånet har lagts till från och med 2027. Under planåren 2028–2030 beräknas kostnaderna stiga med i genomsnitt den kalkylerade inflationen (2 procent), med undantag för kapitalkostnaderna och avgifterna till partibolagen.

I kalkylerna för budgetåret 2027 ingår höjningar av såväl bruksavgifterna som grundavgifterna. Alla avgifter måste höjas årligen under hela ekonomiplaneperioden. Vid höjningarna betonas en förändring av taxestrukturen i riktning mot grundavgifter, vilket också bättre motsvarar bolagets egen kostnadsstruktur. Också efter dessa höjningar är bolagets taxor konkurrenskraftiga både regionalt och nationellt. Det faktiska behovet av att höja avgifterna bedöms årligen så att de motsvarar de preciserade kostnaderna. Det kan fortfarande ske betydande förändringar i kostnaderna för ekonomiplaneperioden, då partivattenbolagens faktiska kostnader utjämnas enligt Mankala-principerna. Trots höjningarna av kundavgifterna förblir nettokassaflödet från affärsverksamheten och investeringarna negativt fram till 2029, då det enligt planen blir positivt.

Därtill har bolaget gjort förundersökningar som kan användas för att bedöma behovet av att ta i bruk regionala grund- och anslutningsavgifter särskilt i glesbygden. Regionala avgifter är nödvändiga om nätet måste utvidgas till områden utanför planområdet.

De mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige är redan nu på en utmanande nivå och det har inte föreslagits skärpningar i dem. Målen för ofakturerat vatten och avloppsvatten är strikta. Uppfyllelsen av dessa mål eftersträvas genom såväl riktade investeringar som införandet av en avgift för kombinerat avloppssystem.

De operativa mätarnas goda utveckling främjas genom forskning, mätningar och analysering av informationen samt på basis av denna information riktade saneringar som görs vid rätta tidpunkter. Dessa åtgärder räcker dock inte i sig för att minska mängden ofakturerat avloppsvatten, dvs. dagvatten som hamnat i avloppet avsiktligt eller oavsiktligt. En höjd avgift kommer att införas för fastigheter som leder dagvatten in i avloppsnätet för att snabba upp det separata avloppsledningssystemet. Denna praxis tillämpas redan i flera andra städer. Avgiften ökar inte bolagets inkomster nämnvärt, men den styr verksamheten mot ökad energieffektivitet och påverkar miljöbelastningen. Avgiften för kombinerat avloppssystem syftar i första hand till att minska mängden dagvatten i avloppsnätet. Genom en övergångsperiod på två år innan avgiften införs ges möjlighet att genomföra de åtgärder som krävs.

Investeringarna grundar sig för de gemensamma projektens del på information om projektens tidtabeller som staden gett. Utöver nybyggande och vissa gemensamma saneringsprojekt har bolaget även egna nya saneringsobjekt. Den interna finansieringen och kassamedlen räcker inte till för finansieringen av investeringar under budget- och planperioden utan investeringarna ska delvis finansieras genom låneupptagning. I detta skede är investeringsnivåerna under planåren preliminära. I budgeten har inte beaktats livskraftscentralens krav på en utökning av vattentjänsternas verksamhetsområde utanför detaljplaneområdet samt de tilläggskostnader som detta eventuellt skulle orsaka. Under budgetåret deltar bolaget i utarbetandet av stadens vattentjänstplan som styr verksamheten.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Bolaget levererar vatten till sina kunder pålitligt och kostnadseffektivt

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Längden på oförutsett avbrott i distribution min/invånare/år (i genomsnitt)	3,5	<5	<5	<5	<5	<5

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Med god egendomsförvaltning, föregripande underhåll samt tillräckliga, rätt riktade saneringar i rätt tid. I kriterierna för god vattenförsörjning är < 15 minuter/invånare/år en utmärkt nivå.

Mål: Vattendistributionen sker utan störningar och det förekommer inga fel i vattenkvaliteten

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Avvikelser från kvalitetsmål som upptäckts i kvaliteten hos det vatten som ska distribueras, st.	0	0	0	0	0	0
Avvikelser från kvalitetsrekommendationer som upptäckts i kvaliteten hos det vatten som ska distribueras, st.	0	0	0	0	0	0
Antalet rörbrott, st./100 kilometer vattenledning	2,3	<4	<4	<4	<4	<4

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Med god egendomsförvaltning, effektiviserad uppföljning i realtid och föregripande underhåll.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sin arbetsplats klimatneutrala.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Minskning av koldioxidavtrycket	Genomförts i huvudsak	Riktade mål på basis av uppdateringar	Riktade mål på basis av uppdateringar	Bedömning av kompensationsbehovet	Fortsatt tillämpning av goda förfaringssätt	Fortsatt tillämpning av goda förfaringssätt
Energieffektiviteten i lokaler (uppvärmningsenergi Mwh)	1 271	< 1 000	<500	<500	<500	<500
Klimatneutralitet på byggarbetsplatser Klimatneutralitet för trafiklösningar	Utfall	Förnyande av den egna utrustningen, anbudstävlingar och transporter ordnas enligt green deal-principer	Förnyande av den egna utrustningen, anbudstävlingar och transporter ordnas enligt green deal-principer	Fortsatt tillämpning av goda förfaringssätt	Fortsatt tillämpning av goda förfaringssätt	Fortsatt tillämpning av goda förfaringssätt

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

År 2025 genomförde bolaget tillsammans med partivattenbolagen en beräkning av vattentjänsternas koldioxidavtryck enligt växthusgasprotokollet till scope 3-nivå. Beräkningsmodellen uppdaterades 2026 i fråga om utsläppsfaktorerna för undvikna utsläpp. Beräkningen utförs som en årlig rutin. De åtgärder som ska främjas väljs utifrån beräkningen.

Våren 2025 flyttade bolaget till nya lokaler med miljöcertifikatet LEED-Platinum i Österås. Målen för uppvärmningenergi har preciserats utifrån utfallet. Målet är en sjunkande och klimatneutralt producerad uppvärmningsenergi.

Klimatneutraliteten på byggarbetsplatser utvecklas enligt Green Deal-principer i samma takt som staden. Klimatneutraliteten för egna trafiklösningar främjas genom att ersätta de nuvarande förbränningsmotorfordonen med utsläppsfria fordon och genom att övergå till användning av biodiesel i den mån det är möjligt. Bolaget erbjuder en arbetsreseförmån för att främja hållbart resande.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Sanering av vattenledningsnätet, miljoner euro	4,5	3,9	4,2	5,1	3,2	3,2
Sanering av avloppsnätet, miljoner euro	2,5	3,5	5,1	4,4	4,4	4,4

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Investeringarna är en del av den normala verksamheten och merparten av investeringarna underskrider klart 1 miljon euro. Vi strävar efter att utnyttja taxonomiklassificeringen även i mindre objekt.

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurseffektivitet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2027.

Åbo Vattenförsörjning Ab, Turun seudun puhdistamo Oy (Tsp) och Turun Seudun Vesi Oy som ingår i Åbokoncernen har ett gemensamt miljöprogram för att uppnå bättre effekt. Miljöprogrammet innehåller också vattenförsörjningsbolagens åtgärder för den nya perioden 2024–2028 av Östersjöutmaningen. Bolagen rapporterar om genomförandet av miljöprogrammet i en gemensam rapport. För Åbo Vattenförsöjnings del ingår bland annat följande mål för natur och cirkulär ekonomi i miljöprogrammet:

- utveckling av verksamheten i enlighet med principerna för hållbar utveckling och klimatåtaganden samt deltagande i utvecklingsprojekt
- målmedvetet arbete för att minska överströmningar i nätverken
- beräkning av vattenbolagens gemensamma koldioxidfotavtryck för att rikta effektiva åtgärder
- kommunikation till vattenanvändarna om ansvarsfull vattenanvändning med beaktande av klimatet och miljön

Med sitt eget klimatåtagande deltar bolaget i Åbo stads klimatstadsavtal. Bolaget utvecklar bedömningen av sina investeringar i enlighet med EU:s taxonomi. Från och med 2025 kommer bolagets investeringar att granskas med tanke på hållbar användning och skydd av vattenreserver och havens naturresurser (EU:s miljöförordning 2023/2486).

Målet är även att främja den biologiska mångfalden genom att förbättra insekters levnadsförhållanden i närheten av pumpstationer och de övre vattenbehållarna.

Studentbystiftelsen i Åbo

Verkställande direktör: Risto Siilos

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Stiftelsens huvudsakliga syfte är att sörja för tillgången till hyresbostäder i Åboregionen för studerande som studerar vid läroanstalter efter den grundläggande utbildningen och studerande som fortsätter sina studier. För att förverkliga sitt syfte bygger och upprätthåller stiftelsen studentbostäder samt sköter om reserveringen av markområden för kommande verksamhet som riktar sig till målgruppen.

Förändringar i omvärlden

Bland förändringarna i omvärlden är den mest akuta fortfarande tillgången till finansiering för nybyggnads- och renoveringsprojekt samt slopandet av det statliga investeringsunderstöd som tidigare kunde beviljas för dessa projekt. Fullmakten för räntestödslån för den statsstödda bostadsproduktionen sjunker 2027 till en historiskt låg nivå, vilket leder till skärpt konkurrens om finansieringen och skapar en betydande flaskhals. Bakom nedskärningen av fullmakten för räntestödslån ligger, utöver det svaga läget i statsfinanserna, den ändring av statistikföringen som genomfördes 2022, då räntestödslånen började räknas som en del av statsskulden, trots att det inte är fråga om lån som staten tagit upp utan om lån med fastighetssäkerhet som aktörerna tagit hos finansiärer och som omfattas av statligt räntestöd och fyllnadsborgen.

TYS nybyggnads- och renoveringsprojekt har finansierats med hjälp av Ara-systemet och andra motsvarande system som gällt vid respektive tidpunkt. Systemet förutsätter att hyrorna för de boende i statsstödda projekt fastställs enligt självkostnadsprincipen, att objektfastigheterna i samband med upplåning och ställande av säkerhet beläggs med långvariga begränsningar som förhindrar fri överlåtelse och att uthyrning enligt självkostnadsprincipen, inklusive kostnader och intäkter, bokföringsmässigt hålls åtskild från aktörens eventuella övriga uthyrningsverksamhet. Hyresintäkter enligt självkostnadsprincipen får inte användas för annan verksamhet, till exempel nybyggnads- eller renoveringsprojekt inom annan uthyrningsverksamhet.

Det kan antas att fullmakterna för statsstödd bostadsproduktion inte kommer att öka nämnvärt efter 2027, bland annat med beaktande av läget i statsfinanserna och den skuldbroms som partierna har kommit överens om. Detta skapar utmaningar för TYS, som av historiska skäl har förhållandevis lite annan uthyrningsverksamhet i relation till sin storlek och begränsade möjligheter att utöka den.

Finansieringen av nybyggandet och renoveringen av studentbostäderna, som TYS har ett stort behov av inom båda områdena, har försvårats på grund av statliga specialåtgärder, och å andra sidan kommer det att finnas en stor efterfrågan på TYS studentbostäder under de kommande åren.

Också de övriga faktorer som identifierats tidigare är fortfarande aktuella (allmänna ekonomiska osäkerhetsfaktorer - kostnadsökningen, uppgången av räntenivån, inflationen, den ekonomiska konjunkturen -, ändrade studiesätt (distans-/närstudier), klimatförändringen, förändringar i den säkerhetspolitiska miljön i Finland och Europa).

Studerandenas ekonomi och betalningsförmåga har försvagats bland annat av att de från och med den första augusti 2025 överfördes från det allmänna bostadsbidraget till studiestödets bostadstillägg samt av det försämrade sysselsättningsläget.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

TYS strävar efter att hålla bostädernas hyror på en nivå som är 15–20 % under marknadshyrorna med beaktande av att också el, vatten och internetförbindelse är inkluderade i jämförelsen. På basis av hyresjämförelsen som en extern aktör och stiftelsen själv gjort, kan detta mål fortfarande uppnås men konkurrensen på hyresmarknaden har ökat och det är allt mer utmanande att uppnå målet.I en stiftelse som arbetar enligt självkostnadsprincipen kommer kostnadsökningen att skapa ett tryck på att höja hyrorna utan betydande möjligheter att reglera hyresnivån, till skillnad från vad som kan vara möjligt på hyresmarknaden för fritt finansierade bostäder.

I enlighet med stiftelsens klimatfärdplan har TYS som mål att vara koldioxidsnål och minska utsläppen med minst 70 procent före 2029 (jämfört med 2020). TYS strävar efter att få ett ännu bredare genomslag genom

att utveckla klimatåtgärder i samarbete med aktörer i värdekedjan. Förutom att minska utsläppen strävar TYS efter att öka de positiva klimateffekterna.

Planprojektet för den östra delen av Studentbyn ingår i Åbo stads planläggningsprogram. Bland annat ska omfattningen av rivningen för nybygge avgöras, där det är centralt att samordna stiftelsens ekonomiska möjligheter och klimatmål.

I stiftelsens verksamhet tillämpas fortfarande fyra viktiga ansvarsteman: genomskinlig och lönsam verksamhet, välmående arbetsgemenskap, nöjda kunder samt hållbart boende. Ansvarsteman omfattar ekonomiskt ansvar och god förvaltning, socialt ansvar samt miljöansvar. För varje ansvarstema har definierats mätarna och målen. Hur dessa uppfylls rapporteras årligen i ansvarsrapporten.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030

Effekterna av den allmänna ekonomiska osäkerheten och i synnerhet tillgången till finansiering för nybyggen och renoveringar skapar fortfarande mer osäkerhet än vanligt i budgeten och ekonomiplanen, särskilt när det gäller genomförandet av nybyggnads- och renoveringsprojekt.

Enligt årsklockan fastställs stiftelsens verksamhetsplan och budget i stiftelsens styrelse i oktober.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Hög användningsgrad

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Användningsgrad, %*	97,8	97,0	97,5	97,5	97,5	97,5

*Operativ användningsgrad

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Bostäder till rimligt pris Bostäder som motsvarar de boendes behov erbjuds. Ombyggnad av bostäder

Mål: Ökning av omsättningen och rörelsevinsten till målnivån

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Omsättning, 1 000 euro	30 927	30 525	30 817	32 350	34 620	35 900
Rörelsevinst, 1 000 euro	3 253	1 699	1 329	2 020	2 480	2 880

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Ökning av bostadsbeståndet

Mål: Säkerställande av tillräckligt utbud av studerandebostäder

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Antalet boendeplatser, st.	7 025	6 952	6 788*	7 298*	7 100*	7 150*
Antalet boendeplatser i förhållande till antalet studerande i staden, %	18	20	20	20	20	20

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:
*Bostäder som genomgår ombyggnad har inte beaktats i antalet boendeplatser.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
	Ja	Ja*	Ja*	Ja*	Ja*	Ja*

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

*Boende har tillgång till bilar för gemensamt bruk. På Studentbyns område finns en Föllăristation. Personalen har möjlighet att använda bilar och cyklar för gemensamt bruk då de uträttar arbetsärenden. El gynnas som drivkraft vid bilanskaffningar.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Fastighetsrenoveringar förbättrar i huvudsak fastigheternas energieffektivitet.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Koldioxidavtrycket, t CO2-ekv	2 604	1 800	1 700	1 600	1 500	1 400

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Förbättrad återvinning av avfall

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av branschens karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, mål för naturen och mål för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurseffektivitet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2027.
Stiftelsen omvandlar i mån av möjlighet gräsmattor i anslutning till sina bostadsobjekt till ängar. Syftet är att stödja den biologiska mångfalden och skapa livsmiljöer för pollinatörer. Ökning av antalet laddningsstationer för bilar, gynnande av el som drivkraft vid bilanskaffningar, främjande av cykling, planutvecklingsarbete på östra sidan av Studentbyn och planering av den hustekniska renoveringen på västra sidan med beaktande av målen för naturen och cirkulär ekonomi.

Koncernen TVT Asunnot Oy

Verkställande direktör: Teppo Forss

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolaget är en ansvarsfull hyresvärd som erbjuder sina kunder tryggt boende till ett skäligt pris och mångsidiga alternativ för hyresboende. Bolaget är ett konkurrenskraftigt och högklassigt bolag som utgår från kundens behov.

Bolaget utövar en nationell och regional bostadspolitik inom sitt verksamhetsområde genom att äga, förvalta och utveckla sitt bostadsbestånd. Det sköter särskilt om utbudet av rimligt prissatta näringspolitiska hyresbostäder och socialt boende. I sin verksamhet följer bolaget den gällande aktiebolagslagen, lagstiftningen gällande arava- och räntestöd samt lagstiftning som gäller annan verksamhet.

Bolaget äger och förvaltar drygt 13 000 olika bostäder runtom i Åbo samt i S:t Karins och Reso. Detta motsvarar cirka 10 procent av alla bostäder och cirka 20 procent av hyresbostäderna vilket är en typisk bostadsstruktur för centralstäder. Bolagets bostäder har över 20 000 boende. Bolaget bildar en koncern med dotter- och intressebolag. De mest betydande dotterbolagen är Turun Palvelutilat Oy, Turun Osakehuoneistot Oy och Turun Päiväkodit Oy.

Bolaget följer självkostnadsprincipen enligt lagar och anvisningar och hanterar de risker som anknyter till verksamheten. Hyrorna för bostäderna bestäms bostadsvis enligt läge, skick och utrustningsnivå. Hyrorna bildas av fastighetens underhållskostnader samt räntorna och amorteringarna på de lån som tecknats för byggande och grundläggande renovering av hela bolagets bostadsbestånd.

För det egna kapitalet har ägaren förutsatt måttlig avkastning som kan jämföras med avkastningsmålen som andra allmännyttiga bostadsaktörer ställt upp.

Förändringar i omvärlden

Hyresboende påverkas av inkomster, förmögenhet, behov, konjunkturer, befolkningsstruktur och deras utveckling. De mest betydande riskerna i anknytning till omvärlden är variationerna i efterfrågan på lägenheter och därmed användningsgraden samt variationer i priserna för finansiering och underhållskostnader.

En stor del av bolagets byggda bostadsbestånd ska genomgå grundläggande renovering under de närmaste åren. Bolaget står inför stora grundläggande renoveringar vad gäller särskilt det bostadsbestånd som är byggt på 1970-talet och 1990-talet.

De boendes önskemål och krav beträffande service och kvalitet ökar, vilket speglar sig i funktionerna och kostnaderna.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

TVT Asunnot utövar koncernmässig bostadsverksamhet främst inom Åbo stads område, men också i Åboregionen för sina dotterbolags räkning så att verksamheten utövas i samarbete med den kommun där objektet är beläget. Också andra kommuner inom verksamhetsområdet kan ha en ägarandel i dotterbolagen.

Det totala antalet bostäder utökas kontrollerat så att relativa andelen av bolagets bostäder av hela bostadsbeståndet i Åbo stad inte väsentligt ändras. Antalet bostäder som bolaget äger kan variera med fem procentenheter i förhållande till bolagets nuvarande andel av hela bostadsbeståndet i Åbo.

Bolagets långfristiga lån som förfaller till betalning återfinansieras i första hand genom ett koncerninternt lån i samarbete med staden. Stadens förmånliga medelsanskaffning kanaliseras till TVT-koncernen för att stävja den allmänna ökningen av boendekostnader och för att möjliggöra finansieringsarrangemang gällande nyinvesteringar i rimligt prissatta hyresbostäder på det sätt som är ändamålsenligt för varje objekt.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030

TVT Asunnot Oy:s andel av det totala bostadsbeståndet i Åbo är fortfarande under målnivån som fullmäktige fastställt. Tack vare den pågående nyproduktionen väntas den av fullmäktige fastställda relativa andelen bostäder uppnås. Nyproduktion har inte kunnat genomföras enligt målen eftersom det inte har funnits några byggbara tomter tillgängliga för de nya bostadsobjekten. Situationen har förbättrats och nya byggplatser

finns tillgängliga så att byggandet har kunnat inledas. Utvecklingsarbetet måste fortsätta målmedvetet för att det ska finnas tomter tillgängliga under hela planeringsperioden. I fortsättningen är det viktigaste utvecklingsmålet den ekonomiska byggbarheten på byggarbetsplatserna.

Eftersom efterfrågan varit stor och nyproduktionen liten i förhållande till efterfrågan, har bolaget inte kunnat göra sig av med de bostäder som dåligt lämpar sig för hyresboende till ett rimligt pris och vars underhålls- och reparationskostnader varit höga. Bolaget har behov förknippade med stadens boendemål samt tekniska och ekonomiska behov att avstå från ett större antal bostäder.

Antalet bostadsansökningar som bolaget tagit emot har hållit sig på en hög nivå, vilket tyder på att det finns efterfrågan på det hyresboende som TVT erbjuder. Omsättningen är på en högre nivå än tidigare och den har för sin del försvagat den ekonomiska användningsgraden av bostäderna. Omsättningen har ökat bland annat på grund av ett generellt större utbud av hyresbostäder och förändringar i den sociala tryggheten. Omsättningen förväntas vara intensivare än tidigare och samtidigt som en stor volym nya bostäder färdigställs kommer användningsgraden att sjunka till en lägre nivå. Eftersom det för närvarande finns ett relativt stort utbud av hyresbostäder, fäster bostadssökande större vikt än tidigare vid hyresnivån och de kvalitetsfaktorer som ingår i hyran. Det är naturligtvis svårt att bedöma de sammantagna effekterna av de pågående förändringarna på användningsgraden.

Det av stadsfullmäktige uppställda bindande målet är att TVT:s relativa andel av hela bostadsbeståndet i Åbo uppgår till 10,5 % (inom variationsintervallet 10,25–10,75 %). Bostadsbeståndet som TVT förvaltar uppgick i slutet av 2025 till 10,0 procent av hela bostadsbeståndet i Åbo.

TVT:s mål för bostadsproduktion har stigit stegvis från hundra till fyrahundra bostäder per år. För att uppnå målet behövs tillräckligt med byggplatser och byggrätt. Från överlåtelsen av byggrätten tar det 2–3 år innan bostäderna står färdiga. Om det överlåts en större mängd byggrätt i samma område sker bostadsproduktionen under flera år.

Utgångspunkten är att nya bostäder i huvudsak byggs på mark som produceras av staden och överlåts till TVT eller på sådana platser som utvecklas tillsammans med TVT. Detta kompletteras så att TVT anskaffar mark och byggplatser på marknaden. Att producera 400 bostäder per år förutsätter ca 30 000 v-m2 byggrätt årligen.

I nybyggandet ingår produktion med vilken TVT:s relativa andel av det växande bostadsbeståndet i Åbo upprätthålls. Nyproduktionen täcker också avståendet från bostäder, såsom ersättning av gammalt bostadsbestånd som rivs. De bostäder som inte lämpar sig för TVT:s syfte med boende till skäligt pris säljs och ersätts. Dessutom har man genom nyproduktionen nästan hunnit i kapp det mål som stadsfullmäktige har fastställt.

Priset på byggarbetet har en stor inverkan på att hyresnivån blir måttlig för de boende. Den nuvarande konjunkturen inom byggbranschen är bra för den bostadsproduktion som staten stöder. Inledandet av projekten försvåras av att den planerade fullmakten för räntestödslån för 2027 kommer att minska till omkring en fjärdedel av den tidigare nivån. Om detta genomförs, försämras möjligheterna till ny bostadsproduktion drastiskt. I den mån räntestödslånen inte räcker till för den bostadsproduktion och de renoveringar som krävs för att uppnå målet, kommer investeringarna även i fortsättningen att behöva finansieras genom lån från staden och bolagets egna finansieringsarrangemang.

Investeringsbidragsfullmakten till specialgrupper har skärts ned och i bidragen betonas objekt som riktas till personer med funktionsnedsättning samt personer som är långtidsbostadslösa. Detta gör det svårt, eller till och med omöjligt, för bolaget att producera mellanformer av boende för den åldrande befolkningen.

På grund av bostadsbeståndets ålder gör TVT Asunnot årligen grundläggande renoveringar som för sin del även förutsätter finansiering. Att tömma bostäder inför renovering ökar boendeomsättningen och minskar den ekonomiska användningsgraden.

Att utveckla fastighetsbeståndet i önskad omfattning innebär en omsättningsökning på 2-3 miljoner euro per år.

Kostnaderna för boende förväntas stiga mer än människornas betalningsförmåga. Betalningsförmågan påverkas av ändringar i den sociala tryggheten. Detta orsakar för sin del att en del av hyresgästerna i bolagets bostäder känner sig pressade att byta till en förmånligare hyresbostad. Situationen kan orsaka betalningssvårigheter, betalningsstörningar och till och med öka bostadslösheten.

Det är osäkert hur underhållskostnaderna och särskilt energipriserna utvecklas under planperioden.

Räntorna har stigit och situationen ser inte ut att förändras inom den närmaste tiden. Bolaget strävar efter att på lång sikt skydda sig mot höga räntor. I de räntestödslån som bolaget använder ingår ett strukturellt skydd mot betydande räntehöjningar.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Bolaget inkomstför årligen en ränteintäkt enligt låneavtalen till Åbo stad

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Ränta på lån som ska betalas till Åbo stad, 1 000 euro	5 647	5 236	5 045	4 685	4 122	3 940

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Ökning av omsättningen och verksamhetsbidraget till målnivån

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Omsättning, 1 000 euro	113 268	113 000	121 000	123 000	125 000	127 000
Verksamhetsbidrag %	38,5	>35	>35	>35	>35	>35
Verksamhetsbidrag % (moderbolag)	35,5	>35	>35	>35	>35	>35

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Bostädernas användningsgrad hålls på en god nivå

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Användningsgrad, % (moderbolag)	97	98	96	97	97	97

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Bolagets sociala mål uppnås

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Antalet bostäder som bolaget förvaltar/antalet bostäder i staden, % (moderbolaget)	10,0	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5
Nyproduktion, st.	475	400	77	>100	>100	>100
Objekt som man gör sig av med, st.	0	50	100	100	100	100
Specialgruppers bostadsavtal / bostadsbestånd som bolaget förvaltar, % (moderbolaget)	4,1	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Hyror som ligger under den genomsnittliga marknadshyran, %	16,6	>15	>15	>15	>15	>15

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: De finansieringsmodeller som för närvarande finns tillgängliga möjliggör en nyproduktion på cirka 100 bostäder per år.

Mål: Genom sin verksamhet främjar bolaget avvecklingen av segregationen

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Minst hälften (v-m2) av byggrätten för de tomter som överlåts till bolaget ligger i	0	>50 %	>50 %	>50 %	>50 %	>50 %

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
områden där bolagets andel av de befintliga bostäderna är högst 10 %						

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Bilar för gemensamt bruk som pilotprojekt	2	3	3	3	3	3

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Normerad värmeförbrukning, % (ändring jämfört med 2015)	-24,1	-18,0	-18,5	-19,0	-19,5	-20,0

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Energieffektivitet i nyproduktionen och renoveringarna samt utvecklingen av användningen av värmeenergi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2027.
Bolaget strävar efter att beakta konsekvenserna för naturen i sina upphandlingar. Avsikten är att upphandlingarna ska vara resurssmarta. Vid nybyggande och renoveringsbyggande fästs uppmärksamhet vid nya byggnaders energieffektivitet. För invånarna ordnas sparkampanjer för att minska bland annat energi- eller vattenförbrukningen.

Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy

Verkställande direktör: Anton Meriluoto

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att äga, upprätthålla och bygga bostadsrättsbostäder samt överlåta bostadsrätter till invånare i Åbo och närkommunerna. Bolaget är allmännyttigt och eftersträvar inte affärsekonomisk vinst.

Förändringar i omvärlden

Utbudet av bostadsrättsbostäder och hyresbostäder har under de senaste åren legat på en högre nivå än normalt. På grund av att stödet för nyproduktion av bostadsrättsbostäder upphör färdigställs dock tills vidare inga nya bostadsrättsbostäder efter början av 2027. I och med nedskärningen av fullmakterna för räntestödslån minskar även produktionen av statsstödda hyresbostäder avsevärt under de kommande åren. Eftersom den fritt finansierade bostadsproduktionen dessutom ligger på en rekordlåg nivå förväntas bostadsmarknaden stramas åt i tillväxtcentrumen under de kommande åren.

Befolkningen i Åboregionen har ökat snabbt, och den åldrande befolkningen samt flyttningsrörelsen närmare service stöder efterfrågan på bostadsrättsbostäder till rimliga priser. En reform av lagen om bostadsrättsbostäder bereds som bäst i syfte att bättre anpassa bostadsrättssystemet till förändringarna på bostadsmarknaden, bland annat genom att göra det smidigare att befria objekt från användnings- och överlåtelsebegränsningar. En fortsatt finansiering av nyproduktionen av bostadsrättsbostäder är beroende av den kommande regeringens riktlinjer.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Vaso genomför den strategi som utarbetats för 2024–2028. I våra framtidsplaner ingår kontinuerliga investeringar i bostadsinnovationer och produktutveckling, förbättring av kundupplevelsen samt hållbar och ansvarsfull affärsverksamhet. I och med strategin för 2024–2028 har vi förbundit oss till att vara ett ännu mer ansvarsfullt företag, och vi kommer att fortsätta sträva efter att minska vår miljöpåverkan och främja vårt sociala och ekonomiska ansvar inom alla våra affärsområden.

Vaso fortsätter det planmässiga renoveringsarbetet i fastigheterna i en stramare finansieringsmiljö. Till följd av de minskade fullmakterna för räntestödslån måste en större del av reparationerna än tidigare finansieras med en reparationsreservering och medel för årliga reparationer som tas ut i förskott vederlagen, i stället för med räntestödslån. De minskade fullmakterna för räntestödslån kan leda till att alla planerade ombyggnadsprojekt inte kan genomföras eller att genomförandet fördröjs. Utöver ombyggnadsinvesteringarna investerar vi årligen ca sex miljoner euro i fastighetsbeståndets årliga renoveringar och lägenhetsrenoveringar.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030

Under innevarande år har inflationen, betraktad över en längre tidsperiod, stigit till en normal nivå. Enligt Statistikcentralens senaste uppgifter har den årliga förändringen i kostnadsindexet för underhåll av flervåningsbostadshus varit 2,5 procent och den årliga förändringen i konsumentpriserna 2,1 procent. Särskilt priserna på el och olja har stigit. I budgeten för 2027 förväntas kostnaderna för fastighetsunderhåll fortsätta öka i jämn takt.

Till följd av de minskade fullmakterna för räntestödslån måste en större del av reparationerna än tidigare finansieras med en reparationsreservering och medel för årliga reparationer i stället för med räntestödslån. Därför förväntas reparationskostnaderna öka i budgeten. Den reparationsreservering som tas ut i vederlagen höjs något.

I budgeten för 2026 beredde man sig på en tillfällig ökning av vakansgraden till följd av det stora antalet nya bostäder. Vasos vakansgrad har minskat under hösten, och i budgeten för 2027 minskar den förbättrade användningsgraden behovet av att höja vederlagen. Liksom under innevarande år utnyttjas i budgeten för 2027 överskott som uppkommit under tidigare år, vilket för sin del jämnar ut höjningen av vederlagen.

I och med de färdigställda nybyggnadsobjekten ökar Vasos lånebelopp och räntekostnader 2027. Samtidigt har dock antalet bostadskvadratmeter som genererar vederlag ökat. Räntorna på Vasos lån har stigit under

året. För lån som hänför sig till nybyggnadsobjekt bidrar det statliga räntestödet dock till att begränsa ränteuppgångens inverkan på vederlagen.

Enligt kalkylerna i nuläget är Vasos genomsnittliga höjning av vederlaget 0,6 procent.

Ekonomiplanen för 2027–2029 har uppgjorts utifrån antagandet att byggandet av nya objekt inte kommer att inledas under denna regeringsperiod, dock kommer de objekt som redan byggs att färdigställas. Om finansieringen av nyproduktionen av bostadsrättsbostäder fortsätter under följande regeringsperiod, kommer de följande projekten att inledas tidigast 2028 och bli färdiga tidigast 2029. I ekonomiplanen för 2027–2029 har inte investeringar i nybyggande inkluderats på grund av den osäkerhet som råder krign fortsättningen av nyproduktionen av bostadsrättsbostäder. Siffrorna i ekonomiplanen uppdateras om nybyggandet kan fortsätta.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Hög användningsgrad

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Användningsgrad st., %	99	97	98	98	98	98

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Ökning av omsättningen och rörelsevinsten till målnivån

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Omsättning, 1 000 euro	29 566	31 601	33 738	34 413	35 102	35 804
Rörelsevinst, 1 000 euro	3 812	4 938	5 841	6 013	6 194	6 516

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Bostadsrättsbostädernas tillräckliga utbud

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Antalet bostäder som bolaget besitter, st.	3 089	3 389	3 467	3 467	3 467	3 467
Antalet bostäder som bolaget besitter i förhållande till det totala antalet bostadsrättsbostäder i hela verksamhetsområdet, %	61	61,0	60,0	60,0	60,0	60,0

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Laddningsstationer för el- och hybridbilar, st	1 170	1 360	1 655	1 827	1 972	2 133

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna omställningen i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Antalet objekt med oljeuppvärmning	0	0	0	0	0	0

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurseffektivitet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2027.
Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy låter bygga nya fastigheter i energiklass A och all el och fjärrvärme som den köper är koldioxidneutral. Vaso har anslutit sig till fastighetsbranschens energieffektivitetsavtal 2026–2035. I energieffektivitetsavtalet har ett energisparmål på 6 procent fastställts fram till 2030 och ett energisparmål på 10 procent fram till 2035 jämfört med nivån 2024. Energieffektivitetsåtgärder genomförs särskilt i samband med ombyggnader. I ombyggnadsprojekten har dessutom solcellssystem och laddningspunkter för elbilar installerats. År 2027 planerar Vaso ombyggnad av sju objekt. Vaso deltar i projektet Klimatneutralt Åbo 2029. För Vaso färdigställdes under hösten 2025 en klimatfärdplan enligt vilken Vaso har ställt upp som ett mål ett nettonollutsläpp för sin egen verksamhet och energianvändningen av fastighetsbeståndet under 2029, samt att minska utsläppsintensiteten i den första fasen för livscykeln för nya byggnader och byggnader som genomgått en ombyggnad. Beaktandet av koldioxidavtrycket i upphandlingar främjas. Vaso deltar i verksamheten för sektionen för klimatansvar i Egentliga Finland.

Visit Turku Archipelago Oy

Verkställande direktör: Kristiina Kukkohovi

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att i stor utsträckning leda den regionala utvecklingen av turismen enligt modellen ”DMO/Destination Marketing/Management Organisation”. Bolaget skapar områdets turismstrategi, verksamhetsplan och mål och organiserar bolagets funktioner på ett effektivt och transparent sätt – enligt strategin. Bolaget ägs utöver Åbo stad av Nådendal stad och Pargas stad.

Bolaget leder lanseringen av det regionala varumärket Saaristo på den internationella marknaden, utvecklar Åbos turismvarumärke och genomför försäljningen av Kongressi & Business Events enligt konceptet ”Meet Turku”. Bolaget koordinerar och leder regionala strategienliga utvecklingsprojekt och projekt, leder digitala kanaler inom turismen (försäljning/marknadsföring) samt utvecklar kännedom om området, områdets digitala nåbarhet och digitala möjligheter att köpa tjänster i regionen tillsammans med nätverket. Bolaget stöder företag i deras internationalisering och produktutveckling.

Bolaget leder den internationella marknadsföringen och försäljningen inom turismen för hela regionen (Åbo, Nådendal, Pargas/skärgården) samt svarar för byggandet och ledningen av den regionala nätverksmodellen. Bolaget stödjer långsiktigt investeringarna i turismen i regionen och genomför flygtrafikstrategin ur passagerartrafikens synvinkel. Bolaget leder och möjliggör turismens utveckling på/till området men ”äger” inte antalet resenärer inom flygtrafiken, övernattningar, turisminkomster eller andra omfattande mätare – beslut om dessa tas av turismföretag och andra organisationer i området. Bolaget påverkar således indirekt genom nätverksledning turismens utveckling i området och turisminkomsterna till området ur ett Incoming-perspektiv för turism. Nätverksnöjdhet mäts regelbundet och NPS-talen har varit utmärkta. Detta är utgångspunkten för framtiden.

År 2025 genomförde Visit Turku Archipelago Oy en omfattande läges- och scenarioanalys för turismen i Åbo-, Nådendals- och Pargasregionen. I arbetet identifierades tillväxtmöjligheter för regionens turism, centrala utvecklingsvägar samt de investeringar och åtgärder som krävs för tillväxt under åren 2026–2035.

Scenarioarbetet utgör en kunskapsgrund för den långsiktiga utvecklingen av turismen som bedrivs av VTA och ägarkommunerna. Från och med år 2026 har tyngdpunkten förskjutits från analys till genomförande. Centrala mål är att konkretisera den gemensamma tillväxtvisionen för turismen, stärka förutsättningarna för turisminvesteringar, öka den internationella efterfrågan samt ytterligare fördjupa samarbetet.

År 2027–2030 främjar VTA utifrån scenarioarbetet särskilt:

- den gemensamma långsiktiga tillväxt- och investeringsstigen för turismen i regionen;
- tillväxten inom den internationella turismen och turismexporten;
- stärkandet av efterfrågan året runt;
- främjandet av privata och offentliga investeringar som stöder turismen;
- utvecklingen av den internationella tillgängligheten;
- den digitala synligheten och bokningsbarheten;
- den gemensamma utvecklingen av turismen i Åbo, Nådendal och Pargas samt nätverksledningen inom turismen.

Förändringar i omvärlden

Turismens omvärld genomgår fortfarande en stark förändring. Geopolitisk osäkerhet, den ekonomiska utvecklingen, konsumenternas köpkraft, klimatförändringen, tillgängligheten samt den snabba teknologiska utvecklingen påverkar efterfrågan på turism och destinationernas konkurrenskraft. Samtidigt är de långsiktiga tillväxtutsikterna för den internationella turismen starka.

Regionens mest betydande strukturella utmaning är fortfarande det stora beroendet av inhemsk efterfrågan. Att öka andelen internationell turism är därför ett centralt sätt att stärka turismens tillväxt, exportintäkter, efterfrågan året runt och näringens resiliens.

Turismens direkta inkomster i Åbo uppgick år 2025 till cirka 324,5 miljoner euro och turismens totala effekt på den regionala ekonomin till cirka 478,2 miljoner euro. De direkta turisminkomsterna minskade med 4,1 procent jämfört med föregående år och den totala effekten

med 4,2 procent. Turismens direkta sysselsättningseffekt uppgick till cirka 1 515 årsverken och den totala sysselsättningseffekten till cirka 1 818 årsverken.

Utvecklingen år 2025 visar att enbart en ökning av antalet turister inte är tillräcklig. I utvecklingsarbetet behöver särskild vikt läggas vid att öka det värde som besökarna lämnar i regionen, stärka efterfrågan året runt, utveckla tjänster med högre förädlingsvärde samt öka den internationella turismen.

Den inhemska turismen förblir en viktig grundkälla till efterfrågan i regionen, men tillväxtutsikterna är fortfarande osäkra till följd av konsumenternas köpkraft och den allmänna ekonomiska utvecklingen. Därför betonas i VTA:s långsiktiga tillväxtstrategi en kraftig ökning av den internationella efterfrågan och en diversifiering av källmarknaderna.

Den internationella turismen utgör en betydande tillväxtmöjlighet för regionen. Den globala turismen förväntas växa snabbare än världsekonomin, och den internationella turismens andel bedöms öka snabbare än den inhemska turismen. Detta stöder VTA:s strategiska riktning, där internationell försäljning, kännedom, tillgänglighet och turismexport utgör en central del av verksamheten.

Verksamheten år 2027 riktas särskilt mot de internationella marknader och kundsegment där kombinationen av Åbo och skärgården, den rena naturen, kulturen, det lokala utbudet, välbefinnandet, lugnet samt det svalare nordeuropeiska klimatet utgör konkurrensfördelar.

Att stärka turismen året runt och förlänga besökarnas vistelsetid är centrala strategiska mål för VTA. Efterfrågan på turism i regionen är fortfarande starkt koncentrerad till sommarsäsongen, vilket innebär att tillväxt eftersträvas särskilt genom att öka efterfrågan under vår-, höst- och vintersäsongen.

Business events-verksamheten och kongressverksamheten utgör en viktig del av detta arbete. VTA utvecklar långsiktigt verksamheten inom Meet Turku för att öka efterfrågan på möten och kongresser både nationellt och internationellt. Försäljningscyklerna för internationella kongresser är långa, och det försäljningsarbete som genomförs under 2027 kommer för sin del att påverka evenemangsportföljen först under åren 2029–2035.

Åbos styrkor är högskolorna, forskningen, spetskompetensen inom olika branscher samt den kompakta stadsmiljön. Tillväxten inom stora internationella kongresser begränsas fortfarande av bristen på tillräckligt stor mötes- och evenemangskapacitet, tillgängligheten samt bland annat avsaknaden av internationella hotellkedjor i regionen. Ur turismens tillväxtsperspektiv är utvecklingen av kapaciteten för evenemang och kongresser därför också en fråga om investeringar och stadsutveckling.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

VTA:s verksamhet har gått från bolagets etablerings- och uppbyggnadsfas till en fas av strategiskt genomförande. Den strategi som inleddes i början av 2026 benämner vi därför ”Ruthless Execution”-strategin. År 2027 är det centrala målet att stärka regionens internationella konkurrenskraft inom turismen och dess ekonomiska genomslagskraft samt att utveckla de strukturella förutsättningarna för fortsatt tillväxt.

De strategiska tyngdpunkterna under 2027 är:

- att öka den internationella turismen och turismexporten,
- att långsiktigt stärka kännedomen om varumärkena Åbo och skärgården som turismdestinationer,
- att utveckla den internationella försäljningen samt försäljningen inom Business Events och kongresser,
- att öka turismen året runt och förlänga vistelsetiden,
- att utveckla turismens digitala synlighet och köpbarhet samt användningen av data och beredskapen att utnyttja artificiell intelligens,
- att stärka flygtrafiken och annan internationell tillgänglighet,
- att främja turisminvesteringar i samarbete med ägarstäderna, näringslivet och andra regionala utvecklingsaktörer,
- att stödja turismföretagens internationalisering, produktutveckling och hållbarhetsarbete,
- att stärka utvecklingen av turismekosystemet och samarbetet mellan ägarstäderna,
- att bedriva nationellt och internationellt påverkansarbete.

VTA:s verksamhetsmål stöder också målsättningen i Finlands nationella turismstrategi att stärka turismexporten samt strategins fyra centrala prioriteringar: tillgänglighet, hållbarhet, anpassning till den digitala omställningen och utveckling av en konkurrenskraftig verksamhetsmiljö.

Nåbarhet

Internationell tillgänglighet är en av de mest kritiska förutsättningarna för tillväxten inom turismen i regionen. Utvecklingen av flygtrafiken i Åbo styrs av den uppdaterade strategin för passagerarflygtrafiken för åren 2027–2029.

Antalet passagerare vid Åbo flygplats ökade år 2025 med cirka 9 procent, vilket översteg den genomsnittliga tillväxten vid Finlands flygplatser. Under perioden januari–maj 2026 ökade passagerarantalet i Åbo med cirka 53 procent jämfört med föregående år, med stöd av tre nya flygrutter.

VTA:s mål är att stärka Åbos ställning som den primära flygplatsen för internationella resenärer som anländer till eller reser från Egentliga Finland. I utvecklingen av flygtrafiken betonas reguljära förbindelser året runt och ett långsiktigt samarbete med flygbolagen. Målsättningen är att öppna flygrutter till Åbo flygplats som betjänar både inkommande och utgående arbets- och fritidsresande samt stöder regionens näringsliv.

VTA:s roll är framför allt att föra förhandlingar med flygbolag om befintliga och nya flygrutter i samarbete med Finavia, ta fram turism- och efterfrågedata, utarbeta business case för nya flygrutter, stödja marknadsföringen av nya rutter samt samordna det regionala samarbetet.

Digitalisering

De regionala turismwebbplatsernas, de så kallade visit-webbplatsernas, betydelse för turisterna har redan under en längre tid varit relativt begränsad när man betraktar det digitala kundbeteendet inom den globala turismen. Cirka 80 procent av resebokningarna görs via internationella onlineförsäljningskanaler (så kallade OTA-kanaler, exempelvis Booking.com och GetYourGuide), och resenärernas beslut påverkas ofta betydligt mer av andra resenärers erfarenheter via sociala medier och recensioner än av innehållet på en officiell visit-webbplats. Den snabba etableringen av AI-verktyg även inom reseplanering håller nu på att fullborda denna utveckling.

Behovet av en traditionell, varumärkesdriven regional webbplats blir därmed allt mindre. Samtidigt ökar behovet av att kunna erbjuda AI-verktyg högkvalitativ, attraktiv, aktuell och maskinläsbar information om destinationen. Den traditionella innehållswebbplatsen kan vara på väg att förlora sin centrala roll, men själva innehållet blir allt viktigare.

Därför kommer VTA från och med 2027 att satsa på att säkerställa att informationen och inspirationen om vår region fungerar så väl som möjligt som bränsle för AI-stödd reseplanering. Detta innebär inte bara ett nytänkande kring utvecklingen av webbplatser, utan också en betydande höjning av VTA:s interna förståelse för och kompetens inom artificiell intelligens.

Samtidigt fortsätter VTA att investera i utvecklingen av regionens digitala försäljning. Den kraftiga ökningen under 2026 av antalet företag och produkter som säljs via internationella OTA-kanaler kommer att följas upp bland annat genom utbildningsinsatser. För en region som eftersträvar internationell tillväxt är en heltäckande synlighet för områdets upplevelseutbud i OTA-kanalerna en grundläggande förutsättning. Detta påverkar inte bara försäljningspotentialen utan även destinationens synlighet, eftersom de stora plattformarna fungerar som marknadsföringskanaler inte bara för enskilda företag utan också för regionen som helhet.

Varumärken och marknadsföring

Under 2027 ligger tyngdpunkten på att långsiktigt implementera och stärka genomslaget för Åbos turistvarumärke och varumärket Skärgården, som riktar sig till internationella marknader.

Sedan lanseringen har skärgårdsvarumärket fått betydande internationell uppmärksamhet i medier samt erhållit erkännande i tävlingar inom turist- och marknadsföringsbranschen. Denna grund av kännedom utnyttjas för att öka den internationella efterfrågan och turismexporten. VTA tar sig an utmaningen att öka den internationella kännedomen genom djärv och innovativ marknadsföring samt PR-arbete. Detta gör det möjligt för regionen att kostnadseffektivt särskilja sig på den internationella turistmarknadens relativt konservativa arena.

I marknadsföringen av Åbo betonas staden som en destination året runt, med fokus på kultur, gastronomi, evenemang samt Åbos roll som en port till skärgården. De kompletterande styrkorna hos Åbo och skärgården utnyttjas på ett sätt som gör regionen till en internationellt attraktiv och lättbegriplig helhet för besökaren.

Marknadsföringens genomslag följs upp inte bara genom mätningar av kännedom och image, utan även genom utvecklingen av den internationella efterfrågan, genomslaget i medier, den digitala efterfrågan samt kommersiella resultat.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2027 och ekonomiplanen för 2028–2030

Visit Turku Archipelago Oy producerar tjänster inom turismutveckling, marknadsföring och försäljning för sina ägarstäder Åbo, Nådendal och Pargas. Bolagets grundfinansiering består av de tjänster och finansieringsandelar som definieras i serviceavtalen med ägarstäderna. Bolaget eftersträvar inte vinst i sin verksamhet, utan utgångspunkten är att skapa största möjliga genomslag för ägarstäderna samt att upprätthålla ett ekonomiskt balanserat resultat nära noll.

Under perioden 2027–2030 ägnas särskild uppmärksamhet åt att säkerställa att bolagets resurser motsvarar de strategiska mål som ställts upp för verksamheten.

De växande uppgifterna inom internationell försäljning, marknadsföring, tillgänglighet, digital utveckling och främjande av investeringar förutsätter fortlöpande prioriteringar när det gäller såväl organisationen som personalresurserna.

Utvecklingen av bolagets ägarstruktur och den regionala samarbetsmodellen utvärderas utifrån ägarstädernas strategiska mål samt eventuella nya partnerskap. VTA:s målsättning är att stärka destinationens gemensamma konkurrenskraft på ett sätt som stöder de nuvarande ägarstädernas mål och samtidigt stärker det bredare turismekosystemet. Under hösten 2026 väntas ägarna komma överens om hur bolaget ska förbereda sig för förändringarna i upphandlingslagen under övergångsperioden. Vid bolagsstämman våren 2027 kommer ändringar i bolagsordningen och aktieägaravtalen att behandlas.

Koncernbolagets mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Mål: Turismens långsiktiga, indirekta verkningar på området

Utvärderingskriterier eller mätare	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Turisminkomster och total sysselsättning (direkta/totala verkningar miljoner samt årsverken)	324,5/478,1 HTV 1818	336/499 HTV 1870	342/508 HTV 1890	348/518 HTV 1890	TBD	TBD
Antal passagerare i flygtrafiken	279 000	350 000	300 000	450 000	500 000	TBD
Privata turisminvesteringar på området	1 miljard (Investeringarnas värde)	900 miljoner	900 miljoner	980 miljoner	TBD	TBD
Omsättning, 1 000 euro	3 126	3 010	3 057	3 060	3 060	3 060

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

Främjandet av turisminvesteringar har identifierats som en av de viktigaste förutsättningarna för den långsiktiga tillväxten inom turismen i regionen. VTA utvecklar tillsammans med ägarstäderna, Egentliga Finlands förbund, näringslivet och andra regionala utvecklingsaktörer en verksamhetsmodell för att systematiskt identifiera, prioritera och främja investeringsbehov och investeringsmöjligheter inom turismen. Rollen för det strategiska intresseövervakningsarbetet stärks både inom bolaget och i samarbete med centrala partner.

I investeringsarbetet ligger tyngdpunkten särskilt på inkvarterings- och evenemangskapacitet, skärgårdens serviceinfrastruktur, attraktionsobjekt som lockar besökare året runt samt investeringar som förbättrar tillgängligheten och kvaliteten på turismtjänsterna.

Målet för år 2027 är att stärka regionens gemensamma investeringsportfölj samt att tydliggöra de offentliga aktörernas och VTA:s roller i identifieringen av investeringar, invest-in-verksamheten och samarbetet med investerare.

Uppföljningen av investeringsstocken vidareutvecklas så att den ger beslutsfattarna aktuell information om antalet och värdet av planerade, beslutade och pågående turisminvesteringar.

Klimatmålen

Mål: VTA genomför för sin del Åbo stads klimatplan som uppdaterades 2026 och stöder Åbos mål att uppnå klimatneutralitet före 2029.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	2028	2029	2030
Bestämning av principerna för den egna verksamheten	Utfall	Cirkulär ekonomi målen har lanserats	Mätning av den egna verksamhetens koldioxidavtryck	TBD	TBD	TBD
Påverkan på företagsnätverket (certifikatet STF/mängd i området/företag som genomgår processen)	23/31 i processen	30/10 i processen	40/10 i processen	45/10 i processen	TBD	TBD

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

VTA:s klimat- och hållbarhetsarbete består av tre helheter:

- att minska miljöverkningarna från den egna verksamheten,
- att utveckla hållbarheten hos turismföretagen och det regionala turismekosystemet samt
- att genom kommunikation och utveckling av tjänster styra turister mot mer hållbara val.

Under 2027 fortsätter VTA att systematiskt minska miljöverkningarna från den egna verksamheten i enlighet med Ekokompassystemet samt utvecklar en resurseffektiv användning av transporter, upphandlingar, evenemang, material och övrig verksamhet. Målsättningen är även att införa en beräkningsmodell för att mäta den egna verksamhetens koldioxidavtryck.

Genomförandet av åtgärderna följs upp i samband med delårsöversikter och bokslut.

VTA erhöll destinationsmärket Sustainable Travel Finland i slutet av 2024. Från och med 2027 ligger fokus på att upprätthålla märkningen samt på att öka hållbarhetskompetensen och certifieringsgraden inom hela regionens företagsnätverk. VTA stöder turismföretagen i deras arbete på STF-stigen och uppmuntrar företagen att införa internationellt erkända hållbarhetscertifieringar. Hållbarhet utgör också en del av kvalitetskriterierna för VTA:s företagssamarbete med inriktning på internationalisering.

I den fortsatta uppföljningen läggs särskild vikt vid följande:

- antalet företag som har erhållit eller förnyat STF-märkningen eller en godkänd hållbarhetscertifiering;
- antalet företag som aktivt avancerar på STF-stigen;
- genomslagskraften av de utbildningar och utvecklingsåtgärder som erbjuds företagen;
- synligheten och köpbarheten för hållbara tjänster ur turistens perspektiv.

Visit Turku Archipelago undertecknade år 2026 Glasgow Declaration on Climate Action in Tourism och har därmed förbundit sig att målmedvetet, mätbart och i samarbete med regionala aktörer främja klimatarbetet inom turismen. Utifrån detta åtagande utarbetas från och med 2027 en klimatplan för VTA, där de centrala åtgärderna, målen och indikatorerna för klimatarbetet fastställs.

Mål för naturen

I arbetet med naturfrågor ligger fokus särskilt på Skärgårdshavets och skärgårdsnaturens välmående, på att minska turismens negativa miljöeffekter samt på att öka företagens och besökarnas medvetenhet om biologisk mångfald.

VTA fortsätter samarbetet med aktörer som arbetar för Östersjöns och skärgårdsnaturens tillstånd och genomför årligen en konkret natur- eller Östersjöinsats som engagerar den egna personalen och, när det är möjligt, även företagsnätverket.

Mål för cirkulär ekonomi

VTA förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Ansvarsfullhetskommunikation som en del av hållbarhetsarbetet

VTA genomför verksamhet i enlighet med den strategi för hållbarhetskommunikation som färdigställdes år 2025. Målet är att göra regionens hållbarhetsarbete konkret, begripligt och verifierbart samt att hjälpa turistföretagen att möta de växande konsumentförväntningarna och de ökande regelkraven inom hållbarhetskommunikation.

I kommunikationen undviks allmänna och obestyrkta hållbarhetspåståenden. I stället betonas konkreta åtgärder, mätbara resultat och transparens. VTA utvecklar gemensamma verktyg och verksamhetsmodeller för företagens hållbarhetskommunikation samt stärker hållbarhetens synlighet genom hela resenärens kundresa.

Regionens internationella hållbarhetsprofil stärks i samarbete med nationella och internationella partner.

Planerade åtgärder med avseende på målen för naturen och cirkulär ekonomi under 2027

VTA:s roll för klimatmålens del delas in i tre olika delområden:

- Bolagets egen verksamhet
- För att styra den egna verksamheten erhöll bolaget miljöcertifikatet Ekokompassi i slutet av år 2024. Certifikatet förnyas i slutet av år 2027, samtidigt som systemets miljöplan uppdateras.
- Bolaget innehar destinationsmärket inom STF-programmet (Sustainable Travel Finland), vilket förnyas i slutet av år 2026.
- Bolaget undertecknade Glasgow Declaration, genom vilken det förbinder sig att utarbeta en klimatplan för regionen ur ett turismutvecklingsperspektiv. Klimatplanen tas i bruk under år 2027.
- Under år 2027 inför bolaget mätning av det egna verksamhetens koldioxidavtryck.
- Tillsammans med Saaristo Siistiksi ry eller en motsvarande aktör ordnar vi årligen en städdag/naturdag. Hela personalen deltar i arbetet.

- Turismbranschens hållbarhetsarbete som bolaget representerar via programmet Visit Finland Sustainable Travel Finland.
    - VTA har starkt förbundit sig till att genomföra STF-programmet inom sitt verksamhetsområde, men ansvarar från och med år 2026 endast för att stödja företagen i Åboregionen. Turismteamen i Pargas och Nådendal har övertagit ansvaret för handledningen av företagen inom sina respektive områden. Genom programmet för vi brett framåt hållbarhetskompentens, hållbarhetstänkande och hållbarhetsåtgärder i hela turismbranschen.
- VTA satte som mål att uppnå det så kallade destinationsmärket inom STF-programmet senast år 2026. Bolaget erhöll destinationsmärket redan i slutet av år 2024, och det förnyas i slutet av år 2026.
- År 2025 lanserade VTA ett partnerskapsprogram för företag med målet att främja internationalisering. För att ansluta sig till nätverket måste företagen uppfylla vissa kvalitetskriterier, vilka omfattar ett officiellt miljöcertifikat samt deltagande i STF-programmet (Sustainable Travel Finland).

- Främjande av hållbarhet genom kommunikation
- VTA lyfter i sin kommunikation fram teman inom hållbar turism och ansvarsfulla verksamhetssätt för såväl företag i regionen som turister och andra intressentgrupper.
- Genom marknadskommunikationen strävar man efter att styra turistströmmar även till lugnare perioder, vilket bidrar till att förlänga säsongerna och minska belastningen under högsäsongen.
- Vi kommunicerar om turismens positiva effekter till regionala aktörer och invånare för att öka förståelsen för turismens nytta och säkerställa turismens sociala acceptans.

KALKYLER

LÄSANVISNING

RESULTATRÄKNING

VERKSAMHETSBIDRAGET visar hur mycket av driftsekonomins kostnader måste täckas med skatteinkomster och statsandelar.

ÅRSBIDRAGET visar de internt tillförda medel som kan användas till investeringar, placeringar och låneamorteringar. Årsbidraget är ett centralt tal vid bedömningen av huruvida internt tillförda medel räcker till. Det grundläggande antagandet är att om årsbidraget är lika stort som avskrivningarna enligt plan som dras av årsbidraget, är kommunens internt tillförda medel tillräckliga.

RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT är skillnaden mellan inkomster och utgifter som periodiserats för räkenskapsperioden, och den antingen ökar eller minskar kommunens frivilliga reserver eller eget kapital. Efter räkenskapsperiodens resultat presenteras ändringarna i avskrivningsdifferenser, frivilliga reserver och fonder.

Kalkylscheman för nyckeltalen som ingår i resultaträkningen

Verksamhetsintäkter/Verksamhetskostnader, %

Definition: 100 x verksamhetsintäkter/(verksamhetskostnader - tillverkning för eget bruk)

Årsbidragets andel i procent av avskrivningarna:

Definition: 100 x årsbidrag/avskrivningar

FINANSIERINGSKALKYL

KASSAFLÖDET I VERKSAMHETEN visar i vilken utsträckning kommunen med hjälp av verksamheten (driftsekonomin) har lyckats erhålla penningtillgångar under räkenskapsperioden för att bevara verksamhetsförutsättningarna, göra nya investeringar och betala tillbaka lån utan att använda sig av utomstående finansieringskällor.

Årsbidraget fås direkt ur resultaträkningen och justeringar av årsbidraget beskrivs på raden Korrektivposter till internt tillförda medel. Med korrektivposter avses försäljningsvinster för tillgångar bland bestående aktiva, om dessa har tagits upp bland övriga verksamhetsintäkter, samt försäljningsförluster för tillgångar bland bestående aktiva som inskrivits bland övriga verksamhetskostnader.

INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE visar den användning av medel som kommunen har använt för att ordna förutsättningar för serviceproduktion och för att ackumulera framtida kassaflöde på lång sikt.

Med investeringar menas de medel som använts för bestående aktiva i finansieringskalkylen under räkenskapsåret. Investeringskostnaderna och finansieringsandelar som erhållits för att täcka dem, presenteras i finansieringskalkylen till sina bruttosummor. Investeringskostnaderna är både köp av aktier och andelar och immateriella och materiella investeringar i bestående aktiva tillgångar. Under beteckningen Kassaflödet för investeringarna visas också finansieringsandelarna för investeringar och överlåtelseinkomsterna av tillgångar bland bestående aktiva.

KASSAFLÖDET FÖR FINANSIERINGEN visar förändringarna av utlåningen och andra fordringar, förvaltade medel och förvaltat kapital, omsättningstillgångar samt eget och främmande kapital under räkenskapsperioden.

Ur finansieringskalkylen ska finansieringens kassaflöde separat framgå. För det syftet presenteras först ändringarna i utlåningen och lånebeståndet i kassaflödeskalkylen för finansieringen. Ändringarna i likviditeten påverkas också av förändringarna av förvaltade medel och förvaltat kapital, omsättningstillgångar, lång- och kortfristiga fordringar och räntefria lång- och kortfristiga skulder.

Den sammanräknade ändringen i kassaflödet för verksamheten och investeringarna och kassaflödet för finansieringen, motsvarar den ändring i medel som beräknats i balansen.

Kalkylscheman för nyckeltalen som ingår i finansieringskalkylen

Intern finansiering av investeringar, %

Definition: 100* årsbidrag/egen anskaffningsutgift för investeringar (=anskaffningsutgift för anläggningstillgångar - finansieringsandelar för investeringar)

Lånestock 31.12

Definition: Främmande kapital – (erhållna förskott + skulder till leverantörer + resultatregleringar + övriga skulder)

5 Kalkyler

Resultaträkning 2027

1 000 €	Budget 2027, externa poster	Budget 2027, interna poster	Budget 2027, externa + interna sammanlagt
Försäljningsinkomster	102 320	1 087	103 407
Avgiftsintäkter	28 742	0	28 742
Understöd och bidrag	15 566	0	15 566
Arrendeinkomster	63 825	0	63 825
Övriga verksamhetsintäkter	47 227	35	47 262
VERKSAMHETSINTÄKTER	**257 680**	**1 122**	**258 802**
TILLVERKNING FÖR EGET BRUK	**2 590**	**0**	2 590
Personalutgifter	377 807	0	377 807
Köp av tjänster	346 925	1 122	348 047
Material, förnödenheter och varor	34 551	0	34 551
Bidrag	94 408	0	94 408
Hyror	61 746	0	61 746
Övriga verksamhetskostnader	3 989	0	3 989
VERKSAMHETSKOSTNADER	**919 426**	**1 122**	**920 548**
VERKSAMHETSBIDRAG	**-659 156**	**0**	**-659 156**
Skatteinkomster och statsandelar	669 896	0	669 896
Finansieringsinkomster och -utgifter	26 046	0	26 046
ÅRSBIDRAG	**36 786**	**0**	36 786
Avskrivningar och nedskrivningar	60 992	0	60 992
Totalinkomster och -utgifter			
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	**-24 206**	**0**	**-24 206**
Förändring av reserver och fonder	831	0	831
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVER-/ UNDERSKOTT	**-23 375**	**0**	**-23 375**

Resultaträkning (externa poster)

1 000 €	Bokslut 2025	Budget 2026 sammanlagt	Budget 2027	Ekonomiplan 2028	Ekonomiplan 2029	Ekonomiplan 2030
Försäljningsinkomster	97 584	102 778	102 320	104 926	106 983	109 082
Avgiftsintäkter	30 624	37 600	28 742	29 321	29 907	30 505
Understöd och bidrag	21 960	16 889	15 566	15 455	15 532	15 610
Arrendeinkomster	63 225	59 937	63 825	65 102	66 404	67 732
Övriga verksamhetsintäkter	30 809	28 604	47 227	48 213	49 178	50 161
VERKSAMHETSINTÄKTER	**244 201**	**245 808**	**257 680**	**263 017**	**268 003**	**273 089**
TILLVERKNING FÖR EGET BRUK	**1 756**	**1 910**	**2 590**	**2 641**	**2 694**	**2 748**
Personalutgifter	346 288	364 009	377 807	392 606	402 608	413 057
Köp av tjänster	307 383	326 428	346 925	354 772	361 867	369 104
Material, förnödenheter och varor	34 421	37 944	34 551	34 916	35 614	36 326
Bidrag	79 002	83 801	94 408	94 736	96 630	98 563
Hyror	53 829	56 153	61 746	62 982	64 241	65 526
Övriga verksamhetskostnader	5 510	1 333	3 989	4 204	4 415	4 635
VERKSAMHETSKOSTNADER	**826 432**	**869 667**	**919 426**	**944 216**	**965 376**	**987 212**
VERKSAMHETSBIDRAG	**-580 474**	**-621 949**	**-659 156**	**-678 557**	**-694 679**	**-711 375**
Skatteinkomster och statsandelar	597 221	632 297	669 896	699 890	727 785	749 769
Finansieringsinkomster och -utgifter	32 051	28 953	26 046	20 337	14 701	6 391
ÅRSBIDRAG	**48 798**	**39 301**	**36 786**	**41 670**	**47 808**	**44 785**
Avskrivningar och nedskrivningar	57 701	60 006	60 992	69 555	87 437	96 381
Totalinkomster och -utgifter						
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	**-8 903**	**-20 705**	**-24 206**	**-27 885**	**-39 630**	**-51 596**
Förändring av reserver och fonder	1 703	1 703	831	831	1 027	899
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVER-/ UNDERSKOTT	**-7 200**	**-19 002**	**-23 375**	**-27 054**	**-38 602**	**-50 697**

Resultaträkningens nyckeltal	Bokslut 2025	Budget 2026 sammanlagt	Budget 2027	Ekonomiplan 2028	Ekonomiplan 2029	Ekonomiplan 2030
Verksamhetsintäkter - ändring-% från föreg. år		0,7 %	4,8 %	2,1 %	1,9 %	1,9 %
Verksamhetskostnader - ändring-% från föreg. år		5,2 %	5,7 %	2,7 %	2,2 %	2,3 %
Verksamhetsbidrag - ändring-% från föreg. år		-7,1 %	-6,0 %	-2,9 %	-2,4 %	-2,4 %
Verksamhetsintäkter/Verksamhets-kostnader, %	29,5 %	28,3 %	28,0 %	27,9 %	27,8 %	27,7 %
Skattefinansiering - ändring-% från fö-reg. år		-5,9 %	5,9 %	4,5 %	4,0 %	3,0 %
Årsbidrag/Avskrivningar, %	84,6 %	65,5 %	60,3 %	59,9 %	54,7 %	46,5 %
Årsbidrag / invånare	232,8	185,0	170,8	190,8	215,6	199,1
Invånarantal 31.12	209 633	212 481	215 396	218 439	221 695	224 897

Skatteinkomster och statsandelar

1 000 €	Bokslut 2025	Budget 2026 sammanlagt	Budget 2027	Ekonomiplan 2028	Ekonomiplan 2029	Ekonomiplan 2030
Skatteinkomster och statsandelar	**597 221**	**632 297**	**669 896**	**699 890**	**727 785**	**749 769**
Skatteinkomster	**490 589**	**518 000**	**540 104**	**564 022**	**588 032**	**605 673**
Kommunalskatt	322 324	345 000	354 913	371 621	390 087	401 790
Fastighetsskatt	80 927	84 000	81 545	83 176	84 839	87 385
Andel av samfundsskatteintäkterna	87 338	89 000	103 646	109 225	113 106	116 499
Statsandelar	**106 633**	**114 297**	**129 792**	**135 868**	**139 753**	**144 096**
Statsandel för kommunal basservice (utan utjämning, år 2026 omfattar även TE-finansiering)	34 986	42 343	49 873			
Utjämning av statsandelarna på basis av skatteinkomster	-2 216	-813	-329			
Övriga statsandelar för undervisnings- och kulturväsendet	49 230	46 832	52 736			
Kompensation för förlorade skatteinkomster	24 632	25 935	27 511			

Finansiella intäkter och kostnader

1 000 €	Bokslut 2025	Budget 2026 sammanlagt	Budget 2027	Staden	Skadefonden
Finansiella intäkter	**49 819**	**49 386**	**53 980**	**50 880**	**3 100**
Finansiella kostnader	**17 768**	**20 433**	**27 934**	**27 734**	**200**
NETTO	**32 051**	**28 953**	**26 046**	**23 146**	**2 900**
Ändring-%		**-9,7 %**	**-10,0 %**		
Ränteintäkter	21 582	24 186	28 620	25 900	2 720
Övriga finansiella intäkter	28 238	25 200	25 360	24 980	380
Räntekostnader	17 468	19 933	27 434	27 434	0
Övriga finansiella kostnader	301	500	500	300	200

Finansieringskalkyl

1 000 €	Bokslut 2025	Budget 2026 sammanlagt	Budget 2027	Ekonomiplan 2028	Ekonomiplan 2029	Ekonomiplan 2030
Årsbidrag	48 798	39 301	36 786	41 670	47 808	44 785
Extraordinära intäkter och kostnader	0	0	0	0	0	0
Korrektivposter till internt tillförda medel	19 238	23 607	40 452	9 752	9 752	9 752
KASSAFLÖDET I VERKSAMHETEN	**29 559**	**15 694**	**-3 666**	**31 918**	**38 056**	**35 033**
Investeringsutgifter	212 838	305 446	309 057	337 636	274 272	279 784
Statsandelar och övriga finansieringsandelar	9 711	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Överlåtelseinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	29 725	62 585	41 000	10 000	10 000	10 000
KASSAFLÖDET FÖR INVESTERINGARNAS DEL	**-173 401**	**-237 861**	**-263 057**	**-322 636**	**-259 272**	**-264 784**
VERKSAMHETENS OCH INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE	**-143 842**	**-222 167**	**-266 724**	**-290 718**	**-221 216**	**-229 751**
Förändringar i utlåningen	**15 340**	**-43 838**	**-23 680**	**-149 445**	**-255 121**	**-20 475**
Ökning av utlåningen, -	3 527	64 000	77 000	175 000	275 800	40 000
Minskning av utlåningen	18 867	20 162	53 320	25 555	20 679	19 525
Förändringar i lånebeståndet	**194 952**	**301 267**	**283 400**	**413 400**	**428 400**	**213 400**
Ökning av långfristiga lån, -	160 000	300 000	270 000	315 000	450 000	270 000
Minskning av långfristiga lån, +	46 633	76 633	76 600	26 600	96 600	76 600
Förändringar av kortfristiga lån	81 584	77 900	90 000	125 000	75 000	20 000
Övriga förändringar av likviditeten	-41 108					
KASSAFLÖDET FÖR FINANSIERINGENS DEL	**169 183**	**257 429**	**259 720**	**263 955**	**173 279**	**192 925**
INVERKAN PÅ LIKVIDITETEN	**25 342**	**35 262**	**-7 004**	**-26 763**	**-47 937**	**-36 826**

Nyckeltalen i finansieringskalkylen	Bokslut 2025	Budget 2026 sammanlagt	Budget 2027	Ekonomiplan 2028	Ekonomiplan 2029	Ekonomiplan 2030
Invånarantal 31.12.	209 633	212 481	215 396	218 439	221 695	224 897
Investeringarnas egenanskaffningsutgifter, M€	203,1	300,4	304,1	332,6	269,3	274,8
Intern finansiering av investeringar, %	24 %	13 %	12 %	13 %	18 %	16 %
Lånebestånd 31.12., M€	1 121	1 422	1 705	2 119	2 547	2 761
Lån / invånare, €	5 347	6 692	7 916	9 701	11 489	12 277

BILAGOR

Bestämmelserna om iakttagande av budgeten

1. Budgetens bindande verkan

Enligt 110 § i kommunallagen ska budgeten innehålla de anslag och beräknade inkomster som uppgifterna och verksamhetsmålen förutsätter samt en redogörelse för hur finansieringsbehovet ska täckas. Budgeten ska iakttas i kommunens verksamhet och ekonomi. Enligt förvaltningsstadgans 78 § utfärdar stadsfullmäktige bestämmelser om hur budgeten ska iakttas och på vilket sätt budgeten och dess motiveringar är bindande för stadens myndigheter. Stadsstyrelsen utfärdar bestämmelser om hur de mål och åtgärder som skrivits in i verksamhetsplanerna är bindande för stadens myndigheter.

Målen som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Alla klausuler och verksamhetsmål för organen samt verksamhetsbidrag är bindande i förhållande till stadsfullmäktige om inte något annat bestämts nedan.

De mål för organen som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige ingår i verksamhetsplanerna mellan stadsstyrelsen och organen. De mål och punkter i verksamhetsplanerna som inte är bindande i förhållande till stadsfullmäktige är bindande mål i förhållande till stadsstyrelsen eller uppgifter som ska tillkännages.

De allmänna motiveringarna i budgeten som fastställts av stadsfullmäktige och organets helhetsbild av utvecklingsriktningen inom sektorn och nyckeltalen som beskriver servicebehovet och verksamheten är inte bindande mål i förhållande till stadsfullmäktige.

De verksamhetsmässiga och ekonomiska målen för stadsfullmäktige, centralvalnämnden och revisionsnämnden presenteras i en form som är snävare än den servicehelhetsspecifika verksamhetsplanen som en del av stadens verksamhetsplan. Dessa organs beskrivning av verksamheten och dess utvecklande samt förändringar i omvärlden är inte bindande mål.

Organets driftsekonomidel och de beräknade inkomsterna är nettobindande (verksamhetsbidrag) och riktas till de ändamål som överenskommits i budgeten. En positiv avvikelse i verksamhetsbidraget ger inte organet rätt att besluta om nya funktioner/användningsändamål som man inte har fattat beslut om i budgeten.

Ändringsbeslut som gäller en höjning av nettobidraget eller underskridning av de beräknade nettoinkomsterna ska fattas i stadsfullmäktige oberoende av om avvikelsen beror på att bruttokostnaderna är större än uppskattats eller att bruttoinkomsterna är mindre än man uppskattat.

Till investeringar som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige hör de i budgeten införda investeringsutgifterna, finansieringsandelarna och överlåtelseinkomsterna av bestående aktiva.

Anslagen i organets driftsekonomidel och anslagen i investeringsdelen är separat bindande. Med anslagsbesparing i driftsekonomidelen kan inte täckas överskridning av anslaget i investeringsdelen och vice versa.

I behovsutredningar och projektplaner gällande stadens lokalprojekt iakttas bestämmelserna i förvaltningsstadgan. I förvaltningsstadgan har också bestämts om beslutanderätt i investeringar och övriga utgifter med lång verkningsgrad.

Förändringen i lånebeståndet är den enda bindande posten i finansieringskalkylen. Finansieringsinkomsterna och -utgifterna i stadens resultaträkningsdel är nettobindande poster.

Stadsfullmäktige ställer upp i budgeten mål för de strategiska koncernsammanslutningarnas verksamhet och ekonomi, som härletts från kommunstrategin och den anknytande ägarpolitiken samt gemenskapens affärsverksamhet.

2. Åtgärder för iakttagande av budgeten

Organen ska utvärdera kontinuerligt utfallet av ekonomin och verksamheten och omedelbart eller i samband med delårsöversikter föreslå stadsstyrelsen åtgärder för iakttagandet av budgeten.

3. Uppföljning av verksamheten och ekonomin

3.1 Delårsöversikter och bokslut

Till stadsfullmäktige, stadsstyrelsen och revisionsnämnden avges delårsöversikter över utvecklingen av verksamheten och ekonomin tre gånger om året under räkenskapsperioden. En fjärde rapport om utfallet av verksamheten och ekonomin som avges är ett bokslut.

Delårsöversikterna innehåller en inblick i ekonomin och budgetklausulerna.

- Den andra delårsöversikten uppgörs för rapporteringsperioden 1.1–30.6 och ges senast i juni.
- Den andra delårsöversikten uppgörs för rapporteringsperioden 1.1–30.6 och ges senast i september.
    - Innehåller rapporteringen av budgetmålen för de strategiska koncernsammanslutningarna.
- Den tredje delårsöversikten uppgörs för rapporteringsperioden 1.1–30.9 och ges senast i november.

Ett bokslut upprättas för räkenskapsperioden som är ett kalenderår.

- Till bokslutet hör balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter till dem samt en tablå över budgetutfallet och en verksamhetsberättelse.

Kommunstyrelsen ska upprätta ett bokslut för räkenskapsperioden före utgången av mars månad året efter räkenskapsperioden.

3.2 Uppföljning av borgmästarprogrammet

Genomförandet av målen i borgmästarprogrammet rapporteras som en separat helhet enligt tidtabellen för den andra delårsrapporten och vid behov i samband med bokslutet.

3.3 Månadsrapportering om utvecklingen av verksamheten och ekonomin

Direktörerna för servicehelheterna rapporterar månatligen om utvecklingen av verksamheten och ekonomin till sina respektive nämnder.

Direktören för servicehelheten ska enligt en separat tidtabell och anvisning rapportera till kanslichefen om verksamheten och ekonomin samt se till att kanslichefen har sådan information om verksamheten som är tillräcklig för tillsyn.

